

آلہا حسین آرپدا

مەھكىمە اۆكو توپلوسو

يازان:
سعيد فيوضات

شناسنامه

ترسه اؤکو توپلومو

مولف: سعید فیوضات

ناشر: انتشارات اختر

طراحی و صفحه‌آرایی: کانون تبلیغاتی زرین گرافیک ۳۳۴۲۹۰۲۳ (۰۴۵)

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۸

سرشناسه: فیوضات، سعید، ۱۳۴۹ -

عنوان و نام پدیدآور: ترسه اؤکو توپلومو/ یازان سعید فیوضات.

مشخصات نشر: تبریز: اختر، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۳۳۰ ص.؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک: ۹-۲۱۸-۴۸۶-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: داستان‌های کوتاه ترکی -- ایران -- قرن ۱۴

موضوع: Short stories, Turkish -- Iran -- 20th century

رده بندی کنگره: ۴۱۳۹۷ت۹۶ف/۳۱۴ PL

رده بندی دیویی: ۸۹۴/۳۶۱۳

شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۹۳۴۲۱

حق چاپ محفوظ می‌باشد.

فهرست

۱۷۸	◆ قوجا بینا	۶	◆ ترسه
۱۸۲	◆ من ساواشدیم	۱۶	◆ آتا- آنا
۱۹۰	◆ مینی بوس	۲۲	◆ آسی
۱۹۵	◆ قیزیل سیماور	◆ اوستادین سون مجلسی (استادیم	
۲۰۶	◆ مان	۳۰	◆ صالح عطایی (یه)
۲۱۴	◆ ادکلن	۳۵	◆ اولدوز
۲۱۶	◆ بیزیم آدی گۆزل	۳۹	◆ اؤلوم یا قالیم
۲۲۸	◆ پاتیناژ	۴۷	◆ اؤلوم یا قالیم
۲۳۱	◆ یئل	۵۵	◆ بئهی
۲۳۷	◆ نقشه	۷۰	◆ بۆرک
۲۴۳	◆ من ... او...	۷۸	◆ نوودان بوزو
۲۵۱	◆ چرخیم	۸۱	◆ اؤلؤ آیاغین اوزالتدی
۲۵۷	◆ تئللی	◆ آی ایشیغی گلین بزهک ائوی نومره	
۲۶۲	◆ جیرال	۸۸	◆ آلتی
۲۶۵	◆ جمعه آخشامی	۹۶	◆ آلاقابی
۲۷۱	◆ عکس	۱۰۱	◆ آلاقابی کندی
۲۷۶	◆ الله کومه گیز اولسون	۱۰۴	◆ آلاتورانلیق
۲۷۹	◆ تغلب	۱۱۴	◆ باش
۲۸۵	◆ دلی عزه	۱۱۸	◆ باریمجی
۲۸۸	◆ آدی بیلینمز	۱۲۵	◆ بلیط
۳۰۳	◆ دانا	۱۳۱	◆ دوقتورون قلبی دوردو
۳۰۶	◆ آلاپالاز اوغلو	۱۳۹	◆ خورتدان
۳۱۷	◆ چوروموش دیش	۱۴۶	◆ سینیق خول
		۱۶۳	◆ قارا شاپولو

◆◆◆ ترسہ

بیت اللہ لہ لہ یہ لہ لہ یہ دفتریمہ گلیب دئدی:

- مہندیس آماندی تئز اؤزونوئیتیر. حسن ہیدرولیک دستگاہینی
آچیب قویوب یئرہ، سورویور. دئییر، بودستگاہ اؤلوب، آپاریرام اونی
باسدیرام.

آل بہ هل یئتیردیم اؤزومو. حسن دئیہ قیشقیرینجاق، آل ساخلادی.
دستگاھا بیرگؤز سالدیم. ہیدرولیک بورولاریندان بیرى پارتلامیشدی. تئز
دستگاہین تعمیرات نامہ سینی آلیب باخدیم. یازمیشدی، دستگاہین
یاغنین فیشاری اؤلچودن چیخیب، تزدن تنظیم اولسون.

حسنہ دئدیم:

- بونامہ یہ گؤرہ، هلہ یاغین فیشاری ائلہ یوخاری دؤیورموش کی لولہنی
پارتلادا! بیردہ کی بودستگاہین یوخاری فیشارلارا گؤرہ، پیچتلنمیش
فیشار سیندیرانی وار. بہ نییہ لولہ سی پارتلادی؟

حسن دئدی:

- آی مهنیدیس، اینسانین قان فیشاری قالخاندانه اولور؟ دامارلاری پارتلا بیردای. اونا سهده دئییرلر. بودا بیر یولدی اؤلمه یه. بیزیم گۆده میزده، یوخاری فیشارلارا گۆره، فیشار سیندیران وار؟ یوخدی کی! به نییه بو بئچارا دستگاها قوشموشوق بونی؟ اونا گۆره کی بودستگاه اؤلمه سین، ائششک کیمین ایشله سین؟ والله بونون دا اولوم حاqqی وار. بو ترسه ایشدی، اینسان اؤزی اؤلور آما اینسان دوزلتدیگی دستگاه اؤلّه بیلیمیر! بو حاقسیزلیقدی، اولوم هامی یا حاقدی، من ده بو حاqqی دستگاها وئریب، فیشار سیندیرانینی آچدیم!

تئز اونا مرخصی یازیب ائوینه یولا سالدیم.

آما حسن کیم ایدی؟ ایش یئرینده اوزون کتیلین اوستونده اوتوروب، دانیشماییب، دینمزدی. بیر سؤزو سوروشونجاق باشینی ائندیریپ یا دا قالخیزاردی. - باشیلا جوای وئردی - اؤز کندلی لری ده اوندان باش تاپا بیلمه ییردی. بو حالینا باخدیقجاق آوارا قالیردیم. بیر دؤنه گۆزلی نین ایچینه باخینجاق، منی ده اؤزویله چکیب، قارانلیغا آپاردیغینی سه زیرگه ییب، تئز گۆزله ریمی اوندان آلدیم. همیشه بیر گیلّه سیقار اولاردی دوداغیندا. اودو، اودا توتاردی. او بیر یسی ایشچی لردانیشیب گولرکن، او، دونو خا گئدیپ، دوداغی قاچمازدی.

بیر گون اردیبلده، چاهار راهدان شریعتی یه (مجسمه یه) ساری گئدیردیم. یامان تونلوک ایدی، من ده یاواش یاواش آتدیم آتیردیم. بیردن قاباقدا پیرتلاشیق دوشدو، بیر ی قاقا قاقا جاماعاتین ایچیندن قاباغا گلیردی. ائله بیل ساچ لارینی یولموشدولار. منیم یاخینلیغیمدا بیر ی نین

قاباغینی کسب، بیر سؤزلر دندی اونا. اودا بیر آرزو قولاق آسیب سونرا یولونو توتوب گتدی. باخینجاق گوردوم بوییزیم حسن دیر. جاماعات یاواش یاواش اونو دؤره لیه ییردیلر. اورتایا کئچیب، الیندن دوتوب، آپاریب ماشینا میندیریب، سوردوم کندلرینه ساری. یول اوزونو هئی اونو سیلکه له دیم، آما دانشمادی، من ده دای اوستونو وورماییب، اونو یئتیرندن سورا قاییدیپ گلدیم ائوه.

صباحیسی دفتریمه یئتیشینجک، بیت اللهی اوتاغیما چاغیریب دئدیم:

- حسنه نه اولوب؟ دونن کی حالیندان خبرین وار؟

- بعلی مهندس. حسن دونن ائوده اوتورموشموش، بیردن دوروب تیرکینه دیرماشیب، دامی دلیب، اوندان دئییب، من گرک هر نه یه بو باجادان باخام. چیخیب باخینجاق دا ائودن چیخیب، ساچ لارینی یولا یولا کننن اورتاسیندان بئله باشلایب اردیله ساری قاقماغا.

- ایندی نه دئییر؟

- دیلی آچیلیب، اؤزوده بولبول کیمی دانشیر، آنجاق هئچ کیم سؤزونو باشا دوشمور.

- گئت اونو گتیر منیم یانیما.

بیت الله لا حسن، گلیب منیم قاباغیما اوتوردولار. او قاباکی قارانلیق، دای حسنن گؤزلرینده یوخ ایدی. آیاق لارینی تئزتئز ووروب، الینی اوزونه گؤزونه چکیردی. دئدیم:

- حسن، دونن سنه نه اولموشدی؟

- مهندس دونن من بیر آلاهی باجادان باخدیم.

- نه گۆردون؟

- یاواش یاواش هر نه دؤنوب ترسه اولور!

- مثلاً نمنه ترسه اولوب؟

- مثلاً سن!

- من نئجه ترسه اولموشام؟

- مهندس ساغ الینی گۆرست.

- گل بودا ساغ الیم.

- یوخ، او سنین سول الین اولوب.

اونو یئریندن قالخیزیب اؤزومله بیر سیره ده اوتوزدوروب دئدیم:

- ایندی نئجه؟

- مهندس سن ترسه گۆرورسن!

بو سؤزو دئییب دوروب گئتدی، من ده مات قالدیم. بیت الله دئدی:

- بئناوانین باشینا هاوا گلیب!

بوایدی بیزیم ایش بیلن، فنی ایشچی میز حسن!

هیدرولیک دستگاهینی یئرینه قوشدوروب تعمیر ائله یندن سورا، بیت
اللهی دفتریمه چاغیریپ دانیشدیم. قرار بئله اولدو کی اونون آراچیلیغیلا،
حسنی، اعصاب دوقتورونا آپاراق. ناهاردان سونرا حسن گیله گئدیپ،
زورا بالله لا اونو ماشینا میندیریپ، سوردوک دوقتورا. دوقتور حسنه دئدی:

- هردن باشیندا بیر سس لر ائشیدیرسن؟

دئدی:

- اول دوقتور یارانیب یا مریض؟

دوقتور بیرآز دایانیب سونرا دئدی:

- هل البت مریض، اینسان مریض اولونجاق دوقتورا احتیاجی اولوب.

حسن دئدی:

- یوخ، بوترسه سؤزدی. اول دوقتور یارانیب کی مریض لیگ آدینا
اینسان لاردان پول آلا. یوخسا مریض اولماسا دوقتورلار نه ته هر پول قازانا
بیلرلر؟

دوقتور، باشینی آشاغی سالیب، نوسخه یازیب، بیزی یولا سالدی. داوا
خانادان داوالاری آلیب، حسنین ائوینه ساری یولا دوشدوک. شهردن
چیخیب کؤشه نه یئتیشن کیمی حسن دئدی:

- ساخلا مهندس.

ماشینی ساخلا اینجاق، یئر دوشوب بوتون داوالاری باسدیریپ،
آرخدان دا بیرآز سو گؤتوروب، اونلاری سوواردی. اوندان ال لرینی
اؤکه له ییب گلیب ماشینا مینیب دئدی:

- سور.

شستینی سیندیرماییب سوردوم ماشین. بیرآز گئدینجک دئدیم:

- حسن، بیلیرسن او داوالارانه خه دیم پول وئرمیشدیک؟ هله او جهنم،
به اولار سنین درمانین ایدی آخی!

حسن دئدی:

- آیم من مریضم اوندا بوغدا گتیریب بیزی یئدیزدیرن بوتون بوتورپاق لار مریضدی. قوی اوّل بوتورپاق ساغالسین اوندا من ده ساغالارام.

اورتادا بیرمال دایانیب، کسمیشدی یولو. دایانیب باشلادیم بوغ وورماغا. حسن دئدی مهندس بیرآز دؤز. گئدیپ مالین قولاغینا پیچیلدا یا پیچیلدا یا، اونوقیراغا چکیب، اوندان گلیب میندی ماشینا. دئدیم:

- حسن نئيله دين؟

دئدی:

- مهندس، بولاردئیرلر آدام لار ترسه مصّبدیلر. بیزه بوغ وورورلار کی ماشینان بیزه چیریب اؤلدورمه یه لرسورا پیچاغی بوغازیمیزا قویوب بیزی کسیرلر. اونا گؤره ائله صلاح بیلیرلر کی مال قالالار.

صباحی سیندان ایش یئرینده گیلئیلی لیک لر باشلادی. دئیردیلر کی بو چوخ دانیشیب، باش بئینیمیزی آپاریر؛ ایشیمیزدن ده قویور بیزی. بیر دئیردی، باشینا سویوق ده ییب. اویری دئیردی، بوجین گؤروب، عاغلی چاشیب. هر یئرده حسن دانیشیردی اونودؤره له ییب اونا گولوردولر. حسن کلک داشینا دؤنموشدو. دای اونوتانی یان تانی مایان، حسن دئییب گولوردو.

یاواش یاواش ایش یئرینده قاریشیقلیق دوشدو. مودور منی چاغیریب بواحوالاتین نییه سینا سوروشدو. من هر نه یی آچیب آغارداندان سونرا، دئدیم:

- جناب مودور منه بیرآز واخت وئرين. من بو ایشی دوزلده رم.

مودور منہ نچہ گون واخت وئردی. دوروب گئتدیم اوتاغا. ائله تزه اوتاغا
یئتیشمیشدیم کی بیردن های قوپدو. سس سالونو گؤتورموشدو. دوروب
چیخیدیم سالونا. پرس دستگاه لارینین بیریندن، بوغ، گؤیه قالخیب
سالونون تیرکینینه دهیینجک سواولوب یاغیش کیمین یاغیردی
سالونا. قاچا قاچا گئتدیم دستگاهین یانینا. ایشچی لرجومجولوق سو
اولموشدولار. سوروشدوم:

- نه اولوب

- حسنین ایشیدی مهندس، بوغون شیرینی باغلامامیش، فلنجی
آچیب، بوغ قالخیب گؤیه.

حسنی چاغیریب دئدیم:

- نییه بئله ائله ییبنسن؟ به سن بیلیمیرسن اول گرک شیرری باغلایب،
بوغون قاباغینی کسندن سورا فلنجی آچاسان؟

- مهندس اوقاباق ایدی، ایندی ایسته سن بوترسه لیلی دوزلده سن
اول گرک فلنجی آچاسان سورا شیرری باغلاياسان. ائله اولدن بوایشی
گؤرسیدیز، بئله اولمازدی!

ائله اوندا مودور منی ایستتدیردی. مودورون یانینا گئدینجک گؤردوم
مودورو توتورسان توتولمور. تلفونو گؤتوروب دلی خانایا زنگ ائله دی. بیرآز
کئچمه میشدی دلی خانادان گلدیلر:

- هانی مریض؟

او یانا حسن، بویانا حسن، حسن یوخا چیخمیشدی!

گئجه چاغی هر نه یی یئر به یئر ائله یندن سورا یورقون آرغین دوروب

گلدیم ائو. ائله قاپی یائیتیشن کیمین گۆردوم بیت الله دوروب قاپی دا.
آغیزی می آچینجاق دئدی:

- مهندس آمانین گونودی، حسن یوخ اولوب، آخشام چاغی بیرئبل
گۆتوروب گئدیپ چۆله، دای اوننان خبریوخدی.

- نییه بئله ال آیاغینی داغیدیرسان، حسندی دای، باشینا ووروب
گئدیپ. آخیر گله جک.

- یوخ مهندس سؤزوندا دؤور، گومان کندلی لر گۆروب لراو هؤل بالا
قاچیر چۆله. دئییب لرها را بئله؟ دئییب باجادان باخدیم، ساوالان دؤنوب
ترسه قالیب. ایش بینوره دن خار ابدی. ترسه ترسه ایش لری دوزلتمه یه
گرک قبیردن باشلایب قاییدام!

بوسؤز لری ائشیدینجک بیت اللهی میندیریپ کنده ساری قازلادیم.
هامی آلی فنرلی ییغیشمیشدی کندين میدانینا، منی گودوردولر. بیت
الله دان سوروشدوم:

- به نییه بولار گئتمه ییب لراختارماغا؟

- بیت الله دئدی:

- مهندس قورخورلار.

بیر قوجا کیشی قاباغا گلیب دئدی:

- آی باشووا دولانیم، دئدیم ال چک او باجادان، سؤزه باخمادی. اونى
جین آپاریب ائی جین!

باشقا بیر قوجا دئدی:

- حسن او باجانی آچاندان، آت لاریمیزین یئلکه سی هؤرونور. چوخدان

ایدی بورالاردا آل آروادی یوخ ایدی. اوزهره قالمیش باجادان گتیریب
سالدی بیزیم جانیمیزا.

بیت الله دئدی:

- آی عمی سن الله، بوسؤزلردن چؤرک چیخماز. یازیق اوشاق مریض
اولوب دای. گرک اول اونی تاپاق، سورا آل آله وئریب داوالارین یئدیزدیرک.
چوخ چکیش برکیشدن سونرا، اونلار نئچه بؤلوم اولوب، هره سی بیر یانا
اوز قویدو. من ده بیت اللهی گؤتوروب حسن گیلین ائوینه گئدیب، اوردان
ساوالانی توشلادیم. بیت الله دا بیر آت گؤتورونجک یولا دوشدوک.
بیر آز گئدن دن سونرا دئدیم:

- بیت الله، گرک آتدان دوشک. قورخورام آتین آیاغینین سسینی
اوزاقدان ائشیدیب گیزله نه.

- هه عاغیلا باتان سؤز دئییر سن مهندس. اونون اؤزلوگی دؤور. گیزلندی
گیزلندی؟

او آتدان ائنیب، اونون جیلووون دوتدو. من ده فنری گؤتوردوم. بیت الله لا،
قالاجیق، یئجه، حسن آلی کندینین اؤروش لریندن سووشوب، سحر
آچیلما میش یئددی بؤلگون یایلاغینا یئتیشدیک. ساوالان اته ییندن بیر
هنیرتی گلیردی. بیردن بیت اللهین گؤزو، بؤلوک لرین بیرینین قیراغیندا بیر
زادی سئچدی. یاخینلاشینجاق گؤردوک بیر بؤرک دور. بیت الله دئدی:
- بو حسنین بؤرکی دی!

دهتله یه دهتله یه باشلادیق اورانین یان یؤره سینی آختارماغا. یئکه
بیر داشین قیراغینا یئتیشینجک، بیت آلاهیین آتی گیشنه ییب آل آله

قالخدی. داشین دالینا کئچن کیمی، یاریسی یئرده قویلانمیش بیر بئلی گۆردوک. اوستونه تزه تورپاق تۆکولموشدو. تئز الیمیزله بئلین یان یۆره سینی ائشه له مه یه باشلادیق. بیر آز ائشندن سونرا ایکیمیزده مات قالدیق. بیر آل، بئلین ساپیندان یاپیشمیشدی. بئلی چکدیک، اما آلدن آیریلما دی. الیمیزله باشلادیق ائشه نه یین یوخاری سینی قازماغا. ایکیمیزده قان ترین ایچینده یدیک. نه واخت دان نه واختا حسنین اوزو چیخدی آیدینا. آغیزینا، گۆزونه، دولان تورپاغی تمیزله دیک. بیت الله جیبیندن بیر گوزگو چیخاردیب دوتدو حسنین آغزینا. هۆگه یوخ ایدی.

کئچیب ایلشیم قیراقدی. بیت الله هۆنکور هۆنکور آغلا ییردی. گون چیخمیشدی اما دره کۆلگه ده قالمیشدی. دونو خوب قالمیشدیم. دای هیچ نه ائشیتیمیردیم...

کندده دئییردیلرکی، حسن تورپاغی قازیب، بیر چالانین قیراغینا تلله ییب. تورپاق آمانا بند اییمیش. سونرا اونو شوملادیب اؤز اوستونه. بیت اللهین آغلاماقدان آمانی یوخ ایدی.

حسین ائوینه ساری یولا دوشدوم. بیر آز دایانیب باخیب سونرا کئچدیم ائوین ایچینه. دامدا بیر باجا گۆرونوردو. گونشین ایشیغی باجادان ائوه دوشموشدو، یئرده ده بیر نردووان وار ایدی. اونو گۆتوروب قویدوم باجانین قیراغینا. آتدیمیمی قوزاییب یوخاری یا دیرماشیب، باشیمی باجادان چیخاردیب باخدیم. اوزاق بیر تپه نین اوستونده قوروموش بیر آغاج گۆرونوردو.

◆◆◆ آنا - آنا

قارانلىق دىر. گۆز گۆزۈ گۆرمەيىر. كوركىمىن دھتلە يە دھتلە يە يول گئدىرسىن. بىرماشىن، چىراق لارىنى ياندىرىپ دومبەلە دوز سورور اوستونە. ايشىق گۆزلىرىنى قاماشدىرىپ لاپ كورائەلەيىنچك، دای ھىچ يئره قاچا بىلمەيىرسىن. جيىردن قىشقىرىپ، اويانىنچاق، اۋزونو ياتاغىن اورتاسىنا گۆرۈرسىن. ترسوپوروب باسىرسىنى. اوجادان انانى سسلەيىپ، اوندان دونن گئجەسى اونو، خانىمىن لا بىرگە، تھرانا يولاسالدىغىنى خاطرلايىرسان. كئىەلىب از قالىرسان اوياسان. قندى گۆتوروب سو بارداغىنا آتەپ ايچىپ، بىر سىقار آلىشىدىرىپ - سىقار چكن اولسان - آياغا دورورسان. ياواش ياواش ال آياغىنىن كئىى آچىلىنچاق، اۋزۈنە گلىب، ائودە دولانىپ، اوتاق لارى سوزمە يە باشلايىرسان. گۆزون قاباق اوتاقدا قورولان بىرياتاغا ساتاشىر. بلكە بوياتاق رحمتلىك آتانىن ياتاغى ديرو سن ايستەيىبسن اونويىغىشىدىراسان، آما آنان اونوقارالايب دئىيىپ، يوخ قالسىن. بىرتختە گۆرە آنانىن سۆزونويئره سالماياجاقسان

کی، نئیلە یە جک، ائله قالسین بورد. کیم دئیە بیلر بیر تخت دن نه ایش لر
چیخا بیلر؟

بیر آلاهی سیقار آلیشدیریپ، باشلا ییرسان یاتاگی گۆزو دولو سوزمه یه.
بیردن هوپ توتوب دورورسان. بلکه آتانین آغ جییر مریض چیلییی
وارا مییش و سن او جار یاتاغین قیراغیندا اکسیژن کپسولو گۆرورسن. هله
قاماس قاماس دؤنوب، آتانی یاتاقدان گۆرونجک، جیک قالیرسان. او سنه
باخیر، ائله بیل دئمە یه سۆزو وار. اکسیژن ماسکینی آغیزیندا گۆتورورسن.
آغیزینی آچیب، آما دیلی سۆز توتما ییر. بیر نفس سیقار زولو گئدیر.
سیقاری دوداق لارینا یاپیشدیریپسان، آما چالیشدیق جاق سیقاردان بیر
نفس آلا بیلمه ییب هئی دن گئدیر. آغیزینا باخانیجاق، دیلینده بیر ده
جه یک لرینده اولان یارالاری گۆروب اوره یین سیخیلیر. تلفونو گۆتوروب
آتانین دوقتور دوستونا زنگ ائله ییب دئییرسن:

- سلام دوقتور.

او دا دئییر:

- سلام نه وار نه یوخ، خیر اولا گئجه نین بوختیندا؟

اوندان باشلا ییب اولان لاری اونا دئییرسن. دوقتور سوسوب قالیر.
بیر آزدان سن الوالدئیینجک، او سنین حالینین یاخشی اولدو غونویوخسا
قیزدیرما یا توش گلە دییینی سوروشور. سن نییه سیننی سوروشونجاق او
دئییر:

- سنین آتان اون بئش ایل بوندان قاباق اؤلوب. او زامان دا بیر گئجه

زنگ ووروب بونو سوروشموشدو. یادیندا؟

بیردن دۇنوب تخته باخینجاق، تختی بوش گۇرورسن. سویوق تر
 آلینیندان آخماغا باشلايیر. دای دوقتورانه دئییه جه یینی بیلمه ییرسن. او
 دئییر کی صاباح حتما اونا بیر باش ووراسان. سن ده باش اوسته دئییب
 ساغ اول لاشیرسان. اوتوروب فیکیره گئدیرسن. دوقتورون اوزمان دندیی
 سۇزلری یادینا دوشور:

- اکسیژن ماسکینی تاخمایا جاق دین آغیزینا، او ایش آغیزینی یارالار.
 اونون شیلانگینی قویا جاق دین سینه سی اوسته. ماسکی تاخماق
 یاندیریب تۇکوب یازیغین آغزین!
 بوردا اۇزوندن سوروشورسان:

- به نییه آتام باخان دوقتور، بیمارستان دان چیخما میش، دئمە دی
 کی ماسکی تاخما یین؟

اوره ییندن آغری توتور. بیردن بئینینه قان سیچراییب، دوروب بوتون
 تلفون شماره لرینی تۇکورسن قاباغینا. آخیردا بیر تلفون نومره سی تاپیب
 تۇشگویه تۇشگویه اونوتورتورسان، جواب گلە ییر. نئچه دۇنه اونوتوتاندان
 سونرا بیر خانیم تلفونو آچیب دئییر دوقتور بیمارستاندا شیفت دیر، باشی
 دا قال دیر. بیرآز سونرا، دوروب ماشینا مینیپ یولا دوشنچک، بیرینین
 بۇیرونده اوتوردوغونو سزیرگه ییب، دۇنوب باخیرسان. لاپ مات قالیرسان.
 او آتان دیر. دئییر:

- بیر نفس سیقاروندان وئرمه !

بلکه دیلین توتولوب، دونوب قالاسان. آما اونا یوخ دئییه بیلمه ییب،
 آییلیب داشبور دو آچیب سیقاری چیخاردیب بیر گیلە سینی آغیزینا

قویورسان. چاخماغی تاپماق اوچون بیرده آییلیب داشبور دو گزیرسن. بیردن ماشین یولوندان چیخیب، سکی قیراغینداکی ایلدیریسکی یه دینجک دای اؤزونو بیلمیرسن. بلکه ده بیرینجی کابوسدان دوروب ایکینجی کابوسو گؤرورسن؟

بیردن گؤز لریمی آچدیغیمدا آنامی یانیمدا گؤرمورم. دورورام یئریمدن. آلیم چیراغین کیلیدینه چاتمیر. آیاغیم بیر شئییه دییپ اونو آشیریر. هه بو اوینجاق دمیر آدمی دیر، آتام اهواز ماموریتینه گئندنه آلیب، گتیرمیشدی منه. قورخو مورگه نه کیمی جانیم دوشور. بوغوز اولوب، ایچیمی چکمه یه باشلا بیرام. یئریمده تیکیش توتما ییب، آیاغا دوروب یوخولو یوخولو پیلله لردن آشاغی قاتا ائنینیرم. پیلله کاندان ائنه ائنه اوزوموساغ کؤندومده اولان آتامین اوتاغینا دؤنده ریب باخیرام. اوتاغین قاپی سی نین اورتاسیندا اولان پنجره نین، تورو وار. ایچه رینی یاخشی گؤرمورم.

گئدیپ اوتاغین قاپی سی نین قولپوندان آسلانیب گوجه نیرم اما قاپی آچیلیمیر. آنام، قاپینی آچیب، منی یورقانا بورویوب، سونرا قوجاغینا آلیب آپاریر تختین اوستونه. آیاق لاریم یئردن اوزولنده جانیم یاغ یاییلیر. آنام منی باغرینا باسیب، قولاغیما پیچیلدا ماغا باشلا یر:

- بیر ی وار ایدی، بیر یوخ، بیردنه بیدیلی بیدان وار ایدی دانه گودان، گئتدی بوز تپمه یه بیخیلدی چاناغی سیندی....

بیردن گؤزومو آچیرام. گینه آنام بؤیرومده دؤوور. آیاغا دوروب آتامین اوتاغیندان چیخیب، پیلله کانا ساری گئدیرم. یوخاری چیخما ییب،

بیرینجی پیلله نین قاباغیندا دوروب، ماما دئییه دئییه، آغلایا باشلا بیرام.
یوخاری دان سس گلیر...

یاواش یاواش قولاق لاریم گورولده مه یه باشلا بیر. گوزلریمی آچیرام آما
هریئر آلا تور گوزونور. سس لر آیدین لاشیر.

- دوقتور ائله بیل اؤزونه گلیر. آلاها شوکور بو کومادان چیخماق چوخ
چتین ایدی.

- هه دوقتور آله اوزوموزه باخدی.

یاواش یاواش هر شئی آیدینلاشیر. ایکی قوجا دوقتور قاباغیمدا
دوروب لار، بیر یاشلی خانیم لا بیررشید جاوان اوغلان دا آرخادا.

هئچ نه آوارمیرام. آلمین بیرینی قوزاییب باخدیغیمدا آتامین آلی
یادیم دوشور. هه دامارلار ساییلیر. بیردن آتامین دوستواولان دوقتورو
تانیبیرام.

- دوقتور سن بوردا سان؟ چوخذاندی سنی گورمه میشدیم، نییه بئله
دوشوبسن؟

جاواب گودمه دن، دؤنوب او خانیملا، جاوان اوغلانا باخیب، دئییرم:

- دوقتور بو خانیم منه چوخ تانیس گلیر. آما بو جاوان اوغلان! بو کیمدیر؟

- او غلوم کاش ائله او گئجه یاتیب صاباحیسی گلیردین یانیم.

- گئجه دئدین بوگون سحر یانینا گلم، آما ائله بیل سن منیم یانیم
گلیسن.

- آما اوستوندن اون سگ گیز ایل کئچیر او غلوم. بو جاوان اوغلان سنین

اوغلوندى. سن او گئجه ايلديرىسكىنن توققوشاندا هله آناسينين قارنندا ايدى.

ياشلى خانىما باخىرام. گۆزلىرىدىن ياش سوزولور. بىردن او گئجه يادىما دوشوب، ايسته يىرم بير سۆزلىرىم آما دانىشىنجا ق بىر شئى ايليشير بورنوما. باخىنجا ق اكسيژن لوله سىنى گورورم. سىنم اوسته اوزا دىب ياخىنلا دىب لار بورنوما. باشىمى قوزا يىب ايكىنجى دوقتورا باخىرام. گۆزلىرىمدن ياش سوزولور.

سعيد فيوضات ۹۶، سون ائديت: ۹۷/۴/۱۴ - ۹۸

◆◆◆ آسى

اوتوپال سول قىچىلا، لىنگىنى وورا وورا، اوستونه نۇووت قالون لارى
دوزولموش ارەبەنى سوروردو. ارەبەسى جورولداماق يئرینه دانيشا
بىلسىدى حتما اوندان گىلئىلىك ائله يىب دئە جكدى:

- آمان بو "اسى" نىن اليندن. نه خە ديم منى اينجيدير.

ارەبە نىن آلتىندان بير اوزون بورو، اسى يە سارى اوزانىب، خاج شكلىندە
اولان آل توتان يئریندە، اسى نىن بيرآلى گۇرونوردو. آخى اوبىرى آل شىل ایدی.
دئيردى:

- آمان اردىلین قارلى، بوزلو، قىروولو كوچه لرینین اليندن.

قىش گئجه لریندن بيرى ایدی. حتما او گئجه، اسى بيرتيكه چۇره يىن
يئيىب، ياتمامىش دان قاباق، ائوين شوشه لرینین قىرووونودىرناق لارىلا
قاشئيب حیطه باخىب، "قوش باشى" قارىن ياغماغىنى گۇرونجه

سۆيۈش وئرمە يە باشلامىشىدى. بىلكە دە آناسىنىڭ اونا سۆيلىە دىيى ناغىل يادىنا دوشموشدو:

- بىرىدىلى بىدان وار ايدى دانه گودان. گئتىدى بوز تىمە يە يىخىلدى چاناغى سىندى. دئدى آى بوز قارداش سن نه گوجلى ايمىشسن... بىلكە دە اوگئجه، اسى، اوناغىلى ھۆجە لە يە ھۆجە لە يە يوخولامىشىدى... صابا حىسى اثر تە دن يئر يندن قالخىب آل اوزونو يوما مىش، پئنجە يىنى اينىنە چكىب كوچە يە چىخدى. ارەبە نىن اوستوندى اوتوران قارى سوپورگە نىن آغزىنا وئرىب يىرتىق آلجك لرى لە خاجىن ال وئرىملى كؤندوندىن توتدو. دمىر خاج، آلجە يىنىن يىرتىق يئر يندن، الينىن درىسىنە ياپىشىب، مىسماردان دا گوجلى اونو خاجا ياپىشدىردى. عباسىيە دە اولان باشى باغلى كوچە دن، ارەبە نى ايتە لە يە ايتە لە يە، يولونا باشلادى. لىنگىنى باسا باسا دىزە جەك قارا باتايب، قارىن آلتىندا گىزلە نىن بوزون اوستوندى سوروشوب، آغزى اوستە قارا گىردى. يئردن قالخىب سىلكىنىب اوستونو باشىنى قاردان آرىدا آرىدا گؤزو يئنى قونشولوق لارىنا داشىنان اوگوى قاپىلى ائودە يئرلشن اوزون قارا پالتولو معلمە دوشدو. اونا سالام وئرىب، اوز اؤزۈنە دئدى، گۆرە سن بو آبىرلى كىشى مىندن نۆۋوت اىستە يە جك؟

كىشى، علىكوم السلام دان سونرا دئدى:

- بوگون بىزە نفت گتىرە بىلرسن؟

اسى دئدى:

- آى آغا معلم گؤزۈم اوستە، گتىرە رم.

بیردن اوزبه اوزده کی قاپی دا آچیلیب زرگرممدا آغا کوچه یه چیخدی.
 معلیمی گۆرن کیمی دئدی:

- آی داوود نئجه سن؟ اوشاق لار نئجه دیلر؟

معلیم دئدی:

- سالام ممد دایی، ساغ اول یاخشى دیلار.

زرگرممدا دؤنوب اسی یه دئدی:

- بیزه، بوباجی اوغولم گیله، بیرده دؤنوم ده کی باجیم گیله، نؤووت
 گتیررسن.

اسی دئدی:

- آی گۆزوم اوسته ممد آغا.

- گۆزون گول اوسته.

پولون خیالی، اسینی ایسیندیریب، یاواش یاواش الینین دریسی
 اربه نین خاج شکلینده اولان قولپوندان قوپودو. نفتچی توکانینا یئتیشنده
 بیرتونلوك گۆردو گل گۆره سن. چثروون اسماعیل عمی دئدی:

- آی اسی ائوی تیکیلیمیش هارداسان. سن گلیب چیخانا کیمین قیرغی
 گئدیپ باغدادی کئچدی. بوگون لرسنین گلهمیین لاپ شاه گلدیسی
 اولوب. تنزاول بوقالون لاری آپارمالا هادی کوچه سیندن بئله دربندلی لر
 کوچه سینه کیمین پایلا، موشتی لری میزین گۆزو یولدا قالماسین.

اسی دئدی:

- آی اسماعیل عمی عباسیه دن ده نؤووت تاپشیریب لار.

اسماييل عمى اونا بير قئيقاجى باخيپ دئدى:

- ايندى قارياغيپ دئييين، دئيه جكسن بوردا منم باغداددا كور خليفه؟
تئز اول من دئديك لريمى باشا چاتدير سورا عباسيه يه ده گئده رسن.
اسى قالون لارى اره به يه يوكله ييب مالاهاى كوچه سيندن باشلاى.
موشتري لرين چوخ اولدوغونا گؤره، ناهارا كيمي مالاهاى كوچه سيني
يئتيه بيلمه دى. بوش قالون لارى قايتاريپ دولدورماسى اىلا، جيبى ده
دولوردو. اؤز اؤزونه دئدى:

- قارا يئره قاردان گيلئيلي اولدوم ها.

گون اورتا چاغى ياواش ياواش بولودلار آچيليشيب، گونشين ايتى
شؤيگه لرى شهرى ايسينديردى. ياواش ياواش موشتري بازاري سويويوردو.
ايكيندى واختينا گلينجك، اسى نين باشى آييدلاشيب، آلا قاپيداكى
پيتى چى يه دؤندو. اره به سينين تيرلرينى گونشين قاباغيندا قويوب،
آل توتان يئريني ده گؤيه سارى قالخيزيب، پيتى چى توكانينين ايچينه
كئچدى. ايچه رى ده كى فحله لراونو گؤرونجك دئديلر:

- آى اسى بازار اولسون.

- ساغ اولون.

پيتى چى دئدى:

- بوگون اسى نين بوغو گولور.

پيتى قاباغينا گلدى. اسى سومونو، پيتينين سويونا دوغراييب،
دوغرامانى يئيب، دن دوشونه يئتشميشدى. بيرى ايچه رى كئچيب
اسى يه دئدى:

- اسی بیزه ده نؤووت گتیر.

اسی دئدی:

- آی پیتیچی قارداش منه یاخشی کاوارین دان وئر.

پیتی چی دئدی :

- دئییه سن پول سنی قودوردوب ها! یاخشی ایندی لاپ یاخشیسیندان گتیره رم.

کاوار گله نه کیمی اسی گؤیه باخیردی. باشلامیشدی نارین قاریاغماغا. کاوار کئشنیشی یئیندن سونرا، آیاغا دوروب، شوتونو سوروشدو. قباقلکی گون لره گؤره شوتوایکی قات اولموشدو. دئدی:

- آی پیتی چی قارداش نییه بوگون آرتیق آلیرسان؟

پیتی چی دئدی:

- آی اسی، ایلین بوواختیندا کاوارین شوتی نئچه دی؟ بیل میرسن؟

اسی باخیب باخیب دئدی:

- آتائین گورو چاتلا سین، کاوارا یئریکله یین!

پیتی چی توکانیندان چیخیب اره به سینی آله آلیب یئنه خاج دان آسلانندی. ایشلرینی قورتاریب، آخشام واختی، نفتچی توکانینا یئتیشنده، اسماییل عمی کاغاز اوستونده بیرایلان قورباغایا بنزریازی لار یازیردی. بؤیورده کی قونشو توکانین اوغلو "اسلام" سوروشدو:

- آی اسماییل عمی سن نه یازی رسان؟ واللاه بیز باشا دوشموروک!

چئروون اسماییل عمی بیر آیری باخیب، دئدی:

- بومنیم اوژ خطیم دی، تکجه اوژوم باشا دوشه رم!

اسلام دوداغینی بوزدو، اسی ده هئچ نه باشا دوشمه دی. اما اونون

حساب کیتابی، بویان قورباغا یازیلاردان چیخدی. سون تاپشیریغینی دا عباسیه ده کی قونشولارین آدینا آلیب قالونلاری اره به یه یوکه ییب یولا دوشدو. هله بویوگ آغا قصابین توکانینا چوخ قالیردی. اؤزونو توکانین ایچینده گؤروب دئدی:

- بویوگ آغا منه یاخشی بیر آسمالی ات وئر.

- اسی سن هارا بورا هارا، سن خونچا اتین قویوب بورالارا گلمز دین؟ قار سنه یارئیب ها.

اؤزونه گلیب، کابابچی قوربان یادینا دوشدو. هه آخشام لارچاغی، اونون مانقالا قویدوغو قویروغون اییسی آلا قاپینی باشینا گؤتوردو. گینه اؤزونو توکانین ایچینده گؤردو:

- آی مشه قوربان بش آلتی میل او جییردن وئر گؤرک دنیا کیمین الینده دی؟

دویونجاق اییله یندن سونرا اؤزونه گلیب ائله ایکی آددیم آتینجاق، اؤزونو اکبری کیتابچی توکانینین قاباغیندا گؤردو. ایچه ریده اوزون پالتولو قونشولاری دایانیب اوجادان دانیشیردی:

- میرزه جلیل ممد قولوزاده مالانصرالدین ژورنالیندا چوخلو حکایه یازیبدی، اؤلور پییئسی اولارین بیریدی. بو پیئسده، بیر شارلاتان آدم شهره گلیب دئییر اؤلودیر یلده جه یم. آما هئچ ایش گؤرمه ییب تکجه جاماعاتی ساغیر. کئفلی ایسکندر آدینلی ساربون دان گلن بیر اونله شخصیت وار اوردا. او بیلیر کی بو آدم شارلاتانلیق ائله ییر. گئدیپ قبرستاندا یاتیب یوخو گؤرور. اؤلورله دئییر کی دیریلین، اؤلورده دیریلیرلر. آما شهره یئتیشدیک لرینده هئچ کیم اولار یول وئرمیر. بوردا اؤلورلر دئییرلر:

- دیری لره اؤلوم ...

اسی بوسؤزلری ائشیدیب، بئینی تاققیلدايیب، کابایین ایسینین لذتی داماغیندان قاچدی. اؤز اؤزونه دئدی:

- بو آغا معلم اؤلورلرین سؤزون هاردان ائشیدیب؟ یقین اووسونچیدان، دوعا یازاندان زاددان دی. ایندی گئجه نین بو واختی، اؤلی لرنی یاخالاسالارنئيله جهیم؟ ده دم گووری بو آغا معلم قورخولی آدمدی. فیکیرله شه فیکیرله شه منصوریه یه یئتیشیب، کوچه یه کئچینجک، گؤزو حاجی ارباب گیلین آچیق قاپیسینا دوشدو. ایکی تایللی بؤیوک قاپی، تای با تای آچیق ایدی. اربه سینى ساخلايیب قاپینین یاخینلیغینا گئدیب ایچهری یه باخدی. صدری دوگوسونون ایسی عالمی گؤتورموشدو. ائوین پنجره لرین پرده لری چکیلمه میشدی. یا قوناقلیق ایدی یا دا احسان. بیرده اؤزونو حاجینین قوناق لارینین ایچینده گوردو. یوخاری باشدا اوتوروب شامی یئیپ، شام دان دا سونرا قلیانین خورولدايیب، توتون ایچینده ایتدی. تنه بی ده بیر هنیرتی وار ایدی گل گۆره سن. ساغ کۆنده کی اوتاغدا، بیر کورسونو گۆرونجک، دوروب کئچدی اورا. حاجی گیلین پیشیگی "مستان" دویون قارینا یئیپ، کورسونون اوسته خومارلانمیشدی. او ایچهری کئچن کیمی، مستان باشینی قووزايیب دئدی:

- "گؤزلیم آی گؤزلیم، دمیرداراخ دیشلیم کورسی اوستی قیشلاغیمدی یوک اوستی یایلاغیمدی، هر نه خانیم پیشیرسه او دا منیم بوغ یاغیمدی" اسی نین تۆک لری ییزیز دوروب دال دالی آتلاندى ... اؤزونه گلیب، گوردو کوچه ده دی. بسم الله دئیّه دئیّه باشلادی یئیین

یئین گئتمه یه. ائله بیلیردی بیرى اونو گودور. هر کؤنده باخدیسا بیر شئی
گؤرمه ییب، دئدی:

- بلکه ده بیر اؤلی منی گودور؟ حتما ایستیر باشیمی آکه!

تئز عباسیه یه ساری جان باسیب، طاهیره خانیم، قارداشی ممد زرگرین
نفتین وئریب سونرا گئدی، الی اسه اسه آغا معلم گیلین قاپیسینی
دؤیدو. هئی دؤنوب دام دووارا باخیردی. نه واختدان نه واختا دؤرد بئش
یاشیندا بیر بالاجا اوغلان قاپینی آچدی. بؤیوک قارداشی دا تئز گلیب
بالاجا قارداشینین بؤیرونده دوردو. ایچهری دن آغا معلمین سسی آیدین
گلیردی. دئییردی:

- آخشام لار ائوه گلنده قونشولارین گؤزی منیم آل لریمده قالیر. من
گؤروب دؤزه بیلیمیرم.

اسی لاپ اوشه نیب اؤز اؤزونه دئدی:

- ده ده م وای، دؤزومی ده قورتاریب!

بیردن آغا معلم اوشاق لارینی سسله دی:

- آی بالا، قاپیداکی کیمدی؟

ایکی اوغلان ایکسی ده بیردن دئدیلر:

- اسی!

آغا معلم پول گؤتوروب قاپی یا چیخیب گؤردو قالون لاریئرده، آما اسی
یوخدور!

◆◆◆ اوستادین سون مجلسی (استادیم صالح عطایی یه)

هردن بیرمنی ایتله ییرلر. بودره ییب ییخیلاندانی توتورلار. باشیمی قوزاییب گۆزومه باغلادیق لاری پارچانین آلتیندان باخاندان تئز باشیمی آشاغی ائندیریلر. بیریرلرینی «آد» دئیین چاغیریلار. یالخی «آد». بواونا دئییر: «آد ساغا دؤن». اوبونا دئییر: «آد سولا دؤن». ائله بیل بیردیکین باشینا یئتیشیریک. گۆزلیمی آچیرلار. اوستادیم صالح عطایی نی گۆرونجک اوره ییم دینجه لیب، تۆشگومو دریرم. آلینده بیرزاد وار. قارانلیق دیر گۆزوم سئچمه ییر. باشلاییر آدلاری سؤیله مه یه. آدلاری بیربه بیر دئدیكجک او آدسیز آدام لار قاباغا گلیرلر.

بو قالسین بوردا، آخی بورا کیمین من آرتیردیم. منه گۆره بئله اولمالی ایدی. آما قویون آل آپاریلمامیش اولان لاری دئییم. استاد بیر ییغیناق قوروب. هامی یازیچی لاری دا چاغیریب. هره نین الینده بیر جزوه وار، استاد وئریب هل البت. جزوه نی آچیب باخیرام. ناخیشی چوخدور اؤزو ده یوووز ناخیش لار. هامی سیندا بیر آغاج گۆرونور آما آل آغاجی کیمی

یونتولوب شومار دیرلار؛ اؤزوده دیکینه یوخ اوزوناسینا بوی آتیب لار. بیر صفحه ده بیر اوزونسو آغاج وار. اوزان دیقجا بیر خول اوندان آیریلیر، بیر آلاهی آغاج دا آشاغی دان قیقاجی دیکه لیب ائله بیل او خولو آغیزینا سالیب گمیریر. نه ایسته بیر دئییه بوناخیش؟ باخیرام مین بیر جوره فیکیر گلیر بیئیمه. (بلکه او دووارا بنزّر اوچورومون، نئچه داشی نین آراسیندان دیکه لیب قالخان قالین قییم آغاج دیر و او ماتادور ایگناسیونون تاخیل دیغی بوینوز لار دیرلار کی لورکانی دیله گتیریر. هه ایگناسیو اؤلوم له اوزبه اوز دایانیب، اؤلوم کیمی بؤیوک دور) و من بو سؤزو استادین اؤز دیلیندن دئییرم. اونقاش دیریوخسا بیرینه وئریب چکدیریب؟ هل البت استاد او آدمی مله دیب چون او هرایشی بینمز. بیغیناغا ساری یولا دوشورم. بیغیناق یئرینه یاخین، گؤزوم بیر تونلوک چایخانایا دوشور. چایخانانین شوشه سینه بیغیناغین بیلدیریشین یاپیشدیریب لار. یازیب: «اوستادین سون مجلسی». بو کاغذ منی چایخانایا دؤنده ریر. قلیانا گؤیلوم اولمور، بیر چای دئییب سیقار آلیشدیریرام. اوقدّر قلیان چکیب لر کی گؤز گؤزو گؤرمور اما استادین جزوه سی هامینین الینده سئچیلیر. قوهوم لاریم دان بیرری ده دوست لاریلا اوتوروب؛ منی بیر بیرلرینه گؤرسه دیب گولورلر. سونرا دوروب گلیر کئچیر آرخاما. سیقاریمدان بیر نفس آلیرام. بیردن منه بیر ایتله لتمه وورور. یئریمدن جاییب نئچه آددیم آتلا نیب بیرری ایله توققوشورام. دئییر: «قباغینا باخ».

من هئچ واخت قباغیما باخماغی اؤیرنمه دیم. بلکه ده بو، اؤزومو اوجا یئرده گؤرمکدن اؤترو دور. اما گرک بئله دئییم: «من هئچ زامان اؤزومو اوجا دا گؤرمک ایسته میرم» و بلکه بو بیر یالان دیر! اولمایا استادین دوستو اصلان

دئمشگن بو چایخانانین ییبه سی بیردن کافه نین قاپیسینی باغلا ییب
 گئده، سونرا دا گیلئیلی اولدوغومدا قاباقدان گلیمشلیگ ائله ییب دئییه:
 «اؤزون ایسته دین قالا سان ایچه ریده». دوروب چایخانادان چیخیب
 ییغیناغا ساری گئدیرم. استادین ائوینین حیط قاپیسی آچیق دیر. یاواش
 یاواش هامی گلیب دولور حیطه. حیطین دووارلاری اوجادیر. چیخیرام
 حیطین ایوانینا. ایوانین اورتاسیندا بیراوشاق آیاغینی یئره دؤیور. قاباغا
 گئدیپ اوشاغی آلیرام قوجا غیما. «بومنین اوشاقلیغیمدان قالان عکسه
 اوخشاییر»: دئییرم. ایستیرم اونو دیندیرم بیردن بیر قارالتی، قیرقی کیمین
 گلیب اوشاغی الیمدن قاپیب او قاپیدان بو قاپیدان ووروب آرادان
 چیخیر. آل لریم هاوادا قالیر. اوشاغین دالی جاق گئدیپ بیراوتاغین
 قاپی سینی آچیرام. بیر قیزاوتاغین اورتاسیندا دوروب و من بیلیمیرم نییه
 رعنا آدینی خاطیرلا ییرام. (رعنا سوسوب دئییب گولمور و دانیشسا دا ائله
 بیل آلاهی یئرده دانی شیر. رعنا یا نه اولوب، هارایا گئدیپ، اوهای کویلو
 هاردادیرو بیز کوچه باجانی باشیمیزا گؤنورموروک. و او گلیب قارغالارا
 ساری ال قولونو اؤلچمور. دیولری یامسیلامیر). و من داها ملیک ممد اول
 بیلیمیرم کی دیولرله باجارا بیلیم (هلم هلم باشا دوشمه یین دیولری دئییرم).
 هله قالانی دا وار (هه سنه فیکیرله شیرم، فیکیرلشمک ایسته مه سم ده،
 دام دان دامآتیلسام دا یئنه بیر ته رسنه فیکیرله شیرم. بیرداها سؤزوم
 اولمالی دیر. البت یئکه بیر سؤز. سئوگی کیمین یئکه سؤز، دیو کیمی
 سؤز کی آرخاسیندا گیزله نم - نه سن نه من دیو دئییلیک - دئییم: سنین
 یولونو گؤزلورم. من آخماق آدام سنین یولونو گؤزلورم. هانسی ساعات
 هاردا گؤروشه یه جه ییک؟ گولمه لی دیر. گؤرورسنمی دیولر کیمی؟ دیولر

بالاجا بالاجا واحیدلره بؤلونن زامان لاردا یاشامامیش لار. و بلکه ساعاتی، دیقه نی تانیمامیش لار. مثلاً بیر ی بیرینه بئله دئییرمیش: منی گؤزله، آغ آملار سارالان واخت گلّه جه یم). قیزاوشوین کیمی دیر. ایستیریم دئیم: (ال لریمده بیر آزیستی ساخلا میشام گل). آما او منی گؤرونجک الینی پنجره یه ساری اوزادیر. پنجره نین قاباغینا گئدیب حیطه باخیرام. حیطه جماعت آزالانیب اوستادا یول وئیرلر.

اوستاد بیر عنتیقه پالتار گئییب، باشینا قویدوغو قیرمیزی باشلیقلا گلیر. کولک قالخیب هامی نین پالتارینی قیریشدیریر. جانیمایر اوشوتمه دوشور. قیز دئیر: «بومجلیسدن سونرا بوائوی ییخاجاق لار». آل لریم بوز کیمین اولور. قولاق لاریمی شک له ییرم آما «قولتوق» سؤزونو ائشیتمه ییرم. استاد کئچیر تنبی یه، هامی دا دالی جاق. من ده کئچیرم ایچه ری یه. اوستاد اورتادا دوروب باشلیغینی آچیر. یونانلی لارین پالتارینا اوخشار بیر پالتار گئییب.

پیچیلدامالار باشلاییر. استادین الینده بیر ساز وار. سازی هاوایا قالخیزیب آدلاری چاغیریر. هامینین باش بارماغی اویناییر. بیر ساغا بیر سولا باخیب منی گؤرجه یین بارماغینی منه ساری اوزادیر. ساغ آیاغیندان قان سوزور؛ گؤزلریم یومولور...

بیر زامان بیر اوشاق آیاق داشینی تولازلاییر حامامین باجاسینا. باجانین لئس شوشه سی سینیب دوشور ساغ آیاغینا و بلکه بو استادین خاطیره لرینه باغلی اولان، منیم خیالیم دیر؟ یوخسا بوندان سونرا نه اولاییلر؟

اوستاد، سازی منه ساری اوزادیر. اسمه جه یه دوشوب قاباغیندان

چکیلیرم. منه باخیب گولومسونور. دئییر: «قورخما آل». الیمی اوزادیب سازی آلیرام. گۆزلریمی یومورام. بیر جاوان عاشیق یانیق کرمی چالیر، من ده اونا آکورد توتورام. استاد آدلاری چاغیریر. بیر کاغذ گۆتوروب یازماغا باشلاիրام...

دیکین باشینا یئتیشنده قلمی ساخلایب باخیرام. بلکه ده من سیزی جیک قویماق ایسته ییرم؟ اوندا قایداق اولان لارا...

او قیزدان سونرا هئچ کیم تنبی ده قالمایب. دئییر: «هامی گئدیپ حیطه.» دوروب پنجره دن حیطه باخیرام. حیط دولودور آرمود آغاجی ایلا.

سعید فیوضات ۹۴/۱۲/۲۹ ، سون ائدیت ۹۷/۴/۱۸

◆◆◆ اولدوز

گئجه نی یاتا بیلمه ییرم. باشیمی کیتابا قاتیب قاراچوخامی - یانی یوخومو- گۆزله ییرم. قاراچوخا گل، گل، گل...، بیل میرم هاچان گلیب اویدورور منی. بیردن های کویه اویانیرام. سحرین آلتورانلیغی دیر. گۆزلریمی اویا اویا عینکیمی تاپیب تاخیرام گۆزومه. یوخ، یوخودئیل، ائله دوغرودان داسس گلیر. آتوشگه نی آچیب داما باخیب جیک قالیرام. بویاشا کیمی بئله بیر گۆرشومو گۆرمه میشدیم.

چوخدان دیرهامی دامدا. ائله یوخویا قالان من ایمیشم. قارا باخت آدام ائله بئله اولار دای. هامی یاتاندا اویاق اولار، هامی اویاناندا یاتار! بؤیور قونشونون دامینا باخیرام. ممه یئیندن پیه یئینه اوردایدیلار. ائوین کیچیک اوغلو افشین دن سوروشورام :

- افشین نه اولوب؟ بونه های کوی دی؟

افشین دئیر:

- به بیلیمیرسن؟ دونندن تئلویزیونون خبری دونیانی باشینا گۆتوروب.
- دئنن من ده بیلیم.

افشین دئییر:

- دونن گئجه خبر دئییب کی سحره یاخین بیر اولدوز گله جک!
- آوارمیرام. اولدوز ائشیدینجک، اؤزجان دینز، تارکان دندیگیمیز او
- طرخان، یا دا، اولسا اولسا عالیم قاسیم اوف، یا دا خالا گۆیلون قالماسین
- عطاپور، نه بیلیم شهر یاری عاغلیما گلیر. رشید بهبود اوف گلمه یه جک
- کی! دئییرم:

- هانسی خواننده گله جک؟

افشین دئییر:

- نه قویوب نه آختاریسان؟ بوبیر دوغورچی اولدوزدی. یولون ایتیریپ
- دوز اردیله ساری گلیر. هارا دوشه جه یی ده بللی دؤور.
- آوارا قالیرام. اوره ییمده دئییرم، آخیردا دوغوردان دا بوشهره بیر اولدوز
- گلیر!

جماعتین دانیشیق لارینا قولاق آسیرام. موللاهادی لا آلاقای آراسیندا

اولانلار دئییرلر:

- دئی اولدوز بیزیم کؤندوموزه دوشه جک.
- میرزا باخشالی لا موللاهادی آراسیندا کی لاردا دئییرلر:
- اولدوز بورا گله جک.

سؤز منی گۆتوررور. قاییدیرام افشین:

- آی بالا بواولدوز نه تهر بیر اولدوزدی ؟

افشین دئییر:

- بواولدوزون یومنی یاخشى دی، اونا گۆره هره بیر جوره پاخیللیق
ائله ییب دئییر حوکلان بیزیم کۆندوموزه دوشه جک.

گینه دانیشماق ایسته ییرم آما افشین سوسوب بارماغینی دوداغینا
قویونجا، اؤز اؤزومه دئییرم:

- سؤزوم گل گیر آغیزما.

دای دیلمی قویورام قارنما. بیر دلی شیطان دئییر، قاچ. اما آياق لایریم
سؤزومه باخماییر. استقلال بایراغی قالخیزان آياق لایریملا، چکیش
برکیش حالیم اولمور. هله گۆرک نه اولاجاق. هامی نئجه، من ده بیرى.
آنام دئمیشگن بازارا گیردین گۆردون گۆزو قیپق، سن ده اول گۆزو قیپق.
یاواش یاواش قولاغیمی دولدوران هنیرتی یه اؤیره شیرم. رؤیا لایریم منه
قوجاق آچیر. گۆزلریم قیزیشیر. بیردن یوخویلا آییقلیق آراسیندا قیشقیرق
سسى ائشیدیرم. دیک آتیلیب هنده وریمه باخیرام. بایا قکى اولدوز
گۆزله یین لرین وای شویه نی، یئری گۆیو باشینا گۆتوروب. ائله قاچاقاچ
دوشوب دور، گل گۆره سن.

افشینى آل هايدا گۆرونجک دئییرم: «نه اولوب ؟»

افشین دئییر:

- اولدوزون یئرینه داش گلیر، قاچ.

زهره قالمیش بوینوم قورویوب. بؤیورله مه باشیمی قالخیزیب گۆیه

باخیب، مات قالیرام. ده ده للیم، تولانا تولانا بیر داش گلیر، اؤزوده نه گلیر. هاقیشقیریرام باخان اولمور. هه جان بازاری دیر آخی.

ایندی بوتایدا قیشقیریرلار، اوتایا دوشه جک، اوتایدا داقیشقیریرلار بوتایا دوشه جک.

منیم ده گؤزوم ائله اوزیرنا بویدا داشدا دیر. فرلی باخینجاق گؤرورم کی داش فیرلانا فیرلانا، منه ساری گلیر. به یازی لاییم نه اولاجاق؟ من هله ریودوژانیرونو گؤزومه میشم! گؤز لیمی یوموب، اؤزومو قیسیرام. بیردن "پارت" سسی گلیر. گؤزومو آجیب باخیرام. کریچ لرقوش کیمی اوچورلار، آدم لارقیشقیرا قیشقیرا هاوادا فیرلانیلار. بیر آرواد چادراسینی دیشینه آلیب گؤیده فیرلانیلر. او کئفلی قونشوموز دا داماغیندا کی سیقاری بوراخماییب، سیقارین اودو ایلا گؤیده ناخیش چکیر. سول کؤندوموزده کی ائویخیلاندان سونرا داش دیبرلانیب، آلاهی ائولری ییخا ییخا بو باشدان اوباشا گئدیر اوندان اوباشدان بوباشا گلیر. آخیردا تپردن دوشوب، لاپ ائله دایاناندا رحمتلیک ماتان خالا گیلین ائوینه سؤیکه نیر. ائله بیل ائوین قاباق دووارلارینا دوبالاق وورورلار. ائوین دالی گؤیده قالیب قاباغی خیخیر. باشیم گیجلله نیر. گؤز لیمی یومورام. یاواش یاواش های کوی یاتیر و من یونگول له شیرم. گؤزومو آچینچاق مات قالیرام. من ده، اوبیریسی لر کیمین گؤیده فیرلانیلر. ماتان خالا دا فیرلانیلر. بیر آچیق رادیونون سسی گلیر. مجری دئییر:

- شهرین گؤیونده اولان داش لاری سایماق اولمور!

◆◆◆ اۋلوم يا قاليم

اوستادىمىن يازدىق لارىنى اوخوياندا، يازماق ھوسى مندە داھا چوخالسا دا، ياخىندان دانىشدىغىمىزدا، قورخوم آرتىر. داستان لارىمىن بىرىندە بوقورخودان سۆز آچىپ اوستواۋرتولوبىرشى لريازمىشام. آما گئنه دە اويازى دا باش وئرن اولان لار چوخدور. اوستادىم دا اۋىكودە، اولان لارىن چوخ اولماغىنى خوشلامىر. آما بىرسۆز وار بو اولان لارىن اۋزەيى من اۋزوم. دئمك اۋزومدن باشقالارلا اولان ايلگەيىمى آزالدىب، اولان لارىن بىرباشىنى اۋزومە باغلامىشام. ھلە بىرسۆز دە دئىم، كىبورد اوستوندە ايشلەمكدە داھا دا جلد اولموشام و بونون آرقاجى اوستادىمدان كئچىر. ھە، مثلاً "آلاتورانلىق" اۋىكوسونون اون بئش دۋنە ئىدىت اولماغى، بوش يئره گئتمەيىب! اوستادىمىن ايكى سۆزونو، سىرغا ئلەيىب، قولاغىمدان آسلامىشام. "من بىلدىيىمى يازما. بىردە، ئلە بىرسۆز يازكى اۋزونو جىك قويسون".

يئتمىش اينجى ايلدە تبرىز دانىشگاھىندا بىر شاعىر دوستوم وار ايدى.

اونون شعرلرینی خوشلایارديم. بیرگون اورتاق دوستوموزون تویوندا بیر شعر اوخودو. بی ایله گلینین آنالاری اوشعری چوخ بیندیلر. منیم ده "یووا سیزقالان دوشان" سؤزوندن، چوخ خوشوم گلدی. بیرگون اون دؤرد صفحه لیک، روایتی اولان، آزاد سایاغیندا یازدیغیم بیر شعر اونا اوخودوم. قولاق آسیب دئدی:

- سنین سؤزون اون دؤرد صفحه سوره بیلیر. کیلاسیزدا دا بیرینجی اؤیرنجی سن. سن هم یاخشی شاعیر اولایلرسن هم ده یاخشی مهندس. یاخشی مهندس، یوخسا یاخشی شاعیر. داها دوغروسو اوستادیمین سیره سیره سؤزلینه قولاق وئردیکدن سونرا، قضاوت سؤزونه اؤزگه لشمیشم. هردن بعضی گؤرونولری خاطیرلاییب یامان داریخما توتورام. اوره ییم یانیر، ائله کی یئریمده قالا بیلمه ییب، ایلان چالان کیمی قیوریلیرام. مثلا، بیرگون باکی یا گئدیردیک. بیرئرده جاده یه آسفالت تۆکوردولر. بیرکیشی بویروق وئیردی، بیریا شماقلی قوجا آرواد دا الینده کی بئلی آسفالتلا دولدوروب جاده یه باخیردی. یانی بیز گئدن کؤندون ترسه سینه - گون باتان چاغی ایدی و باتان گونش - هاوانین سویوقلوغوندان یا دا نیسگیل دن - اونون یاشلا دولموش گؤزلینده گؤرونوردو. قیوریلیب قیوریلیب الیمده کی سوشیشه سیننی باشیما چکدیم. بؤیرومده اوتوران دوستومون هئچ توكوده دبرمه دی. گؤره سن اونا خوشباخت دئیله رم؟

آی آتا، باخیشیندان دانیشا جاغام. هله مریضچیلییندن قاباق ایدی. تزه ایش بس - امکلی - اولموشدون. بیرگون سحر حیطه دوشوب غملی

غملی باخچامیزا باخیردین. او باخیشیندا کی نیسگیلی و باخیشینین نئجه لییینی هئچ وخت آچیقلا یا بیلمه یه جه یم و بونا آرخیینام. بلکه بیر لئووناردونون آئینده، بئله بیر باخیش لاری نقاشلیق ائله مک گوجو ولا.

ایکینجی باخیشین، مریضچیلیگین باشلایاندان سونرا ایدی. آئینه بیر داوا ورقینی آلیب حبلرین بیرینی آختاریردین. اینسان لارین باخیش لاری، نه قدر کئشیدلی اولایلر. یانی اینسان ساغ اولدوغوندا دا بیر مریض کیمی باخا بیلر و ساغ اولدوغو قدر ده مریض اولایلر؟ اما گۆره سن بو باخیش لاری نئجه یاراتماق اولار؟ بودونیا بئله بیر ایمکانی نئجه یاراتمیشدیر؟ بئیین سیز، تک سئلوللویارادیق لارین، میلیون لار ایلین ایچینده، باشینا نه گلیب کی بئله بیر گۆرونولری یارادا بیلیرلر؟ دئمک، بسیط بیر یارادیق، ایره لی یه گئتدیکجک، گیزی بیر شئی لری بسله ییب و بوتزه تۆره مه لر او بسیط یارادیغی اۆتوب، اوندان دا بۆیوک، اما کۆلگه ده دولانان بیر وارلیغا دۆنوب. ایل لردیر بو کۆلگه ده کی وارلیق منی ایزله ییر. هردن بو وارلیغین کۆلگه دن ایشیغا چیخدیغینی ساندیغیمدا، اؤزومو او کولگه ده ایتمکده گۆرموشم.

نئچه ایل لر بوندان قابق ایدی. هر جمعه سحر چاغی اردییلی گزیردیم. گونده بیر محله نی دولانیب، عکس سالماق، قوجالاری دانیشدیریب محله نین قدیم شکلینی بئیین ده یاراتماق، آرادا، بیر قدیم ائوی گۆرمک، نه قدر دادی واریمیش. قدیم کرپیج لرله قدیم دووارلارین دوزولمه سی. سیچان دیشی، خونچا، دوه بوینوو بئله بیر دوزن لر. ائله جه ده تاختا قاپی لارو قاپی لارین باشینی اوجالدا ن قاپی باشی. هردن ده بیر اوغرونا چیخیب دئیر: نییه عکس سالیرسان؟

اونلارین فیکرینی اوخوماق ائله ده چتین دۇيور. آما گۇره سن اونلاردا -
بیرزامان - منیم ذهینمی اوخویا بیله جک لر؟ یا ائله عادت ائله بیلرکی
تکجه اؤز ذهن لرینی اوخویالار؟

هله بونون آجی یئری ده وار. دونن عکس سالدیغین قدیم ائوی،
صباحیسی لودئرله سؤکورلر! سونرا گئدیپ های سالیرسان، خبری
یاییرسان، ژورنالیست لره دئییرسن. آخیری نه اولاجاق؟ ائوگئتدی.
ائله بیل کامئران اؤلوم ائلچیسی اولوب. داها هرائودن عکس سالاندا
ائله بیلیرسن ائوتیتره ییر. ائله بیل اعدام حؤکمونو گؤرور. گؤزو یاشلی
بینالاردان گؤز یوموب، داها یاواش یاواش اونلاری گؤرمه ییرسن - هردن
سالدیغیم عکس لر باخاندا رحمتلیک ائولری گؤروب فاتحه چئویریم.

دوقتور دوستومون خانیمی، بیرگون اونا دئییر:

- ناهار چاغینا یاخین کوچه دن چوخ قورخولی، زاریلتی یا بنزرسس
گلدی. دوشوب قاپینی آچدیم آما هئچ کیم یوخ ایدی.

دوقتور سایماییر آما صباحیسی دا بو سؤزوا ئشیدینجک شکله نیب او
گونو ائوده قالیر. دوز، گون اورتا چاغی اوسس گئنه گلیر. دوقتور داتئز قاجیر
قاپی یا آما بیرینی گؤرمه ییر. هرگون پوسقوروروب، آخیردا اونو گؤرور. قوجا
بیرکیشی ایمیش، چیینینده ده بیرتلیس. ائله بیل دومشره دن زاددان
ساتیرمیش. آنجاق ائله سسله نیرمیش کی ائله بیل زاریلدا ییر.

بلکه او قوجانین بئینینده شهرین قدیم منظره سی هله ده دیری ایمیش
و ایندی کی گؤرونئو اونو حیرت عالمینده زاریلدا دیرمیش؟

تامسیندیغین هریر شئین آرادان گئتمه سی! و بوئله اولمامالی دیر. او اولده دئدییم شاعر بو سؤزو دئییب دئییب چیخیب گئتدی. او حیاتیندان تامسینماق ایسته دی اما داها سونرا اوندان هئچ بیرتزه ایش، شعریا داستان گؤرمه دیم.

جناب شاعیر، بودا بئله اولمامالی ایدی؟

ایستیرم نامه یازیب قدیم کی لر کیمین پست قوطوسونا سالام. نامه نی راحلاییب، دوستمون آدرسینی اوستونده یازیب آپارام پست قوطوسونا. اما شهرده داها پست قوطوسو یو خودور کی! گرک آپارام پست ایداره سینه وئرم. تمبری ده او اؤزو یاپیشدیرا یا یاپیشدیرمایا. اما دای بونون دادی دوزو قالما دی کی - یانی دای جلیل ممد قولوزاده نین، پست قوطوسو آدینلی داستان اویویان اونوباشا دوشمه یه جک - نامه نی آپاریب بالیقلی چاپیندا سویا وئرمه یین دادی اوندان چو خودور. اما سؤز بوراسیندا، دای بالیقلیدا سویو خودور!

اوستاد، بیلدییین کیمی چو خدان دیر اوز قویمو شام داغ چیلیغا. آخی شهرده قالا بیلیمیرم. قوی بیر آزدانی شیم. بابا لاریمیز، کئچیدلری، کوچه لری، اینسان لارین یا داره به لرین یوخسا داشقالارین کئچمه سی اوچون دوزلدیب، یاراتدیلار. ماشین گلن کیمی، قدیم ائولره تیر چیخدی. فورد، بنز، سیتروئن و آوینجر کمپانی لرینین دوزلندیگی ماشین لارا یول آچیلما لی ایدی! یوخسا کیم آلا جاقدی بونلاری؟ تنزلیکله خیابان چکیلمه لی ایدی. باشلایب توپچیلاردان بئله سؤکوب، اوستواؤرتولوبازارین دامارین قیریپ قونبالانا چاتدیلار. هله اورک لری سویوما ییب، اوتوز مئتیرلیک دئی، آلا قاپیدان بئله سؤکوب چیخدی لار بازار آغیزینا. ییخیلان ائولرین

چوخوقدیم، دده بابا ساياغيندا تيکيلميش ائولرايدى. ايندى ده اورالاردان سوووشاندا ائله بيليرم اولارين ناله سسينى ائشيديرم. "ائدقار آلنين" بير اؤيکوسووار، آشرائونين ييخيلماسى - بيليرم يوزده يوز اوخويوبسان، چون سن اوخوماديغين بير متن قالمايب كى - ائدقار دئديى كيمى، ائله بيل بورحمتلىك بينالار، باشيميزين اوستونده اولان اتمسفر دن آيرى اولاراق، بير باشقا اتمسفر ياراتميشميش لار. ادام لار بوقوجا اتمسفر ده نفس چكيب، ياشاييب اؤلورموش لرو ائولر سؤكولدن سونرا هرياندان بير هاوا بوشهره سوخولوب، هره بير هاوا چاليب و بودايان اتمى پوزان اتمسفرى ياراتميش لار. بوتزه قورقودا، اينسان لار ماشينا مينن كيمى ده ييشيليرلر! قودوق اولورلا! جاوان قوجانى يامانلاير. بير بيرينه يول وئرمه ييرلر و بوبيزيم تزه اتمسفر يمىزدير. ياديما گليركى، خيرالدا ياشاياندا، خياباندا فوتبال اوينا ياردىق، ساعت دان بير بلكه بير ماشين گليردى. بيرگون هاى كوى دوشدو، هامى خيابانا سارى قاچيرديلار. من ده گئديب تاماشايا دوردوم. شهبسونلر، موغاندان بئله گليب سرداوا يولونا گئديرديلر. نه قدر گؤرمه لى ايدى. رنگ به رنگ تومان كؤينكلر، آت لارا مينميش تزه گلينلر، دوه لره مينميش قارى آروادلار. بعضى دوه لر ين بئلينده ده اوبانين چارداق لارى، نه بيليم كئچه لرى. ائله بيل آلاهى بير دونيادا ايديم. بلكه ده بيزدن اوزولموش هاوانى تزه دن گتيرميشديلر شهره. بو آرادا آت بئلينده بير قارى نى گؤردوم. بورنويوخ ايدى! - بورنونون دئشيك لرى گؤزونون ياخينليقيندا ايدى - اما هئچ قورخماديم. آخى تئلويزيوندا اونا بنزر گؤرونترولرى گؤرنده قورخوب گؤزلىرىمى يوموردوم. به نييه قورخماديم؟

ايندى ايسه قويون لارى، تراک ماشين لارى آپارير اؤزلىرى ده نيسانا

مینیب یایلاغا دیرماشیرلار. آخی داها شهردن کئچمه یه پوست یوخدور.
آددیم آددیم، ماشین دیر، آداما دا یئریوخدور!

اودور دای شهرده قالایلمیرم. دره لردن کئچیرم، داغ لارا دیرماشیب،
مئشه لردن سووشورام. گدیک لری، قایا لاری آشیب، دولانیرام بوداغ لارین
باشینا. آما بیر سؤز وار، هر قایا یا هر داش، سؤزلو بیر آداما اوخشاییر! آخی
چوخونون دا آدی وار، آدام داشی، چوبان داشی، گلین داشی...

گۆره سن بونلار ائله اولدن داش ایمیش لاریا ناغیل لاریمیزدا دینله دییمیز
کیمی سونرا داش اولوب لار؟ بلکه ده اونلارین گۆزونده، داش بیزیک؟

هه اوستاد داشا دؤنمک دن چوخ دانیشیسان بیزه. بیر جاوان اوغلان بیر
قیزین ائلچیلیینه گئدیر. یوخ ائشیدینجک داش اولور. یانی اینتیزاعی
دونیا، سؤز، او جاوانی گۆتورور. ائله او جاردا ایلشیش سونرا دا قورو یوب
قالیر! و بواؤلوم دئیل. بلکه اؤلوم دن ده پیس دیر!

اوستاد یاخشی یادیمدا، آتام منیم اوچون، گئدیب قونشو قیزی،
آتاسیندان ائلچیلیگ ائله ییب، یوخ ائشیدن گئجه، حیطده دولانیب
اؤز اؤزونه دانیشیردی. او ایل حیطده کی آتما آغاج لاریمیز، آتما وئرمه دیلر.
او زاماندا خوش دانیشیق لی آتام سوسدو. آتما آغاج لاری دا قورودولار. بیر
ایل سونرا او آغاج لاری کس دیک.

بورادا بیر بایاتی یادیمدا دوشور اوستاد. ایجازه وئرن دئییم. سحر سحر
باغا گئردیم، نه باغ بیلدی نه ده باغبان! ال اوزادیب بیر گول دردیم. نه باغ
بیلدی نه ده باغبان!

دوغرودان بو آشیق هاواسیندا اوخونان بایاتی نه دئمک ایسته ییر؟ یانی

باغ روح سوز دور و هنج نہ باشا دوشمہ یہ جک؟ یوخسا، نہ ائلہ دیم سہ
هنج کیم باشا دوشمہ دی، آییلما دی، دئمک ایستہ ییر؟

بلکہ ده ائلین دیلیندن چیخان بایاتی، ائلہ، ائلین سینہ سیندن جوشان
ناغیل لارا باغلی دیر. آخی نئچه ناغیلیمیز وار کی ناغیلین قهرمانی گئدیر
باغدان سئحریلی آلمایا نارینج تورونج خولو گتیره، باغ قیشقیریر آی
آپاردیلار، آی آپاردیلار....

آما بو بایاتینین قهرمانینین باغا کئچیب گول دردیینده ده، نہ باغ بیلیر
نہ باغبان. گۆره سن اونون اووسونو وارا میمش؟ بایاتی بونویزه آچیقلاماییر،
بیزده، بومو هوم گۆروننونو یارادان ماہنی یا قولاق وئریب خوشوموز گلیر.

یا بلکہ مجنوندان دا چوخ عاشیقلیق استعدادی اولانین اووسونو وار؟
گۆره سن بو بؤیوک باجاریق هاردا یا شانیب وگئدیشی نہ دیر؟ یوخسا بہ
نیہ بونون داستاننی بیزه گلیب یئتیشمہ ییب؟

بئلہ باجاریغی اولان لاردان سوروشماق ایستردیم: گۆره سن اینسان نئجه
اؤلومه تسلیم اولور؟ حیات سئومه لی دیر سہ، اوندا هل البت اؤلومه تسلیم
اولماق چتین بیر ایش اولمالی دیر. گۆره سن، او دیقہ، اؤلن آدام اؤزوندن
سوروشا بیلر کی اؤلوم یا قالیم؟

◆◆◆ اۆلوم يا قاليم

اوستادىمىن يازدىق لارىنى اوخوياندا، يازماق ھوسى مندە داھا چوخالسا دا، ياخىندان دانىشدىغىمىزدا، قورخوم آرتىر. داستان لارىمىن بىرىندە بوقورخودان سۆز آچىپ اوستواۋرتولوبىرشى لريازمىشام. آما گئنه دە اويازى دا باش وئرن اولان لار چوخدور. اوستادىم دا اۋىكودە، اولان لارىن چوخ اولماغىنى خوشلامىر. آما بىرسۆز وار بو اولان لارىن اۋزەيى من اۋزوم. دئمك اۋزومدن باشقالارلا اولان ايلگەيىمى آزالدىب، اولان لارىن بىرباشىنى اۋزومە باغلامىشام. ھلە بىرسۆز دە دئىم، كىبورد اوستوندە ايشلەمكدە داھا دا جلد اولموشام و بونون آرقاجى اوستادىمدان كئچىر. ھە، مثلاً "آلاتورانلىق" اۋىكوسونون اون بئش دۋنە ئىدىت اولماغى، بوش يئره گئتمەيىب! اوستادىمىن ايكى سۆزونو، سىرغا ئلەيىب، قولايىمدان آسلامىشام. "من بىلدىيىمى يازما. بىردە، ئلە بىرسۆز يازكى اۋزونو جىك قويسون".

يئتمىش اينجى ايلدە تبرىز دانىشگاھىندا بىر شاعىر دوستوم وار ايدى.

اونون شعرلرینی خوشلایاردیم. بیرگون اورتاق دوستوموزون تویوندا بیر شعر اوخودو. بی ایله گلینین آنالاری اوشعری چوخ بیندیلر. منیم ده «یووا سیزقالان دوشان» سؤزوندن، چوخ خوشوم گلدی. بیرگون اون دؤرد صفحه لیک، روایتی اولان، آزاد سایاغیندا یازدیغیم بیر شعر اونا اوخودوم. قولاق آسیب دئدی:

- سنین سؤزون اون دؤرد صفحه سوره بیلیر. کیلاسیزدا دا بیرینجی اؤیرنجی سن. سن هم یاخشی شاعیر اولایلرسن هم ده یاخشی مهندس. یاخشی مهندس، یوخسا یاخشی شاعیر. داها دوغروسو اوستادیمین سیره سیره سؤز لرینه قولاق وئردیکدن سونرا، قضاوت سؤزونه اؤزگه لشمیشیم. هردن بعضی گؤرونولری خاطیرلاییب یامان داریخما توتورام. اوره ییم یانیر، ائله کی یئریمده قالا بیلمه ییب، ایلان چالان کیمی قیوریلیرام. مثلا، بیرگون باکی یا گئدیردیک. بیرئرده جاده یه آسفالت تۆکوردولر. بیرکیشی بو یروق وئیردی، بیریا شماقلی قوجا آرواد دا الینده کی بئلی آسفالتا دولدوروب جاده یه باخیردی. یانی بیز گئدن کؤندون ترسه سینه - گون باتان چاغی ایدی و باتان گونش - هاوانین سویوقلوغوندان یا دا نیسگیل دن - اونون یاشلا دولموش گؤزلرینده گؤرونوردو. قیوریلیب قیوریلیب الیمده کی سوشیشه سیننی باشیما چکدیم. بؤیرومده اوتوران دوستومون هئچ توكوده دبرمه دی. گؤره سن اونا خوشباخت دئییه بیلهرم؟

آی آتا، باخیشیندان دانیشا جاغام. هله مریضچیلییندن قاباق ایدی. تزه ایش بس - امکلی - اولموشدون. بیرگون سحر حیطه دوشوب غملی

غملی باخچامیزا باخیردین. او باخیشیندا کی نیسگیلی و باخیشینین نئجه لییینی هئچ وخت آچیقلا یا بیلمه یه جه یم و بونا آرخیینام. بلکه بیر لئووناردونون آئینده، بئله بیر باخیش لاری نقاشلیق ائله مک گوجو ولا.

ایکینجی باخیشین، مریضچیلیگین باشلایاندان سونرا ایدی. آئینه بیر داوا ورقینی آلیب حبلرین بیرینی آختاریردین. اینسان لارین باخیش لاری، نه قدر کئشیدلی اولایلر. یانی اینسان ساغ اولدوغوندا دا بیر مریض کیمی باخا بیلر و ساغ اولدوغو قدر ده مریض اولایلر؟ اما گۆره سن بو باخیش لاری نئجه یاراتماق اولار؟ بودونیا بئله بیر ایمکانی نئجه یاراتمیشدیر؟ بئیین سیز، تک سئلوللو یارادیق لارین، میلیون لار ایلین ایچینده، باشینا نه گلیب کی بئله بیر گۆرونولری یارادا بیلیرلر؟ دئمک، بسیط بیر یارادیق، ایره لی یه گئتدیکجک، گیزی بیر شئی لری بسله ییب و بوتزه تۆره مه لر او بسیط یارادیغی اۆتوب، اوندان دا بۆیوک، اما کۆلگه ده دولانان بیر وارلیغا دۆنوب. ایل لردیر بو کۆلگه ده کی وارلیق منی ایزله ییر. هردن بو وارلیغین کۆلگه دن ایشیغا چیخدیغینی ساندیغیمدا، اؤزومو او کولگه ده ایتمکده گۆرموشم.

نئچه ایل لر بوندان قابق ایدی. هر جمعه سحر چاغی اردییلی گزیردیم. گونده بیر محله نی دولانیب، عکس سالماق، قوجالاری دانیشدیریب محله نین قدیم شکلینی بئیین ده یاراتماق، آرادا، بیر قدیم ائوی گۆرمک، نه قدر دادی واریمیش. قدیم کرپیج لرله قدیم دووارلارین دوزولمه سی. سیچان دیشی، خونچا، دوه بوینوو بئله بیر دوزن لر. ائله جه ده تاختا قاپی لارو قاپی لارین باشینی اوجالداق قاپی باشی. هردن ده بیر اوغرنا چیخیب دئیر: نییه عکس سالیرسان؟

اونلارین فیکرینی اوخوماق ائله ده چتین دۇيور. آما گۆره سن اونلاردا -
بیرزامان - منیم ذهنیمی اوخویا بيله جک لر؟ يا ائله عادت ائله ییلر کی
تکجه اؤز ذهن لرینی اوخویالار؟

هله بونون آجی یئری ده وار. دونن عکس سالدیغین قدیم ائوی،
صباحیسی لودئرله سؤکورلر! سونرا گئدیپ های سالیرسان، خبری
یاییرسان، ژورنالیست لره دئییرسن. آخیری نه اولاجاق؟ ائوگئتدی.
ائله بیل کامئران اؤلوم ائلچیسی اولوب. داها هرائودن عکس سالاندا
ائله بیلیرسن ائوتیتره ییر. ائله بیل اعدام حؤکمونو گؤرور. گؤزو یاشلی
بینالاردان گؤز یوموب، داها یاواش یاواش اونلاری گؤرمه ییرسن - هردن
سالدیغیم عکس لر باخاندا رحمتلیک ائولری گؤروب فاتحه چئویریم.

دوقتور دوستومون خانیمی، بیرگون اونا دئییر:

- ناهار چاغینا یاخین کوچه دن چوخ قورخولی، زاریلتی یا بنزرسس
گلدی. دوشوب قاپینی آچدیم آما هئچ کیم یوخ ایدی.

دوقتور سایماییر آما صباحیسی دا بو سؤزوا ئشیدینجک شکله نیب او
گونو ائوده قالیر. دوز، گون اورتا چاغی اوسس گئنه گلیر. دوقتور داتئز قاجیر
قاپی یا آما بیرینی گؤرمه ییر. هرگون پوسقوروروب، آخیردا اونو گؤرور. قوجا
بیرکیشی ایمیش، چیینینده ده بیرتلیس. ائله بیل دومشره دن زاددان
ساتیرمیش. آنجاق ائله سسله نیرمیش کی ائله بیل زاریلدا ییر.

بلکه او قوجانین بئینینده شهرین قدیم منظره سی هله ده دیری ایمیش
و ایندی کی گؤرونئو اونو حیرت عالمینده زاریلدا دیرمیش؟

تامسیندیغین هریر شئین آرادان گئتمه سی! و بوئله اولمامالی دیر. او اولده دئدییم شاعر بو سؤزو دئییب دئییب چیخیب گئتدی. او حیاتیندان تامسینماق ایسته دی اما داها سونرا اوندان هئچ بیرتزه ایش، شعریا داستان گؤرمه دیم.

جناب شاعیر، بودا بئله اولمامالی ایدی؟

ایستیرم نامه یازیب قدیم کی لر کیمین پست قوطوسونا سالام. نامه نی راحلاییب، دوستمون آدرسینی اوستونده یازیب آپارام پست قوطوسونا. اما شهرده داها پست قوطوسو یوخدور کی! گرک آپارام پست ایداره سینه وئرم. تمبری ده او اؤزو یاپیشدیرا یا یاپیشدیرمایا. اما دای بونون دادی دوزو قالمادی کی- یانی دای جلیل ممد قولوزاده نین، پست قوطوسو آدینلی داستانی اوخویان اونوباشا دوشمه یه جک- نامه نی آپاریب بالیقلی چاپیندا سویا وئرمه یین دادی اوندان چوخدور. اما سؤز بوراسیندا، دای بالیقلیدا سویوخدور!

اوستاد، بیلدییین کیمی چوخداندیر اوز قویموشام داغ چیلیغا. آخی شهرده قالا بیلیمیرم. قوی بیر آزدانیشیم. بابا لاریمیز، کئچیدلری، کوچه لری، اینسان لارین یا داره به لرین یوخسا داشقالارین کئچمه سی اوچون دوزلدیب، یاراتدیلار. ماشین گلن کیمی، قدیم ائولره تیر چیخدی. فورد، بنز، سیتروئن و آوینجر کمپانی لرینین دوزلندیگی ماشین لارا یول آچیلمالی ایدی! یوخسا کیم آلا جاقدی بونلاری؟ تنزلیکله خیابان چکیلمله لی ایدی. باشلاییب توپچیلاردان بئله سؤکوب، اوستواؤرتولوبازارین دامارین قیریپ قونبالانا چاتدیلار. هله اورک لری سویوما ییب، اوتوز مئتیرلیک دئی، آلا قاپیدان بئله سؤکوب چیخدیلار بازار آغیزینا. ییخیلان ائولرین

چو خوقدیم، دده بابا سایاغیندا تیکیلیمیش ائولرایدی. ایندی ده اورالاردان سوووشاندا ائله بیلیرم اولارین ناله سسینی ائشیدیرم. "اندقار آئنین" بیر اؤیکو سووار، آشرائونین ییخیلماسی - بیلیرم یوزده یوز اوخویوسان، چون سن اوخومادیغین بیرمتن قالمایب کی - اندقار دئدی کی، ائله بیل بورحمتلیک بینالار، باشیمیزین اوستونده اولان اتمسفردن آیری اولاراق، بیر باشقا اتمسفر یاراتمیشمیش لار. آدام لار بوقجا اتمسفرده نفس چکیب، یاشایب اؤلورموش لرو ائولر سؤکولندن سونرا هریاندان بیر هاوا بوشهره سوخولوب، هره بیر هاوا چالیب و بودایانایمی پوزان اتمسفری یاراتمیش لار. بوتزه قورقودا، اینسان لار ماشینا مینن کیمی ده ییشیلیرلر! قودوق اولورلا! جاوان قوجانی یامانلاییر. بیر بیرینه یول وئرمه ییرلر و بوییزیم تزه اتمسفریمیزدیر. یادیمما گلیر کی، خیرالدا یاشایاندا، خیاباندا فوتبال اوینا یاردیق، ساعت دان بیر بلکه بیر ماشین گلیردی. بیرگون های کوی دوشدو، هامی خیابانا ساری قاچیردیلار. من ده گئدیپ تاماشایا دوردوم. شهبسون لر، موغاندان بئله گلیب سرداوا یولونا گئدیردیلر. نه قدر گؤرمه لی ایدی. رنگ به رنگ تومان کؤینک لر، آت لارا مینمیش تزه گلین لر، دوه لره مینمیش قاری آروادلار. بعضی دوه لرین بئلینده ده اوبانین چارداق لاری، نه بیلیم کئچه لری. ائله بیل آلاهی بیر دونیادا ایدیم. بلکه ده بیزدن اوزولموش هاوانی تزه دن گتیرمیشدیلر شهره. بو آرادا آت بئلینده بیر قاری نی گؤردوم. بورنویخ ایدی! - بورنونون دئشیک لری گؤزونون یاخینلیقیندا ایدی - اما هئچ قورخمادیم. آخی تئلویزوندا اونا بنزر گؤرون تولری گؤرنده قورخوب گؤز لیریمی یوموردوم. به نییه قورخمادیم؟

ایندی ایسه قویون لاری، تراک ماشین لاری آپاریر اؤز لری ده نیسانا

مینیب یایلاغا دیرماشیرلار. آخی داها شهردن کئچمه یه پوست یوخدور.
آددیم آددیم، ماشین دیر، آداما دا یئر یوخدور!

اودور دای شهرده قالایلمیرم. دره لردن کئچیرم، داغ لارا دیرماشیب،
مئشه لردن سووشورام. گدیک لری، قایا لاری آشیب، دولانیرام بوداغ لارین
باشینا. آما بیر سؤز وار، هر قایا یا هر داش، سؤزلو بیر آداما اوخشاییر! آخی
چوخونون دا آدی وار، آدام داشی، چوبان داشی، گلین داشی...

گۆره سن بونلار ائله اولدن داش ایمیش لاریا ناغیل لاریمیزدا دینله دییمیز
کیمی سونرا داش اولوب لار؟ بلکه ده اونلارین گۆزونده، داش بیزیک؟

هه اوستاد داشا دؤنمک دن چوخ دانیشیسان بیزه. بیر جاوان اوغلان بیر
قیزین ائلچیلیینه گئدیر. یوخ ائشیدینجک داش اولور. یانی اینتیزاعی
دونیا، سؤز، او جاوانی گۆتورور. ائله او جاردا ایلشیش سونرا دا قورو یوب
قالیر! و بواؤلوم دئیل. بلکه اؤلوم دن ده پیس دیر!

اوستاد یاخشی یادیمدا، آتام منیم اوچون، گئدیب قونشو قیزی،
آتاسیندان ائلچیلیگ ائله ییب، یوخ ائشیدن گئجه، حیطده دولانیب
اؤز اؤزونه دانیشیردی. او ایل حیطده کی آتما آغاج لاریمیز، آتما وئرمه دیلر.
او زاماندا خوش دانیشیق لی آتام سوسدو. آتما آغاج لاری دا قورودولار. بیر
ایل سونرا او آغاج لاری کس دیک.

بورادا بیر بایاتی یادیمدا دوشور اوستاد. ایجازه وئرن دئییم. سحر سحر
باغا گئردیم، نه باغ بیلدی نه ده باغبان! ال اوزادیب بیر گول دردیم. نه باغ
بیلدی نه ده باغبان!

دوغرودان بو آشیق هاواسیندا اوخونان بایاتی نه دئمک ایسته ییر؟ یانی

باغ روح سوز دور و هنج نہ باشا دوشمہ یہ جک؟ یوخسا، نہ ائلہ دیم سہ
هنج کیم باشا دوشمہ دی، آییلما دی، دئمک ایستہ ییر؟

بلکہ ده ائلین دیلیندن چیخان بایاتی، ائلہ، ائلین سینہ سیندن جوشان
ناغیل لارا باغلی دیر. آخی نئچه ناغیلیمیز وار کی ناغیلین قهرمانی گئدیر
باغدان سئحریلی آلمایا نارینج تورونج خولو گتیره، باغ قیشقیریر آی
آپاردیلار، آی آپاردیلار....

آما بو بایاتینین قهرمانینین باغا کئچیب گول دردیینده ده، نہ باغ بیلیر
نہ باغبان. گۆره سن اونون اووسونو وار ایمیش؟ بایاتی بونویزه آچیقلاماییر،
بیزده، بوموھوم گۆروننونو یارادان ماھنی یا قولاق وئریب خوشوموز گلیر.

یا بلکہ مجنوندان دا چوخ عاشیقلیق استعدادی اولانین اووسونو وار؟
گۆره سن بو بؤیوک باجاریق هاردا یاشانیب وگئدیشی نہ دیر؟ یوخسا بہ
نیہ بونون داستانن بیزه گلیب یئتیشمہ ییب؟

بئلہ باجاریغی اولان لاردان سوروشماق ایستردیم: گۆره سن اینسان نئجه
اؤلومه تسلیم اولور؟ حیات سئومه لی دیرسه، اوندا هل البت اؤلومه تسلیم
اولماق چتین بیرایش اولمالی دیر. گۆره سن، او دیقه، اؤلن آدام اؤزوندن
سوروشا بیلر کی اؤلوم یا قالیم؟

◆◆◆ بڻهي

ايش سالونودا قيامت قويدو. تيردو زلڊن ماشين لارين بيريندن ائله سس چيخدي كي ائله بيل پارتلاڊي. يازيق اوپراتورال آياغيني ايتيريب بيلميردي نئيله سين. ماشينين يئين فيرلاناڊن دراميندان قالخان تاراق توروق سسي سالونو باشينا گؤتورموشدو. تئزقوندوق ماشينا. يازيق اوپراتورون اورهي اوزولموشدو. ماشينين "دور" (stop) دويمه سيني ووروب، يوخاري سورعتده دولانان درامين داينماغيني گؤزله ديك. اوشاق لارتئزال آياق ائله ييب درامي آچيب يئر قيوپ ايچيني سؤكدولر. ايچيندن بيرروف كاسا چيخينجاق، هامى جيڪ قالدي. مكانيكال اوشاق لارين بيرى دئدي:

- بو بڻهينين كاسا سيدي.

اؤزومو ساخلايا بيلمه ييب اوجادان قيشقيرديم:

- بڻهي!

بیرآزدان بئهی تیتیره تیتیره گلیب چیخدی. حیرصیم باغیرساغیمی کسیردی. دئدیم:

- بودا آخیرایشین دی؟ دئمیرسن یازیق اوپراتور سهته ائله دی؟
دئمیرسن بوزهره قالمیش کاسا توللانیب بیرینه دیدی؟
بئهی گوزونون یاشینی الهیه الهیه دئدی:

- مهندس منیم هئچ گوناھیم یوخدی. بولار ایستیردیلمنیم کاسامی،
پالتاریم کیمی یوخوا چیخاردالار، من ده جانیمین دردیندن اونی بوردا
گیزلتدیم. آخی بوماشین چوخدان ایدی یاتمیشدی!
دؤنوب بیت الله دئدیم:

- بوکاسا ناغیلی نه دی؟ سیزون بونون کاساسینان نه ایشوز وار ایدی؟
بیت الله دئدی:

- آی مهندس دای بوییزی جانا گتیریب. بوکاسانی گؤرورسن؟ آل
اوزون بوکاسادا یویور، ساققالین بوکاسادا قیرخیر، خورهیینی بوکاسا
دا یئییر، چایینی دا ائله بوندا ایچیر. اؤزوده بوزهره قالمیشی جاناسینر
یومور. ائله ایچینه بیر سوآلیب دولاندیریب تۆکور ائشییه. بیزده چیم
چکیریک. والله دای دایانانتیمیز قالماییب. نئچه دؤنه بونا دئدیک کی
بوکاسانی یوخ ائله سین، باخمادی. دئدیک اؤزوموز یوخ ائله یه جه ییک.
او سؤزو ائشیدن کاسانی گیزله دیردی. بیزده نه خه دیم آختاریردیق تاپا
بیلمیردیک. دای بیز بونون الندن زینهارا گلیمشیک، سن آلاه بونا بیر
ایش گؤر گینن؛ دای بیز بونان ایشله یه بیلمیریک.

دئدیم:

- بیت الله من بونون ایشینه باخا جام سیز درامی یئرینه قوشون.
اوندان کاسانی گۆتوروب مهندس سیدله دانیشا دانیشا گئتدیک
اوتاغا.

ایلک اونولاستیک کارخاناسینین سالونوندا گۆردوم- هه بئهنی دئیرم
آخی اوگون، ایش یئرینین ییه سی، بیرده نچه آلاهی مهندسله سالوندا
دولانیردیق- بئهی، اوجا، چرخى اولان، دۆرد بوجاقلی بیر نردووانی
ایته له مه یه گوجه نیردی. آمانردووان یئریندن دبرمه ییردی. آخی باش
کۆندو سالونون دامینین آلتیندا اولان لوله لره ایلیشمیشدی. بودا هئی
زورونا باسیردی. نردووان دا دئیردی اوله رم گئتمه رم.

بیردن اونون رئیسى اولان موتورخانا مهندیسى اود اولوب آرایا دوشوب
دئدی:

- جناب دوقتور منه وئردیییز ایشچی یه باخین سن الاله! اوندان دا مننن
بؤیوک بؤیوک ایش لرایستیرسیز. بومنیم نه ییمه گرکدی؟ بونون یئرینه منه
باجاریقلی ایشچی وئرن.

دوقتور ایش یئرینین ییه سی- دئدی:

- یاخشی، آما بونوها را وئرك؟

هئچ کیمدن سس چیخما یینجاق، ایشچی ایش یئرینین قاپیسینا
یاخینلا شیردی. بیردن آرایا کئچیب دئدیم:

- وئرن منه من سالونون مکانیکال تعمیراتینین رئیسى ایدیم آدی
نه دی؟

موتورخانا مهندیسی دئدی:

- بئهی

بیر گوندن سونرا اداری رئیس بئهنین ابلاغینی یازیب منیم دپارتمانیم گؤندرمیشدی. سحراوتاغیما کئچن کیمی بئهنی گؤردوم. سید مهندس ده اوتوروب الینی چنه سینه قویوب اونوسوزوردو. بئهی منی گؤرن کیمی ابلاغینی چیخاردیب منه وئردی. من ده اونون ایشه باشلاماغنین بیلدیریشینی باشقا بیر کاغاددا یازیب، تاریخ قویوب اونا وئرندن سونرا، دئدیم:

- بئهی بیزیم بؤلومه خوش گلیب سن. گئت بؤلومه، ایش پالتارینی گئیین، شیفترین تکنسینی نه دئسه اونا قولاق آس.

ائله او ایش یئرینه گئدن کیمین تلفونوم زنگ چالدی.

- الو. سلام مهندس.

- سلام باخشالی، نه اولوب؟

- بئهی موتورخانادان گتیردی ایش پالتارینی گئییب بیزیم مکانیکال ایش پالتارینی قایتاریب دئیر ائله قاباکی پالتاریمی گئییه جیم.

بیر آز فیکیرله شیب دئدیم:

- عیبی یوخدی، خطرینه دیمه یین، قویون نه جور گؤیلی ایستیر هئيله گئینسین.

- آما مهندس، آرادا بیرایش وار. بونون پالتاری یامان ایی وئیر، لاپ

لئش کیمی قوخویر! اوشاق لاردئیرلربئینیمیز چاتلاییر. او اوتوران یئرده
هئچ کیم اوتورماییر.

گیجه لیب قالدیم. داها بوراسینی اوخوما میشدیم. سید مهندس
سوروشدو:

- نه اولوب؟ نییه پکر اولدون.

من اولان لاری اونا دئینجک، دئدی:

- من بونا بیر چاره قیلارام.

صباحیسی شیف تئکنسین مسئولومندن قاباق اوتاقدایدی. اونا
گؤرن کیمی دئدیم:

- خیر اولاباخشالی؟

- مهندس خبرآلما، دونن بئهنین ایشی قورتاران شیفته، اوشاق لار،
مهندس سید دئدی کیمی اونون ایش پالتارینی ساخلایب یوماق
ایسته ییب لرآما او اولارنان دیدیشیب، پالتارین آپاریب گیزله دیب. هاردا
گیزله دیب سه هئچ کیم بیلمه ییب، الان سحرچاغی، گلیب گینه او
پالتاری گئییب اوتوروب بؤلومده؛ اوشاق لاردا انشیکده آیاق اوستونده
قالیب لار.

ايله او جاردامهندس سید گلدی. باش وئرلری اونا آچیب آغاردینجاق،
دئدی:

- بوایشی بوراخ منه. من ايله بوگون بوایشی بیر یول اوسته قویارام.

کلن گون، ایش یئرینه یئتیشینجک اوشاق لارین بیرى منه ساری
قاچیب دئدی:

- آی مهندس آماندى تئزگل بئهى بيت اللهى اؤلدورور.

تئزاؤزوموبۇلومه يئتيريب قيامتى گۇرونجك اوجادان قيشقىرديم:

- قورتارين.

بئهى منى گۇرن كيمى اوستومه گليب منى قوجاقلايب آغلاماغا باشلادى. لاپ جيک قالديم. ائله بيل بير عزيزى اؤلموشدو. اونو اوون دورونجاق مهندس سيّد گليب اونواوخالدا گۇروب دئدى:

- بئهى نه هاى ساليب سان؟

بئهى دئدى:

- جددينه قوربان مهندس. بو ظاليم اوغلى ظاليم منيم پالتاريمى يانديريب! من پالتاريمى اورتا آنباردا گيزله ديرديم، بئله هئچ جينين ده بئنينه يئتيشمزدى. اما بواورش منى گودوب، پالتاريمين يئرني بيليب، من گئدن دن سورا اولارى چيخارديب يانديريب.

مهندس سيّد دئدى:

- داى ايندى اولان اولوب كئچن كئچيب، گئت تزه پالتارووى آل، گئين، گئت ايشه.

عزا جزا ايله بئنينين پالتارينى ديشديك. بئهى آغلار گؤز ايله دئدى:

- منه اولان اولدى!

نئچه گوندن سونرا، سالونون بۇلوم لرinen بيريندن منه زنگ ائله ييب دئديلر كى بير ساعاتا ياخين دير تعمير اوچون آدام ايسته ييب لر آما هله اورا گئدن يوخدور. بۇلومه زنگ ووروب، باخشالى دان كيمى اورا گؤندرديينى سوروشدوم. دئدى بئهى. اؤزوم دوروب گئتديم گؤرم به هاردا قالب بو

بئهی. بؤلومون قاپیسینا یئتیشن کیمی اونو گۆردوم. دستگاه لارین بیرینین بؤیرونده دوروب اونو گودمه یه باشلادیم. مکانیکال اوشاق لاری بؤلومدن قاپیسیندان گل گئت ائله ییردی لر. بئهی ائله قاپیدان سووشاندا، بیرى اوندان سورا قاپیدان، گیریپ یوخسا چیخسایدی، تزه دن ایچه ری یه قاییدیپ بیرآز گودوردو. ائله هئی ایستیردی قاپیدان چیخا، آما راست گلمیردی. بیرى سووشوونجاق او گینه ده قاییدیردی ایچه ری یه. بوایشه لاپ آوارا قالیب، بئهنی چاغیردیم. اوشه نه اوشه نه منه ساری گلدی، آما گۆزو ائله قاپیدا ایدی. دئدیم:

- بیلیرسن بیر ساعاتدی سنی گودورلر؟

قاپی یا باخا باخا دئدی:

- مهندس هاچار گزیردیم.

- تاپدین؟

- هه مهندس باشووا دولانیم.

- اوندا گئت ایشینه.

- باش اوسته.

او یولا دوشوب گئدینجک، تزه دن گیزله نیب اونو گودودوم. اویان بویانا باخیب منی گۆرمه یینجک گینه قاچا قاچا بؤلومون قاپیسینا ساری قاییدیپ بیرده گیرچیخ ائله ییب، اوندان توو دابانا، دای دالینا دا باخماییب ایشینه ساری قاچب، گئتدی.

بی بی اوغلو بؤلومده انبار مسئولو ایدی. اونو چاغیریپ تاپشیریق وئریپ، دئدیم:

- بٚهینی بیر هفته ایش یئرینده وایشدن سونرا ائشیکده گودوب، منه راپورت وئره جکسن.

نئچه گوندن سونرا بی بی اوغلو اوتاغا گلیب راپورت وئرمه یه باشلادی:

- بٚهی همیشه سحر شیفتی گلیر ایشه. او بیرسی شیفت لرین پولو چوخدی، آما او شیفته گئتمیر. ایکیندی چاغی ایشدن چیخاندان سونرا اول گئدیر ائمه مچیدینه. ایچه ری کئچیب اورانی بیر دولانیب سونرا گئدیر اونا یاخین مچیده. بٚله بٚله گئجه آخیر وخت آلا قاپی مچیدینه یئتیشیب اورانی دا دولاندیق دان سونرا قایدیر ائوه.

- ساعات نئچه ده قوتاریر دولانماغین؟

- گئجه ساعات اون ایکیده!

- سنه گۆره بٚهی نییه بو ایش لری گۆرور؟

- وalah دایی اوغلی، دئیر لر او جاوانلیغیندا جین گۆروب. اوندان سورا بو او یون لاردان چیخیر.

بی بی اوغلو گئدن دن سونرا مهندس سید ایله دانیشدیق. دئدیم:

- نئیه یک؟

دئدی:

- اونوشیفته وئره جه ییک.

بٚهینی ایکینجی و اوچونجو شیفته یازان کیمی اوستومه گلیب دئدی:

- مهندس من شیفت ایشله یه بیلمه رم. گرک سحر لر گلم.

دئدیم:

- هر نه بيزياميشيق اونا باخاجاقسان.

چوخ چنه وورانندان سونرا، يالواريشلى گۆزلريله چيخيب گئتدى.

بئھينين كاساسى، ماشين ايچيندن چيخديغى گون، اوتاغا قايداندان سونرا، شيفت تئكنسينه زنگ ووروب دئديم بئھينى گۆندرسين يانېما. بئھى گليب ال لرېنى دوگونله ييب، باشى قوينوندا قوينو چيىنينده، گۆزونو كاسايا تېكىدى.

دئديم:

- بونه اويوندى؟

دئدى:

- اويون دؤور باشينا دولانيم آى مهندس.

دئديم:

- گلسم بو كاسانى يوخا چىخاردىردىلار، نه اولاردى؟ اولردىن؟

دئدى:

- مهندس من بو كاساسىز دىرى قالمارام. گرگ هرايشىمى بو كاسادا گؤرم.

دئديم:

- بئھى گل آيرى اوتوراق دوز دانىشاق. دردىن نهدى؟ نيه بئله ائلىرسن؟ هم اؤزووى اينجيدىرسن هم ده دوست لارووى.

دئدى:

- آخی منیم نه ییم دی؟

مهندیس سیّد دئدی:

- آخی آی ائوی تیکیلیمیش، سنین نه یین دؤور؟ اوقابا قکی ایش لرین،
بودا بوگونکی ایشین. بابا دئنن گۆرک آخی نییه بئله ائله ییرسن.

دئدی:

- هئچ، اولوب منی ایشه گۆنده ره سیزمن باشارمایام؟ مثلامن هامی
دان تئز جئفتئن ده ییشیرم.

مهندیس سیّدله بیر بیریمیزه باخیب دئدی:

- جئفتئن نه دی؟

دئدی:

- هه، جئفتئن، تیرپیشندن سورا تیری قالخیزیب آپاریر آرخا داکى تیر
داشییان نقاله یه سالیر.

دئدیم:

- بئهی اونون آدی سکتوردی. بو جئفتئن هاردان چیخاردیسان؟

دئدی:

- مهندیس بو ماشین لارین قطعه لرینه پیس آد قویوب لار. اونون
قانادلاری قاباغا گلیب تیری دوتور، نقاله یه یئتیشن کیمین آرخایا چکیلیر
اؤزوده دایانمامیش، اونان تیردوشور نقاله یه گئدیر. جئفتئن تانکی دا
ائله بئله دی دای. گئده گئده توپ آتیر. لوله سی ده دال قاباغا گئدیر. گۆر
نه یاخشی آد سئچمیشم!

دئدیم:

- دئمک سن اؤزوندن بوماشین لارا یئددی گئجه ائلیرسن، هه؟

دئدی:

- هه بولارا آد قویان ژاپون لی لار چوخ بئساواد ایمیش لار، آخی اولار اینگیلیس دیلینی یاخشی بیلمیرلر. گرک فنی آد قویوردولار بولارا.

مهندیس سیّد دئدی:

- دئ گؤروم، اینگیلیس دیلینده هاجارا نه دئیر؟

دئدی:

- او بیر شئی دؤیورکی، ایسپه نئر.

مهندیس سیّد دئدی:

- یاخشی، ایندا آچار فرانسه یه نه دئیر؟

گولوب دئدی:

- آچار ایسپه نئردی، فرانسه ده فرانسه دی دای مهندیس! یوخ؟

دئدیم:

- بئهی، سنی بیرینجی بؤلومده ایسته میرلر، اوزوموزون سوییی تۆکولدی.

سنی اوچونجی بؤلومه یانی بنوری یه وئردیک.

بیردن بئهی اوستومه گلیب آیاق لاریما دوشمک ایسته دی. قویماییب

دئدیم:

- بونه ایشدی؟ دور آیاغا گؤروم. کیشیسن آخی.

دئدی:

- مهندس منی بالالاروون باشینا دولاندير وئرمه بنبوری یه، اوردا یئردن
گۆی دن هیس توکولور.

دئدیم:

- نئجه یانی به اولار کی اوردا ایشله ییرلر گونا لاری نه دی؟ بیز اؤزوموز ده
گئدیپ اوردا ایشلیریک. سن قره گۆز چیخیپسان؟

دئدی:

- یوخ مهندس دوغروسی ایستیردیم بونی دئییم کی نئچه نفرلیک
گئدیرلر ایشه!

دئدیم:

- اورانین ایش لری آغیردی اونا گۆره.

دئدی:

- مهندس ائله سۆز بوردادی دای. من گرک تک گئدم ایشه.
ایکیمیز ده جیک قالب اونا باخدیق.

بئهی دئدییین باش آغیریدی. کاسا احوالاتیندان سونرا، هئچ کیم
بیرینجی بؤلومده اونون قاییتماغینی ایسته میردی. بیز ده سحریسی، اونو
بنبوری یا یولا سالدیق - بیز موتور خانا مهندیسی کیمی اونوباشیمیزدان آچا
یلمیردیک. خانیمی و بیر بالاسی وار ایدی آخی - بنبوری یه گئتمه ییندن
چوخ کئچمه میشدی کی بیرده گۆردوک گینه بئهنین سسی گلیر.

قیشقیرا قیشقیرا دفتره کئچیب باشلادی بنبوری ده کی امک داش لارینی
یامانلاماغا:

- دین سیزلر، ایمان سیزلار، من بو کافیرلرنن ایشله یه بیلمه رم!
دئدیم:

- گینه نه اولوب بئهی؟

دئدی:

- کافیرلر ایشله یه ایشله یه تیرینگه آچیب قولاق آسیرلار. من ایمانیمی
ساتا بیلمه رم.

مهندیس سیّد دئدی:

- اولاردان سنه نه؟ سن اؤز ایشینده اول دای. خالقنان نه ایشون وار
سنی اولارین قبرینه قویما یا جاق لار کی.

دئدی:

- مهندیس جدینه قوربان سن بوسؤزی دئمه. سن اؤزون سید سن!
نییه بئله دانیشیرسان؟

مهندیس سیّد دئدی:

- نه داخلی وار؟ سنه نه کی کیم نه ایش گؤرور؟ گئت ایشینین باشینا.
دئدی:

- اوندا بو کافیرلری منه قوشمایین. من اؤزوم تک گئدیب ایشله رم.
یوخسا من دینیمی ایکی دنه زوبالداغا ساتا بیلمه رم.

ایکیمیز ده آوارا قالدیق.

بیرآزدان بنبورونون شیفت رئیس یحیی زنگ ووروب دئدی:

- سلام مهندس، بئهی بیراوچ نفرلیک ایشه، تک گئدیب، هئچ کیمی ده یان یؤره سینه قویمور. او قطعه کی او آچیراوچ نفرزوران اونو آچا بیلیرلر. نه خه دیم دئدیم بوایش تک باشینا گؤرولوجک ایش دؤور باخمادی. منی ده قووالادی. قورخورام اوژ باشینا بیر بلا گتیره. سن آلاہ اوژوز گلین بلکه سیزین سؤزوزہ باخدی.

تئزمهندس سیڈله دوروب جان باسدیق بنبور یه. سالون چوخ اوزون ایدی، هئچ اولماسا اورا یئتیشمک اون بئش ديقه واخت ایسته ییردی. اورا یئتیشن کیمی گؤردوک هنیرتی وار. شیفت تئکنسیینینی تاپیب دئدیم:

- نه اولوب؟

یحیی نین گؤزلی دولموشدو، بوغوز اولوب دانیشا بیلمیردی. تئزد میر پیلله لردن چیخیب اوژوموزو بئهی ایشله یین یئره یئتیردی. بنبورونون مکانیال اوشاق لاریلا، تولیدین اوپراتورلاری اونودؤره له ییب آغلا ییردی لار. قاباغا کئچینجک بئهینی گؤردوک. آچدیغی قطعه سینه سینین اوستونه دوشوب اونویئره یاخمیشدی.

اورژانس مامورلاری اونو آشاغا ائندیریب احیا ایش لیرینی گؤروردولر. یاخینلاشیب او مامولارین بیرینه دئدیم:

- نئجه دی؟

دئدی:

- اوره یی دایانیب. گرک شوک وئرک.

شوگ دستگاہینی اوزادیب باشلادیلار اونا شوگ وئرمه یه. آتلا نیب دوشوردو. سینه سینه یومروق قالمادی ووردولار. بیردن یادیما کاسا دوشدو. اوشاق لارین بیرینی گۆنده ریب کاسانی گتیرتدیردیم. اوتختده اوزانیب هئچ ترپنمه ییردی. کاسانی قویدوم سینه سی اوسته. بیرآزدان گۆزونو آچیب کاسایا باخدی. مامورلار سئوینیپ دئدیله: - ایندی بونو فاطیمی یه آپارا بیلهریک.

اونلار بئھینی فاطیمی بیمارستانینا آپاردیلار، بیز ده کور پئشمان قایتدیق دفتره. گئجه نی بیرته هر سحر ائله ییب ایش یئرینه گلن کیمی ییغیشیب بیمارستانا گئدیپ بئھینی گۆرمک ایسته دیک. اونون بخش دوقتور و منیم دوستوم ایدی آخی. ائله بیز سه مانلانا کیمین بیردن دفترین تلفونو زنگ ووردو. قولاقلیغی گۆتوروب - اؤزوم آوارمادان - دئدیم: - نه خبر؟

دوقتور دوستومون سسینی تانیدیم. سلام وئریپ سونرا دئدی: - آلا ه رحمت ائله سین.

(سعید فیوضات ۹۶ - خزل آیی) - سون ائدیت ۹۷/۴/۲۰ - ۹۸ یای

◆◆◆ بۇرك

من بىر بۇركم. داھا دوغروسو بىر يازىچى نىن باشى نىن بۇركويم. ايجازه
 وئرىن بويازىچى دان بىرآز دانىشىم. بويازىچى دئىيركى منى چوخ سئوير.
 دئىير، بو بۇرك منىم ياراشىغىم دىر. آما ھردن ائله دولانىركى فيكراندىم
 يالنىز باشىنى قورودوغوما گۆره منى چوخ ايسته يىر. ھردن ده بىر سۆزلر
 دئىيركى خوشوما گلير. مثلاً دئىير:

- «باخين گۆرون بو بۇرك كيم لرین بۇركونه اوخشاير؟!»

دئىيرلر:

- «لئىنن؟ ناظم حكمت؟! بولنت ائجئويت؟!»

دئىير:

- «يوخ!»

سونوندا اۆزو دئىير:

- «بو آتلا ايلھانىن بۇركونه اوخشامير؟»

منی ایغديردان آلیب. هئچ نمنه ده یادیندا قالماسا انشاالله بوبیردنه یادیندا قالار. یانی منی تورکیه دن آلدیغی. هه، سیزده دئسزکی بوآتیلا ایلهنانین بۆرکونه اوخشاییرلاپ شئشلله نه جک. قوی بیرآز کئفی گلکسین یئرینه گۆرون سیزه نه لر دئییه جک. واللاه بیلیرسیزنه وار؟ بو کیشی چوخ دانیشیر. هردن اوقه دیر دانیشیرکی باشیمدان آغری توتور. دئییرم:

- «باشینین اییسینی وئرمه.»

آما سسیمی ائشیتمه ییر. زهله می آپاریر آخی هردن داشنان دا دانیشیر، نه بیلیم آت نان دا دانیشیر، آما اؤز بۆرکونون سسینی ائشیتمه ییر.

یادیمدان چیخما میش دئییم. بویامان ناغیلچی دیر. گئدیپ قوجا آغ ساققال لارین، آغ بیرچک لارین دیلیندن ناغیل ائشیدیپ یازیر. یالان واجیب دؤیور منیم ده او ناغیل لاردان خوشوم گلیر. هردن ناغیلدا دئییلیرکی، بۆرک بییه سی بۆرکو باشینا قویوب، گۆزه گۆرونمز اولور. بئله بیر بابا لاریم وار اییمیش؟ بونو ائشیدنده یامان شیشیرم. من ده بیر دؤنه ایسته دیم بویازیچی نی گیزله دم، آما اولمادی. بلکه ده گونا ه اؤزونده دیر؟ آخی هردن یامان دیرناق سیز اولور. مثلاً بوبیر دؤنه اوز طایفا توروغونو باکی یا آپارمیشدی قاباقدان دا گئدیپ اونلارا ائوتوتوموشدو. بیر میداندا دوروب اونلاری گۆزله ییردی. نه وخت دان نه وختا، طایفاسی گلیب یئتیشدی لر. اونلاری ایجاره توتدوغو ائوه ساری آپاریردی. بو گیج یازیچی کاریخیب بیر کوچه نی تئزدؤندو. آخی هئچ وخت عاغلی باشیندا دؤوور کی. ماشیندان یئره دوشدو گۆره، ائوه انسی کوچه ده دیر. اوندان دا قاقاق، منی، همیشه کی کیمی باشیندان گۆتوروب دیزی اوسته قویموشدو. من یئره دوشدوم. نه قه درهای بیدیریق سالدیم، سسیمی ائشیتمه دی. کیمه

دئیە جکسن، ماشینا مینیپ یولا دوشدولر. ماشینین تیرلری اوستومدن سویوشوب منی یئره یاخدی. اشهدیمی اوخودوم. دئدیم دای قورتاردی. نه واخت دان نه واختا گۆردوم قاچا قاچا گلیر. یامان سئویندیم. منی یئردن گۆتوروب دئدی:

- «باشیم یامان اوشودو.»

نه بیر باغیشلا نه بیرزاد.

دئدیم:

- «سنی گۆروم باشین همیشه اوشوسون.»

قویون بیرسینی ده دئییم. بو آغا گئدیپ ایستانبولا. سولطان احمد مچیدینین ایچینده ییک. آغا یئره اوزانیپ، گونبزدن عکس سالیر. منیم دیمدیگیم ایلیشدی بونون کامئراسینین فلاشینا. تئز الینی آتیپ، منی باشیندان سالدی خالچانین اوستونه. سورا دا دوروب گئتدی آلاهی یئردن عکس سالا. های سالدیم:

- «آی گیج، منی سالدون یئره، ایندی ائشیکده باشینی سویوق آلاجا.

کیمدیر ائشیدن. یامان توتولدوم. آخی داها دوغروسو، ایستیردیم او گئدن یئرکده من ده گئدم. نامازا گلن لر، نامازدان گئدن لر، منی آیاقلایب کئچدیلر. لاپ آغلاماقدان قالمیشدیم. آلا ده، نه سینه رحمت ائله سین. بیر پولیس گلیب منی یئردن گۆتوروب وئردی قاپی دا دورانلارا. بیرآزدان گۆردوم او گیج یییم گلیر. گلیب دئدی:

- «منیم شاپکام کایب اولوب.»

دئدیم:

- «شاپکا اۋزون سن من بۇرکم.»

منی آلیب باشینا قویوب دئدی:

- «بواولماسایدی باشیم اوشویه جک دی.»

عییی یوخ قوی هر نه دئییر دئسین. من کی ییایرم، او من سیزییر
یئر گئده بیلمز. اۋزومله بیر کسیم کسیدیم. دئدیم: - من بونون بئینینی
بوروموشم، قوی گوروم بئینیندن نه کئچیر.

بلکه ده بوراسی دئمه لی اولمایا. هر حالدا، بو، یولا دوشوب گئتدی
ایاصوفیه مچیدینه. هه، منه ده بۇرک دئیرلر. چیخدیق اوست قاتا. گور
نه وار بوردا! سولطان محمد فاتحین دمیر بۇرکو! اونو گورونجک خیرلاندیم.
دئدیم:

- «سلام اولسون سنه.»

دئدی:

- «سانا دا کوللاه دَرلر، عجباً؟»

- واللاه، نه بیلیم؟ آد دیر دای قویوبلار. سیز کیم سیز؟

دئدی:

- «ای جاهیل، بنی تانیمیورسون؟»

دئدیم:

- «آخی هاردان تانییا جاغام کی؟»

دئدی:

- «من سولطان محمد فاتحین ساواش کاسکاسی ییم. ایستانبولون فتحینده بن کافاسیندایدیم.»
دئدیم:

- «چوخ ممنون اولدوم، اوایره لی منیم یییم، فتح فیلمینه باخیردی، من سیزی اوردا گۆردوم، نه قه درده یاراشیردیز سولطانا. سئویندیم سیزی زیارت ائتمکدن. چوخ گۆیلوم ایسته ییر سیزنن دانشام.»
دئدی:

- «نه کونوشماسی؟ ییر سولطانین دمیر کاسکیلا، بیر کولون بئز کوللاهینن نه مناسیبتی؟»
دئدیم:

- «باغیشلااین، ائله ییل من باشیمی ایتیرمیشم»
هله منیم صاحبیم دایانیب باخیردی بودمیر بؤرکه. بیرآز باشینی سیخدیم، تئز الینی آتیب منی بیرآز دَبردی، گئنه یئرینده دوردو. هله او، دمیر بؤرکون یازی لارینا باخیردی. بودؤنه باشینی قیدیقلا دیم. منی گۆتوروب باشینی قاشی یاندا، آتدی میزین اوستونه منی. بیلدیم کی باشیما بیر بلا گله جک. بعلی تحویل آل، گینه بو گیچ یازیچی منی اونودوب یولا دوشدو.

هله منی اونوتدوغو جهنم، گل ایندی بو قودوق دمیر بؤرکون سرکی له رینه دؤز. هه باخ، بویور باشلانندی. منی میزین اوستونده گۆرن کیمی گئنه باشلادی:

- «سن کیم اولویورسون کی منیم سلطنت ماسامدا اوتوریوسون. تئز گیت بوردان.»

دئدیم:

- «نه جوړه یانی ناسیل گئدیم؟»

دئدی:

- «بن بیلیمیوروم، بوردان گیده جکسین.»

گل ایندی بوقالین قافانی باشا سال. والاه ائله بیل ناشوکورلوک ائله میشم. منیم او گیج بییم باشا دوشوب دالیمجا گلنه کیمین بو مایماق منیم کین منه وئره جک. اول سوسوب. دانیشمادیم، آما اوقه در «ای جاهیل» دئدی کی، آخیردا دیله گلیب دئدیم:

- «ال ایاغینی داغیتما، گئج تئز منیم بییم گلیب منی آپاراجاق، آلاها شوکور کی منیم بییم هله دیری دیر. من گئدرگی یم، اوندان سن قالاجاقسان بیرده بودووارلاز. اوندان نه خه دیم تک قالیرسان قال.

بیرآز دونوخوا گئدیب اوندان دئدی:

- «بن بورا دایا یالینیز کالسامدا بنی گؤرن سولطان محمدی گؤرویور، ایستانبول فتحینی گؤرویور.»

دئدیم:

- «واللاه من سنه باخاندا بیردمیر بؤرک گؤروم والسلام.»

دئدی:

- بونه جورعت. سن بیر آشاغیلیک کولسان.

دئدیم:

- «من سنه بیر سۆز دئمیرم سن ده هئی شیتله نیرسن. آی بالا نه خه دیم دالا قالیبسان. سن بیر بئسواد سان. قول سۆزو چوخدان دیراونودولوب. او زامان لار کئچدی، سن گۆردویون مئشه لری کسدیلر. اگرسنی گۆرمه یه پول وئرن اولماسا بیردیه سنی بوردا ساхлаمالار. آتارلار گئدرسن یازیق. سنله بیر سیرکده اویون چیخاردان بیر میمونون هئچ فرقی یوخدور، عجباً بیلیرسن؟

گۆزلی کلله یه چیخیب، حیرصینی یئمه ییب دیله گلدی:

- بؤیوک دولت علیه حاکارت؟ جلاد... جلاد...

بعلی نه باشیزی آغریدیم، جلاد دئییه دئییه های سالیب آخیردا هئی دن دوشدو. دئدیم:

- نه های سالیبسان، نه جلادی؟ نه جئجیم نه پالاز. دئدییین دؤلت علیه نی، انگیلیسی لر بؤلدولر. عثمانلی گئتدی، ایندی بیر شیریم یئر قالیب تورکیه جمهوری آدینلی، دای سولطان مولطان یوخدورائی، جمهوریت وار. اونودا جماعت سئچیرلری یازیق. بیلیرسن سنین و ییه نین دالیجاق نه سؤزلر دانیشیرلار؟ یازیق بئنوا، هئچ اولماسا یوز ایل دالا قالیبسان. خبرین یوخدو خبردن. نه قه در بئسواد قالا جاقسان. سننم، بیر آزاؤزونه گل، گۆر نه خبردی آخی.»

بوز کیمین دونوب منه باخدی. حیرصی یاتیب سوسدو. باشلادی خیسیلدا ماغا:

- بلکه ده بو کول دوغرو سؤیلیور. او زمان لار بنی گۆرن لر تعظیم

اڻدرلردى. ايندى گليب يالنيزمنه باخيپ بير فوتو چكيپ، سونرا دا گيدييورلار. داها، باش كسيلمهي گوره بيلميورم، ديز چوكوب مرحمت ديله ين لري ده. اي بئزدن ياپيلميش كول، سؤيله گوروم نردن اؤيرندين بونلاري. يوخسا ساحي دن ساحيرمي سن، نه سن؟!»
دئديم:

- «من نه ساحيرم نه ده باشقاسي. من ييه مين باشيندا، چوخ يئر گنديب چوخ شئي لراؤيرنميشم، اوخودوغو كيتاب لارا باش قاتميشام. سن نئيله ييبسن؟ فيل قولاغيندا ياتييسان. ائله قولتوغووا وئريلركي واي ددهم واي، بونون باشي شير باشيدي. چيخ بوردان، باخ گورائشيكده نه لرباش وئريب.

هه نه دئديم، باخين گلدی. او گيچ يازيچي ني دئيرم. حتماً ائشيپين سويوغو باشينا، قولاغينا يئرييب، يوخسا هاردان مني خاطيرلاياجاقدی؟ بير مأمورلا دوزمنه ساري گليب دئدی:

- بوداها، بوردادی. دای دئمه ميزين اوستونه قويوب چيخيب گئتميشم. مني گؤتوروب قويدو باشينا. بير سس قالخدی:

- اي بئزدن ياپيلميش كول. اي بؤرك گيتمه، بني ده گؤتور بورادان. اؤزومه گليب اونا بير سؤز دئيه نه كيمي بويازيچي آدديم آتيب چيخدی اوردان. آرخادان بير سس لر گليردی.

اي كول... اي جلاد... بني ده گؤتور... داريلديم.

◆◆◆ نوودان بوزو

مدرسه یه یئتیشیب، قاپیسیندان ایچه ری یه کئچینجک، جیک قالدیم...
 هه، هرَنَمَنه او آسلانان بوزدان باشلادی. نوودان بوزونو دئییرم. معلیم بیر
 سوال سوروشدوغوندا، محصیل بیلمه سیدی، دئیردی:

- نه نوودان بوزو کیمین دوروبسان اوردا؟

بلکه ده اونا گؤره ایدی کی، نوودان لاردان آسلانان بوزلارین غنیمی
 ایدیک. هریرده گؤرسه ایدیک، ووروب سالاردیق.

آخی اول گرک سیزه مدرسه یه گئتمه ییمدن دانیشام. اوزامان جهان
 علوم مدرسه سینده، راهنمائی اوخویوردوم. اوردان موللاهادی یا - ائویمیز
 اولان کوچه نی دئییرم - اون دیقه لیک یول ایدی. ائودن جهان علوما جهان
 علوم دان ائوه - آنام دئمیشگن - ایشیم بوایدی. - هردن ده ائرمستان
 کوچه سیندن ووروب قجله نین آغیزیندا اولان نجی عمی نین بوتکه سینه
 گئدیب شار آماغی دا، بودوز گئدیب گلهمه یه، آرتیرین.

مدرسه واختی یئتیشینجک، موللاهادی دان چیخیب آلاقای
 مچیدینین اوجا ایوانینین قاباغینا گئدردیم. اوردان دا دوز اکبری
 کیتابچی سینین قاباغینا گئدی، ویتترین ده کی کیتاب لارین آدلارینی،
 ازبردن دئیردیم. شیخین حیطینه بیرباش چکیب، شئیدگاهین
 گیره جه یینین قاباغیندان سوووشوردوم. بئل لریله، باش لارینا تلیس چکن،
 سئوئراشچی فحله لر، تیریلی ده گلن، گج یوکونو گودوردولر. بعضی سی
 ده قهوه خانادا پیتی یئیردیلر. رضا حلبینین توکانینین قاباغیندان بئله
 یولو سیندیریب، سول اله کئچیب، هایدی هایدی مدرسه یه.

حاجی علیلو گیلین ائولرینین قاباغیندان سورا، بیر تابلویو وار ایدی.
 اوستونده یازیلیمیشدی، «مهندس فضلعلی زاده عضو مهندسان
 ساختمان کانادا» یانی کانادا بینا مهندس لرینین عضوو، مهندس
 فضلعلی زاده. همیشه او یازی لاری اوخویا اوخویا، بسکتبال توپونو، سوموک
 سوزجه سینه، تورا سالدیغیم، یادیم دوشوردو.

هر فصلده بویولون باشقا بیر گؤروشومو وار ایدی. هره سی، بیرینگی
 اولان تابلو کیمی بئینیمده چکیلیب قالیب.

اما، اوگوندن دئمه لییم. قیش چاغی ایدی. دوست لارلا بیرلیکده ائله
 دئدییم یولدان بئله گئدیردیک. دکتر معماری نین مطبیین قاباغینا
 یئتیشینجک، دئدیم:

- دوست لار، خیابانین او اوزونه باخین.

هه، اوتایدا کی ساختمانین ایوانیندان آسیلان نوودان بوزو، کورکوموزه
 بیت سالدی. اوزامان لار، دای شاه زامانیندا کی گؤتوردویوموز مدرسه
 کیفی ییغیشیلیمیشدی - مدرسه یه قویموردولار. - کیتاب لاری ریزین له

توپلاييب، باغلاييب مدرسه يه گئديرديك. هر دن ده جام تايي گؤتوروردوك. مدرسه يه كئچنده ده بيزي آختاريرديلار.

بوز ائله آسلانميشدى كي ائله بيل بير آزدان كيلاسدا بيري اونا بنزه يه جك ايدى. بلكه ده بير يازيغين باشينا دوشه جك ايدى يا دانه بيلم. هراوزده، اونو سالمايانا كيمي، دينج اوتورمايا جاغديق.

آغير بير قارياغيب، اليميزي داشدان، چينقيلدان اوزموشدو. ريزينه باغلانميش كيتاب لاريميزي توللاماغا باشلاديق. بوز اوجادا بيز آلچاقدا، بوي دان دا گوده يديك.

هره اؤز كيتاب لاريني آتيب، بوزو وورانمايىنجا، سيره يه كئچيردى. اؤز سيرمه كيتاب لاريمي آتينجا، كيتاب لاريم گنديب اوجوبيز بوزا سانجيليب قالدى گؤيده. بير آزدان، نوودان بوزو چارتلاييب، كيتاب لاريملا بير يئرده، آشاغى يا گليب، اوووق اوووق اولدو. هنده وه ريمه باخديغيما، دوست لاريمي گورمه ديم. كيتاب لاريمي گؤتوروب، قاچا قاچا مدرسه يه گئتديم.

مدرسه يه يئتيشيب، قاپيسيندان ايچه رى يه كئچينجك، جيك قالديم. مدرسه بوم بوش ايدى. هاي اويانا هاي بويانا، هئچ كيم يوخ ايدى. كيلاس لارين قاپيسى باغلى ايدى. تكجه بير ساق زاريلداييردى. كيتاب لاريم باخديم. ائله بيل اورتادان بير قيزيل گولله ديميشدى اونلارا. اوزده كي كيتابي آچديم. ايلك صفحه ده يازديغيم اؤز آديم، كيلاسيمين آدى، نيشانى، يوخ اولموشدو.

◆◆◆ اۋلو آياغين اوزالتدى

- سىن اۋلون آياغى منىم ائويمىن ايچىندە نە ايشى وار؟ ھە؟
- بە سىن ائوين، قىيرسانلىغىن ايچىندە نە ايشى وار آخى؟! ھە؟
- اۋلويىيە سى ايلە ائويىيە سى توتوشورلار. قارا گئىن جماعت اورتايا
كئچىب بونلارى آرا لاشدىرلار. بىرى قاباغا كئچىب دئير:
- آى كىرلايى سىن بو اۋلى يە تلقىن وئرسورا بىز بىر تە ھىر قىردە
يئرلشدىرەيىك!
- كىرلايى دئير:
- نە تە ھىر؟
- كىشى دئير:
- بابام بىياز دىزىن قاتلارلىق داي، اۋلوم دۇوركى.
- كىرلايى:
- نە؟ اۋلونون دىزىن قاتلاماق؟ دونيادە اولماز.

اٲو بیه سی دئیر:

- بابا بیغیشدیرین بو سؤزلری. بیردن اؤلی آیاغین اوزاتدی نه اولاجاق؟

اؤلوییه سی دئیر:

- بیر سؤز دئیرسن پیشمیش تو یوغون گؤلمه یی گلیر. اؤلی ده آیاغین اوزادار؟

اٲو بیه سی دئیر:

- به ائشیتمه میسن کی دئیر ائل یاتدی، اوبا یاتدی، اؤلی آیاغین اوزاتدی؟ هله اونى بوشلا بیردن دیزی بوشا کئچیب آیاغی آچیلیب کئچدی منیم دوواریمین آلتینا اوندان اولاجاق. بابا بویازیغی نییه سوخورسوز به گولوفه؟ آپارون گئن بیر قبیره باسدورون دای!

- آی باشوا دؤنوم بیز بورانین ساتین آلمیشیق. نئيله یک؟

- گئدون قبری قایتارین. هه نه اولاجاق.

- بابام گئتدوک ای، دئدیله بودور کی وار. بیز بورانی اوچ یوز مینه آلمیشیق، اورتا دایر بیلیرسن نئچییه دی؟ اوچ میلیون. بو پولی کیم وئره جک؟

- سنین پولون یوخدوسا منه نه داخل ی وار. من قویمارام اؤلی آیاغی، منیم اٲو بیه بینوره سینه کئچه.

اؤلوییه سی قارا گئین لره اوز دوندهریب دئیر:

- گئدک رئیسین دانیشاق دای، نه کارادی، اوچ یوز مین تومن پول آلیب، گل سین بو پوخو یوسون دای.

رئیس:

- من سیزه بیردوزگون قبییر ساتمیشام. بو کاغازا باخین. بوردا یازیب
قبرین اوزونلوغی بیر متر، یتمیش سانت اولاجاق. دای سیزون اؤلوز
هشیم بویدادی من نئلیم؟ گرک ایکی قبییر آلاسوز.

- آی رئیس قارداش ییزیم اؤلوموز تکی ایگیرمی سانت اوزون دی. کئچیر
بوائوین آلتینا به ییزنئله یک آخی؟ اولی یئرده قالیب. آلاها ناخوش
گئدر.

- ائوییه سی نه دئییر؟ راضی دی؟

- به بئله قادالارینی آلیم، راضی اولسایدی بو آیرسیزلیق اولمازدی!
اولاردی؟

- من بیلیرم، من سیزه بیر قبییر ساتمیشام ایندی اؤلوز اوزوندی دای او
منیم ایشیم دؤوور. باسین گئتسین قبییره.

- بابا تلقین ائله یین کربلایی دئییر اولماز.

- گئدون آلاهی کربلایی تاپون. خدا فیظ. الله رحمت ائله سین.

گئدیب آلاهی کربلایی گتیرینجک، تزه کربلایی یول یولاجاق
گؤرستمه یه باشلا ییر:

- آی بالا سیز به نییه بئله ائلیرسوز؟ اولونی آیاق کؤندوندن قویون قبییره
اوندان باشین اوزادون.

- آی کربلائی آخی یئرلشمیرکی! به بایاقدان بونا گۆره آوارا قالمیشیق
دای.

- بابام سیز بیرجه اوزادون، یئرله شر!

اؤلو آدم لاری یاواش یاواش اؤلونو گۆتوروب آیاق طرفدن قویورلار قبریله.
اؤییه سی ده دایانیب دیقتله اؤلونون آیاغینا باخیر. هر نه یئرله شینجک
تکجه اؤلونون باشی دایانیر قییرین باش طرفده اولان دووارینا. کربلائی
باشلاییر هایینا باسماغا:

- بیر آز او دوواردان قاشیون، باش دا یئرله شر.

قبر قازان الینه تشه گۆتوروب باشلاییر دوواردان باش یئری آچماغا. هئی
بیر آز تورپاقدان گۆتوروب سورا باشی سؤیکه ییرلر. هله بیر آز دا قالیر. هامی
قیشقیریر:

- بیر آز دا بیر آز دا.

آخیر تشه نی وورونجا بیردن قییرین دوواری اوچوب اؤلونون باشی
کئچیر او بیری قییرین ایچینه. او بیری قییرین ایچینده اولان اؤلونون کفنی
گۆرونور. اؤلوییه سینین ایکی الی اولور، بیر باشی، بیرده دیزلری؛ اوندان
اوتوررور یئرله. بیردن اؤییه سی قیشقیریر:

- آده بورا قونشوموز مشه ضئیغمین قییریدی. ایندی اوغلی گلیب
سیزین کین سیزه وئره جک.

بیر آزدان دا ضئیغمین اوغلو ایله قیزلاری گلیرلر. ضئیغمین اوغلو دئییر:

- آده، کوچوک بالا منیم آتامین قبرینه، اؤلی باشی سوخورسان؟

آرادا ياخالاشماق قويونچاق اولونون آدام لاری اورتايا كئچيب هامینی آرالاشدیریرلار.

مشه ضئیغمین اوغلونو دوتورلار دوتولمور. دئییر:

- تئز منیم دده مین قبرینین آیاق طرفین باغلایین.

بیردن اولوییه سینین یئنه لرینین بیرى باخیب گؤرور "لا اله الا الله" دئییه بیر اولو گتیریرلر. تئز قاچیب ماشیندان بیر متر گؤتوروب، قاریشیر اوتزه اولو گتیرن لره. اولار مافانی یئره قویوب، اولونو چیخاردیب قیرین یانینا قویان کیمین، تئز قاباغا كئچیب اولویه تیردوتور. بیردن اولو آدام لاریین بیرى دئییر:

- نئیلیرسن؟

دئییر:

- من قبر قازانام، قیرین آرتیق اسگیینی اولچورم.

دای هامینین باشی اوز ایشینه قال اولور. بودا تئز دوروب قاییدیپ، اولو ییه سینى قیراغا چکیپ دئییر:

- تزه بیر اولو گتیریب لریزیم قیریمیزه راست گلر. گئدک اولی ییه سینن دانیشاق بلکه عوض بدل ائله یه بیلدیک؟

اولونون اوغلو گئدیپ تزه اولونون اوغلو یالا آل وئره باشلايیر:

- منیم آتام اوزون دی قیریه راست گلیمیر، گل بیرایش گؤرک، منیم آتامی سنین آتانین قبرینه، سنین آتانى منیم آتامین قبرینه قویاق.

- یاخشی سیزین قبریز هاردا؟

- باخ او ائوین قیراغیندا.

- اورانی نئچه یه آلیببسیز؟
- اوچ یوز مین تومنه.
- رحمت لیک اوغلی، بیز بورانی اوچ میلیونا آلمیشیق!
- بابام اوغلی، اوغلیدی دای، گل بوخئیرایشی گور.
- به ایکی میلیون یئددی یوز مین نه اولاجاق؟
- والله منیم اوقدر پولوم یوخدی وئرم سیزه.
- اوندا گئت آتانی قبیله سیغیشدیر.

آل وئر باش وئمه یینجک، یئزنه یله، اولونون اوغلو پیچیلدا ماغا
 باشلا ییرلار. یئزنه گئدیپ ائوییه سی ایله ضیعمین اوغلونا دئییر:
 - آخشام دان بیر ساعات سورایا کیمین بیزه وخت وئریز. اوندان گلین
 باخین. ایم بیزیم اولوموزون آیاغی سیزین ائویزین بینوره سینین آلتینا
 کئچسه، اوزوموزه توپور رسیز.

مشه ضیعمین اوغلو ایلا ائوییه سی بیر بیرینه باخیب، دئییرلر،
 یاخشی. سونرا گئدیرلر شام یئییب قایدالار. یئزنه تئز قبیله قازانین جیبینه
 پول باسیب دئییر:

- سوساج قسان بیر، بوردان گئدیپ، بیر ساعات دان سونرا گله جکسن
 ایکی.

قبیله قازان پولو جیبینه قویوب گوزدن ایتیر.

بیر ساعات دان سونرا، مشه ضئیمین اوغلو ایلا ئوییه سی گلیب اوستو
 آچیق قبرییه باخیب جیک قالیرلار. اؤلولاپ قشنگ، قبیرده یئرله شیب،
 مشه ضیغمین ده قبییری دوتولوب، ائوین بینوره سی ده ساغلام دیر.
 ائوییه سی ائله ایسته ییر سوروشا، نه ته هرا ئله دیز؟ کی اوندا یئزنه ایله،
 اؤلونون اوغلو آمان وئرمه ییب باشلا ییرلار قبییری دولدورماغا.

صباحیسی دوننکی قبییر باشینا گلن لر، گلیب یاسین اوخویوب گئدیرلر
 مچیده. آخشام دا ائوده شام وئریلیر. اؤلونون قیزلارینین بیر، یئزنه ایله،
 قارداشیننی گۆرمه یینجک، حیطه دوشوب، اونلار ساری گئدیر. کردی نین
 اورتاسیندا بیر بالاجا توپا، قلبی یئری گۆروب دئییر:

- بونه دی؟

اؤلونون اوغلو دئییر:

- رحمتلیک دن بیر خاطیره دیر باجی. سن اؤزووو اینجیتمه، کئچ ائوه
 ایندی بیزده گلیریک.

شام یئییلیب، هامی گئدن دن سونرا، قیز، قارداشیندن سوروشور:

- سن الله قارداش دئی گۆروم، او آتامدان قالان خاطیره نمنه دی؟

قارداش دئییر:

- دده مین آیاق لاری!

◆◆◆ آی ایشیغی گلین بزەك ائوی نومره آلتی

بۇيۇر قونشوموزدا بىر شىركەت آچىب. گىرە جگ قاپىسى قارا سكورىت شۈشە سىندىن دىر. قاباغىندان سوووشا سوووشا ايچەرى يە باخماق اىستە يىرم، آما اۋزومو گۆرۈرم.

- «سلام قونشى.»

بىرى قاباغىما چىخىر:

- «نە تھەرسن، گل بىزىم شىركەتە بىر باخ.»

ائەلە ھەن ھون ائەلە يىنجەك مەنى ايچرى يە كئىچىردىر. بۇيۇر دئە دئە مەنى نئىچە قاپىدان سوووشدورور. بىر دىمىر قاپىدان دا كئىچىدن سونرا سالونا يئىشىيرىك. دئىيرم:

- «يامان ئىش ايسى گلىر.»

دئىير:

- «باي باي باي، فەن ياددان چىخىب، بىر دىقە، اونى ايشلە دىم گلىم.»

اوانئشیگه چیخینجاق، دمیرقاپی اؤز اؤزونه باغلانیر. باشلایرام دولانماغا. سالون، ایستیل دن دوزلمیش گیرده قاب لارلا دولودور. بش اون ديقه کئچینجک، بورنوم اورانین اییسینه اؤیره نیر. دای یاواش یاواش داریخیب قاپی یاساری گئدیرم اما قاپی باغلی دیر. ایتله ییرم، آچیلمایر. باشلایرام سسله مه یه. سسیمه های وئرن یوخ دور. قیشقیرام، باغیرام؛ قاپی نی ئپیکله ییرم. آخیردا آیاقدان دوشوب گئدیپ بیر بوجاقدان اوتورورام. بیردن تلفونوم یادیمما دوشور. آل آتیب چیخاردیرام؛ اما صفحه سی قارا دیر. نه خه دیم آل باسیرام آغارمیر. تزه شارژا قویموشدوم آخی، به نه اولدو؟ جانیمدان سویوق تر گئدیر. دوروب هر یانی گزیرم. سالونون قاباغی بیر حیطه باخیر. گئدیپ اوردان باخینجاق اؤز ائویمیزی گؤرورم. هئی سسله ییرم. اما سسیم ائشیگه گئتمه ییر. دای اینجاریم قالمایب، قایدیب بیر بوجاقدان اوتوروب گؤز لیریمی یومورام. سس سیزلیک دیر، قو وورورسان قولاق توتولور. لاپدان قاب لاردان چیریلتی سسی گلیر، ائله بیل هر قابین ایچینده بیر شئی دبریر. قاب لارین قاپاق لاری قییم قدیم گؤرونور. گؤزوم دوشور میزین اوستونده اولان بیر جزویه. تئز دوروب گئدیپ جزوه نی آچیرام. یازیب:

- بوردا تایى اولمایان وارلیق لاریسله نیرلر.

صفحه نی چؤیورورم. گؤزوم بیر عکسه ساتاشیر. اییرنجی ئککه بیر قورداغین عکسی دیر، گومان بوقاب لارین ایچینده بسله نیرلر. دؤنوب هنده وریمه باخیرام. هر یان بوقاب لاردان دولودور. اولارین بیرینه چیرتمک ووروب چکیلیرم دالا. ایچینده بیر شئی دارتینیر. توک لیریم بیزیز دورور. اولاردان اوزاqlاشیرام. بیردن بیر سس سالونوباشینا گؤتورور:

- «هه قونشی نه تهرسن؟»

دئییرم:

- «قاپینی آج.»

اوگولمه یه باشلایینجاق، اтім جیجیشیر. دئییر:

- «گئتمک؟ یوخ سن بوردا ایشینی گۆزه جکسن.»

دئییرم:

- «گۆرمه سم نه اولار؟»

دئییر:

- «گئت حیطه ساری، ائویزه بیر باخ.»

یئیین حیطه ساری قاجیب ائویمیزه باخیرام. بیردن دامیمیزدان سو داشلانیب، دووارلاردان آشاغی یا آخیر. قیشقیریرام:

- «دایان، دایان، یاخشى، سن دئین اولسون.»

سو دایانیر. دئییرم:

- «نه ایستیرسن؟»

دئییر:

- «ایاق انداز دَن چیخارتما یا جاقسان. ایشین جزوه ده یازیلیب، سؤزه باخماسان ائویزی سو آپاراجاق. هل البت سن ده ایچینده بوغولوب گئده جکسن.»

سس باتیر. جزوه نی آچیب اوخویرام. یازیب کی بئله دن وئر، بئله سو وئر، بوساعاتدا فیلان چیراغی یاندير؛ بهمان ساعاتدا سؤندور. آخیریندا

يازيب دۇرد گوندن سونرا قاپى آچىلاچاق، اوندا گئندە بيلرسن، خسارت وىرسان آخىر قىرانىنا كىمىن سندن آلاچاغىق. باشلايىرام ايشلە مەيە. قاب لارىن اوزويوخارى بىر باجالارى وار. قورداق لارىن دن دوش لرىنى، سولارىنى اوردان تۇكورم. خىرپ خىرپ سسى سالونوگۇتورور. منىم اۈز خورەيىمى دە دمىر قاپىدا اولان بىر باجادان وئىرلر. جزوہ دئدىگىنە گۆرە ايندى ياتماق ساعاتىم دىر. بىرياتاق وار، اوستونده اوزانىرام. گۆزلىرىم قىزىشىر اما بىردن موبايلىم زنگ چالىر. ئىرىمدن آتلاىب تلفونوما باخىرام. زنگ ائلەين انام دىر. ال آتىرام آچام، اما ائلە بىل قىفىللاىب، ايشلە مەيىر. تلفون اوجا سسلە باشلايىر منىم اۈز سسىملە اناما جاواب وئرمەيە. دئىير:

- «هە، منى دۇرد گونلوك مأمورىتە گۆندە رىب لر.»

اغلامسىنىب تزدەن اوزانىرام. ائلە بىل داش داشى مىشام. هردن دە سايىر بايىر دئىيرم. ئىنە گۆزلىرىم قىزىشىر. ائلە بىل بىرى منى دومسوكلەيىر. ئىرىمدن قالخىب قاب لارىن بىرى نىن اوستونە گئدىب، قاپاغىنا باخىرام. قىراغىندا بىر باسما دويمە وار. اونو باسىرام. قاپاق شاپبىللىتى اىلا آچىلىب، دومان هريانى باسىر. دومان چكىلىنچك، بىر گۆزل، بزه نمىش، آغ پالتارلى گلین گۆرورم. لاپدان ساعات زنگ چالىر. دىك آتلىب اوتورورام. هامان سالوندايام. جزوہ يە باخىرام، دن دوش وئرمك واختى دىر. قالخىب ايشىمە باشلايىرام. ايشىمى گۆرە گۆرە قاب لارىن بۇيرونە باخىب بىر دويمەنى تاپىرام. اورەيىمە اورەك باغلايىب، دويمەنى باسىرام. قابىن قاپاغى گۆيە آتلاىب يئره دوشندە، ايچىندە يازىلان بىر آدرسە گۆزوم ساتاشىر. يازيب: «

آي ايشىغى گلین بزەك ائوى نومرە آلتى.» آژىر چالىر، قابىن ايچىندن، قول يوغونلوغوندا بىر قورداق دىكەلىر، قالخىب قالخىب مىندن دە اوجا اولور.

بیردن ایلان دریسینه اوخشار بیر جیلد کیمین آچیلیب منه سیچراییر. آیاغیمدان ساریلیر باشیمدا قیفیلانیر، باشیمدان ساریلیب آیاغیمدا قیفیلانیر. ایندی یئر ایلله گۆیون آراسیندا یام. جیلدین ائشیکینی یاخشی گۆروروم اما دانیشیب ترپه شه بیلیمیرم. باشلاییرام فیرلانماغا. دای اؤزومه قویولمورام، منیم یئریمه ده او دانیشیر. حیطین سکوریت دن دوزلمیش پنجره سینه باخان کیمین، گۆزوم هاوادا فیرلانان بیر گلینه دوشور. ائله اوندا دمیر قاپی آچیلیب، بیر پئزه ونکی اوستومه یومولوب الینده کی نی جیلدیمه وورور. ایلدیریم ایشیغی کیمی بیر ایشیق شاخیب، شوک وئیرر گۆده مه. جیلدیم سویولوب بیر یانا دوشوب، بیر آردا کئچمه میش تزه دن قورداغا دؤنوب، سوزولوب کئچیر قاپا. او پئزه ونکی تئز قاپین آغیزینی قویوب اوستومه گلیب، منی یئرده سوروتله یه سوروتله یه آپارماغا باشلاییر. دای اؤزومو بیلیمیرم. یوخو کیمی گۆرونتولر گۆروروب، سس لر ائشیدیرم. منی بیر ماشینین دالینا آتیب کاپوتونو باغلا ییرلار. ماشین سسی ده گلیر، آت سسی ده. ماشین چالا چوققورا دوشنده، آتیلیب داییرم ماشینین دمیر کاپوتوندا ی اؤزومو بیلیمیرم. گۆزلریم یومولور.

ایندی سوروشور سوز سورا نه اولدو، هه؟ من ده گرک دئیم. اما ایجازه وئیرن بیر آردا دانیشیم. آخی دانیشماق هئچ چتین ایش دئییل. لاپ ائله بیردن باشلاییر. دانیشیرسان، دانیشیرسان، بیردن دؤرنده کی لر گۆرورلر سن قاپا قکی آدام دئییلسن. هه اؤزون ده بیلیرسن بیر شئی لر وار، اما اؤزوندن بئله گیزله دیرسن. بلکه ائله گیزلی قالسا یاخشی دیر، یوخ؟ آما

آخیردا اوووجون آچیلیر. اورادا دای سنه قاچاجاق یئر یوخدور. ایندی دئییه جکسن نه تهر؟ هه قوی دئییم.

چوخذاندیر کوچه زدن خبرین یوخدور. بیرگون اورایا یولون دوشور. ائویزین بؤیرونده بیر خارابالیق وار (هه، الله رحمت ائله سین مهی باجی گیلین ائوی) دئییرلر بورادا آلتی مرتبه لی ائوتیکه جک لر. کؤهنه دووارین بؤیرونو دئشیب لر. هل البت بو معتادلارین، دادانقی لارین ایشی دیر.

فرهنگی میراثا باغلی اولان ائولری هامیدان یاخشی معتادلار تانی ییرلار. اؤزوده او ائولرین ائشیک دووارینی دلمک ده سواچیم کیمی دیر. دوواری کی دلیگی گۆرن کیمین دئیرسن، بورانی سؤکه جک لر. اوندا دای بو ائوی گۆرمه یه جه یم. گیریرسن ایچه ری یه. اوشاقلیقدا دامیزدان بو حیطین ایچینه باخاردین. یادینا گلن، اورتاسیندا بیر ناسوس وار ایتمیش. بیردن ناسوس سسی قولاغینا گلیر. مهی باجی ناسوس ووروب دولودولدورور. ناسوسون لومو قالخدیقجا، اسکی گونلری خاطیرلاییرسان...

هه کئچمیش زامان دیرو بیز خئیرال محله سینده یاشاییریق. خیواندان بیر خئیلک آرخادا قالان بیر خارابالیق وار. اوزامان بؤیوک لر، بیزیم کیمی اوشاق لارا دئییرلر:

- ائودن چیخمایین یوخسا او کور کیشی سیزی او خارابالیغا آپاریب باشوزی کسر.

دئین یوخدور، آخی بوکور کیشی، باشی هاردان گۆرور کی کسین ده. بو سؤزلری ائشیدن دن سونرا، اونون قارا عینکی بیزی لاپ قورخودور. نئچه اوشاق بیغیشیب گئدیریک اوخارابالیغا کی کسین باش لاری گۆرک.

بیردن او کور کیشی، الینده کی مفتول لا، خارابانین دلیک دوواریندان
ایچه ری یه کئچیر. اوره ییم قیریلیر. اؤز اؤزومه دئییرم:

- هه، ائله بو مفتول لا باش کسیر!

اوستومه ایشه ییب، اؤزومدن گئدیرم. بیر ده آییلیب گؤرورم
حیطیمیزده ییم، هامی دا باشیم اوستونده دیرلر. کور کیشی ال آیاغی اسه
اسه اویان بویانا گئدیپ هئی منی سوروشور:

- « من مفتول آختاریردیم. بو اوشاق منی گؤروب قورخدو. سن الله دئیین
گؤرورم، کئفی نئجه دی؟

اؤزونه گلیب، دئییرسن، بلکه هله اونا سوس اوردادی؟ قوی بیرده
سسینی ائشیدیم. گئدیرسن ایچه ری یه. هر یئری سؤکوب داغیدیبلار،
یئر قارا سکوریت قیرینتی لاری ایلا دولودورا! بیردن گؤزون بیر قیوریلیمیش
جزویه دوشور. یاغیش دیب گون قورودوب. آچیب باخینجاق گؤزلرین
قارالیر. های سالیرسان:

- آی هارای، گلون، ائله بورادی، بوردا منی دوستاق ائله میشدیلر!

ایندی کلانتری ده جزوه نی وئریسن افسره، او بیر جزوه یه گؤز سالیر بیر
ده آیری آیری سنه باخیر! جزوه نی الینه وئریب دئییر اوخو. اوخویرسان:

- بئله دن وئر، بئله سووئر، چیراغی فیلان ساعات دا یاندیر... دؤرد
گوندن سونرا چیخیب گئده بیلرسن.

افسر جزوه نی سندن آلیب، قارداشینا وئریب، دئییر اوخو.

اودا اوخویر:

- عائیلہ لرین خوشباختلیغینا گۆره چوخلو دَیروئرمک گرکدیر...

بایاق دئدییم سؤز ایندی گۆیه ریر. هه، ایندی اوووجون آچیلیر. دای بوقره او قره لردن دؤیور. ایسته سم ادبلی دئیم، بو چیخیر، ائله بیل الیندن یاپیشیب، دَرده آپاران کیمی سنی بیر یئرله آپاریرلار. گونده بیر اووج داوا، تخت و هل البت چۆله چیخماق یوخدور. اینجی بیرسن اما بو اینجیمک سنه داوا دیر. یاخشی اوغلان اولوب لاپ بئله اوردان چیخاندا اولاردان تشکور ده ائله بیرسن. یاخشی بولار هامیسی سوووشوب گئدیر.

ائله گۆزونو آچیب یومورسان، بیر ده گۆرورسن توی گونوندور. هه، آلاه سوبای لاریزا قیسمت ائله سین. گلینی آپاریرسان اکبریه محله سی نین آرخاسیندا اولان بیزک ائوینه. گلینی آپاریرلار ایچه ری یه. دئییرسن، قوی بیر سیقار آلیشدیریم. سیقاری پوفله یه پوفله یه دولانیرسان. بیزکیشی بیزک ائوینین دفتریندن چیخیر، یامان دا گۆزونه شیرین گلیر. اؤز اؤزومه دئییرسن بونو هاردا گۆزموشم؟ اوندان پیش ویریپ دئییرسن، بوشلا بابا آلما آلمایا بنزر.

بیردن گۆزون بیزک ائوینین تابلوسونا دوشور، یازیب:

«آی ایشیغی گلین بزه ک ائوی نومره آلتی.»

سیقار الیندن یئره دوشور.

◆◆◆ آلاقای

يئنه ده هرگونكو كيمى ايستيرم ائودن چيخيپ ايشه گئدم. اليمى جفته يه آتанда آزاليردميره ياپيشا. قاپيميزين قاباغى قارلا ھۇرولوب. تئز آلجك لريمى گئييب قاپينين قاباغينى آچيرام. قونشو، ماشينينى كوچه ده قيزديرير. سلام لاشيريق.

دئيرم:

- دئيه سن اردييل اؤزون گۆرسه دير.

گولومسونوب دئير:

- نئيله مك ھله بو پاييميزدى، گۆر قيشيميزنه اولاجاق.

آلاقايى يا سارى يولا دوشورم. اؤز اؤزومه دئيرم:

- ائله بيل دونن ايدى ايستى دن ترتؤكوردوك. گۆزوموزى قيرپانا، شاختا

گليب يئتيشدى. ائله ياخشى دئييلر كولش دوشدى قيش دوشدى.

ماللاهادی دان دؤنورم آلاقاپی یا ساری. زییل چی مشه اوروج، قیرو
باغلامیش بوغوايلا، اره به سینی سوره سوره گلیر.

دئییرم:

- یورولما مشه اوروج.

دئییز:

- آی ساغ اول ارباب. بوقار یامان کیریخدیریب منی، ماللاهادی یئرینه
سلیمانشاها گئدیردیم! بیرده دؤنوب قاییتمیشام.

دئییرم:

- یاخشی هله شاه باغیندا آییلما ییسان.

گولوب دئییز:

- هه والله دوز دئییرسن، الله ایشینی راس گتیرسین.

ساغول دئییب یولا دوشوب میدانا یئتیشنچک، توحید دوستومو
گؤرورم.

دئییرم:

- آی بالا سن هارا بورا هارا؟

دئییز:

- گلیمیشم توکانین پیچی چون، شئیدگاهدان بوری آلام. اما هله
سینکه چی، توکانین آچماییب.

دئییرم:

- هله سن میدانا باخ گؤرنه تونلوک دی.

دئییر:

- بوفحله لر قارزاد بیلیمیرلر. آخی ایندی کیم بولاری ایشه آپارار!

دئییرم:

- ائله بیل میتینگ دی!

دئییر:

- هه میتینگ دی، من لاپ بایراق لارین دا گؤرورم، اوستونده یازیلیب،
ایش ایشله دن تاپیب تنز ایشه باشلاماق، یاشاماق دی یاشاماق دی
یاشاماق.

دئییرم:

- شاعیر اولوبسان؟

دئییر:

- والله اؤزوم ده بیلیمه دیم نه تهر اولدی؟ ائله قافیه راس گلدی. بو شاختا
آدامی شاعیر ده ائله یر.

دئییرم:

- گؤره سن بوفحله لر بیلیرلر میتینگ نه دی؟

بیر آزدایانیب دئییر:

- آلتیمیش ایل بوندان قابق بیلیردیلر.

اوندان گولومسونوب دئییر:

بیر دؤنه اوستواؤرتولوبازاردا بیر درزی دن سوروشدوم میتینگ گؤرموسن؟
دئدی، وای وای بو سؤزدن قان ایسی گلیر.

ایکیمیزده گولوروک.

سینکه چی، توکانینی آچینجاق توحید مندن آیریلیب گئدیر. من ده گئدیپ تاکسی یا دوروب میدانا باخماغا باشلاپیرام. هرفحله نین قاباغیندا بیرریزین دولو، بیرتئشه، بیرده قازما وار. هره سی ده اؤزونه بیر تونقال اود قالاییب، بؤیرونه یئشیک قویوب، اوستونده اوتوربدور. بیر یئیین یئیین آدیملاریر. سولا طرف گئدیپ اوشوین کیمی اولوب، تئز تونقال لارین بیرینه ساری قایدیب الینی دوتور اودا. بیرسی ده بویلو بوخونلو بیر جاوان دیر. لاپ ائله بیل فرهادین اؤزودور، تئشه سینی یئر قویوب اویان بویانا باخیر.

بیردن بیره بیرپیکان ماشین ساخلاییر. ائله بیر قاقا قاق دوشورگل گۆره سن. پیکان شوفری قیشقیریر:

- آی بالا بیر نفر ایستیرم.

اما ماشینین آرخاسینا دؤردو، قاباغینا دا ایکسی تپیلیب هئچ بیر ده دوشمه یه گؤیول وئرمیرلر. بایاقدان سکی لرده اوتوروب بیریری ایله دئیپ گولن آدام لار، ایندی بوغوشورلار. بیرینجی ماشینا مینن آدام اوبیرسی لره دئیر:

- اول من مینمیشم.

اوبیرسی دئیر:

- اوندا گل باشیمی یار.

قاباغدا اوتوران بیر آریق فحله دئیر:

- آی آغا گل سنم بیزیم هامیمیزی ایشه آپارسان.

ماشین یییه سی سسینی آتیر باشینا:

- آی باشوواجا دؤنوم من بیر نفر ایستیرم.

دالدا اوتوران فحلله لرین بیرى تیمبا ووروب او بیرىسى لرى ماشیندان
یئره سالیر. یئره تۆکولن لرین بیرى تیمبا وورانین یاخاسیندان یاپیشیب،
اٹشییه سورویور. بیرى ده گئدیپ قاباقدا اوتوران فحلله لرین خیرخه نه ییدن
یاپیشیب سالیر آشاغی. آرا قاریشیر مصب ایتیر. ائله اوندا کولک قالخیب،
قارى گۆزلریمه دولدورور. گۆزلریمی اؤیکه له ییب اؤزومه گلندن سونرا
خیاوانا باخیرام. ماشین بوش گئدیر، جاوان فحلله ده دالیسی جاق قاچیر.

سعید فیوضات ۹۱/۱۰/۶ - ائدیت ۹۲/۹/۸ - ائدیت ۹۶/۶/۳ - سون ائدیت ۹۷/۴/۲۲

◆◆◆ آلاقایى كندى

ھاي بىدىرىق كندى باشىنا گۆتوردو. ائله بىل آرى يوواسىنا چۆپ اوزاتدىلار. كندىن كىشى لرى جيىردن قىشقىرىدىلار:
- آيه، توتون قاباغىنى، آيه قويمايىن.

ھەرە بىرىئردن چىخدى. بىرىسىنىن الينده ده يە نك، بىرىسى نىن الينده دھرە، يوخسا درگز، يادا اودن پاراسى.

قوردو چاشدىردىلار. اوھريانا يوگوردو، قاباغىنا چىخدىلار. قوردھر بوجاغا گىرمك اىستەيىردى. آما قاباغىنا آدام چىخىنچاق بودرەيىب، دۇنوب آلاھى يانا قاقچىردى. قورد يوخ، ايلدىرىم ايدى، اود پارچاسى ايدى. آجلىق آغلىنى باشىندان چىخارديب، اونو گوندوز گون اورتا چاغى كندىن ايچىنە سالمىشىدى.

بوروق وئره وئره بىرىشىك يولوتاپىب، بئش ياشىندا اولان حجتە اورجاق گلىب، شىغادى اوستونە. نە آلىب نە ساتىب حجتى دىشىنە

ووروب كندىن چۆلۈنە سارى قاچدى. گۆرن كندىلى لىر ھامىسى قىشقىردىلار، ھە قالىسىن حجتىن آتاسى. ئىلە جىيىردن قىشقىردى كى كند تىترەدى. يىندە كى دىەنك لە قوردون دالىنا دوشىدو. كندىلى لىر اونون آرخاسىجاق قاچدىلار. ھە كندىن ايت لىر دە كىشى لىر قوشولوب قوردو قووالامغا باشلادىلار. قورد قىرقى كىمى گئىركن حجتىن آتاسى دا اونون آرخاسى جاق قاچىردى. ئىلە يىل اينسان دئىيل دى. آصلان يوخسا قافلان ايدى. نىچە كىشى دالا قالدىلار. قورد اۋز اووونوبوراخماق اىستەمىردى. آما ھە اينسان اوغلوندىن بىلە بىر گلىشى دە گۆرمە مىشىدى. حجتىن آتاسى بوتون كندىلى لىر دىن قاباغا دوشوب يىرايە گۆيون آراسىندا گئىردى. قورد، آلا قاپى كندىنىدىن اوزاقلاشىپ، كۆندونو دلىك يارلىغاندىن، درە اۋرت اۋرۇش لىر نە چۆندىردى. بىلە لىكلە ھىچ كىمىن الى اونا چاتمايلاق ايدى. حجتىن آتاسى بونو آوارىپ، بىرآن قورد كىمى فىكىرلىشىدى. جانىنى اووونو آلىپ، بىر كسە قايا دان آتلىندى.....

دالا قالان كىشى لىر بوغوشما سسى ائشىد دىنچىك، يارغانى آشىپ بىر توزاناق گۆردولر. گۆز گۆزۇ گۆرمە يىردى. بىردە گۆردولر قورد، جان باسا باسا دىكى قالخىر. حجتىن آتاسى توزاناق دان چىخدى. بودارلانمىش اوز گۆزۇ قىزىل قانا بويانمىشىدى. ھە او حجتى قوجاغىندا داشى يىردى.

اوزاماندىن سونرا اونگوت ماحالىندا، قارا چاغىل، دلىك يارلىغان، آلا قاپى كندى، كاتدالى، لكوان، دومولو، درە اۋرت، محمدان، تولان، دىك داش ئىلە جە دە باغىش دا، كندىلى لىر ايشلەيندە، سىغىيرايە تاخىل اۋسەلەيندە، يىرە دىمىرىق ووراندا، ائدىجى لىر اوخشاما دئىندە، قارى لار

اونوواللادا، واللادا، چئۆرك ياپاندا، فحلە لرشادارا دیکلدنده، حجتین
ناغیلین دئییردیلر.

حجت ده مدرسه ده اوتوروب معلیمه قولاق آسیردی.

سعید فیوضات، ائدیت ۹۷/۷/۲۲-۹۷/۴/۲۲

◆◆◆ آلا تورانلىق

تۈز ماشىنىمىدىن آتلايىپ، قاپىدىن قاچا قاچا مېتباغا گىدىرىم. خانىمىم قاب يۈيۈر. بىراز تۇشگۈمۈ درىپ، سۈرۈشۈرام :

- «اۋائۇدە كىي آدم نە اولدى ؟ ھارا گىتتى ؟»

خانىمىم مەنە يۈۈۈز باخىپ، دىيىر:

- «ھانسىي آدم، كىمىدىن دانىشپىرسان؟»

دىيىر:

- «كۈچەنەن آغىزىندىن دۇندە گۇردوم قاپىي آچىق دى، بىرى دە دوروب قاپىي آغىزىندا، ئالە ماشىنىمى گۇرن كىمى دە دۇنوب قايىتتى ئۇ».

خانىمىم دىيىر:

- «مەن بىرىن گۇرمە دىم.»

تۈز دۇنوب قاپىي سارى قايىدىرام. ھەنەيە باخىرام گۇزۈمدە بۇيۈر. قاراجىي آختاراندا يىردە كىي زاپاس تىرلر گۇزۈمدە بۇيۈر، اوتاق لارى گزىر،

ياتاغين بئله آلتينا دا باخيرام، ياتاق گۆزومده بۇيويور. چيخيرام بالاخانيا. بالاخانا دا گۆزومده بۇيويوب لاپ بئله تنبى يه دۇنور. دام يولونون پرده سيني قيراغا چكىنجك جيک قاليرام...

او، تار چالان دوستومدور. سوباي ليغيمدا گئجه لراوتوروب دانيشيب گولرايدىك. اوتار چالاردى من ده شعر دىكلمه ائلردىم. ايندى ائله او دوست پرده نين آرخاسيندا دا يانيب تير تيراسير. نئچه ديقه مات قاليب دينمز دانيشماز منه باخيب، بيردن اوره يى كئچير. بودۇنه هر نه گۆزومده كيچيلمه يه باشلاير. سورويه سورويه اونو قاباق اوتاغا آپاريب اوزاديرام. هر دن ساير باير دئير. خانيميم بير قيراقدا سس سيزاوتوروب. گۆزلىمى هر دن اونا، هر دن خانيمىما تىكىرم. آما خانيميم گۆزلىنى مندن قاجيردير. بيردن دوستوم دىك دوروب اوتورور. بير گۆزونون آلتينا بادىمجان اكيبلر. سووئيرىم، دىلى آچيلر.

دئيرىم :

- « سنه نه اولوب، نيه پرده نين آرخاسيندا گيزلنميشدين؟ »

اسه اسه، دئير :

- « پيان ايديم. بيردن پوليس ماشيني بۇيرومده ساخلادى. ايسته ديلر منى توتالار. آل لر يندن قاجديم. قاچاندا سربازلارين بيرين ياخلاشيب، اونو ووردوم. اودا بير يومرغو قويدو گۆزومون آلتينا. قاچا قاچا كوچه لردن گليب سيزين ائوه يئتيشديم. قاپى آچيق ايدى كئچديم ائوه. »

خانيميم بوز قابيدان بوز گتيريب قويور اونون گۆزونون آلتينا. بيردن گۆزوم اونون قولونداكى گۆيه رن يئره دوشور.

خانیمدان سوروشورام:

- قاپی نی آچمیشدین؟

دئییر:

- یوخ.

دوستوم بیرآز فیکیرله شیب دئییر:

- یوخ قاپی نی دؤیدوم.

خانیمدان سوروشورام:

- قاپی دؤیولدی؟

دئییر:

- هه قاپی دؤیولدی.

سوروشورام:

- قاپینی آچدین؟

- هه قاچا قاچا مطباخذان گلیب قاپینی آچیب تزه دن قاچا قاچا

مطباغا دؤندوم.

- کیم کئچدی ایچه ری یه؟

- باخمادیم ، ائله بیلدیم سن سن اودی هئچ باخمادیم.

دؤنوب بیرقاپی یا باخیرام بیرده دوستوما. او دئییر:

- دئدیم گؤروم دالیمجا گلیرلر یوخسا یوخ. سنین ماشینین گلنده ائله

بیلدیم پولیس ماشیننی دی ، قورخدوم اودی کئچدیم ایچه ری یه.

اٲوسس سىز اولور. بيرگيله سىقار يانديرىب پىليرم گٲويه. خانىمىم قاش قاباغىنى آسىب.

دوستوما دئيرىم:

- دور گئت.

دورور گئده، چىخاجاق يولونوتا پايلىمير. ائوده ايتير! خانىمىم اونا آيرى آيرى باخىب سونرا گئديب چىخاجاق يولواونا گٲرسه دير. اوغلان چىخىب گئدير. قاپى آچىق قالير. دونوخا گئديرم...

كوچه قاپىسى باغلى دير خانىمىم دا يوخدور. دانىشيق سسى ائشىديب، گئديرم دهليزه سارى. دوستوم لا خانىمىم دانىشيرلار. اوغلان دئيرى:

- والله منى گٲردو.

خانىمىم دئيرى:

- دام يولوندا قاج گئت.

اوندا آچارلارى اوغلانا وئريب قاجير مطباخا. او دا يوخارى چىخىب آچارلارى بيربه بير سالير جفته يه. هئچ بيرى دولانمايىنجا، اؤز صيفتينه بير يومروق وورور...

گئنه قاپى يا باخىب دونوخا گئديرم...

اوغلان قاجا قاجا مطباغا كئچيب دئيرى:

- ارين گلير، منى ده گٲردو.

خانىمىم بير يومورغو قويور اونون گٲوزونون آلتينا. اوغلان بانقىلدايير.

خانىمىم دئيرى:

- قاچ یوخاریدا گیزلن. دئیرسن پولیس منی ووردی.

بودۇنه اونلاری دهلیزده گؤرورم. اوغلان یالواریر:

- سنه اولدن عاشیق ایدیدم. منه خوش گولومسه دین، منه گلمه یه
حاضیر اولدون آما سورا یوخ دئدین. منی ده یاندیردین اؤزونوده. بیلیرم
بخته ور دؤیورسن، اوندان گل منی آتما، بوشان بو کیشی دن.

سونرا خانیمیمین ال لرینی توتوب بوراخمیر، ایستیر آرتیق یاخینلاشا.
خانیمیم قیشقیریب، قولونو بوراخیب بیر یومورو غوقویور اونون گؤزونون
آلتینا. او دا دوروب ائودن قاچیر...

اؤزومه گلیب اوتایا بوتایا باخیرام. خانیمیم یوخدور. ییخیلیب یاتیرام.
نچه گون وورنوخاندان سورا قدیم یولداش لاریمین بیر یسی نین یانینا
گئدیرم. بیر آزدانیشیب گولندن سونرا سوروشورام:

- یادیندادیر دئییردین مندن قابق خانیمیمین بیر ایسته یه نی
وارایمیش؟

دئیر:

- ائشیتیمیشدیم بیر ایسته یه نی وار آما قالانی منه قارانلیق دی.

دوستومون گؤز لری دنور. باشیمی آشاغی یا سالیب گئدیرم. بیر آزد
دولانیب سونرا بیر آلاهی دوستومون گؤروشونه گئدیب سوروشورام:

- آی بالا اوتارچی دوستوموز نه واخت دیر گؤرسنمیر گؤره سن باشینا
نه گلیب؟

دئیر:

- به بيلميرسن؟ پوليسين اليندن قاجيب ، اودور ائوده قالير. قورخور اونو گؤروب تانى يالار.

وردان چيخييب اوتورورام ماشيندا. دونو خا گئديرم...
قاپميرزا يئتيشيب ايستيرم قاپي يا آچار سالام اما آليم دولودور. ساغ
اليمده كي لري وئيريم سول اليمه ، آچاري ساليب قاپيني آچيرام. دال
دالي ايچه ري كئچنده بيردن آياغيم بوشا گئديب ييخيليرام. اليمده كي لر
ده سپه له نيريئر. قيشقيريغيمدان خانميم قاجير دهليزه.

- نه اولدي

- نه اولاجاق بو دين سيز كونتورون آغيزين كيم آچيق قويوب.

- باياق قاپي دؤيولدي ، قاجا قاجا گليب قاپيني آچديم ، سورا دا
قايتديم مطباغا. ائله بيلديم سن سن ، حتما سو كونتورون اوخويان
ايميش اؤزو ده كونتورون آغيزيني آچيق قويوب ذليلچه.

- بلكه اوغرو اولايدي. بلكه قيچيم سينيردي؟

ماشينين دنده سينه باخيب ، گئنه دونو خا گئديرم...

دوستوم ، هؤله سك قاپميرزي دؤيور ، خانميم قاپيني آچيب ، قاجير
مطباغا آما اونون گؤزو هله كوچه ني آختارير. دؤنوب آچيق قاپيني
گؤرونجه ، كئچيب قاپي آغيزيندا قالير. پوليس ماشيني قاپي دا دورور. او
دا ايسته بير دام يولوندا قاجا دام يولو باغليدير. آسه آسه قالير پرده نين
آرخاسيندا. بيردن پرده ني آچيرام...

اؤزومه گليب ، ائوه ساري يولا دوشورم. ماشينين ايناسيندا اؤزومه

باخیرام. آزقالیرام وورام قاباقداکى ماشینا، تورموز ائله ییرم. ماشین سوروشوب قاباقداکى ماشینا توخانیر. شوفرى دوشوب گلیب دئیر:

- نئیلک، گئت، ائله بیر شئی اولماییب.

فیکره گئدیرم. آرخاداکى ماشین لارسیقنال چالیرلار. ائله اوردان دؤنوب گئدیرم خانیمیمین دده سی ائوینه. قاپنین قاباغیندا ماشینى ساخلایب، یئر دوشوب، قاپى نی دؤیورم. بیرآزدان قاپى آچیلیراما دیرقالیر. قاپینی یاواشجا آچیب گؤرورم خانیم منه باخمامیش قاجر مطباغا. ایچه ریه کئچیب قاپى نی اؤرتورم. مطباغا ساری گئدیب، دینمز دانشماز اونون آرخاسیندا دورورام. بیردن دؤننده منی گؤروب قیشقیریر. زحمتله اونواوونددورورام. دئیر:

- ائله بیلدیم بابامدی.

چوخ ایش آپاریر...

آخیردا اونو گؤتوروب گئدیرم ائوه. یول بویوهئچ دانشمیریق. هر نه قدر گیلایه ائله سه ده من هئچ نه دئمیرم. گئجه یاریسی منه ساری گلینجک اونا یاناشا بیلیمیرم. قارانلیق اوتاقدان باشینی قالدخیزیب تعجوبله منیم گؤزلریمه باخیر. بوباخیشی منی اینجیدیر. بیلیمیرم نییه «گئدرگلمز» سؤزو دوشور یادیما. نئچه گون ائله هئله کئچینیریک. ائوده تکجه تلویزون دانشیر. یاتاق، گؤزومده سویا گئدیب داها ایکیمیزه یئراولمور. بیرگون اوقاباقکی ائلچی سیندن سوروشورام. هئچ دینمیر. گئجه یوخودا اونو گؤرورم. اوتوروب موبلون اوستونده اما گؤزلری ماتوشگه نین گؤزوکیمی دونوب. صاباحیسی حیطه باخاندا گؤرورم اوردایوواسالان گؤیرچین گئدیب، خیردا چؤرک لرده قالیب باشینا. بیلیمیرم نییه دیریستاندا

گۆيولسوز اويناديغيم تاترلار ياديما دوشور. آخى اونلاردان قاباق بير پيئس يازميشديم. پوست قوطوسونو دئييرم. مودور ميرزه جليلين آدিনি ائشيديب اونوتانيانندان سورا جينگيلين وايا دوشوب كاغاذلارى اليمدن آلميشدى. نئچه گون سورا آلاهي كاغاذلارى منه وئريب تكله تاتراوينا ماغيمي ايسته دي واولار هيچ اوره ييمه ياتماديلار. تكي اليمي آياغيمي ترپتديم بيرده دوداق لاريمي. بودونه ده بئينيمده بير پيئس وار و بورا دبيريستان دئييل...

گۆره سن اوينايا بيله جه يم؟ باجار يغيمي اونوتما ميشام؟

بايراما قاباقدير. دوروب گئديرم دوست لاريمين يانينا. ايستيريك تعطيلاتدا مسافيرته گئدك. قرار اولوب تحويل دن قاباق هاميلغان بيغيشيب، اونلارين بيريسي نين گيلاندا اولان ويلاسينا سارى يولا چيخاق. واختى گلينجك اوچ ائولى عائيله بيرده ايكي سوباي، يولا چيخيريق. دوست لاريمين بيرينين خانيمي منيم ماشينيما مينيب دانيشيب يولا كورپوسالير.

يئتيشيريك ويلايا. قوناق لارين هاميسي ائولى ديرلر. سوباي لارين بيريسي تارچالان دوستوم بيرى ده او بيرى دوستوموزون دايسى قيزى دير. تارچالان دوستوموزدان تارچالماغيني ايسته يينجك دئيير:

- تاريمي گتيرمه ميشم.

هامى حيرته قالير. مندن، ماهنى سؤيله مه ييمي ايسته بيرلر. هه آخى من تئنور خواننده سى يم. سولفئرايله اوخويوب گؤز آلتى مجلسى سوزورم. سوباي قيزاليني چنه سينين آلتينا قويوب خوش بير گولوشله منه

قولاق وئریر. آروادیم آیری آیری اوقیزا باخیر. آخشام چاغی خانیمیم منه دئییر:

- بابا یورولدوق، گلین چیخاق باغی دولاناق.

چیخیب باغا گئدیرک. باغدا دولاناندا منه دئییر:

- سسین باشیما دوشور. کاش بیر قوال اولایدی بیرآز چالیب اوینایایدیق.

هئچ نمه دئمیرم...

صباحیسی یوخودان دوراندان سونرا ویلادا بیرهنیرتی قوپور. هه خانیمیم ماشینیمی گؤتوروب، سوبای قیزی دا میندیریب، نم هارا گئدیبلر.

دوستوم ال هایا دوشوب دئییر:

- قیزامانت دی آخی.

ایکیندی واختی قایدیرلار. بیرکافی شاپدایمیش لار. سوبای قیز قورخموش کیمین دیر. دوست لاریم دا منیم اوزومه باخیرلار....

گئجه چاغی ایکي سوبای، بیربیرله دانیشماغا قیزیشیرلار. گئجه نین گئج واختیندا ایکیسی ده ویلادان چیخیب حیطده گزیرلر. بیرهنیرتی وار. پنجره نین قیراغیندان باخیرام. سوبای لار حیطده آدیملاییرلار. سورا حیطده کی ماشینا مینیب، ماشینى خودلاییرلار. حتما هاوا سوبوقدور، ائله سه ایسته بیرلر قیزیشالار. ماشینین سسی باشیما دوشور، دورورام بیرآز دولانام. چیخیرام حیطه. آلا تورانلیق دیر. گؤرورم ایکي سوبای ماشیندا

دانشیرلار، آروادیم دا دیرناق لارینی چئینه یه چئینه یه اونلاری گودور.
فیکیرله شیرم. بیرگیله سیقار چیخاردیب آلیشدیریرام...

سعید فیوضات - سون ائدیت ۹۷/۴/۲۵ - اردبیل

◆◆◆ باش

«آتا بابا سۆزۈۋار دئىير: باش اونون ، باش منىم»

خالام اوغلو ايللا كوچه ده شار اوينا دىردىق . بىردن آلا قاپى دا ايلدىرىم شاخدى . باخىب گۆردۈك بىر قارا بولود ايمكلىه ايمكلىه گئدىر ميدانين اوستونه . اويونوبوراخىب دوروب موللاهادى دان آلا قاپى ياسارى قاچدىق . دلى عزه قاپى لاريندا دورب ، آغيزيلا بارماق لاريني سايىردى . قول باغ لارى بىلنگىندن اننىمىشدى دىرسە يىنە . گۆزلىرى گۆزلىرىمە ساتاشىنچاق بارماغى آغزىندا قالدى . تئز قاباغىندان سوزولوب ، يىيىن قاقچىب آلا قاپى مچىدينين ايوانىنين قاباغىنا يىتىشىدىك . كۆزە ، مچىدين پىللە كانىندا دوروب يىندە كى بۇيدەنى قالخىزىب رىجز دئىيردى - ھلە عاشورا اولما مىشدى - قارا بولود ميدانين گۆيۈندە ، اۋزۈنە يىرائلە مىشدى . ميدانين اورتاسىندا كى اوچ شامالى حۇضون قىراغىندا بىر كۆتۈك قويۇمۇش دولار . اونون اوستونه بىر بالتا سانجىلىپ قىيقاچى قالمىشدى . بىردن دلى بايراملا ، دلى سەد الله گلىب ، كۆتۈگە ياناكى دور دولار . دلى

بايرام ال آتيب بالتانين ساپيندان ياپيشيب باشلادی گوجنمه يه . ساغا ، سولا قاھاريب ، آخیردا اونو کؤتوکدن قوپارتدی . دلی سعد الله دیزلرینی یئرہ دیره ییب باشینی قویدو کؤتوگون اوستونه . دلی بايرام بالتانی باشینا قالخیزیب ، سالدی دلی سعد اللهین بوینونا .

باش ، کوپ پیچه تی کیمین دلی سعد اللهین گؤده سیندن ایریلیب دوشدو کؤتوگون ساغ کؤندونه - یاخینا گئتدیک - نه قدر باش توپالاشمیشدی کؤتوگون یان یؤره سینہ . دلی عزه گلیب ، باش لارین یانیندا دوروب ، یاواش یاواش بارماق لاری ایلا سایماغا باشلادی . شیخین قاپیسی قاباغیندا ، بوزمه گئیئن بیر بوغوبورما کیشی دورموشدو . چکمه لرینی دیزه کیمین چکیب ، امیری بۇرکونوده قویموشدو باشینا . بیر آزدان گلیب ، بیر باشی گؤتوروب ، ایکی بارماغینی باشین گؤزلرینه کئچیرتدی . اوندان باش بارماغیلادا باشین آغیزیندان دوتوب ، لوپورت داشی کیمین آتدی شیخین قاپی سینا ساری . باش یئرہ ده ییب ، قالخیب ، دوشوب ، فیرلانا فیرلانا گؤتورولدو . سوزولن قان گؤیه سپه له نیب ، هردن گیرده ، هردن بیضی بیر ناخیشی یارادیردی - هه مدرسه ده تزه اؤیرندییمیز هندسه درسینده کی لر کیمین - بیردن شیخین قاپیسی اؤزو اؤزونه آچیلیب ، باش حیطة کئچندن سونرا ، تزه دن باغلانندی . گینه ده ابو بوغوبورما کیشی آلاهی بیر باشی گؤتوروب ائله او نهرتولا زلادی . خالام او غلومنی دومسوکله ییب دئدی :

- بیزده گئدک ؟

دؤنوب اوزونه باخینجاق ، گؤز گؤزه اولدوق . شارلاریمی یادیر غاسام دا ،

هئىچ نە دئەمە يىب، اونونلا بىرلىكدە گئتىدىك كۆتۈگۈن يانينا- كۆتۈگ بىزە
 بۇيۈگ ايدى- خالام اوغلو بئلىنى ايىب، بوينونو كۆتۈگە قويوب دئدى:
 - وورا!

بالتانى گۈجەنە گۈجەنە قالخىزىب، چىرپىدىم اونون بوينونا. باشى
 اتلانىب او كىشىنىن بۇيرۇنە دوشن كىمى، اونوساغ اليلە گۆتۈروب
 تولازلادى- باش اونون اليندە بالاجا بىر خىرچا كىمى گۆرۈنۈردۈ- خالام
 اوغلو آياغا دوروب مەنە دئدى:
 - ايندى سىرە سەندە.

بوينومو اوزا دىب، چەنە مى قويدوم كۆتۈگۈن اوستۈنە. قان، چەنە مە
 يايىلىب، ايىسى دە دولدو بورنوما. خالام اوغلو بالتانى قالخىزىب
 ائندىرنە، بىرى اونو چاغىردى. اونون دا قولۇهئى دن دوشوب، بالتا، اۈز
 اغىرلىغى ايلاننىب، بوينومون اورتاسىندا قالدى. دئدىم:
 - مەن يارىمچىلىق قالدىم.

اما خالام اوغلو قولاق آردىنا ووروب يولونو چكىب گئتىدى.
 بوينومدا ايلىشن بالتايلا دوروب، آشا آشا، كابابچى قوربانين توكانينا
 سارى گئتىدىم. قنووون اوستوندن اتلاناندا بالتانين ساپى سوپود آغاجينا
 دىيىب باشىمى سالدى يۈرە. كىشى تئزگلىب سول اليلە باشمى
 گۆتۈروب، ايكى بارماغىنى گۆزۈمە، باش بارماغىنى دا سول قولاغىما
 سوخوب، اوندان كئچدى اكبرى كىتابچىسىنا. اكبرى باخا باخا لاركن،
 او، توكانين دال پنجرە سىنى آچىب، باشىمى آتدى شىخىن حىطىنە.
 پرچىم دوشدوم اما بىر تهرائو سارى يوللانىب، دىرىق قالان قاپىمىزدان

ایچه‌ری کئچدیم. آنام حیطده پالتاریویوردو. منی گۆرونجک، ساغ الینی
سول الینه چیرپیب، دئدی:

- آی بالا، باشون هانی؟

آتامین سسی، ائودن گلدی:

- عیبی یوخ. یئرینه بیر ی چیخار.

کئچدیم ائوه. آتام صندلی ده اوتوروب قیچ لارینی بیریری نین اوستونه
آشیریب، روزنامه اوخویوردو. بیردن روزنامه‌نی آشاغی گتیردی. آتامین
باشی یوخ ایدی.

سون ائدیت ۲۵/۴/۹۷ - اردبیل - آلاقاپی مؤیدانی

باریمجی ♦♦♦

آینانین قاباغیندا دوروب، اؤزونه باخدی. بارماغینی ماتیک سیز دوداغینا سورتوب، گۆزلرینی یومونجاق، دوداغینا بیر گولوش قوندو. بیردن چیین لرینده، بیرنین الینی حیس ائتدی. تنزدؤنوب باخینجاق هئچ کیمی گۆرمه دی. بیرآز دونو خوب قالاندان سونرا قیزنین اوتاغینا گئدیپ اونو اویاتدی:

- قیزیم، دور آياغا، مدرسه واختی دی، ال اوزونی یو، چای چۆره یینی یی، سورا گئت مدرسه یه. هر نه یینی ده حاضیر الله میشم.

قیز آناسینی قوجاقلاییب، اوزوندن اؤپدو. خانیم، قیزنین اوزونه گولومسه ییب اوندان مقنعه سینی جورلاییب، چادراسینی گۆتوروب دوشدو حیطه. بؤیوک قایینی حیطین اوباشدا اولان ائودن چیخیب اورتادا دورموشدو. خانیم اونا سلام وئریب سووشوب گئتدی. کوچه قاپی سینی آچاندا، قایینی خیشیلدا یا، خیشیلدا یا آرخاسیجاق دئدی:

- بونون بوايشه گئتمەيى، آخىردا بىزى عابىر حىثىتدن سالاجاق .
خانىم تئز حىطدن چىخىپ قاينىنى اؤرتدو. اما كيچىك قاينىنى سسى
حىطدن گلېنجىك يئرىندە دايندى .

- نە خبرون دى، نە دى گىنە سسوى آتېسان باشووا. اولن قارداشىمىن
اۋز ائويندە، آروادىنا گۆز وئىرسىن ايشىق وئىرمىرسن؟ بويازىق نان نە ايشون
وار. گئدىر بالاجا قىزىنا چۆرك قازانا.

- ادە سىن نە واختان بئله منە دىل آچىپ سان كوچوك بالا. بىردە منىم
اوزومە گلەسۇن، قولاق لاروندان دوتوب مىخىلارام دووارا. ايشىمە باخ ائ
منىم، بوزوبالداق ھلە مامىزىن يارمامىش، منە جوک جوک ائلىر. ھلە قوى
بىرامىللى باشلى اوزونە توک چىخسىن سورا دانىش.
كىچىك قاينى دئدى:

- ھايىنا باسما. كىشى سىن خىشلىك لىرىنى وئىر...
خانىم يولا دوشدو، اما آرخادان ھلە دە بۈيۈك قاينىنى نىن سسى گليردى .
تئز ماشىنىنا مىنىپ گئتدى .

ادارەدە اوقدر باشى قال اولدى كى ايش ساعاىنىن نە واخت
قورتارماغىنى بئله بىلمەدى. كارمىندلرىن (ايشلى لىرىن) بارماق
باسماق لارىنىن سسى گليردى. اما خانىم ھلە تىرتۆكە تۆكە تايپ ائلىردى .
رئىسى دئدى :

- قىزىم دور آياغا، ساعاى دولدوردوق .
خانىم بىردىن نىس چكىب، دوروب چادراسىنى باشىنا سالىب،
كىفنى راحلايىب دىبرخانادان چىخدى. اوبىرىسى خانىم لارسىرە

ایله بارماق باسیردیلار. نوبه اونا یئتیشینجک نه قدر بارماغینی باسدی،
دستگاه تانیمادی. خانیم لارین بیرى گولراوز ایله اونا دئدی:

- چوخ تایپ ائله ینده بوجور اولور. بیرآز بارماغینی هوولا، تزه دن باس.
آما خانیم نه قدر اللشدی، اولمادی. آخیردا ایداره نین قاپی چی سی
گلیب دستگاهین دویمه لريله اونون ایداره دن چیخماغینی ثبت ائله دی.
ایداره نین قاپی سیندان چیخیب، ماشینینا ساری گئندنه
بیردن قورو یوب قالدی. کیچیک قایینی اونون یولونو گودوردو.
خانیم بیرآن دایانیب سونرا هنده ورینه باخیب، اونا ساری گئدیپ دئدی:
- سنین بوردا نه ایشین وار؟

قایینی دئدی:

- هئچ عمی قیزی، بورا لاردا ایشیم وار ایدی دئدیم گلیم سن نن گئدک
اؤه.

خانیم دئدی:

- اوتور گئدک.

یولا دوشدولر. اوغلان پنجره نین شوشه سینی آشاغی یا چکیب،
بیر سیقار آلیشدیریپ آما اؤسگوره اؤسگوره پوفله دی چؤله. خانیم
گولومسوندو.

اوغلان دئدی:

- نه وار نه یوخ؟

خانیم دئدی:

- ایدارەدە شىكايەت، گىلەنى.

ماشىن نرىلدەيىردى. اوغلان دۇنوب دندەيە باخىب، دئدى:

- دندەنى دىيىشسەن ماشىن نرىلدەمز.

خانېم دندەنى دىيىشىنچەك، ماشىننى سسى اسگىلدى.

اوغلان دئدى:

- عمى قىزى بوجومەمە آخشامى، گئەك قارداشىمىن قىبرى اوستە،

هە؟

خانېم دئدى:

- نئىلك.

اۋىن قاپسىنا يىتىشىندە، بۇيوك قايىن قاپدان چىخىردى. بىردن دۇنوب گۇزۇنوزىللەدى ماشىنا. ماشىن قاپنىن قاباغىنا يىتىشىپ بىرآتلاىب سونرا سۇندۇ. بۇيوك قايىن آىرى آىرى باخىردى. خانېم كىفنى گۇتۇروب ماشىندان دوشىندە موبايلىنى سالدى يىرە، تىس تىس چادراسىنى سالدى باشىنا قاپنى اۇرتىدە چادرا قالدى قاپى آراسىندا، جىررىررى سسى گلدى. پىرچىم دوشىدۇ.

بالاجا قايىنى دئدى:

- عمى قىزى ماشىنى پىس ساخلايىسان، ھاجارلارى وئىر، مەن دوزلدەرم. سەن گئەت ائو.

خانېم ھاجارلارى قايىنىنا وئىرپ آچىق قالان قاپى دان كىچدى حىطە. كوچەدن سۇز گولشەدىرمە سسى گلىردى. اۋىن ايچىنە كىچىنچەك، چىرەقەنى باشىندا آچىب، آتدى موبىلون اوستونە.

- ھە قىزىم نە جور سىن ناھارووى يىدون ؟

- ھە ماما يىدىم، ساغ اول. سىنە دە چاى دىملەمىشىم.

- ماشاھە قىزىم، داى ائەلە خانىم اولوبسان ھا.

بىرتىكە يىنىدىن سونرا، حىطە دوشوب فئەلرە دن سىدى. جوجەلر
جوكولەيە جوكولەيە اونون آياق لارىنىن آلتىندا پۇھرە وئىرىدىلر. بىردن
تويوق لاراوجادان قاقىلداماغا باشلايىب، بئچە دە قانادلارنى بىر بىرىنە
چىرىپىنچاق، خانىم باشىنى قوزايب باخدى. دوواردان بىر پىشىك
گئىدىردى. ائە قايىدىب، كامپيوتەر دالىندا اوتوروب توتدوغوتايپ
ايش لىرىنە باشلادى. ساعات لار سوشوردولار. آخشام اولونچاق قىزىنىن
شامىنى وئىرىب بىراز درسىنە يىتىشىدىن سونرا اونوياتىردىب، گئە
قايىتدى ايشىنە. گئجە چاغى نىن سىرىن ھاواسى آچىق پنجرەدن
اىلەن اىچىنە گلىردى. گول لىرىن اىسى بورنونا دولدو. عىنكى گوزوندن
چىخاردىب، گوزلىرىنى اويىكە لەدى. دۇنوب قىزىنىن اوتاغىنا گوز سالىدى.
قاپى يارىمچىلىق ايدى. قىزى ياتمىشىدى. داى اوگون لركىمى يوخودا
اتاسىنى سىلەيىب آغلامايردى. دوروب پنجرە دن حىطە باخدى.
كۆينە يىنىن ايكى دومەسى آچىق ايدى. سىرىن بىرىئل، بوينو ايلا، دۇشوندا
دولاندى. گوزلىرىنى يوموب باشىنى قوزايب ساغا، سولا فىرلاتدى. الى،
كۆينە يىنە سارى گئىدىب اوچونجو دويمەنى دە آچدى. حىطدن سىسك
سىسى گلىردى. سىيە سىيە دەلىزە چىخىب، ياواشجا چكە لك لىرىنى
گئىب دوشدو حىطە. اوبىرىسى تايىن ايشىق لارى سۇنوك ايدى.
آيازايىب، حىطىن ھىرىرى گورونوردو. گئىب نون لىرىندە بوزوشوب، سىس
سىز سىز سىز، ياتان تويوق لارا باخدى. بارىمچى لار قوروموش قوجا گىلانار

آغاچینی سیخ سیخ قوجاقلایب آیین ایشیغیندا پار پار پاریلدییردیالر. الی له گول لری سیغاللادی. بنؤشه لرالینده خاب وئیردیالر. گئدیپ سو شیلانگینی گؤتوروب باریمجی لاری سولاماغا باشلادی. بیردن بیره سئسک سوسوب، هوپ، توتدو. حیطده اولان اوبیرسی گول لره ده سو سیچره دی. اوزون باریمجی دان سو شیریلدا ایردی. آشدیم داشدیمین، پیشیک جیرناغی نین زوغ لاری ایسلاندی. بیراسینتی اسیب باریمجی لارین سویونو خانیمین اوزونه سپدی. دامجی لاریاناغیندان سوزوب دوداق لارینی ایسلاتدی. الینی دوداغینا چکیب، گؤز لینی یومدو. بیر آزاوشوین کیمی اولونجاق، قول لارینی قویدو قوینونا. باشینی قالخیزیب گؤیه باخدی.

اوزاق اولدوزلارین بیرسینی توشلادی. اری نین الینی الینین اوستونده گؤرونجک، سویوق ال لری ایسیندی. بارماغینی اوزادیب گؤز یاش لارینی دردی. خانیم بیرشئی دئی بیلمه دی. ارینین گؤز لری اولدوز کیمین پاریلدا ایردی. اوزوده آی ایشیغیندا آغ آپاق گؤرونوردو. بیردن چیین لرینده بیر آغیرلیق حیس ائله دی. ایستی بیر ژیلت آچیق قول لارینی، اؤرتدو. گولومسه ییب، باشینی قویدو چییننه. الین ایستی سی یاناق لارینی قیزدیردی. بیردن گوزونو آچیب، دؤنوب آرخیا باخاندا، کیچیک قاینینی گؤردو. قاینی اونا ژیلت گتیرمیشدی. قاینین گؤز لریندن نئچه دامجی یاش سوزولدو. خانیم ال لارینی اوزادیب اونون گؤزوندن سوزولن یاشی سیلدی. کیچیک قاین هئچ بیر سؤز دئمهدن قاجیب گئتدی اوباشداکی ائوه. خانیم ژیلتی سینه سینین اوستونه چکیب، ائوه قاییدیب، یاتاغا کئچدی.

گئجه یاریسی، قاپی نین سسینه او یاندى، اری ایچه ری کئچیب، اونا یاخینلاشدى. گۆز گۆزه قالدیلار. خانیم گۆزل رینی یومونجاق، ائله بیل دوداق لارینا اود یاپیشدى. بوتون جانى ایسیندى. بیردن یوخودان دیک آتیلیب او یان بویانا باخدى. هئچ کیمی گۆرمه یینجک، اوتاقدان چیخیب دهلیزه ساری گئتدی. حیط قاپیسی آچیق ایدی...

سعید فیوضات ۹۳- ائدیت ۹۶- سون ائدیت ۹۷/۴/۲۵

◆◆◆ بلیط

اوایلین قیشیندا، اردیبلده دیزه قدر قاریاغیب، یامان ساختا دوشموشدو. اون گون اولاردی کی ائوده نؤووت پیچنین قیراغینا سیغینیب درسه باخیردیم. بیرینجی تئرمیمین ایمتحان لارینین واختی یئتیشینجک، دانیشگاها گئتمه لی ایدیم. بوتون زیویر قیویرلاریمی ساکیما ییغیب، حاضیر اولموشدوم. آتام حیطده ماشین قیزیشدیریدی. گئیینیب کئچنینب آناملایا ساغ اول لاشیب حیطه دوشوب، ائوین قاپیسینی آچدیم. ماشین خار خارلا حیطدن چیخیردی. اوزبه اوز قونشوموزدا تهراندا اوخویان قیزینی ترمینالا آپاریدی. اونلارلا سلام لاشدیم. آتام زوران گوجن ماشین حیطدن چیخاردیب کوچه ده دال قابق ائله یینجک، یولا دوشدوک. تیرلرین زنجیری اولماسایدی، هئچ گئتمه لی دؤووردو. قارین قارتیلدا ماغی، بیرده زنجیرلرین جیرینگ جیرینگ سسی، باشیما دوشدو. آرخایا دؤنوب، دال پنجره نین هوولانمیش شوشه سیندن، قاپیمیزا باخدیم. گؤتوردویم تزه آیین اوینو بیربه بیر ساییب، جیب لریمی

یوخلادیم. هر شئی یئرینده ایدی. هئچ بیر شئی اسکیک دئییلدی. بیرآز
فیکیرله شیب دئدیم:

- ائله بیل بیر شئی قالیب.

آتام ماشینى ساخلاييب دئدی:

- تنزگت، گؤتور گل، گئج قالماياق.

ماشیندان دوشدوم. قونشوقیزی پڑونون قاباغیندا اوتورموشدو. آتاسی
شیشه لرین هوونو سیلیردی. آما هله اونون قاباغینداکی شیشه یه
یئتیشمه میشدی. پڑونون شیشه سینه باخا باخا، گئدیپ، قاپی میزا
یئتیشیب، زنگه باسدیم. آنام قاپی نی آچدی، من ده کئچدیم ایچه ری
یه.

دئدی:

- نه قالیب.

دئدیم:

- دفتریم قالیب.

ائوه کئچیب کیتابخانایا ساری گئدیپ ال آتدیم بیردفتره. چوخدان
ایدی او دفتره باخمامیشدیم. اونوقولتوغوما ووروب چیخدیم قاپی یا.
کی کئرز پوتونومون باغینی تله سه تله باغلادیم. آنام دئدی :

- دَهتله، دوگون لر آچیلار، باغ لاری اؤزووی ییخار.

اونون سؤزونوئره سالماییب، بیرده باغ لاری آچیب گوجلو گوجومه
دوگونله ییب، قاپی یا چیخدیم. پڑو دوماندا گئدیردی. قونشوقیزی
شوشه نین هووندا ایتیمیشدی. تنز عینکیمین شوشه سی نین هوونو سیلیب

گۆزومه تاخديم . پڭرو گئتميشدى . ماشينا مينديم . آتام اوتوتراىتته سارى
سوردو .

بىراوتوبوس داىانىب موسافىر دولدوروردو . يئراوستونده باش يارىلىب
گۆز چىخىردى .
آتام دئدى :

- لاپ ياخشى ، بواوتوبوس تانىشىمىز ماحمود آغانىن كى دى . ايندى
سنه يئروئىر .

آتام ماحمود آغا ايله گۆروشونجىك اونون شىيردى منى چاغىرىب ، بىر
يئرى گۆرستدى . كئچىب يئرىمده ايلشندە ماحمود آغاىلا سلام لاشدیم .
اوتوبوس يولا دوشدو . صايندا يامان قارىاغىردى ، اونا گۆره ماشىن لار
تتى پوپى گئدىردىلر . گۆزوم ائودن گۆتوردويوم دفتره دوشونجىك ،
قاتىن آچىب باخديم . دفترىن بىرىنچى صفحه سىنده بىرىاشىل پڭرو
چكىلمىشدى . قونشونون قىزى ماشىندان دوشوردو . ايكىنچى صفحه ده
قىز ماشىنا مينىردى . بىرايكى اوچ صفحه گئتدىم قاباغا...

بايرام گۆروشويونه گئتمىشدىك ماحمود آغا گيله . چىخاردىب منه
ايكى تومن بايراملىق وئرمىشدى . بايرام گۆروش لرىنده ائولرىنه گئدىب
اونون آتام ايله اولان خوش بئش لرى يادىما دوشدو . كوچه ده اونوگۆرن
كىمى سلام وئرمه يىمى خاطىرلايىردىم . بىردن يادىما بلىط دوشدو . آخى
بىلىط سىز مينمىشدىم ماشىنا . آتام دا دئمه مىشدى پولو كىمه وئره جهيم .
ايندى من گرگ پولو ماحمود آغايا وئىرىدىم . آلنىمى تر باسدى . منه

بايراميق وئرن كيشينين اليه نئجه پول قويا جاق ايديم. فيكىرلشديم، اما بوايشه اليم گلميردى. اؤره ييم دؤيونمه يه باشلادى.

دفتريين آخيراينجى صفحه سيني آچيب باشلاديم جيزما قره يه. نيه بوايش منه بوجوره چتين اولوب؟ دوعرودان دا بيلميرديم. ييقين اومنى قوناق ائله يه جك، دئديم. اومنه دئسه قاليب، قوناق اول، من نه دئيه جك ايديم؟ يوخسا دئيه جك ايديم كى، يوخ هوكممان بو پولو آل؟

سيخيلماغا باشلاديم. اؤزوم ايله چكيش بركىشده ايديم. قلمى تئزتئز صفحه نين اوستونده دولانديريرديم. گؤزلىمى يومدوم. تبريزه يئتيشن كيمين دوروب دئديم:

- ال لرنييز آغريماسين من وليعصر خيابانينين اولينده ائنه جه يم.

ماحمود آغا ماشيني ساخلايب منه دئدى:

- اؤزوندن ييه ليگ اول.

اليمى جيبيمه ساليب پولو چيخارديب اونا سارى اوزاتديم. منه باخيب دوداغيني ديشله دى. من ده پۇرتدوم.

گؤزومو آچيب اتوبوسون شيشه سيندن چؤله باخديم. هريئر قارايدى. دئديم:

- شوفر اؤزگه اولسايدى نه راحت ايديم ايندى. پولو وئريب گئده جك ايديم.

اؤره ييم گينه دؤيوندو. اؤزومه جينله نيب دئديم:

- نيه چتين ائله ييرسن بوايشى، دوشنده پولو وئرسن آلا رآلا، آلماز آلماز دا.

يئىن يئىن صفحەنى قرەلەيىردىم. اما ئالە بىراز سونرا گىنە قىزىشما
منى گۆتۈرۈردۇ. گۆزۈمۈيۈمدۈم. بىزىم ياتاق خاناياندا قالغىدى، ماحمود
آغا دىدى:

- سەيد آغا تەسمە ولىعەردىن يولۇمۇ سالىب سنى ياتاق خانانىن
قاباغىندا سالا جامام.

دەيدىم:

- زەمت دى ئالە بوردا دوشەرم.

دەيدى:

- يوخ آتون سنى مە تاپشيريپ، بير شى لازيم اولسا دا مە دئىن.

مسافىرلر دۇنوب مە باخدىلار.

بيردن شىيردىن سسى قالخىب منى اۆزۈمە گتىردى. «ولىعەرخىيانى».

بوسسى ائشىدىب گۆزلىرىمى آچدىم. شىيرد بيردە چاغىردى:

- ولىعەر، دوشن وار؟

آياغا دوروب ساكىمى گۆتۈردۈم. پولواووجومدا سيخىردىم. قاپى يا

كىمين چكىش بركىش دە ايدىم، نئىلە يىم بو كىشى يە نئجە پولواووزادىم؟

تئزاندىم آشاغى. بيردن بيرى منى سسلەيىنچك، دۇندۈم. ماحمود آغا

اوزۈمە باخىب دىدى:

- سن پولووى وئرمىسن؟

قورويوب قالدىم. تر، كۈرەيىمين اورتاسىندان سوزدۇ. مسافىرلر

باخىردىلار. ايستەدەيم مسافىرلرە اوجادان دئىم كى بوشوفر، بىزىم

تانىشىمىزدىر، اما دئە بىلمەدەيم. سۆزون آرخاسى گلدى. دەيدىم:

- آتام پولی وئریب .

دئدی:

- کیمه وئریب؟

دئدیم:

- من بیلن اوتوترانزیتده وئریب .

تئزدؤنوب اورادان اوزاق لاشدیم . ترمنی سوپوروب باسمیشدی . اؤزومو دانلاییردیم ...

نئچه گون سونرا آتام تئلفوندا دئدی:

- ماحمود آغا کوچه ده قاباغیمی کسیب پولی مننن آلدی . به نییه

پولون وئرمه میشدین؟

سوسوب قالدیم .

نئچه آی کئچدی . گون اوگون اولدو کی آنام جیجی باجی لارایلا آژانس ماشینی ایلا قوناق گئتدیلر . گلندن سونرا تلفونلا جیجی باجی لارینین بیرری ایله دانیشیردی . من ده تزه تبریزدن یئتیشیب ، آیین اویون لاریمی ساکیمدان چیخاردیردیم . گؤزوم تبریزه آپاردیغیم دفتره دوشدو . آنام دئدی:

- قیزا بیرده گؤردوم شوفرهمان کوچه آدامیمیز آغا معلیم دی . شوفرلیک ائله ییر . اودی پول چیخاردیب وئرمه دیم ، دئدیم کیشینین شستی سینار . سورا پولو آپاریب وئردیم آژانسین یییه سینه .

دفترین سون صفحه سینی آچدیم . بیر قارا پئرو چکمیشدیم . پئرو گئدیردی .

◆◆◆ دوقتورون قلبی دوردو

ياتاغين اوستونده كى آغ مله فه قيريش ميشدى. جاوان دوقتورائله دال با دال اووجونو ياتاغين اوستونده اوزانان كيشينين دؤش لرينه باسيردى. كيشينين ده باشى هئى آتلا نيب دوشوردو. آغيزينا باغلانان آغيزليق هردن يئرinden قوپوردو. دوقتورون خانيم يارديمچى لارى، اونودولديب، هردن ده دوقتورون ترله ميش آلننى سيليرديلر. دوقتورقان ترايچينده ايدى. كيشينين دؤشونده اوقدر قيل وار ايدى، گل گؤره سن. تردن ايسلانميش بوروق، فيرفيرا قيل لار، دوقتورون بارماق لارينا سواشيرديلار. او دا هردن بيرالينى قالخيزيب سيلكه له ييردى، اما قيل لار ساققيز كيمى اليه سواشيب قوپماق بيلمه ييرديلر. دوقتور بيردن دؤنوب ساعاتا باخدى. هه اونون گئجه سيره سيندن آز قاليردى. ياواش ياواش دئينمه يه باشلادى:

- پا آتوونان، دوزاون بئش ديقه دى بو ظاليم اوغلو ظاليمين دؤشون يومورو قلاييرام. دئين يوخدى آى يازيق اينديكى گئتمه يه هر شئى حاضيردى به نيه گئتميرسن؟ چيخ گئت دا! قالان لار فتح ائله ييب لر،

قالیبسان سن. کاش من سنین یئرینده اولایدیم. آخی بابا نه اولورسن، نه دیریلیرسن. آخی سؤزون نه دی ائوی تیکیلن. هه گل ایندی دور آياغا. تۆکوب لر، هامی یئدی قالدین سن.

باخیجی لاردوقتورون سؤزلرینی ائشیدیب لاپ مات قالمیشدیلا. - نه دی یورغون ائششک کیمی کروانسارایا باخیرسان، تئزاول او شوک دستگاهینی وئر. به دبر دای!

خانیم لارین بیرى تئز شوک دستگاهینی اوزالتدی دوقتورا. - آی سنى گؤروم جرجه نك اولاسان. بونون اؤز سیم لری ائله بوروق بوروق دی داینان، سن ده بیر آز بولاری بور سورا وئر منه. مین دؤنه دئمیشم سایخین واختدا بو سیم لری آریدون بیر بیریندن، کیمه دئییه جک سن؟ دوقتوردستگاهی الینه آلیب ایشلتدی، اما ائله بیل دای اینجاری قالمامیشدی. سیم لریئنه دوقتورون ال لرینه بورولدو.

- آی لووا قالاسان، بو گینه بورلدى. اده کورسان؟ به بولاری آچ داینان. باخیجی آغلایا آغلایا سیم لری آچیب وئردی دوقتورا. - به نیه گؤزونون لیلیغین تۆکورسن تئزاول دویمه نی باس، سنى گؤروم دویمه سیز قالاسان.

باخیجی ال آیاغینی ایتیردی. باشقا بیر خانیم باخیجی اونون یئرینه کئچدی. قاباقکی باخیجی دا ال لرینى اوزونه توتوب هؤنکوره هؤنکوره عمل اوتاغیندان قاچدی ائشیگه.

- هه زیر زیر یزیرلدا. یازیق ارین، الله بیلیر او بئناوانین باشیندا نه تورپ اکیرسن.

شوگ دیننجک کیشی ھاپیلدی. بیر.....ایکی.....اوج...

شوگون سسی قولاق لاری باتیریدی. جینزیریق ایسی قالخدی.

- کبابی دی گل، گل آپار. اده سارساق آدام به دور داینان.

کیشی باخیجی دوقتورو سسله دی آما دوقتوردان های گلمه دی.

جینزیریق ایسی ھامینی پرچیم سالدی.

کیشی باخیجی گینه دوقتورو سسله دی:

- آی دوقتور؟

دوقتوراقلیانین یئری گلدی. اکسیژن بوروسونوآییریب آغیزینا سالیب

سومورماغا باشلادی. بیردن دؤنوب یئره تۆپوروب دئدی:

- بولاپ زهردادی وئیر. منه بیرگیله سیقار آلیشدیرین.

کیشی باخیجی اوجادان قیشقیردی:

- آی دوقتور ھئی.

دوقتور بیردن یئرینده میخ کیمین دوردو:

- نه وار؟ نه بانلاییرسان؟

- دوقتور بس دی دای. یازیق قورتاریب رحمتلیک اولدی. نه اؤزوندن

چیخمیسان؟ سن الیندن گلنی ائله دین قالانی قالدی آلاھا.

دوقتور دونو خوب قالیب، بیرآزدان دؤنوب ساعتان باخدی. سیره سینین

واختی کئچمیشدی. یادینا گیلانار باغی دوشدو. قلیان قانیندا جوشدو.

دئدی:

- ھه آغزیمیزی سرویس ائله دی بورحمتلیک.

عمل اوتاغیندان چیخیب ال آیاغینی یویاندا، آینادا اؤزونه بیر باخدی .
هم کؤکلمیشدی همده کی دوشموشدو. هرکیم اونو گؤروردو ائله بوسؤزو
دئییردی. اده نه یامان دوشموسن. اؤزوده اینانمیشدی.

مریض خانانین یولاغینا چیخدی. بیر گؤزل قیز اوتوراجاق لارین بیرینده
اوتورموشدو. اونا باخاب ایکی الینی ده جیبینه سوخوب، فیکیره گئتدی.
قیزیل سرویس لر، بویون باغ لار، النگی لر، بیلر زیک لر یادینا دوشدو. اوزوگو
ده خاطر لایینجاق، گؤزونو قیزدان آییریپ یورغا یثرییب یئنه دئینمه یه
باشلادی:

- بیر چووال پول ایسته ییر! یوخ بالا. دى اؤزوه گئت آلاهی ائششگی
تاپ. گئجه دى، قلیانیمی چکه جه یم، ائوه گئدیپ فیلیمه باخا جام،
اوندان منم بیر ده ...

ائله اوند، یولاقدا بیرهای کوی قوپدو. قابقدان چرقتی زادی آچیلیب
ال قولونو اؤلچن، بیر خانیم گلیردی. دوقتور اونو گؤرن کیمی دئدی:

- باشیما خئیر ائله بیل اؤکوزون بؤیوگی طوله ده یمیش.

خانیم نه آلیب نه ساتیب اونو یا خالاییب، یا خاسیندان آسلاندى.

- هانی منیم اریم. سن نه بایتال دوقتور سان. اونو ساغالدا بیلمه دین؟
فحله لیک ائله ینده اوره یی کئچمیشدی. ایندی من بواوشاق لارا نه
دئیم. دئیم دده سیز قالیبسیز؟

سونرا دا چرقتینی آچیب، دوقتورون آیاق لارینا سرب، هؤنکوره هؤنکوره
اغلاماغا باشلادی.

دوقتور مات قالیب، قلیانین اییسی بوزنوندان قاچدی. دؤنوب
اوشاق لارا باخیب دئدی:

- پا آتونان نه قدر ده اکیب تۆکوب بوتونبه تین.

خانیم گئنه اونون یاخاسینی برک برک توتوب دئدی:

- منیم اریمی وئر، من اریمی سندن ایستیرم.

- آی خانیم من الیمدن گلنی اسیرگه مه دیم. ایندی دای ایش الله الینده.

- آلاها دا قوربان اولوم، سنه ده. سنی الله گئت اریمی دیریلد. یوخسا

سنی قارقیش ائله رم. گئت اونون باشی اوسته، منه لوو خبر گتیرمه.

- چک الینی یاخامدان

- چکمیرم

- اولان اولدو، ایش قورتاردی، شبئی داغیلدی.

- اوندا بواوشاق لارا اوزون دئنن کی یئتیم قالیب لار، من دئی بیلیمیرم.

من باشی داشلی یا دا بیراؤلوم داواسی یاز قوی اؤلوم، یوخسا بئبیله قارینی
نئجه دویرورم.

- یاخشی آی آرواد بوغدون منی، یاخامی بوشلاقوی قاییدیم گؤروم نه

داش سالیرام باشیما.

دوقتور دؤنوب بؤلمه یه ساری یولا دوشدو. باخیجی لارین بیرى اونا

اورجاق گلیب، دئدی:

- دال قاپی دان چیخیرسیز؟

- زهیرمار. گئت تئز او بیرری لره ده دئنن گلسین لر. تئز اول، منه ده آز قاش
گؤز ائله، گئت مندن ائششه یین تاپ.

بؤلمه ده تزه دن های کوی قوپدو. دو قئور اؤلونون باشی اوستونه گئدیپ
بوتون تئل مثل لری قیراغا قویوب، اؤلونون دؤشو اوسته چیخیب باشلادی
اونو تاپاشلاماغا.

- دور آی اؤکوز، دور. آروادون منی کئچل ائله دی. دور، یوخسا...!
کیشی باخیجی دئدی:

- دو قئور گونا ده دی بواؤلوب، ال آیاغینی داغیتما، جواب ائله گئتسین لر.
- اده هورومه منه کوچوک بالا. تئز اول دبر، قولوی چیرمالا. بودیر یلمه سه
هامیزی وئره جه یم شیلله، تپیک آغیزینا.
دو قئورون تری، یاغیش کیمی اله نیردی.

- اده تاج میدانیندا کی گیلانار باغینین واختی قورتاردی، هله سن
دیر یلمه ییبسن. دای بوندان سورا پولیس ماشین لاری کئفلی آختاریرلار
خیاباندا، ایندی گل اولاری باشا سال کی من قلیان آختاریرام.
دوزایکی ساعات دان سونرا کیشی اؤسگوروب آییلیب دو قئورا باخدی.
دو قئور دئدی:

- دیر یلدون؟ یاخشی دور جهنم اول ائوینه.
دو قئور قان تراپچینده ایدی. باخیجی لارال چالیدیلا.
- هانی منیم کوتوم.

باخیجی خانیم مرسی دئییه دئییه اونون کوتونو گتیردی.

- ناز قوز ائله مه، گئت مريضين آدام لارين اوشتولوق وئر.
- اوندان دال قاپی دان چيخيب والايلايا والايلايا گيلانار باغينا ساری گئتدی. گيلانار باغينين قاپيسي باغلی ایدی.
- آی سنين او خورتلايان اوزونه...
- پوليس ماشيني ساخلادی. مامور دوشوب، دئدی:
- ترپنمه
- منه قلیان وئر، سورا نئيليرسن ائله.
- ائله بیل حالون اؤزونده دؤرر. هه؟
- هاردان بیلدين.
- اوز گؤزوندن بللی دی.
- اؤلی ديريلتميشم، گرک ده اؤزومده اولمايام دای. من اؤلوم ايندی هاردا قلیان اولار بيلميرسن؟
- سرباز دؤنوب افسره باخدی. افسر دئدی:
- ائله بیل دلی خانادان قاچيبسان هه؟ آدين نه دی.
- دوقتور عمل اوتاغينين فيکرينده ایدی، اليني اوره يينين باشينا قويوب،
- دئدی:
- آلاه.

کلانتری ده اونوتانییب، یولا سالاندان سورا چیخدی خیابانا. سیقاری

قورتارمیشدی. آچیق توکان دا گۆرمه یینجک، سوردو ائوه. آناسی قاباغینا
چخیب دئدی:

- جان بالا آج سان هه گل بیرتیکه چۆرک یئ.

- آج دۆرررم، توخام آی ننه. یامان دا کئفیم ساز، داماغیم چاغ دی.

اوتاغینا کئچیب، سییرمه نی چکینجک، گولمه یی توتدو. قدیم
دن نئچه قوتویديگار ساخلادیغی ایشنوویژه سیقاروار ایدی. اوتوروب
فیکیره گئدیب باشلادی کۆهنه سیقارلاری چکمه یه. گۆلویامان قلیان
ایسته بیردی. تلفونا ساری گئدیب ائله قولاقلیغینی گۆتورنده، الینی
قویدو اوره یینین باشینا...

سحر چاغی بیمارستاندا های قوپدو. هامی بیریرینه دئییردی:

- دوقتورون قلبی دوردو.

◆◆◆ خورتدان

والايلايا والايلايا، گونده كى يولومى آغارديرديم. باخان حتما دئيردى كى بوكئفلى دى. اما خبرلرى يوخ ايدى، من ائله ايچمه ميش كئفليم داي. دؤنوب آرخاما باخينجاق گولومسه ييب، اؤزو اؤزومه دئديم، داي دؤنوب باخيپ تانيش يولو گوردوگومدن يورولموشام. قايديب قاباغا باخديغيمدا گئنه گولمه ييم گليب دئديم، ائله بيل بويول آلنيما يازيلىپ، آخى تانيشدى. كاشكا ائله بيركؤكه قالايديم كى لاپ آزي بوگئديش گلش يولومى آزايديم. آخى نئيله ييم داي چوخدان دى آزا بيلميرم. الله بايرى اوغلو سدينين ائوين ييخماسين، گونوگوندن ائوى تيكيلنين الينين ايشى دالا گئدير. هانى او گئجه نين تايى هئى، ائويميزين يولون تاپمانمايىنچاق گئتديم موسافير خانا دا ياتديم.

قاه قاه ايلوگولمه يه باشلاييب او قدر گولدوم كى گؤزلىمدن ياش گلدى. گؤزلىمى اؤيكه له يه اؤيكه له يه، هله تكه منصورا يئتيشمه ميش قاسيمييه دؤندوم. ال لريمى گؤزومدن گؤتوروب، باخيپ دئديم، آي

بَرَكاننا، دئيه سن بويول هرگئجه گۆردوگوم يول دؤوور، دئمك ايشى قويدوم
يئرینه. فينديلى وورا وورا يئريمه يه باشلاديم. بيردن اوخوماغيم گلدى،
سسيمي آتديم باشيما، جانيم سنه قوربان آي سارى كۆينك، آنام سنه
قوربان آي سارى كۆينك...

بيردن دايانيب دئديم، نمنه؟ آنام قوربان دير اوسارى كۆينه يه؟ بوغومو
ائشيب، باشيمي قالخيزيب هنده وريمه باخيب گۆردوم آغا ميرزه گيلين
قاپيسيندايام. دئديم، ايسته ييرلاپ قيرميزى كۆينك اولسون. لاپ
چوهرايى اولسون، آنامين نه گوناھى وار. آده قوى جهنم اولسون. اؤزوده، او
سارى كۆينه يى ده. آما آغا ميرزه اولاييلروالله، منه او وئسكه نين قاباغيندا
بيرميرزه ليك ايشى وئرسه لاپ اولار دوز ايش، هه بواولدى. سارى كۆينك
سنه قوربان آي آغا ميرزه، سنه قوربان سارى كۆينك آي آغا ميرزه.

اؤين آتوشگه سى آچيليب آغا ميرزه يوخولى يوخولى باشيني
چيخارديب دئدى، آده آي ائشك اوغلى ائشك لاتيشقا كس سسوى.
گئت خارابووا، نه قدر آنقىريرسان آنقىر. دؤنوب پنجره يه باخيب دئديم،
باش اوستونده آغا ميرزه عمى. ايندى گئدهرم خاراباما، زاكاسوى گله رم.
اسنه ييب گۆزلىمى قيسىب دئديم، ايندى هارا گئديم؟ يا بو جماعت
بوشهرده قالاجاق يا دامن. يا بودى يايىدى... يايىدى... دئيه
دئيه گولمه يه باشلايب ساغ كؤندومه سمتيرلهديم. دايانيب گۆزلىمى
سيليب كوچه نين ايلديريسكى سينين جانسيز چيراغى نين ايشيغى ايل
بيرئكه آچيق قاپينى گۆردوم. اؤز اؤزومه دئديم، آده بورا باخ! بو بويدا
قاپينى كيم آچيق قويوب گئديب. حتما كوراييميش.

قاپينى باغلاماغا قاباغا گئديب، آما نه قدر گوجنديم قاپى تپشمه دى.

بیرآز تۆشگومو دریب، بیرداها قاپی یا ال آتدیم. قاپی لاپ برکیدى. اؤز اؤزومه دئدیم، ایندى سنه دئیهرم. باغلانمیرسان هه! بهیم اؤز باشینا اولوبسان. ایچه رى کئچیب قاپینی آرخادان ایتله دیم. اولمادی. آما بیر تیمبا وورونجاق قاپی آتلا نیب دابانلیغینا کئچیب باغلاندى. دئدیم، آی بَرَکانا. هه باخ الله وئرن گوجو گیزلتمک اولمور. هنده وریمه باخینجاق دئدیم، آتانین گؤرو چاتلا سین ایندى من بوردان نئجه چیخیم چؤله. قاپی، چریتگه سینده اوتورموشدو. نه قدر زور گلدیم قاپی دَبرمه دی. دؤنوب کوره ییمی قاپی یا دایایینجاق، گؤزوم قاباغیمدا کی آچیقلیغا دوشدو. گولومسه ییب دئدیم، آده لاپ کئفدی کی. گئدیم گؤروم بو چؤللوگون دیبی هاراجاتیر.

یولادوشوب بیرآز گئدینجک آیاغیم بیرداشا ایلیشدى. دؤنوب داشا باخندا باشقا داشا ایلیشیب آغیزی اوستونده دیدیم یئره. دوروب باخدیم هنده وریمه. داش لاری اوزوناسینا دوزوموشدولر. دئدیم، پا آتوان نه قدر داش وار بوردا. دای دئنن چؤل لرده داش قالما ییب کی! هامی سینی گتیریب اوزادیب لاربورا. اؤزوده اوستلری یازیلی دی ائله بیل.

بویاندیم اوخوماغا، باباخان، آغا خان، سر اصلان، دهنز، قارا گیله، تومار،... بیر دنه قات چیراغی اسگیک دی. ائله بیل آغیزلارینا نه گلیب یازیب لارداش اوستونه. تومانیمین اته یینی سییردیم. بالديریم سیریلیمیشدی. ایستی لیلیق آخیردی آیاغیما. آجیقلا نیب دئدیم، به نییه وورورسوز؟ ایندی سیزی گؤرمه میشم گلین باشیمی یارین. سیزه کیم دئییب اوزو قویلی قارانلیقدا یاتاسیز. آتالاردئییب لر آدامین پیسی یول اوسته دورار، یانی یاتار! دورون دورون گئدین خارابوزا. تومانیمی

چىرىپىنچاق، توزاناق دوشىدو. توز تورپاق اغىزىما گۇزومە دولونچاق
منى اۋسكورك دوتوب، اوقدر اۋسكوردوم كى آخىردا ھى دن گىتىدىم.
گۇزومو اۋىكە لە اۋىكە لە يە آچىنچاق آلا توردا، داش لارىن اورتاسىندا گزن
بىرقارالتىنى گۇروب، دىدىم:

- دىيە سن منى قاراباسىر.

يىرە اوزانىب گودمە يە باشلادىم. قارالتى داش لارى گزىردى. ائلە بىل بىر
زاد ايتىرمىشىدى. دىدىم:

- گۇرە سن نە گزىر بومانىازىد.

قارالتى ھرىرى گزىب اما ائلە بىل آختاردىغىنى تاپانمادى. يولونو
چكىب گىئندە، اۋزومو ساخلايا بىلمە يىب آياغا دوروب دىدىم:

- ھارا گىئدىرسن؟

قارالتى منە سارى دۇنوب دىدى:

- بوردا نە ايشىن وار؟

دىدىم:

- سەن نە! سن بورانىن كلنتىرى سن؟

قارالتى دىدى:

- بوواخت ھىچ كىم بورا گلەمز.

دىدىم:

- منى بوشلا، گىت معمار اغىزىندا كى موسافىر خاناي!

قارالتى دىدى:

- نه موسافیرخاناسی؟

دئدیم:

- داغ دیبندن گلیسن؟ گت موسافیرخانایا آدووی دئ سنه بیراوتاق
وئرسین لر. بوردا بوشونا دولانما.

قارالتی دئدی:

- آخی من آدیمی بیلیمیرم!

دئدیم:

- یاخشی شهرتووی دئ.

قارالتی دئدی:

- آخی شهرتیمی ده بیلیمیرم!

دئدیم:

- کیمین مالی ایدی. دئنن موشتی اولاق!

قارالتی دئدی:

- منی بورا یوللاییب، دئییب لریئرین حاضیردی، تاپ، اوزان ایچینده.

سوزا دا داش قویوب آدینی اوستونده یازاجاق لار. آما منه هئچ آد
قویماییب لارکی!

دئدیم:

- کیم لردنسن

قارالتی دئدی:

- والله یادیم گلمیر.

اوارا قالیب اؤزومه دئدیم، آده بونون باشینا هاوا گلیب نه گلیب؟
قالایلمه ییب دئدیم:

- دایان گلیم گؤروم آخی سنه نه گلیب کی هله منه تاپماجا دئییرسن.
ائله اونا ساری گئندنه آیاغیم داش لارین بیرینه ایلیشیب، بیر چالانین
ایچینه دوشدوم. ائله ییل او چالانی دوز منیم بویوما کسمیشدیلر. بئل
بوخونوم ازلیب، زاریمغا باشلادیم:

- وای دده وای دده، خالدان کاغازدان چیخدیم.

نه قدر چالیشدیم، دبه ره بیلمه دیم. جانیم ازلیب، اینجاریم
قالمامیشدی. سورونه سورونه یئرمده کئییب قالدیم. دای هئچ نه یی
خاطر لایا بیلمه دیم. گؤز لیریم یومولا یومولا انگیم قیفیلانیب، اویدوم.
نه قدر سوپوشدوغونو بیلمه دیم. بیردن اؤزومه گلیب، بیر گؤزومو آجیب
گؤیو گوردوم. شافاق یار یلمیشدی، من ده سوپوقدان تیتره ییردیم. هنده
وریمه باخینجاق چالانین دووارلارینی گؤروب دئدیم:

- منیم بوردا نه ایشیم وار؟

بیر هنیرتی گلدی. بیر جوما آدام دانیشا دانیشا گلیر دیلر آما او اوزاقدان
اولارین سؤزلرینی آوارمیردیم. یاخینلاشدیقجا سس لری آیدینلاشدی:

- لا اله الا الله..... لا اله الا الله.

هه خاطر لیرلادیم، بوسس له اولو گتیر لر قبیر سانلیغا. کؤهولون قیرناسیندان
باخدیم. گلن لر، اولونی مافایا قویوب چییین لرینده داشیییر دیلار. دئدیم،
گونه دی من ده چیخیم بیرال آتیم.

اولار قبیره یاخینلاشان کیمی، انشییه یومولدوم. گلن لر منی گؤرونجک،

مافانى، اۋلوقاريشىق يئره آتیب، خورتدان، خورتدان، دئيىب، قيشقىرا
 قيشقىرا، توو دابانا، باشلادىلار قاچماغا. اۋلى، مافادان دىبرلانىب، كفىنى
 آچىلىب اوزو گۆرۈندۈ. اۋلويە باخان كىمى گۆزۈمە شىرىن گلدى، دئدىم،
 منىم آدىم اسرافىل دى. سنىن آدىن نە دى؟

سعيد فيوضات گوز ۹۲ - ائدیت ۹۶ - ائدیت ۹۷

◆◆◆ سىنىق خول

منى گۇرۇشە چاغىران قوجا كىشىنىن تىكە منصوردا اولان ئوينىن گىرەجەيىندە دوروب، گودوردوم. او اردىل تارىخىنىن محققى ايدى، اما گۇرەسن منە نە دئە جكدى؟ بوگۇرۇشوگۇزلەيرىكن آتامدان انشىددىك لىرىمى خايطىرلادىم :

- اوغولم، آتام، اولوبالارىندان نقل ائله يردى كى، بىرگون بىردرويش شىخا گلىب، اورانىن چىللە خاناسىندا قىرخ گون دوشىرگە سالىر. قىرخ گونوقورتارىنچاق چىللە خانادان چىخماق واختى يئتىشىر. جماعت دن دە گلىب بودرويشى گۇرمەيە گۇرە جنت ساراينىنا يىغىشمىشمىش لار. شىخىن صحنىنىن خلفە لى دە چىللە خانانىن قايسىنا يىغىلىب - بونفسلى - درویش چىخان كىمى ياناشىب اونون توتدوغو قىرخ گونلوك چىللەيە گۇرە اوغور دئىرلر. درویش سلام صلاواتلا جنت ساراينىن اورتا دا اولان حۇوضونە سارى گئدىب دىزچۇكوب چىرمالانمايش قولونو سالىر سويلا. حۇوضون دىيىندىن بىرھاجار چىخاردىب خلفە لىرىن بىرىنە

وئریب، گئنه الینی سالیر سویا. بئله بئله قیرخ هاچار ی چیخاردیب وئریر
اونلارا. جماعت درویشین یئله سینه باخیب دئیرلر:

- یئله سی قوردور!

درویش اوردان بئله شیخین قبرینه کئچیب زیارتیه باشلایر. سونرا
یوز بیر لهجه ایله خلفه لرایله دانیشیب چینی خانایا گتتمک ایسته ییر.
خلفه لر ده اونو آپاریرلار. او هر یانا باخاندان سونرا خلفه لرین بیرینین
قولاغینا پیچیلدایر. او بیر ی خلفه لر نه دئدییینی سوروشونچاق بیرنجی
خلفه دئیر، او چین پادشاهینین، شاه عباسا وئردییی قابی ایسته ییر.
هیچ کیم یوخ دئییه بیلیر. خلفه ده گئدیپ شالا بورونوب، قیطانلا
باغلانمیش قابی گتیریب وئریر درویشه. درویش، قیطانین دوینونو
آچیب، شالین ایچیندن بیر پارایان گۆی رنگینده کاسانی چیخاردیب
گۆیه قالخیزیب، هامی یا گۆرسه دن دن سورا، یئله سیندن قابین ایچینه
سوتوکوب، یئنی دن قالخیزیر گۆیه. گونشین ایشیغینین شوگه سی اونا
دوشن کیمی کاسانین رنگی دؤنوب شوشه کیمین اولوب، آلماس کیمین
پاریلدا ماغا باشلایر. بیر آزدان قابین ایچینده چۆمچه بالیغی کیمین
بیر شئی لر اوزمه یه باشلایب سونرا یاواش یاواش بالیغا دؤنورلر. بیردن
کاسانین شوقوبوتون دام دووارا دوشوب هامی نین گۆزلرینی قاماشدیریر.
خلفه لری ابلفضل دئییه دئییه آرخایا چکیلیرلر. درویش تئراوزونو دؤنده ریب
قویوب گئدیرو بو اولان لارنچه آی آقامحمد خان قاجارین اولوموندن
سونرا ایمیش ...

کیشینین خانیمین سسی منی اؤزومه گتیردی. او پیلله کانین
باشیندا دوروب منی بالا خانایا چاغیریردی. اوجا پیلله لری چیخیب

بالاخانایا یئتیشیب، قوجا کیشینی گۆردوم. او آرخاسیندا اوست اوسته قویولان یاستیق لارا سوئیکه نیب، تختنین اوستونده اوتورموشدو؛ یانینداکی میزین اوستونده ده بیر موجری وار ایدی. خانیمی هئی اویان بویانینا کئچیب، اوت گتیر سوگتیر ائله بیردی. قوجا کیشی، منی گۆرن کیمین - چتینلیکله - دیل آغیز ائله ییب، یانیندا اوتوز دوروب، دانیشماغا باشلادی:

- منیم فیکریم ذیکریم شئیدگاهدا ایدی. - منیم دده بابا محللم - نئچه ایل ایدی قافقازدا شهید اولان اردبیللی لرین کیم اولدوغونو آختاریردیم. نه قدر چوخ آختاریردیم ائبله آرتاپیردیم. شئیدگاه دولو ایدی قبریله. شیروان، چالديران، قافقازدا روس لارلا ووروشوب، شهید اولان لارین قبری. - هله چوخ آدام دا سونرالار وصیت ائله ییب اوردا یاتمیشدیلار - نئچه ایل لر قباق، قهوه خانادا اوتورموشدوم. ائله بو آرادا نئچه آدام قهوه کئچیب اوتوردولار. اونلارین ایکسی خاریجی لره اوخشا سا دا آما هامیسی اوروس دیلینده دانیشیردیلار - هاردان بیله جک ایدیلرکی من ده اوروس دیلی باشا یرام - چوخ یاواش دانیشسالاردا، قولاغیمی قیسب سؤز ایچیندن سؤز سئچدیم. ائله بیل گؤور قبری آختاران ایدیلار، اؤز اؤزومه دئدیم، گۆره سن هارانی قازاجاق لار. سؤزلرینین آراسیندا نارین قالانین آدینی ائشیدینجک مات قالدیم!

فیکر منی گؤتوردو. اونلار قهوه خانادان چیخیب گئندنه، دال لاری جاق گئدیپ، مسافر خانالارینی تاپدیم. ائوده نارین قالایا گۆره یازیلان لاری، آختاریب، تاپیب، اوخودوم...

اوروس لارنان ایرانین بیرینجی دؤیوشوندن قباق، فرانسه دن گلن ژنرال

قاردان اۆز نىظامى مەندىس لىرىنى نارىن قالايلا كىتىرىپ اورانىن داياناتىنى چوخالدىب آلىنماز بىر قاللا كىمى ائله مىشدى. قالانىن دوورلارى اوقدر اوجا ايمىش كى آخشاما ساعات يارىم قالان، قالانىن ايچىندە گىجە اولورموش. بئىنىمدە داغ بويدا سورقوش ياراندى، نىيە نارىن قالانى سۆكدولر؟ آخى نە تهر اولايلىر كى بىر استاندار ايله فرماندار، رىضا شاهىن بويوروغونوترسە باشا دوشەلر؟ او دئيه كى سربازلارى قالدان چىخاردىب بورانى وئرىن ايدارەلرە، اولار داسربازلارى چىخاردان دان سونرا اورانى وئرانا قويالار؟ اورانى سۆكمەك نە قەدر چكر. نە لودر وارنە بولدئىز. دوورلارىن قالىن ايغى اون متىر. تئشە ايله آدام الى، اونوبىرايله سۆكە بىلر؟ گۆرەسن بويىرايل دە هئچ بىر راپورت گىتمە يىب مەلكىتىن شاهىنا؟ دئدىم:

- ايشىن ايچىندە بىر ايش وار.

نە قدر فىكىرلەشدىم، مەنە قانىقلىق وئرن جاوابى تاپا بىلمەدىم. صاباچىسى گىنە اومسافىر خانانىن قاباغىنا گىدىب باشلادىم گودمە يە. قارنلىقلاياندا ائله همان آدام لار چىخىب، بىر جىپە مىنىب يولا دوشدولر. مەن دە تئزىر تاكسى دوتوب دال لارىنا دوشدوم. خوزئىن قاپىسىنا يىتتىشىنچك جىپ دايانىب، ايچىندە كىلر، ائنىب قىدىم بىر ائو كئچدىلر. مەن دە ماشىندان دوشوب ائوە ياخىن اولان بىر آغاچىن دالىندا گىزلەندىم. اولار يوبانىنچاق داياناتىم قالمايىب، اىستەدىم آغاچا دىرماشىب، اوردان ائوين ايچىنە باخام. مەن ائله گىلدى كى بىرى مەنى اىزلەيىر...

اوندان سورا نارىن قالايلا باش قوشدوم. ائله بوآرادا بىر گىجە يارىسى، قاپى دؤيولدى. دوروب قاپى يا گىدىب، كىمەن دئدىم. اوتايدا كى دئدى:

- بیر نامه وارین .

قاپینی آچینجاق - قارانلیقدا اوزو بللی اولمایان بیرى - نامه پاکاتینی منه وئریب، چیخیب گئتدی . نه قدر آرخادان اونو سسله دیم، او های وئرمه دی . گیجه لیب قالدیم ...

ائوه قایدیب، میزین آرخاسیندا اوتوروب مطالعه گؤزلو یوموتا خیپ پاکاتی آچدیم . اپریمیش، میرزه خطدینده یازیلیمیش، کاغاذلارلا بیر ناخیش وارایدی ایچینده . اوخوناقلی دئییلدی . کیتابخانا داکى قدیم یازی لاری گؤتوروب او یازیلاتوتوشدوردوم . قاجار دؤره سینین یازی لارینا اوخشاییردی . چوخ قات قاریشیق ایدی، اؤزوده ائله بیل نچه صفحه سی یوخ ایدی .

نچه گون اوتوروب او کاغاذلاری قاباغیما قویوب باخیردیم . بیرگون اونلارا باخا باخا، ائله بیل گؤزومدن تور چکیلدی . بوسطیرلر اوخوندو :

(... پاسکوویچ ژنرال سوشتلئنی گؤندریب اردبیله، او دا شیخ صفی کیتابخاناسینی ییغیشدیریب آپاریب اورسیته ...

... ، پاسکوویچ نچه قازاغا دئییب، نارین قالایا کئچیب، دندیینی تاپمایانا کیمین گلمه سین لر ...

عباس میرزه دن محمد میرزه یه . هر نه اولورسا اولسون نارین قالا اوروس لارین الینه دوشمه یه جک ...).

فیکریم مین یولا گئتدی، اما هئچ بیر یسی گئنه منه قانیقلیق وئرمه دی . او کاغاذ کوغازین ایچینده بالاجا بیر پیتیک وارا ییمیش . پاکاتدا قالمیش میش گؤرمه میش میشم . پیتیکده یازمیشدی :

- بو کاغازلاردان بیرینه سۆز آچما. امضا: نامه گتیرن.

ننچه گون بئله سینه سوووشدو. یاواش یاواش سیتقیم سییریلیردی. بیرگنجه تنبی ده اوتوروب، میزین اوستونده اولان همان کاغازلارلا ناخیشا باخیردیم. قاپی دؤیولدو. ائوین آیاقچی سی قاپی یا گئدیپ گلینجک، دئدی:

- نامه گتیرن قاپی دادی.

یئریمدن دوروب، ناخیش لاری گؤتوروب دئدیم:

- گئتمه لی یم. بیرآزدان گله رم.

اؤدن چیخیب، دالیمجا گلن آدامی آت اربه سی له گؤرونجک جیک قالدیم...

بو جار بیردن اؤسکورک قوجا کیشینی توتونجا ق یئریندن قالخیب دیک اوتوردو. تنز آیاغا دوروب گئدیپ باشلادیم کؤره یینی اؤیکه له مه یه. خانیمی الینده کی شربت له اوتاغا کئچیب دئدی:

- بیرآز قوی دینجلسین، بئبيله دانیشماق اونى هئى دن سالار. دوقتوری دئییب گرگ چوخ دانیشمایا.

بیلدیم کی داها گئتمک واختی دیر. باشقا بیر وختا اومود بسله ییب دوردوم. اوتاقدان چیخارکن دؤنوب بو قوجا ارله خانیم باخدیم، کیشی الله شیردی بیر سۆز دئییه. یئریمده قالدیم - آیاغیم گئتمه یه گلمیردی - قوجا خانیم کیشینین بوینونا اوخشاییب تزه دن اونو یئرینه اوزادان کیمی، کیشی اوی دو. من ده - دای بیر سۆز دئمه یه اوزوم گلمه یینجه - باش آلیب گئتدیم.

تکه منصوردان آلاقای یا کیمین اؤزوم له دیدیشیردیم. سورغولار سوروشوردوم اؤزومدن، گۆره سن قالانیندا نه دئییه جکدی؟ او آت اربه سی ایله گلن نه گتیرمیشدی اونا؟ گئجه نی یاتا بیلمه دیم.

ایکی گون سوو شدو - هئی اؤزومه دئییردیم کی، قوی بیر گئدیم ائولرینه، بلکه حالی خوشالیب؟ آما اوزوم گلمیردی، بیر یاندان دا سؤزون قالانیندان واز کئچه بیلمیردیم - ائله بیل تیکان اوستونده اوتورموشدوم. دایاناتیتم قالما ییب، دوروب گئتدیم قوجا کیشی گیله. آما قاپی داکی ترحیم مجلسینین بیلدیریشی گؤرن کیمی مات قالدیم. بیردن بیر یی الینی چینیمه قویوب دئدی:

- ترحیم مجلسی منصوریه معیدینده دی.

گئدیپ ترحیم بیغیناغینا قوشولدوم. معید داغیلاندان سونرا، اؤله نین اوغلو ایلا دانیش دیم، آما اونون هئچ نه دن خبری یوخ ایدی.

(ایندی بورا کیمین منیم ایتی باخیشلی اوخوجولاریمین بئینینده جاوابسیز سورغولاریارانیب. بیر یی ایران روس ساواش لارینین شهید لرینین هاردا باسدیریلدیغی و کیم لر اولدوغو اولسا، بیر یی ده او نامه گتیرن دیر. آما او نامه گتیرن کیم ایدی؟ - ایجازه وئرین آدینی ن. گ قویاق یانی نامه گتیرن و او هر بیر قاریشق لیق دوشن یئرده اولار ایدی)

قوجا کیشینین اؤلوموندن سونرا، هرگون چیخیب شهری گزیب فیکیرله شیردیم، هر بیر آت اربه سین ی گؤرونجک قاباغینی آلیب اونو سورغو سولا چکیردیم آما سونوندا هامیسی پیچ چیخیر دیلار. بیر آخشام باغمئشه ده، هاچا خوللو آغا جین یانیندا دورموشدوم. بیردن بیر اربه چی،

قاباغیما دؤنوب، یولومو کسدى. دیسکیندیم - اوره ییمه قویولدو کی ائله بودور- اربه چی سوروشدو:

- قوجا کیشی کاغاذلاری وئردی سنه؟

یوخ دئیینجک، فیت وئردی. بیرى گلیب، اربه نهی اوندان آلیب گئدیپ، بیرى ده آلاسکا تنگه سینین تینینده اولان ساری خان بیلی ائوینین قاپیسینی آچیب بیزی سالدی ایچهری یه. کیشی باشلادی دانیشماغا. دئدی:

- هارا کیمین دئدی؟

دئدیم:

- بیرآز دئدی.

کیشی بیر سیقار آلیشدیریپ، درین بیر نفس آلاندان سونرا دئدی:

- او پیتیگی پاکاتین ایچینه قویوب، هئچ کیمه سؤز آچما دئین آدم من ایدیم.

- نییه آت اربه سینن گئتمیشدین دالیجا؟

- اوندان سورا نه دئدی؟

- حالى یاوالاشیب داها دانیشانمادی.

کیشی بیر سیقار دا آلیشدیریپ، دئدی:

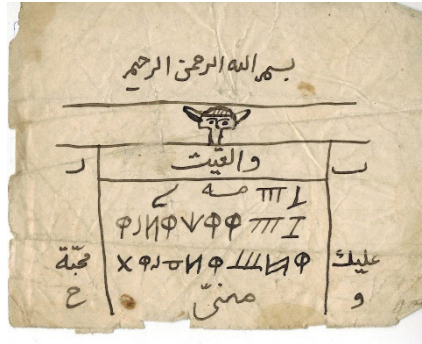
- هئچ دئدی نییه سنی چاغیرمیشدی؟

دئدیم:

- یوخ. اؤزوم ده بیلمه دیم!

کیشی، الینی جیبینه سالیب بیر پیتیک چیخاردیب قویدو منیم
قاباغیما:

پیتیکه باخینجاق جیک قالب سوسوب، دیل دوداغیم قورو یوب،
رنگی روفووم آغ آپاغ اولدو.
کیشی دئدی:

- ائله بیل بو پیتی بیریئرده گؤروبسن هه؟ یامان بیرته هرا ولدون!
من دانیشمایینجاق کیشی گئنه بیر نفس آلیب باشلادی دانیشماغا:
بیرگون اردیبل جماعتی شاهین شهر بانی سینه جومدولار. چوخوندا دا
اسلحه وارایدی. پاسیبان لار قورقا کیمین گول له یاغدی ریردی لار. جماعتدن
بیری دئدی:

- او پاسیبان چیخیب دامین اوستونه، اوردان بیزی وورور، اونی ووروم؟
اوبیری دئدی:

- ظالیم اوغلی ظالیم یات یئره. گرک سنگر قازاق.
جماعت باشلاییب شهر بانی نین اورتاداکی اولان میدانیندا سنگر

قازدىلار. بىر آزيئرى قازىب درينه كئچىنچك، موؤهره دوواری اولان بىر
اوتاغا يئتیشدىلر.

بىرى دئدى:

- بونه دى؟

اوبىرى دئدى:

- بو؟ هه بوزىندان دى. كۆپك اوشاق لارى ساواك يئرین آلتىندا دا
زىندان تىكىبلر، آما تكجه من بىلىردىم كى اورا نارین قالانىن، يئر آلتىندا
قالمىش اوتاق لارىنىن بىرىدى. پاسىبان لارال چكن دؤيوردولر. ارتش گلن
كىمى هامى داغىلىب گئتدى.

آخشام چاغى اولونچاق من بىر فنر، بىر ده بئل ايله قايدىب دوشدوم او
اوتاغىن ايچينه. اورانىن آرخاسىنى قازىنچاق باشقا بىر اوتاغا يئتیشدىم.
او قدر قاباغا گئتدىم كى آخىردا بىر قىفيللى قاپى يا يئتیشدىم. زوران
گوجن بئل ايله قاپىنى سىندىرىپ، اورتاسىندا بىر كانتور بىر ده كىتابخانا
اولان اوتاغا يئتیشدىم. بىر توپ كاغادا گۆزوم دوشودو، اونلارى قولتوغوما
ووروب قايتىدىم. ايچەرى يە كئچدىيم يئرە چاتىنچاق، جىك قالدیم.
ائله بىل بىر داغىن توپراغىن تۆكموشدولر اورا. كىم بو ايشى گۆرموشدو؟
هر نه ايدى اولان اولموشدو. چوخلو توپراق تۆكوب منىم چىخا جاغىمى
باغلامىشدىلار. اومسوق اولما دىم، باشلادىم قازماغا. آما نئچه ساعات
قازاندىن سورا گۆردوم يوخ، بئل ايشى دؤور، اورانى قازىب چىخماق
بىراىل چكر. قايدىب اوتاق با اوتاق گزدىم. آج با سوسوز قالمىشدىم.
داى گۆزلىمىن ايشىغى گئدىرى. اوزاندىم يئرە. بىردن گۆزوم اوتاق لارىن
بىرىنىن باجاسىنا دوشدو. هردن بىر، اوردان فنرايشىغى گلدىرى. بونه

دئمك ايدى؟ مندن قاباق بىرى بورانى تاپىپ؟ اۈز فنىمى سۇندوروب، سورونه سورونه اوتاغا سارى گئىدىپ قارانلىق باجاسىندان باخىدىم. يوووز پالتار گئىنىمىش بىر آدام اوتوروب فنىلە اللە شىردى. فنىيانىب اما بىرآز كئىچمە مىش سۇنوردو. بىر دۇنە دە فنىياناندا كىشىنىن اوزونو گۇردوم. آر خالىق گئىپ، باشىنا پاپاق قويان توپ ساققال بىركىشى ايدى. فنى سۇنونجىك، الينە بىر شويو آلىپ يىردە جىزىق چكىپ يازماغا باشلادى. بىرآز جىزىغا باخىپ، جىنلەنن كىمى اولوب دئدى:

- ايش وئرمىر!

اياغى لا جىزىغى قارىشىدىرىپ تىزە دن جىزىق چكىدى. نئچە دۇنە بوياشى گۇرونجىك يورولوب، اوتوردو فنىرىن قىراغىندا. باشلادى فنى آلىشىدىرماغا اما فنىر گئىنە بىرآز ايشىقلانان كىمى، سۇندو- آيىق ايدىم يوخسا منى قرە باسىردى، اۈزوم دە بىلمىردىم- باجانىن قاباغىندان قىراغا چكىلىپ، گىجە لىپ قالدىم. اۈزومە شەلنمە يە باشلادىم. غرىبە بىر دوغوايلا گئىنە بويلانىپ باجادان ايچەرى يە باخىدىم. او كىشى يوخ ايدى! قاپى دان بىرى چىخمامىشىدى، دئمك اوھلە ايچەرى دە ايدى. اما هارا گئتمىشىدى؟ بىريانان خطر دوغوسو بىريانان داتلسگن لىك منى ياخالادى. دا ياناتىم قالمايىنچاق، قاپى دان كئىچدىم اوتاغىن ايچىنە. اوتاق قاپ قاراندوروق ايدى. گۇزوم هئىچ نە يى سئچە بىلمە يىنجىك، جىيىمدە كى كىيرىتى چىخاردىپ آلىشىدىردىم. هئىچ كىمى گۇرە بىلمە يىپ، لاپ گىجىلدىم. او يانىب سۇنن فنىرە ياخىنلاشىپ اليمى اونون شوشە سىنە قويدوم. سويوق ايدى. ائلە بىل هئىچ واخىت يانما مىشىدى. پىلتە سىنە باخىدىم. آخىرىنا آز قالىردى. يانى پوچونو بىرآز دا بورسايدين، يىرىندىن چىخاجاق ايدى.

توپساققال كيشى اوتوردوغو يئرین بۇيرونده بيرتوپ سرخط وارايدى.
اولارى دا گۇتوروب اوتاقدان چىخديم.

بىراز گئدينجك دای هئى دن دوشوب يىخيلديم. نه قدر اويوموشدوم
بيلمه ديم. فنريم سۇنموشدو. بيردن بير ايشارانتينى گۇردوم. دوروب اونا
سارى جان باسيب، قاباغىمى آلان هر نه يى ووروب يىخيب كئچديم.
اخىردا يولومو آچيب، باليقلى چايينين يارغانيندان چىخديم چۇله.
چىخديغيم يئرى گيزلتدييمده بيرده گۇردوم سس گلير. تنزقميش لرین
ايچينده گيزله نيب باخديم. نئچه الى توفنگ لى هنده ورى گزيرديلر.
بيرى دئدى:

- دئديم سيزه هئچ كيم اورا كئچه بيلمز. هر كيم ايميش گور قبير اوچون
بىراز اورانى ياريب اوندان يورولوب چىخيب گئديب. هله بيردن ايچه رى
كئچميش اولسا دا اره به اره به تۇكدويوموز تورپاقدان قويلانيب اۇله جك.

ائله بيل بولار گودوكچولوك ائله ييرديلر. آما نه يه؟ نمنه بولار ائله بيل بولار
ايدى؟ گئجه يه كيمين قميشليك ده گيزله نيب سونرا قاچديم. بير شئى
گيرى گيرى آختاريرلار. او كاغاذلار گۇره بيزه بير آرخاين بيلنده آدم گرک
ايدى. نه واختدان نه واختا اورحمتليگى تاپديق. چوخ دهتله ين دن سورا
كاغاذلارى وئرديك اونا. پيتيگى من قويوموشدوم كاغاذلارين آراسينا.
چاليشماغينى گۇرونجك، بير گئجه اونو گۇتوروب باليقلى يا آپارديم. آخى
اورا آت اره سى نن گئديب قوم گتيريرلر. بئله سينه بيرى شكلنمزدى بيزه.
او يئره دوشوب ناخيش لارلا، چايين يارغانين توتوشدوروب دئدى:

- گرک اوستونده ايشله يم.

نئچه گوندن سورامنی چاغیریب، بیرقدیم مکتب، بیرده "موللا یوسفوف" آدینلی بیردوعا یازاندان دانیشدی.
 بوآدی ائشیدن کیمی دیسکیندیم.
 ن.گ دئدی:

- ائله بیل بوآدلار سنه تانیش دیریوخ؟ اوندا قوی قالانین دئییم. قوجا کیشی دئییدی، نامه لرین بیرینده محمد میرزه اردبیلین حاکیمی، نایب السلطنه یه یازی رکی، مفتیش لرین دئدینه گۆره اوروس لاریبیر مجهول نیتنن اردیبله گلیب گیزلیندن آمن باغیندا دوشرگه سالمیش میشلار.
 محله آدام لاری گئدیب موللا یوسفوف خبروئرلر.
 بوردا آتامین دانیشیغینی خاطیرلاییب، دونوخوا گئتدیم:

- هه اوغلوم، منیم آتامین اولو بابا لاریندان بیرینین آدی موللا یوسفوف ایدی، اوروس لار آمن باغیندا دوشرگه سالاندا اوئوه گئدیب، کیتایینا باخیب، بیرپیتیک یازاندان سونرا آپاریب آتیر آمن باغینا. صاباحیسی اوروس لار تلسه تلسه اوردان چیخیب گئدیرلر، باغ دا ائله اوگوندن وئران قالیب.

ن.گ ائله بیردیلی دانیشیدی:

- موللا یوسفوفون، بو ایش لرینی ائشیدن دن سونرا محمد میرزه اوروس لارین قاباغینی آماق اوچون اونا اومود بسله ییر.
 بیرده دونوخوا گئتدیم. آتامین سؤزلری بیربه بیر گلیب یادیمادوشوردو.
 اودئیدی:

- اوغلوم، موللا یوسفوف بیردؤنه مچیدده دانیشیرمیش. بیرری اونون

سۆزلرینین بیرینه ایراد دوتور. او مچیددن چیخیب گلیب ائوین قاباغیندا دئییر، اوغلان لاریمین غیرتی اولسا، او ایتین آغیزین یومارلار. بونودئین کیمی موللانیڭ یئددی اوغلو گئدیڭ او ایراد توتانی گتیریب ائوین قاباغیندا او قدر وورورلارکی بانقیریر. سورا آتالاری ریضایت لیک وئیرینجک اونو بوشلایرلار. آما آتا بابامین آدی میرزه یوسف ایدی. اونون منصوریه مچیدنین بالاخاناسیندا مکتبی وار ایدی. بیرگون چوو دوشور کی سینه مو موغانی، صوفی گیل یولا سالیب لار. گومان چارلی چاپلیندن بیر فیلم وئره جک ایمیش لر. آتام میرزه منصور اولو بابام میرزه یوسف دان ایجازه ایسته ییرکی گئدیڭ اونا باخسین. آتاسی دئییرگئتسین، آما گلیب منه تعریف له سین. میرزه منصور فیلمه باخاندان سونرا گلیب هر نه یی میرزه یوسف دئییر، آتا بیر قوطنون آغیزینا شیشه قویوب ایچیندن ایشیق وئیردیلر. او ایشیق پرده یه دوشوب جانلانیردی. میرزه یوسف بیرآز فیکیرله شیب دئییر، بونون سونو چوخ یاخشی اولاجاق.

بوردا اؤزومه گلیب ن. گ. نین قالان سۆزلرینه قولاق آسدیم:

- محمد میرزه بیر مکتوب یازیب شیخه گؤندریب دئییرکی، او الینده اولان کیتاب نان اولارا کؤمک ائله سین. قالانی گودوب آختاران لارین درد، نارین قالا دؤور. بیز بورا کیمی سویو پوفله یه پوفله یه ایچیب اولارنان اوز به اوز اولما می شیق. آما یقین اولار موللا یوسفون کیتابین آختاریرلار.

کیتابین آدینی ائشیدن کیمی دئدیم:

- ایمکانی یوخدی او کیتاب قالا، آتام دئییردی شیخ او کیتابی بالیقلی سویونا وئریب!

ن.گ دئدی:

- اوندا اوپیتیگی نئجه تانی یا بیلدین!

من سوسونجاق، ن.گ آیاغا دوروب دئدی:

- اوندا قوی هرمنه دی دوشسون اوروس لارین الینه. بلکه ده هله اولار

سنی بیر یوخلادیلار!

ن.گ باش آلیب گئتمکده، دئدیم:

- اوپیتیک دن بیزیم ائویمیزده وار!

ن.گ قاییدیپ دئدی:

- اوپیتیک ائله کیتابین بیر پارچاسی دیر. قالانی نئجه؟

دئدیم:

- نئچه دنه اونا بنزر تئورتوکونتو کاغاذ وار. بیر دؤنه ایسته دیم اونلارا باش

قوشام، آما منیم کین منه وئردی.

ایندی اولاری قازما دامدا ساخلایرام!

بیرآزدان ایکیمیزده آت اربه سیله قازما داما ساری یولا دوشدوک.

اورا یئتیشیب ایچهری کئچینجک بوتون یئر تئوکولن کاغاذ کوغاذلاری

آختاردیق. نئچه صفحه یوز ناخیشلارلار یازیلیمیش کاغاذی تاپدیق.

نارین قالانین، اوروس لارین الیه چکیلیمیش نقشه سی له، ناخیش لاری

گؤتوروب، گندیپ، ن.گ گیزله دن گیره جکدن ایچهری یه کئچیب

ناخیشین گؤرستیدی یئر چوودوق. ایکیمیزین ده آغیزی آچیق قالدی.

همان فنر اولان اوتاغا یئتیشمیشدیک.

فترین آلتینی قازماغا باشلادیق، بیرآزدان ایپه یه بورونموش بیر کیتاب و شالابوکولموش، قیطانلا باغلانمیش، قابا اوخشار بیر شئی تاپدیق. من قابی چیخاردیب دویونجاق باخدیم. هریاندان شوگه دوشونجک اوندان باشقا بیر گوروشوم گورونوردو. ائله بوجاردا توپ ساققال کیشی، کئچدی ایچهری یه! گوزلریم چیخدی کلله یه. کیشی کیتابی آجیب منه دئدی خولویئردن گوتور. خولو گوتوروب دوزاونون قاباغیندا دوردوم. او کیتابدان بیر شئی لراوخویوب منیم قولومدان دوتوب باشلادی یئرده جیزیق چکمه یه. بیردن بیر، نئچه یاسا اول لا ایچهری یه کئچیب دئدی:

- بونامه الان گلدی... ناییب السلطنه دن محمد میرزه یه: هر نه اولورسا اولسون قالانی ساخلایین.

توپ ساققال کیشی دئدی:

- اینشالله

بیردن قالانین دووارلاری تیتره دی.

محمد میرزه دئدی:

- اوروس لارین توپخاناسی دی.

توپ ساققال کیشی منیم قولومودوتوب ائله یئره باسدی کی خول سینیب، قولوم بوشا گئدیب، باشی اوسته یئره ییخیلیب اویدوم. یوخو ایله آیققلیق آراسیندا، بیر لری گلیب منی یئردن گوتوروب ائشیه چیخارتدیلار. ن. گ، منیم قیچ لاریمدان یاپیشیب آت اره به سینه میندیریپ آغیزما دا بیر حب قویدو. داها اوزومو بیلمه دیم. نه واختدان نه واختا هوشا گلیب اوزومو او تکه منصوردا اولان بویوک تنبی ده گوردوم.

دۇنوب يان يۈرمە باخىنچاق، دىقتلە بىزى گودن، نئچە الى توفنگلىنى گۆردۈم. ئىلە بىل تاپدىق لارىنى يوخلايدىلار. او خاريجى لرىن بىرى گۆى كاسانى چىخارديب ميزىن اوستونه قويوب، اوندان پنجره سارى گئديب پرده نى آچدى. گونشېن شوقوانا دوشونجك قابىن ايچىندە بالىق لاراومە يە باشلايدىلار. هامىسى بوگۇروشومو گۆردن سونرا، قابى گۆتۈروب، شالىنا بوكوب بىر قوطيا قويوب، اوستونده يازدىلار، سن پطرز بورگ. قوجا كىشى ايله، ن.گنى ده ميزىن آرخاسىندا گۆرونجك لاپ قوتوم قورودو. دىلېم سۆز توتمايا توتمايا باشىمى قوزايىب دئدىم:

- بو. نه اوووويووون...

داھا آرتىق دانىشا بىلمەيىب باشىمى ياستىغىن اوستونه قويوب نفه وورمايا باشلايدىم. قوجا كىشىنېن خانىمى دا اوردايدى. ياخىنا گلىب منە باخىب، اوندان گئديب پرده لرى چكدى. اوروس لارىن بىرى آپارات گتېرىب، ايچىنە بىر فىلم قويوب پرده يە سالدى. فىلم ده اۈزومو گۆردۈم. ن.گ، كىتاب لا، قابى الېنە آلىب قىراقددا دورموشدو. من ده خولوالىمە آلىب يئردە جىزىق چكىب ھردن ده اويان بويانا باخىب دام دووارلا دانىشىردىم.

◆◆◆ قارا شاپولو

بلکه سیزه سؤیله مک ایسته دییم بو باشا گلیمیش، اینانمالی اولمایا- یا بلکه ده اولا- آما آرخیینام کی بلکه ده بو اینانیلماز باشا گلیمیشه اوخشار بیرشئی لری ائشیدیبسیز- منیم آتامدان ائشیتدییم کیمی- بلکه بئله بیراولانی یاشایان اینسان چوخ اولوب! آما نئجه بونو بلگه له مک اولار؟ بلکه بئله ایمیش؟ یا...

اوزون زامان ایدی آزارلامیشدی. گون به گون شام کیمین ارییب، گؤزلرینین ایشیغی آزالیردی. دای شهرقالمادی، دوقتورقالمادی کی اونو دولاندیرمایام. آما هئچ بیرسی کار کسمه دی. هردن بوینومو قوجا قلایب ائله سیخیردی کی گؤز لیریم یاشلا دولوردو. آما تنز اوڑومو اله آلیب اوزونه گولوب، شوخلوغا سالیردیم. یاواش یاواش گؤز لیرینده اؤلوم قورخوسو گؤرسه نیردی. اوره ییم اود توتوب یانیردی آما الیمدن گلن بیرایش یوخ

ایدی. دای بوینو مو قوجا قلاما غا دا اینجاری اولمادی. بئبيله دوقتور، بئبيله علم عالمینده باش وئرن ایره لی له مک، به نه یه یارار آخی؟ هئچ بیلیمیر دیلر اونون نه آزاری وار. دوقتورلار بیمارستاندا قالماغینی صلاح بیلدیلر. تئز تئز یانینا گئتمه ییمی ده، اونون چوخ گوج سوز اولوب، دینجلمه لی اولدوغونا گؤره، بیرده اونون درمانینا ترسه تاثیر ی اولدوغونونا خاطیر، یاساقلادیلار. او گئجه دن ائوده تک باشینا یاتماغی اؤیزنمه لی ایدیم. هه، او منیم هرزادیم ایدی، بوسؤزو ساغلیق چاغیندا اونا سؤیله یه بیلمه میشدیم، اونا گؤره اینجیییردیم. بیرگون زنگ ووروب دئدیلر اونو آپاریب لارسی سی یویا! جان باسدیم بیمارستانا. دوقتورو دئدی:

- خانیمینین حالی هئچ خوش دؤیور. دؤزوملی اولاجاقسان.

زوران گوجن یانینا کئچیب الینی الیمه آلدیم. بارماق لاریندا توتار قالما میشدی. آغ آپ باغ، اولورنگینده اولموشدو. دوداق لاریندا بیر شئی هؤججوله ییردی. نه قدر قولاغیمی آغیزینا یاخینلا تدم، بیرشئی آوارا بیلمه دیم. بیرجه، «آ»، «س»، «با» بیرده «ما» سؤزلرینی سئچدی قولاغیم. ائله بیل سون سؤزونو سؤیله مک ایسته ییردی. منی اورادان چیخارتدیلار ائشیه. گئجه نی بیمارستاندا یاتیب قالدیم. سحر چاغی منی چاغیردی، جان دئیینجک دیک آتیلیب، اوزاندیغیم صندل لرین اوستونده اوتوردوم. اوزونه ملفه چکیب، اونوبوزخانایا آپاریردیلار...

قالانی یوخو کیمی یادیم گلیر، آغلاشمالار، اوخشامالار، اونو آپاریب باسدیرماق، مچیدده آیق اوستونده دوروب باش ساغلیغی وئرمک اوچون

گلن لرله گۆروشمک. هامی باشیمدان داغیلاندان سونرا ائوه گئدیپ،
 اؤلومویيخدییم کاناپه نین اوستونه. یوخودا هئی اونو گۆروردوم. منه بیر سۆزلر
 دئمک ایسته ییردی آما سسی بوغازیندان چیخما ییردی. بیردن زنگ
 چالیندی. دوروب گئدیپ پنجره نی آچیب، بویلا نینجاق، زنگ چالانی
 گۆردوم. حیطه دوشوب، قاپینی آچانا کیمین سیسقا یاغیش، عینکیمین
 شیشه سینی ایسلاتدی، یانیمدا دال سیلن یوخ ایدی. باشینا قارا شاپو
 قویوب، اوزون یاغیشلیغینین یاخاسینی قالخیزیپ، گۆزونده ده بیر قارا
 گۆزلوک وار ایدی. دئدیم:

- کیمی ایستیرسیز؟

تئز جیبیندن بیر پاکات چیخاردیب الیمه قویدو. پاکاتین او یان بویانینا
 باخینجاق، قارا شاپولویوخا چیخدی. گۆزومو دؤیونجک، اونو بیر ماشینا
 مینیپ اوزا قلاشما قدا گۆردوم. ائوه گلیب پاکاتی آچیب ایچینده کی
 نامه نی چیخارتدیم. بیر سطر، گوده یازیسی وار ایدی. یازمیشدی:

- خانیمین دیری دیر!

بیردن کاناپه دن فیرلانیب دوشدوم یئره. آیاغا دوروب بؤیورومون
 آغری سیندن اوفولدادیم. نامه نی خاطیرلایینجاق، باشلادیم هر یئری
 آختارماغا. هه پاکات میزین اوستونده ایدی. تئز اونو آچیب باخدیم.
 ایچینده نامه، زاد یوخ ایدی!

صباحیسی یئنه ده ائوده تک ایدیم. بیردن تاراق تاراق سسی گلدی.

ائله بیل بیرسی الینده کی سینمازی اوتاغین چریتکه سینه ووروردو. دیک آتلا نیب یئریمده اوتوردوم. گۆزوم قارانلیقدا سئچن کیمین دوروب چیراغی یاندیریپ، اوندان دا پنجره نی آجیب ائشییه باخدیم. ائله دوغرودان دا تاراق تاراق سسی گلیردی. قیشقیردیم:

- بوردا آدام یاتیب آخی.

سسیمه های وئرن اولمادی. تاراق تاراق، کسيلمه یینجک تلفونو گۆتوروب کئشیک خانایا زنگ ائله ییب، دئدیم:

- سلام، منم، بونه سس دی حیط دن گلیر.

اوتای دان گودوکچو دئدی:

- نه سسی؟

دئدیم:

- ائله بیل بالتانی آغا جا وورورلار!

دئدی:

- یاخشی باخیب دئیهرم.

تلفونون قولاقلیغینی یئرینه قویان کیمین، سس کسیلدی!

بیرآز دان تلفون جینگیلده یینجک آتیلیب قولاقلیغین گۆتوروب، دئدیم:

- هه، نه اولدی؟

گودوکچو دئدی:

- والله بیر شئی تاپمادیق!

دای یاتا بیلمه دیم. واخت اولوب ایشه گئندنه، گئجه نین گودوکچوسو دئدی:

- مهندس، بولار هامیسی تک قالماقداندی. الله رحمت ائله سین خانیمینا، آما اولاجاغا چاره یوخدی، اؤز فیکرینده اول.

صباحیسی، ایش یئریمده، اوتاغیمین پنجره سینین آچیلاجاغینی آچدیم. هاوا پلمه ایدی، ساوالان دا گؤرونموردو. خزل آیی نین سیسقا یاغیشی اوزومه توخاندی. ائله اوگونکو کیمی، هه، قاراشاپولونون گلن گونونو دئییرم. قالا بیلمه ییب ایداره دن چیخیب، شهری دولانماغا باشلادیم. چهارراه دا کی سلمانی یا گؤزوم ساتاشدی. ناخیش لاری چکیب، قویموشدو میزنین اوستونه. بیرسی جاوان یاراشیقلی بیر قیزین ناخیشی ایدی. گؤزلری گؤزلریمه دوشونجک، غریبه بیر دویغولاری سزیرگه دیم. یولومون اوستونده، شوککه، فیرچا، ناخیش پارچاسی آلدیم. ائوه یئتیشینجک، ناخیش چکمه یه باشلادیم قاراشاپولونو چکیدیم - ناخیشی سیسقا یاغیشین آلتیندا قویووب، بویالار سوزولونجک، بومو گؤتوروب، گتیریدیم ائوه. یاواش یاواش قورودو. گؤزوموزیلله دیم ناخیشا. یورولوب ناخیشین قاباغیندا اویودوم. نئچه ساعات سووشدو؟ بیلمه دیم. اؤزومه گلینجک گؤزوم ناخیشا دوشدو. ائله بیل پرده لر گؤزومدن قیراغا چکیلمیشدی. بیر جوت تانیش گؤز منه باخیردی.

دوروب قازما دامدان (زئرمیدن) بئل، کولونگ گؤتوروب جان باسدیم قیبرسانلیغا. ماشین اورانین قاپیسیندا ساخالیب، ایچهری یه کئچیب، دوز گئتدیم خانیمیمین قبری اوسته. بئل ایله باشلادیم قبری

سۆڭمەيە. بىراز قازان كىمى بىر گوجلوال بىلنگىمدن ياپىشىپ، منى
آرخايا چكدى، اونونلا دىدېشە دىدېشە اۋزومدن گىتدېم.

- والله بىلمىرم باشىنا ھاۋا گلىب، يا دا گۆرەسن نە دردى وار. ائله
قبىر سانلىغا كىچن كىمى يوگوروب بوتزە قىبرى قازماغا باشلادى. اولماز
كى آخى!

- كىر بلایى، بوكىشى منە تانىش گلىرقوى اوزونە باخىم. ھە، اۋلوبونون
خانیمى دى، ائله من باسدېردىم اوگون.

- بە بونون دردى نە دى گلىب قبرى قازىر؟
اۋزومە گلدىيىمدە بوسس لرى ائشىدىب دئدېم:

- منىم خانىمىم دېرىدى!

ھامىسى سوسوب، بىرازدان بىرى دىلە گلدى.

- مشەدى، بونون سۆزونو غىربتە سالما، نىچە گىجەدى بوقبىر سانلىقدان
عجىبەنە قورخولى سس لر گلىر. ائله بىل بىرى اوركدن قىشقېرىر.

- والله يالان واجىب دۇيور. من دە دونن گىجە اوسسى ائشىتدېم.

بوسۆزلىرى ائشىدن كىمى دای دایاناتىم قالمايىب دوروب بئلى اونلارین
الیندن قاپىب، باشلادىم قىبرى قازماغا. اونلار منى بئله گۆررکن كۆمەيە
باشلادىلار.

لحد داشىنى گۆتورونجک ھامىنین قوتوقورودو. دىزى اوستە چۆکن بىر

خانیم اوزه چیخدی. ساچ لارینی اوقدر یولموشدوکی هریان توک ایدی. ال لرینی قاباغا اوزادیب تورپاغی گوجلو گوجونه ائشه لهیب، اودار دودوک قبیرین ایچینده بیرئکه کؤهول آچمیشدی. اوقدیر بارماق لاریلا تورپاغی ائشمیشدی کی بارماق لارین ایکی بندی گئدیب سومویو قالمیشدی. یولدوغوساچ لارقاپ قارا ایدی اما باشیندا قالان یولوق توک لر آغ آب باغ اولموشدو. گؤزلری، تولوق کیمین گؤز ائویندن پیرتلایب، یاناغنین اوستونه سالانمیشدی. گؤزونون گیله لرینده بیرشئی گؤرونوردو، اؤلوم قورخوسو. سون چاغیندا منه دئییدی سؤزجوک لری خاطیرلادیم، ما، آ، س، با. یاواش یاواش آوارمایا باشلادیم. سؤز بوایمیش:

- منی باسدیرما.

یا بلکه بئله ایمیش؟!

زنگ چالینیر. دوروب گئدیب پنجره نی آچیرام. تهرانین قوزئی داغ لاری گؤزومون قاباغیندا سیره له نیر. پنجره دن بویلا نینجاق، بیر قارا شاپولو کیشینی گؤرورم. (اؤز اؤزومه دئییرم، هه بودؤنه اونون اوزونه یاخشی باخا جاغام.) تئز حیطه دوشوب، قاپینی آچیرام. (آی گؤروم نه دئییم اولاسان سیسقا یاغیش. عینکیمین شیشه سی ایسلانیر، یانیمدا دا ال سیلن یوخ دور.) گؤزوموزیلله بیرم اونون اوزونه. ساغ گؤزوم سییریمه یه باشلایر. (قربیه نَس دی). اوزوونون هئچ بیر یئر ی بللی دئییل (گئنه ده).

دئییر:

- خانیمین هارالی دی؟ سنه دئییب تهرانلی دی؟

- ھە، نىجە؟

- ئىشىت اينانما، اوسنە يالان دئيب. اوتهرانلى دؤور. آدى بىلىنمز
بىريئردن گليب. اؤزودە ...

- اؤزودە نە؟

دئيب:

- اواينسان جىنسىندن دؤورا!

گؤزوم اووغاناينىجاق، بىراز اويورام. ائلە اوند ايرال قويولور چيگنيمە.
ايدارە نين چايچيسى دير:

- چؤرك آپارا جاقسان.

- آى الله سنە اينصاف وئرسين كيشى. آزقالمىشدى اوزونو گؤرم.

دئيب:

- نە؟ كيمى گؤرەسن؟

- اوقارا شاپولو كيشينى.

دئيب:

- اونودئيبىرسن؟

دؤنوب اونون بارماغىنين توشوندان باخيرام. شاپولو كيشى خياباندا
گئدير. تئزسيچيره يىرم خيابانا. دالى جاق قاچيب، ھاي سالىرام:

- آى عمى.

دؤنوب منى گؤرونجك دايانير. يانينا يئتيشيب باشلايىرام تۇشگومو

درمه یه . چوخلواؤسکورندن سونرا اوزونه باخیرام . یاشلی کیشینین بۇرکو قارادئیل . خیشیلتیلی سسی ایله دئییر:

- نه وار؟ نه اولوب؟ به نییه دانیشمیرسان؟

دئییرم:

- باغیشلا عمی جان تای دیشیک توتوموشام!

دوست لاریملا قهوه دهیم . چای ایستکان لاری دولوب بوشالیب، قلیان لار خورولدا ییر . اویسقیراغین ایچینده، گئنه گلیب گۆز لریمین قاباغیندا دورور . اوگونکو کیمین اوزون یاغیشلیق گئییب، اوزوده شاپونون کۆلگه سینده ایتیپ . او کیمدیر؟ هردن بیرینه بنزدیرم . مثلاً ناصیر . او دانیشا دانیشا، قارا شاپونو قویورام باشینا، یاغیشلیغی گئییندیرم . آیینه، اوزونوده کۆلگه ده ایتیریم . نه قدر بنزری وار اونا . اودا بیردن منی سیلکه له ییب دئییر:

- به بایاقدان سن نَن دانیشیرام آخی؟ قولاق لارینی سؤندوروب سن؟

یوخ، سسی اوخودا بیلیمیرم . هله ده سسی قولاغیمدا:

- آروادین سنه یالان دئییب .

ناصر دئییر:

- نییه هئيله باخیرسان منه؟

دئییرم:

- قارا شاپون وار؟

يازىق ناصىرىن تپە سىندىن توتون قالخىر.

ايداره ده اوتاغىمىن پنجرە سىنىن آچىلاجاغىنى آچىرام. ھاوا پلمە دىر.
ساوالان گۇرونمور. خزل آيى نىن سىسقا ياغىشى اوزومە توخانىر...
ائەلە اوگونكو كىمى. پنجرە نى اورتوب، ياتاغىمىن دۇشەيى اوستوندى
اوتورورام.

خانىم قاباغىما چاى قويور. اوزونە باخمايىب ھردن دە گۇزوموقىرپىرام.
دئىير:

- ھارد ايدىن؟ ...

بىردن بىرى دئىير:

- واخت قورتارىب گىتمىرسن؟

دورورام آياغا. ايداره نىن قاپى چى سى، چۆرەيىمى گۇتوروب اوزادىرمنە.
ساغ اول دئىيرم، اودا منە گولومسونور.

گئىدىب مىنىرم ماشىنىما. موتورون چىراغى يانمايش، ماشىنى
خودلايىب، قازا باسىرام...

بىردە دئىير:

- ھارد ايدىن؟

دئىيرم:

- قاپى دۇيولدىو گىتتىم گۇرم كىمدىر.

- نە دئىيردى؟

- ایستیرم بیر سؤز سوروشام، لوطفا دوزونودئنن. سن دوغرودان دا
تهرانلی سان؟

بیردن سسی اوجالیر:

- اوقاپی یا گلن کیم ایدی؟ سنه نه دئدی؟

دانشا دانشا، سور سوفه تی دؤنور. سسی بورلاشینجاق، ائودن قاچیرام.
دالیمجاق قیشقیریر:

- هارا قاچیرسان، مندن قورتاراجاغین یوخدور، سنی تاپاجام.

تئز ماشینا مینیب قازا باسیرام. چیراق قیزاریب. بیر ماشین آلیرقاباغیما،
نه قدرال له شیرم، راست گتیره بیلمیرم. تارالاق، وورورام او ماشینا. شوفری
یئر دوشوب گلیرقاباغیما. لال دینمزباخیرام. دئییر:

- لاپ آی مارالیم، آی جانانیم سان ها.

پولیس گلیب منی گؤرونجک دئییر:

- گینه ده سن سن؟

ماشینی یاتیردیب، اؤزوموده کیلاسا گؤنده ریئرلر. ایش بس افسردرس
دئییر. هه میدانا یئتیشنده بئلن چی گئده جکسیز، بئلن چی دایانا جاقسیز.
یوخسا بودونوخان قارداش کیمی چیرپارسیز قاباقدان گلنه.

کیلاس قورتارینجاق، ماشینیمی وئریئرلر. بیرداوا آتیب یولا دوشورم.
قورص بوغازیمدا قالیر. بیر باردق سو اولمایینجاق، باشیمی
سیلکه له ییب، آخیردا قورصو اودورام گئدیر. به بورا هارادیر؟ من گرک
موللاهادی کوچه سینده اولایدیم. آما ایندی تزه میداندا، تبریزی لر
مچیدینین قاباغیندایام.

آرخادان بیرسس گلیر:

- دوز گلمیشیک گئت.

آرخایا باخینجاق، دال صندل ده سیرمله اوتورموش دوست لاریمی

گؤرورم. دئییرلز:

- تابلویا باخ.

دؤنوب تابلویا باخینجاق گؤرورم یازیب، تبریزه خوش گلیب سیز.

سیاب دئییر:

- قاباغا باخ، یوخسا گینه ده چیرپارسان آلاهی ماشینا.

کامال دئییر:

- هارا گئده جه ییک؟

شهروز دئییر:

- گئده جه ییک قره ملیکه.

ناصر دئییر:

- هه باخ بورا دی، سهند دانیشقاهیینین یاتاق خاناسی. ماشینى

ساخلا.

آیاغیمی تورموزا باسیب ماشینى ساخلا ییب دال صاندیغی آچیرام.

دوست لاریم ماشیندان دوشوب دال صاندیقدان توفنگ گؤتوروب بیرینی

ده وئریلمنه. سیاب دئییر:

- دئییلن لره گؤره، آخیر دؤنه، بوردا گؤرسه نیب.

سونرا منه باخیب دئییر:

- دی دئ دای. قوی بولاردا ائشیتسین لر.

دئیرم:

- یایین بیر جمعه آخشامی ایدی. اوتاقدان تک ایدیم. تاراق تاراق سسی گلدی. پنجره نی آچیپ باخدیم. سس گینه گلیردی. بیرری اوتاغین قاپی سینی داراقلامیشدی. الینده کی سینمازی ووروردو قاپی نین چریتگه سینه. دیک آتلانیب یئریمده اوتوردوم. قارانلیق ایدی. هله ماشین سازی یا گئتمک واختینا قالیردی. حیطین اوتایی صنعتی سهند دانیشقاهینین یاتاق خاناسی ایدی، اوردا دا بیریندن ایی، سوراق یوخ ایدی. پنجره نی آچدیم. تاراق تاراق سسی یاخینلاشدی. قیشقیردیم:

- بوردا آدام یاتیب آخی.

سسیمه های وئرن اولمادی. اوتاقدان چیخیپ کوریدور دا کی فیشقیراقدان سوا یچدیم. اوتاق لارین قاباغیندا باشماق یوخ ایدی. تاراق تاراق کسيلمه دی. تلفونو گؤتوروب کئشیک خانایا زنگ ائله ییب دئدیم:

- منم اردبیللی، ماشین سازی مهندیسی، بونه سس دی گلیر.

اوتای دان بیرری دئدی:

- ماشین سازی یاتاغیندان گلیر؟

دئدیم:

- یوخ حیطدن گلیر.

- یاخشی، باخیب دئیهرم.

تاراق - تاراق کسیلدی.

بیرآز دان تلفون جینگیلده یینجک آتیلیب اونو گؤتوروب، دئدیم:

- هه، نه اولدو؟

اوتایداکی سس دئدی:

- والله بیر شئی تاپمادیق. بیرده کی بو بویدا یئرده سیزدن سورا، آلاهی دام یوخدی.

ترله ییب، اوتوردوم یئره. بیرآزدان واخت اولوب ایشه گئندنه، گئجه نین کئشیکی دئدی:

- مهنديس، بولار هامیسی سوبایلیقدان دی. ائولسن، ائولی لر یاتاق خاناسیندا بیر واحید وئرلر سنه. دای اوندا تاراق سسی ائشیتمزسن.

سیاب دئییر:

- یاخشی دای بسدی، یولا دوشون.

پیلله کاندان چیخیب، یوخاری کوریدورا یئتیشیریک. من ساغا، سیاب سولا، شهرزدا آرخامیزی قوروور. کمال حیطده قالیب، بئله لیکله او عیفریته نین قاچاجاق یئری یوخدور. تاراق تاراق سسی هر یئری باشینا گؤتورور. او، اوتاغین قاپی سینی داراقلاییب، الینده کی سینمازی قاپی نین چریتکه سینه وورور. دوواریا یومولوب، بؤیور اوتاغین دوواریندان سووشوب، کئچیرم کوریدورا. او قاباغا گلیر. ماشانی باسینجاق، بیر شئی اولماییر. توفنگیم ایلشیب. سیاب دئییر:

- قاچ

قاچا قاچا پیلله لردن ائیرم آشاغی. کمال اوزاقدان منی سسله ییراما باشیم گیجلله نیب دای هئچ نه بیلیم...

آرخاداکی ماشینین سیقنالی بئینیمی لاخلادیر. آینادان دالا باخیرام.
 شوferدوشوب گلیرمنه ساری. فرمانی برک برک یاپیشیرام. دئیر:
 - عمی اوغلی به نییه گئتمیرسن، بورا بیرطرفلی خیاباندیر. یسوولا
 گئدیر، ایستیرسن هارا گئده سن؟

دئیرم:

- ملاهادی، آلاقای.

دئیر:

- آی ده دووه رحمت، دوز گئت سورا دؤن سولا، مال میدانینا
 یئتیشجه یین دومبه له دوز گئت. تئزاول، یولی باغلاما.

یوللانیب، شهری دولانیرام. گؤزوم ساتاشیرچهارراه دا کی، سلمانیا.
 ناخیش لاری چکیب، قویوب میزینین اوستونه. بیرسی جاوان
 یاراشیقلی بیر اوغلانین ناخیشی دیر. گؤزلی گؤزلیمه باخیر. ماشین
 سوروب، یولومون اوستونده، شوککه، فیرچا، ناخیش پارچاسی آلیرام.
 ائوه یئتیشینجک، ناخیش چکمه یه باشلاییرام. شاپولو کیشینی چکیرم.
 ناخیشی سیسقا یاغیشین آلتیندا قویوب گؤزله ییرم. بویالار سوزولونجک،
 بومو گؤتوروب، گتیریم ائوه. یاواش یاواش قوروور. هه ایندی بیرشئی لره
 اوخشاییر. گؤزوموز یلله ییرم ناخیشا. نئچه ساعات سووشوب بیلیرم،
 آما آخیردا یورولوب ناخیشین قاباغیندا او یورام. بیردن آییلیب باخیرام
 ناخیشا. اؤزومو گؤرورم.

◆◆◆ قوجا بىنا

ياز فصلىنىن ايكىندى چاغىندا ھىرەدە اوتوروب آچىق پنجرە دن گۆيە باخىردىم. بىرايىكى اوچ قاراقوش اوچوردو. اۆزودە خالا گۆيلون قالماستىن ھردن بىر قىشقىرىدىلار. گۆزومو يوموب، بىراز مورگودۇيدوم.

محصيللىك زىمانىدا ائلە او ھىرەدە اوتوروب، كىتاب الىمدە اولاولا (مثلا آتامىن منە پاى وئردىگى، ژول وئرىن «ايگىرمى مىن آغاج، دھنز آلتىندا» آدىنلى كىتاب) گۆيە باخماغىمى خايطىرلادىم. ھاچا قویروقلو قاراقوشلار اوجادان قىشقىرا قىشقىرا باشىمىن اوستوندن، ھوسلە اوچوب، گئىدىب اوزبە اوز قونشوموزون اوجا قلمە آغاجلارنىن باشىندان بئلە دولانىپ گىنە گلىب حىطىمىزىن اوستوندن سوووشوردولار.

ئىل اسىنچك، اوقلمە لرین لاپ اوجا خول لاری آيىلىب، دوزە لىردى. ائلە بىل قوشلارلا اویناماق اىستىردىلر.

گۆزومو آچىنچاق، قاراقوشلار اوقلمە لرین ئىرىندە تىكىلن اوجا

مرتبەلى بىنلارلىن آرخاسىندا گۇزدن اىتمىشىدىلەر. ئوئىمىزىن اوزامانكى تىزە تىكىلمىش دورومويادىما دوشىدۇ. بىنانىن گىنجلىك واخىتى ايدى. ايندى، قىرىشان آلنىنا باخىب بىردە اۋزومە باخىدىم. ھە ئالە بو ائويلە بىرگە ياشا دولموشدوق.

كوچەدە، قونشولارىبىرە بىراسكى بىنلارلى بىخىب، يىرىندە نىچە مرتبەلى اىبە جىقلىغىندا كىبرىت قوطوسونا اوخشار، ئوللىرى تىكمەيە باشلايىبلار.

اسكى دوولارلى بىخىرلار. آتوشگەلر يىرىندە سۇكولركن زىبىل كىمى كوچەلدە، خىاباندا وئىلان قالىرلار. تانىش قاپىلارلى، يىرىندە چىخاردىلىب ياد كىمى كوچەدە قالىرلار. مەن دە گىدىب اوقاپىلارلى گىتيرىب بىغىرام حىطە. داي حىطىمىزدە قاپىللىندە يىرىوخدور. او ايرەلى رحمتلىك مەلى باجى گىلىن حىطىنى وئىمىشىدىلر لودىرىن جايىناغىنا. چوخلوپىشىك بالا اۋلدو. آناپىشىك لردە باخار قالىب، اللىرىندە ھىچ بىرايش گىلمەين اينسان دورومونا دوشموشىدولر. آخى مالاھىدى كوچەسىنىن پىشىكلىرى اورادا يووا قوروب، بالالايردىلار. اوزاماندىن بىرى داي كوچەمىزدە آزاراق پىشىك گۇرورم. كىم ايناناردى بىر زامان بو كوچە پىشىك سىز قالما؟ اۋزودە ھەرائوئىن اۋزونە گۇرە بىر آدلى سانلى پىشىكى وارايدى.

كوچەدە مەلى گۇرن، دىيىر:

- بالا بەنە واخىتاجاق بو كۇھنە، اپرىمىش، چاتلاق چاتلاق اولان ائودە ياشاياجاقسان؟ باخ گۇرنىچە دام دوولرىن آغىزى گۇزو اىيلىب. عاغلوى بىغ باشووا، بىرنىچە مرتبە دۇزلىدىب، بىرىندە اۋزون اوتور، او بىرىسى لرىن

ده ایجاره یه وئریا داسات. بوایشی گۆرسۆن و آلا له بئبيله ایشله مکدن ده جانون قورتارار. آخی دای جان قالما ییب سنده. سحر ایداره اکیندی ایش، آخشام دفتر، نه بیلم نقشه فیلان.

دئیرم:

- کیم لر گلیب کیم لر گئدی ب بوانودن؟ هامی سینین سۆز بوانوین دامینا، داشینا یئرئیب. آخشام لار من او سۆزلری ائشیدیرم. به سیز ائشیتمیر سیز؟

- نه دئیسَن؟ نه سس؟ نه جئجیم نه پالاز؟ سنون باشینا هاوا گلیب؟ بورا اؤز آرامیزدی. بوجامعاتین قاباغیندا قاجما یانا قدر، دانی شاجاق لار. ائله بیل انگ اتی یئیب لرا! اؤز ده گیر وانکا ایلا. بیر دیلمه دانی شیر لار آی قارداش. اونلار دانی شدیق جاق من هئی دام دووارا باخیرام.

بلکه ده منی قارا باسیر؟ آما گۆزومون قاباغیندا ائو باشین قویوب بوینونا بوینون قویوب قوینونا مظلوم مظلوم باخیر. یالواریب، سیتقاییر کی:

- دیمه بین منه!

یئریمدن قالخیب ائوی دولانیرام. هر یئر، هر بوجا غایه باخینجاق، بیرینی گۆرورم.

هه او داداش دیر (ننه بابام). مطباقدا اوتوروب آنا ما دئیر:

- قیزیم منه بیر شیش کباب پیشیریئیم.

هه اورتا اوتا قدا دانی شان، آتام دیر. باشلا ییب ناغیل دئمیه، گینه کئچمیشدن دانی شیر. اؤز ده لاپ بئله عتیقه عتیقه سۆزلر.

اوجا مرتبه لی بینانین جانی جهنمه. بانک لارین ایفاده سی، نه بیلم

دولان حساب لار. سیزین اوهرنه یی قیرانا چکن دفتریزی گؤروم ایت آپاران اولسون. نه ییمه گرک؟

گؤزومو یوموب، گئدیب حیطه توپلادیغیم اسکی قاپی لاری بیربه بیر آچیب سووشورام. بیردن قاباغیمدا ناتیلوسو گؤرورم. ناتیلوس بیربورلوغانا دوشوب سویا باتیر، کاپتان نمو، سوآلتی گمینی بوشلاماییر. من ده گئدیب کاپتان نمویا دئییرم:

- کاپتان من ده وارام.

اوندان بیرگه باتیریق بورلوغانا!

سعید فیوضات، سون ائدیت ۹۷/۴/۲۷

◆◆◆ من ساواشديم

نئجه ساعات ايدى نقشه قاباغىمدا آچىق قالىب، گۆزلىم بيريئره زىللن مىشدى. اوردا باش وئرن چىرپىشمالارى لاپ بئله آيدىن گۆروردوم. ائله بيل گوللە لرقولاغىمىن دىيىندە آچىلىردىلار. هردن دە بىرگوللە لاپ قولاغىمىن دىيىندن زوچكىب سوووشوردو. ساواشىن لاپ قىزغىن يئرى ايدى. منىم قوشون باشى لارىم سۆزومو گودوردولر. فاشىستلر بىزى بىرچايىن قىراغىندا قومارلامىشدىلار. قوشون باشى لارىم بىلىردىلر كى اونلارى بوچمبە رەدن قورتاراجاغام، اۆزوم دە بىلىردىم، آماگئنه دھتلە يىردىم. آخى بوتون سربازلار يىمىن جانى منىم دىلىمىن اوجوندا ايدى. فاشىستلر ائله بىلىردىلر يامان ايش گۆروب لر، بئله لاپ هىچ اولمايان كىمىن. اونلار يىن بودوشونە جە يى منى لاپ اينجىدىردى. تئز اونلار شاپالاق وورماغا تلە سىردىم دە، تلە سە بىلمىردىم دە. بلکہ دە قاباقكى لار اولسايدى چوخدان شاپالاغى وورموشدوم؛ يانى اوتك باشىنا ووروشدوغوم گون لر. اونداتك بىراۆزوم ايدىم، اما ايندى مىن لرجاوانىن

جانى قالمىشىدى بوغازىمدا. ھردن ايچىمدن بىرسىس اشىدىدردىم -
 نە يامان چتىن ايمىش جەھوريت رئيسى اولماق - ھە، بوائىل منى
 جەھورىتە باشچى سىچىندن برى، ھرنە منىم اوچون دىشىلىمىشىدى،
 لاپ اونلەسى دە بوساواشىن باشلاماغى ايدى. ساواش باشلاناندان
 بىرگىچە دىنجىمى آلايىلمە مىشىدىم. گۆزلىرىم يوخويلا كوسموشدو. ياتاقد
 بئىلە اوياق ايدىم. ھردن دن اوياقلىقد
 ياتىردىم. بىرچىرتا، دىك آتلاىب
 دوروردوم آياغا. ياخشى بىلىردىم اىمدن ھراىش گلن دىر. نەخەدىم تانك
 دوزلتمىشىدىم، نەخەدىم طيارە دوزلتمىشىدىم. ھلە گمى لرى دئمىرم،
 بؤيوك بىرقوشونوقورب دوشمانا سىنە گرمىشىدىم. ھلە بىزىم توپراغا شتىل
 آتايىلمە مىشىدىلر. ھە بلەكە دە بوساواشا اوخشار بىر فىلىمى گۆرموشدوم
 يا گۆرمە مىشىدىم؛ آما ھرنە ايدى قىلىق لارىنى بىلىردىم. بوفاشىست گۆى
 گۆزلردونىانى قاتمىشىدىلار، آما منىم كىمى بىرىنە راست گلە مىشىدىلر. ھە
 باخ، دئدىيىم اولدو، يايىلدىلار چايىن يارغانىنا. داي طيارەلرى دە ايشدن
 دوشدو. آما من دوزلدىيىم طيارەلر، قىزىل قوش گۆيرچىنە شىغىيان
 كىمى اونلارىن طيارەلرىنى دھتلەيىب ووروب خال دان كاغازدان
 چىخارتدىلار. اونا گۆرە اونلار گۆيدن بئىلە ھىچ ايش گۆرە بىلمىردىلر. پس
 اوند
 بوقودوز نازى لرقاباغا گلەلى دىلر، گلدىلر دە. او اوزونلوقدا چايىن
 يارغانىنا كىچىب لؤككە لرىنى، قايرىما كۆرپولرىنى، سويا آتدىلار. آرخادان
 دا توپخانالارى چايىن بو اوزونوشىل كوت ائىلەدى آرخاداكى سىربازلارى
 دا، اؤز عالم لرىندە بىزى دلىك دئشىك ائىلە مىشىدىلر. بو ايش لرائىلە نىچە
 ساعاتىن ايچىندە، منىم گۆزوم نقشە يە زىل لەندىن برى اولموشدو. آما
 من دە ھئىلە مايماق لاردان دؤيوردم كى قوشونوموئىرەم گودازا. دوروب

مطباغا كئچىب اوزومە بىرچاي تۆكۈپ، بىر قورتوم ايچىب ايستكانى بوشلايدىم نلەبەكى نىن ايچىنە، يامان دا جىنگىلدەدى. بىرسۆز دىلەمىن اوجونە گلىب قايتىدى آما بىرازى سىزدى ائشىگە :

- مايماق فاشىست لىر.

گىزلى سۆزۈ وئرىپ، دئدىم:

قوشون باشى لارىم، وورون نۆۋوت ايسى وئرسىن لىر.

سۆزۈمو ائشىتدىلىر. فاشىست لىر اوز بە اوزلىنى گودوردولر آما بىردن ساغ كۆندلىرىدن اود ياغدى اوست لىرنە. اۆزلىرنە گلنە كىمى سول كۆندلىرىدن دە، اود آندى اونلارا. قوشونوم ايكى يە بۆلۈنۈپ ساغ دان، بىردە سولدان اود ياغدىرا ياغدىرا، سئس اىنە سى كىمى كئچدىلر فاشىستلىرىن بۆيۈنە. ھە من اونلارلىن سگگىزىنە دوققوز چىخارتىدىم. بئلە ياتىپ يوخودا دا بئلە بىردوزغا دوشمە مىشىدىلر. نە اولارگۇي گۆز اولاندا، بىزىم آلاگۆز وارايمىزدى اوستەلىك قرە گۆز دە. دۈە بالاسىنى آياقلايىپ كئچن كىمىن قوشونومون تانك لارى فاشىست لىرىن اوستوندن كئچدىلر. من دە دئىردىم:

- ھايدى ھايدى دلى لىرىم آمان وئرمەيىن بوکۆپۇيوغلولارا، وورون نمەلىرى ياخالارىندىن چىخسىن. يادوزدادى گۆردوگۆموز فىلم لردە نە اويون لاردان چىخىردىلار بونازى لىر.

سونبول اوراغا بىچىلن كىمى، بىچىلدىلر نازى لىر. سۈيئىنە چاي دان قان آخىردى. آرخايا قايدىش يول لارىنى، توربا آغىزى كىمى بوزوب ھارايا گلنلىرى شىل كوت ائلە دىك. قاچان لارى دا دوتوب، سۈيۈندۈروب، الى يالىن اسىرئىسىرلەر قاتدىق. چاي ووروشماسى قورتاردى. داي منى

یاخشی تانیدیز. منه اردییلی دئیرلر. تولکوروئیلین الینه خینا قویان، موننگمری نی، آیزنهاوری، باشدا دولانديران اردییلی. اوآخشام آغیر بیرساواشین آپارانی من اولدوم. سانجاغیمیزی تاخدیق فاشیست لرین دوشرگه لرینه. آمانیم اوگونکوایشیم قورتارما میشدی. گرک درسه باخایدیم - آخی هله درس اوخویوردوم - آخشاما اوخویوب اویرشمه لی لریم وار ایدی. یاخشی بیلیردیم درس اوخوما میش هچ بیریره چاتماق اولماز دونیانی تانیماق اولماز اوؤز ده بیرائیلین، بیراؤلکه نین جمهوریت باشیندا اوتورسان، هئچ اولماز. اودور گئجه نی لاپ بئواختا کیمین درس اوخویوب سونرا دوروب کئچدیم یورغان دوشه ییمه. قیزیل قورقوشوم لارین شارتا شارتیندا داهاز بیربوخویا دالدیدم...

سحرآنامین سسی ایله گؤزلریمی آچیب ایستی یورقان دوشه یین ایچیندن چیخیب ال اوزومویویوب اوتوردوم سوفره باشیندا. قوشون باشی لاریم گلیب سیره ایله بؤیرومده اوتوروب، سؤزه باشلادیلار. چای چؤرگه یی ییله اونلارین سؤزلرینه قولاق آسیردیم. هر دن ده گؤز آلتی آناما باخیردیم. نه خه دیم تورکه سایا آرواد ایدی منیم آنام. ائله بیل هئچ بودونیا نین آدامی دئییلدی. آخی بیرمملکتین جمهوریت رئیس اولماغین نه اولدوغونو بیلمه ییردی. چییین لریمده بئله بیر بؤیوک یوکو داشیییر سام دا، هئچ بئله اونون وئجینه دئییلدی. قوشون باشی لاریم بیرجه دؤنوب باخماییب، هچ بئله کئفلرینی سوروشماییب هچ یورولمایا سیزدا دئمه دی. نئیلک، نه دئمک اولار. قوشون باشی لاریمین دئدیک لریندن بئله باشا دوشدوم کی نازی لر، قارلی داغ جبهه سینده یئرله شیب، یوخاری دان بیزیم قوشونوشیل کوت ائله مک ایسته ییرلر. هر

نە دن اۋنجه، قارلى داغ، آلىنمالى ايدى. سفرە باشىندان آياغا دوروب، پالتارلاريمى گئيىنىپ حيطة چىخاندا، انام دئدى:

- بىربللە قويموشام كىتاب لارينىن آراسىنا، گئىندە آپارارسان.

قارلا ھۇرولموش حيطة چىخىپ بوزلارين اوستونده دوردوم. ھاوا توتقون ايدى. بوزلارين اوستونده آددىم لادىغىمدا، پوتونومون آلتىندا قالىپ سىنىپ، ازىلن بوزلارين سسى، قولاغىمى اوخشايردى - گۆردوگوم فىلم لىر كىمى - دوشرگە دن چىخىپ قاباغا گئىدىكجە، قارلى داغى گۆردوم. شارتا شارت باشلايىپ، گول لەلرین سسى قولاغىما دولدو. ايكي قوشون باشىم، ساغ دوش ايلاسول دوش كىمىن بۇيرومده، قوشونون يوزباشى لارى دا، دالىمچاق گليردىلر. بىز داغىن اته يىندە ايدىك. فاشىست لرداغىن باشىندا سيغىناجاقلارينا يئرلە شىب، بىزە سارى گوللە آتيردىلار. توفنگ لرى نىن اوجوندان اود پارلايىپ، ھاردا اولدوق لارى گۆرونوردو. بىز ھجومما كئچمك اىستە دىيىمىزدە، زىل فىت لرىنى چالدىلار. من بىلىردىم بونە دئمك دىر. گل بودا توپخانا؛ گۆزل آغالار باشلامىشىدىلار توپ گوللە سى ياغدىرماغا. من دوزلتدىگىم توپ لارا، سۆزىوخ ايدى. لاپ بئلە او اوجالىقدا داغىن باشىنى ووروردولار. قوشون باشى لارىم دىلىمن اوجوندن چىخان، آتش آچىن، سۆزونو ائشىدن كىمى ايشە باشلادىلار. بىزىم توپ خانا اود ياغدىرماغا باشلادى. گوللەلرین سسى آزىردن دىلىمە دوشوب، بوغازىمدان دا گول لە سسى چىخىردى. ساغ اولسون توپخانا مىز. او اوجا داغىن باشىنى داغىتدىلار. من دە الیمده كى آغاچ ايلاقا باغىمداكى توپا قارىن قىلبى يئرینی ووروب داغىتدىم. قوشون باشى لارىم درس لرىنى ياخشى اۋيرنمىشىدىلر. توپخانا لارىمىزىن

نریلده مه ییندن سونرا، قوشونوموزو دیرماشدیردیلار داغین یاماجینا. من ده او توپا قارین قاباغیندا اوتوروب سربازلاری دیرماشدیردیم توپا قارین دؤشونه. وورولوب دوشن سربازلاریم یارپاق کیمین داغین یاماجینی بزه میشدیلر؛ هه، او توپا قارین اوستونه تۆکدوگوم یارپاق لارکیمین. بیرآز دالا گئدیپ اوزاقدان او توپا قارا باخدیم. نه خه دیم اوخشاییردی داغین یاماجیندا یئره دوشن یارالی شهید اولان سربازلاریمیزا. گون اورتایا یوووق، سربازلاریمیز، سانجاغیمیزی داغین باشینا تاخدیلار. هامی سئوینجک اولوب اوره کدن قیشقیریدیلا. اؤزآدیمی بوتون دیل لردن ائشیدیردیم اما هه مه شه کی کیمی سوسوب، او توپا قارین اوستونده کی یان یانا یاتان یارپاق لارا باخیردیم. قیزیل آی پارانین هارای چی لاری، داغین اته یینده کی یارالی لارلا شهیدلریمیزی گؤتوروب آشاغی ائندیردیله. من ده قارین اوستوندن چؤمبه لتمه اوتوروب، یارپاق لاری بیر سیره ده دوزدوم. نه خه دیم آغیرلیق وارایدی چینیمیده؟ بیر داها دویدوم. آیاغا دوراییلمیردیم. ائله بیل دیزلریمی بوخوولامیشدیلا. قوشون باشی لاریم یان یؤره می آلیب، قولتوغومدان یاپیشیب منی دوردوردولار. گوزلریم قارالیب، قولاق لاریم سس دوشدو. آغیر آغیر آدیم آتیب، قایتدیم دوشرگه یه. گؤزوم کیتاب لارا دوشوب بیرده بلله یه باخدیم. بیرایل دن آرتیق، هرگونونو، هر ديقه سینی، چیریشمالاردا سووان، سئچیلیمیش جمهوریت باش چی سی، داها آرتیق یورولموشدو. نئچه ایشی بیرئرده گورمک چوخ چتین گلیردی اونا. هرئرده اوتوروب گولله سسی ائشیتمک دن سینسیمیشدی. هامینین اونون آغزینا باخماقداغیندان، اؤزوده یورولموشدو. بؤیوک بیر مملکتی قوروب، قودوز فاشیست لرین قاباغیندا دورماق، تانق لار طیاره لر،

توپخانالاردوزلتمک، قوشون قورماق، هرسحر یوخودان دورندا یئنگه بیرساواش نقشه سینی چکمک، کاغازلاری جیزما قارالاماق، نقشه لره دوموب قالماق، دای اونوبئز دیر میشدی. اونه هایدا، قوشون باشی لاری نه هایدا. تزه آپاردیق لاری ساواشا گۆره، اوزمیلتینه، سربازلارینا، دانیش مالی ایمیش، اؤزوده تلوزیوندا. هامی اونوگۆرمک ایسته ییرمیش. اما اونون اوره ییندن کئچن آلاهی بیرشئی ایدی اودا وورولماق ایدی. قورتارماق، ایسته ییردی. اؤز اؤزونه دئییردی:

- هامی نین اوزونه گولسم ده، بویورقونلوق منی آیاقدان سالمامیش، بو ایچری دن داغیلماغیم ایشیق اوزونه چیخمامیش، اووجوم آچیلمامیش، یاها لیب بیر یئرده فاشیست لرین قاباغیندا اوتوزمامیش، درسیمی، کیتاب لاریمی الدن وئریب بئساواد قالمامیش،... بیرری اوره ک ائله ییب منی وورسایدی، اؤزوده دوز تریبون دالیندا دانیشان جارد، لاپ فیلم لرکیمین؛ نه یاخشی اولاردی. آبریم ایچیمده قالاردی. ال آیاغیم آچیلاردی. بیراوتایی دا گۆرردیم.

یونگول لشمه ییم، اؤلومله اولسا، بوییر شیرین اؤلوم اولاجاق. نه بیلیم، آخی من هله اؤلمه یه اینانمامیشام. هله بوتئزلیکده اؤلمه رم من. قوی خوش خاطیره لر قالسین مندن. مملکتی قوروب اختراع لار ائله ییب، فاشیست لری شیل کوت ائله یین، یاشی آزا اولسادا بؤیوک ایش لره آل قویوب، قومارلاری اودان، جمهوریتین رئیس، گوله گوله تریبون دالیندا دانیشاندا وورولوب دوشسون. آتامینه نین ایشینین آخیری آتدان ائتمه یه چاتما ییب، بلکه آتدان سالینان بیرایگید اولسون. مثلاً قاقاق کرم، یا قاقاق نبی کیمین.

بونلارلا فيكىرلەشە فيكىرلەشە جەمھۇرىيەت رەئىسلىيىنىڭ پالتارىنى
گەئىيىپ، چىخىدىم تەربىيە دالىنى. گۈلە گۈلە دانىشماغا باشلايدىم:

- آي مەنم آزاد مەلىتەم، بۈگۈن دۇنيادا آد قازاندىم، ووروشا ووروشا،
دەيدىشە دەيدىشە، پايىزى آلدەم. بۈيۈك دۆلەتلىرى خەيراندەيىپ ازىپ
سۈيۈنۈ چىخاردان فاشىستلىرى دوردوردوز. گۈللەسى قولاغىما
دولونچاق، بىرآن اوتقوندوم. اورەيىم قىزىشىدى. ايكىنچى اوتقونماغا
اينىجەرم قالماي.

جەمھۇرىيەت رەئىسلىيىنى تەربىيە دالىنىدا ووردولار. يەرە يەخىلەيدىمدا،
ھەي كۈي دۈشۈدۈ، قىامت قوپىدۇ. جەمھۇرىيەت رەئىسلىيىنى مەيىتى يەرە
دۈشمۈشۈدۈ، قالان تەلۈزىيۈن گۈرستەمەي.

يەردن قالەيب قاپاق اوتاغىن تەختىندە اوتورۇپ تەلۈزىيۈن باخىدىم.
نەخەدەم يۈنگۈللەش مەشەدەم. اوبۇيدا ايشى يەرە يەرە مەكەن،
قورتارمەشەدەم. سەئۇنىدەگىمەن تەختىن اوستۇندە آتەلەيب دۈشۈدۈم.
تەلۈزىيۈندا قاسىرقا قوپمۈشۈدۈ. بۈتۈن قوشۇن باشى لارىم آغلاشەردىلار.
تەلۈزىيۈنۈ سۈندۈرۈپ كىتاب لارىمى آلە آلىپ، بىللەنى كىتاب لارىن آراسىنا
قوپۇپ، كىتاب لارىمى رەيىزىنلەيىپ يولادۈشۈدۈم. دەلەيزىن يولاجاغىندا
آنام مەنى گۈرۈپ دۈدى:

- «ھارا؟»

دەدەم:

- «مەرسەيە».

◆◆◆ مینی بوس

باشیم آغریدان آزقالیر پارتلایا. ائودن چیخدیغیما پئشمان اولسام دا، قاییتماغا آرینیرم. بالاجا جیبمه تۆکدوگوم آلابولا قورص لاردان چیخاردیب گۆز لیریمی قیسا قیسا بیرینی سئچیب، آغزیما آتیرام. آغیزیمین سویوقورویان کیمین دیر، أما بیرتهراودورام گئدیر. ماشینما ساری یولا دوشورم. پڑوایکی یوزآلتی نین یئرینده بئنزمینی بوسودوروب! آغیزیم آچیق قالیر. تئز آچارلاریمی چیخاردیرام. بونلار مینی بوسون آچارلاری دیر. بیردنه اوچ قولاق بئنز شماییلی ده اوجوندان آسلانیب هله. هه، هر نه ییی خاطر لاییرام...

شخصیتله کئچیرم ماشین سرگیسینه - نومایش گاها - توشلادیغیم ماشینا باخیب، توکان چی یا قاییدیرام:

- سلام علیکم.

- علیکم السلام.

- او اوتوز میلیونلوق اوجاشاسیلی ماشینی ایستیرم.

توکان چی یوووز باخیب دئییر:

- خبرین یوخدور؟

- نه دن؟

- بیر گئجه ده ماشین قیمتی قالخدی گؤیه. ایکی قات، لاپ بئله اوچ قات اولدی.

باشیما آغری سیچره ییر. ایکی یوز آلتی پئژو آلماغیمی خاطیرلاییرام. هه، ائله من ایسته دیم ایکی یوز آلتی ماشینی آلام، بیردن دئدیله تاپیلیمیر. اویانا ایکی یوز آلتی، بویانا ایکی یوز آلتی، آخیردا سگگیز میلیون لوق ایکی یوز آلتی نی، اون ایکی میلیون آلدیم. ایندی لاپ حیرصیم باغیرساغیمی کسیر. دای اؤزومو وورورام علی نین قیلینجینا. ایکی یوز آلتی نی، مینی بوس لا تاغ وورورام. آخی هم اوجا دیر هم ده چین مین ماشینی دؤیور. بئنز کومپانیسی نین آدینی تیرئیلی ده چکمیر. بیرده کی ائله جمعه لر داغا گئدیریک. ایکی یوزمین وئره نه کیمی هامی نی میندیریب، ائله تک قازول پولو آلام. لاپ یاخشسی دا اولار. هه، دای نئیلیم، به بوتهر یوسالاماییم نئيله ییم؟ یا ولوله دن یا زلزله دن، دونن بیرایش گؤرموشم. نه تهر اؤزومو یئر قویوم. ایندی گؤرن دئییه جک، آی بالا باخون، بوباش مهندس مینی بوس نان گلیب ایش لرینه باش چکه. دای وئجیمه دؤیور. هر نه ییی گؤزومه آلمیشام. بیر گئجه ده ماشینین قیمتی اوچ قات اولاندا ائله باش مهندس ده مینی بوسلا ایش لرینه باش وورار. بیر آزدان باشیمین آغریسی سیر ییر. مینی بوسا مینیب، موتورونو خود لاییرام. هله آلاها شوکور آنام بو ماشین گؤرمه ییب یوخسا اوزوم دانلاقدا قالا جاق. بئله:

- آی بالا ائلی گولدورمه اؤزووه، دای بودا آخیراویونوندی؟ نه دئیرلر
آداما، آغیراول باتمان گل.

کئچمه آنامین سرکی لریندن. آخی هرمننه پریدوخت خانیم دئسه او
دا ائله او سؤزو دئییه جک. آما دای قولاغیم بوسؤزلرله دولودر. الیمی آتیپ
بؤیور صندل دن، قارا گؤزلویومو گؤتوروب تاخیرام گؤزومه؛ قابینی دا آتیرام
ائله همان بؤیور صندله. یاللاه سورورم چؤل له مه یه. آخی گؤروم گئدیمی
نه جور دی...

آخشاما کیمین ماشیننی نریلده ده نریلده ده داغا دیرماشدیریرام،
دره یه ائندیریریم، چای دان سویوشورام، سرداوا، ارجیستان یولونو آیاقدان
سالیرام. ماشین الیمه یاتیر. چاناق بولاقداییری دئییر:

- ماشاالله بو ماشیندان چؤرک اییسی گلیر.

آخشاما یاخین شهره یئتیشیرم. کؤرپونون اوستونده قاباغیما بیر
توی کروانی چیخیر. ائله بیل لاپ قیریپ قاجیب لار؛ کؤرپونون یولوندا
کسیب لر. آرخامدا بیر خئیلک ماشین دوروب. قاباق دا دا، توی چی لار،
ممه یئیندن پیه یئییه نه، یئر تۆکولوب آل چالیرلار. نئچه شوفرده ماشیندان
ائنیپ، تویا باخیرلار. دؤرد بئش سیره دالدا اولان ماشینلاردان بیر الینی
بوغا قویوب، بئینیمی دئشیر. سیم لریم قاریشینجاق، آتیلیب ماشیندان
دوشورم. بوغ چالان ماشینا یئتیشیب دئییرم:

- قاباق باغلی دی، بوغ چالیب باش بئینیمیزی آپارما.

منیم بوگلیشیمه، او دا الینی بوغ دان گؤتورور. ائله بو آرا بارادا توی چی لار
داغیلیشیرلار. هه پولیس ماشیننی سسله نن کیمی توی چی لاری پئیزی

قولویا دم وئریلر. تئز گئدیب مینی بوسوما مینیب باسیرام قازا. شهرین چۆلدن چۆله یولوندان-کمری دن- سورورم گئدم باغمئشه یه ساری. قارانیقلا یبیدیر. قارا گۆزلویومو، قویوم قایینا دئییرم. ائله الیمی بؤیور صندله آتанда، الیم دئییر بیرزادا، بیرآز دا آغریییر. دؤنوب ساغ کؤندومه، باخیرام. بؤیور صندل ایله منیم آرامدا بیر قوندارما شوشه وار. شوشه یه بیر قولپ دا قوشوب لار. تئز شوشه نی چکیب بؤیور صندله باخیرام. عینکیمین قابینین یئرینده دویونجاق کاغاذ کوغاذ وار. دؤنوب آرخاما باخیرام. صندل لرین اوزو هئچ منیم مینی بوسومون صندل اوزلرینه اوخشاما ییر. تئز ماشینی قیراغا وئریب، ائییب ماشینین پیلاکینا باخیرام. بودؤلت پیلاکی دیر، قاپیسیندا دا یازیلیب سوایداره سی. قاپی ایچی ده اوتوروب بیر سیقار آلیشدیریرام. بیر بالا جاما شین مینی بوسون قیراغیندا ساخلا ییر، اؤزو ده سوایداره سینین کی دیر. دوشوب قاباغا گئدیب، ایچینده کی آدام لارا دئییرم:

- آی بالا، مینی بوس ایتیرمه میسوز؟

اونلار بیر مینی بوسا بیرمنه باخیب سونرا دئییر:

- ائله اؤزودی!

دئییرم:

- یاخشی بوسیزون مینی بوس، ایندی منیم مینی بوسومی وئرون.

آغیزلاری آچیق قالیر. بیر دئییر:

- والله بیز ائله تک انشیتیمشیک کی بیر مینی بوس ایتیپ! قالانین

بیلمیریک!

اونلاری بورا خیب، مینیبوسا مینیب، ماشین دوراجاق لارینا سورورم.
 اورا یئتیشیب یئتیشمز، یئکه قاپیسی نین قاباغیندا ساخلایب الیمی
 باسیرام بوغا. گودوک چو چیخیب مینیبوسو گۆرونجک جیک قالیر.
 دئییرم:

- یاخشی بوسیزون مینی بوس، ایندی منیم مینیبوسومی وئرون.
 دیلی توتولان کیمی اولوب تنز قاجیر تلفون باشینا. کئچیرم دورا جاغین
 ایچینه. اویانا باخ، بویانا باخ، یوخ مینیبوسومدان خبر یوخذور. دورا جاغین
 لاپ باشیندا بیر آنبار گۆروب اونا ساری جان باسیرام. گودوکچو قاقا قاقا
 گلیب منه دئییر:

- بیر دیکه دایان ایندی گلیرلر.

دئییرم:

- من بیللمرم. گرک اورا باخام.

آغا اوندان دئمک، مندن ائشیتمه مک. آخیردا عدالتیمه گوج ائله ییب
 آنبارین قاپیسینی آچیرام. اوزاقدان گۆزوم اوز پیلاکیم دوشور. قاقا قاقا
 گئدیرم قاباغا. گۆردویومه اینانمیرام، پلاکیم بیر تیریلییه قوشولوب!
 آرخامدان های بیدیریق سسی گلیر. نئچه پولیس گلیب منی ائشییه
 سورویوب باسیرلار ماشینا. بوهای هاید ماشینین آیناسیندان بئله آرخادا
 قالان آنبارا باخیرام. تانیش بیرایکی یوز آلتی پئژونو گۆرورم.

◆◆◆ قىزىل سىماور

شئىدگاھ محلە سىندە بىراسكى ائودن عكس سالىرام - تۈرە مەلر
 بوائلرە مىرائى ائولردئىيرلرو من باشلامىشام اصل نىسبلى خانوادەلرین
 سىندلرینى، عكس لرینى آلىب اونلارین بیوقرافى لرینى یازماغا- ائوین
 چؤل دووارینین بىر پارچاسى اوچوب. من دە اورادان راحت ایچەرى یە
 كئچىب بىرايىكى باشلى ائوگۇرورم. - يانى ایكى كۇندون دن دە حیطە
 باخیر- تاقچالاردان، رف لردن، قاپى لاردان عكس سالاركن، بىرسس
 ائشىدیرم:

- بوائلون اولو چىخمايىب!

دۇنوب ساغ كۇندومە باخىنچاق بىر قوجا كىشىنى گۇرورم. گۇزلىرى
 قاماشیر. ائله بیل ایشیغا دوشوب. دئیرم:

- نە دئدین؟

بیردە دئیر:

- بوائونڊن اؤلۇ چيخماييب .

سونرا بارماغينى حيطه سارى اوزادير. اوروسونون قاباغينا كئچيب ،
 حيطه باخيرام . تورپاقلادولموش بيرداش حؤوض وار، آلاخ داهريانى
 توتوب . دؤنورم قوجايا سارى، آما اونوگؤرمورم . ائودن چيخيب اونچوميدانا
 سارى قاچيرام . اونوتايمايىنچاق ، دؤنوب شئييدگاها سارى قاچيب
 لهله يه لهله يه ائله او ائوين تينينه يئتيشب ، اوچ يولون آييريچينا باخيرام .
 قوجا يوخا چيخيب .

ايندى -گئجه چاغى دير- ائوده اوزانميشام آما يوخوگؤزومه گلمير .
 گئجه نين ياريسى دوروب گنديرم او ائوه . اوتاق لارين بيريندن ايشيق
 ياييلير . ياواش ياواش گنديب اوتاغين قاپيسيني آچيرام ، طاقچادا بير
 قيزيل سيماور وار، اؤزوده پار پار پاريلدايير . قاباغا گنديب باخيرام .
 اوستونده ، قاباريق بيريازي وار . يازيني اوخوماق ايسته ييرم آما هئچ نه
 آوارميرام . ائله بيل كلمه لرى دال قاباق يازيبيلار . بيلميرم نه قدر دونوخوب
 قاليرام اما بيردن كلمه لر يئره يئر اولوب ، آيدىنلاشيرلار . ياواش ياواش
 اوخويا بيليرم . يازيب ، "منيم ماليم... بو ايكي كلمه نى اوخويان كيمين
 سيماور آلولانيب ، اود توتور . ايستى سيندن پؤرتورم . پالتارلاريم اريمه يه
 باشلاييب ، ال اياغيم زوققولدايير . ايسته ييرم قاچام ، آما قاچا بيلميرم .
 آلوومنى بورويونجك يئره بيخيليب سورونورم . قيزيل سيماور طاقچادان
 دوشوب باتير يئره . من ده سورونوب سورونوب اوتاقدان چيخيرام .

سحريوخودان دوروب زوققولدايان بارماق لاريمى سويون آلتينا دوتوب ،

آينادا پۇرتموش اوزومه باخيرام. گئديب قازما دامى آختاريب بيرىتل، بير كولونگ گۇتورروب تليس لره بوكوب آخشامى گودورم. آخشام اولونجاق يولا دوشوب، هنده وريمه باخا باخا، همان ائوه گئديرم. كئچن گئجه كى اوتاق قاپ قارا قارائليق دير. بيرقوه چيراغيني يانديريب، اوتاغا كئچيرم. اوتاغين دووارلارى هيسلى دير، ائله بيل اونلارا پيره ميس توتوبلار. هر يئردن تين اييسى گلير. اوتاغين اورتاسى ائشيليپ سونرا دولوب، ائله بيل بيرينى ده يئرده سوروپوب لر. باشلايرام يئرى قازماغا. حيس ائله ييرم بيرى باشيمين اوستونده دير. باشيمي قالخيزينجاق، او قوجا كيشيني گۇرورم. قازمانى اليمدن آتيرام يئره. او منه باخيب باخيب، قاه قاها گولور. هئچ نه دئيه بيلميرم- بلكه ده ايسته ميرم سسيمين تيتره مه سيني ائشيدى- آنجاق اۇزومتوخ توتورام. دئيير:

- نه آختارديغيني ياخشى بيليرم، آنجاق ايستيرم سنه بير ناغيل دئيم، نه دئييرسن؟

ناغيل سۇزونو ائشيدن كيمي يوموشاليرام.

دئيير:

- خانواده نين قوجا آناسى، اۇلوم حاليندا، اوزون سورن بير مريض چيليكدن يورولوب داها آرتيق اۇزونه اۇلوم قوندورور. ائولادلارى باشى اوسته اوتورروب آغلاشيلار، اورتانجيل اوغلان، قرآن اوخويور. ياواش ياواش، آنانين نفس لرى سايخينلاشير. بيردن ده خيريلداماغا دوشوب، سونرا بير دؤنه ليك هوپ دوتور. آغيزينا آينا دوتورلار، هوو بيلينمه يير. دئييرلر: "ماما گئتدى". آغلاشما داها دا اوجالاشير. چادراسيني اوزونه چكيرلر. اونون بالاجا اوغلان نوه سى باخيب گۇرور، چادرا، بويوك مامانين

آغیزی اوستونده قالخیب ائیر. کولک پنجره‌نی آچیب ائوین ایچینده دولانیر. کیچیک اوغلانین قولاغی توتولور. بارماغینی قولاغینا سالیب ترپه دیر. بؤیوک مامانین اورتانجیل اوغلوتختین باشیندا، آیاق اوستونده، یاسین اوخویور. قیزلارین سسی گۆیه قالخیب. ائشیکدن بیرهای کوی قوپوب، دالیجاق، ائوین ایچینه بیر مافا کئچیر.

کیچیک قارداش، اوغلانا ساری گئدیب دئیر:

- گئت حاجی پاشا بیرده عمی اوغلوگیله، خبروئر، دئنن قورتاردی.

اودا ائودن چیخیب، قاچا قاچا اؤزونو چیراغ علی کوچه سینین باشینا یئتیریر. قاپینی دؤینجک، حاجی پاشا چیخیر. اوغلان دئیر:

- قورتاردی.

اوردان دوز قاچیر عباسیه. قاپینی دؤیور. عمی اوغلو قاپی یا چیخیب اونو گؤرونجک دئیر:

- قورتاردی؟

او هئچ نه دئمهییب، قاچا قاچا شئیدگاها قاییدیپ گؤرور، حاجی پاشا ائوین ایچینده دیر، بؤیوک ماما دا تختینده اوزانیب. بوش مافانی قویوب لارا اورتایا. مافانی گؤتورنده، کیچیک قیزالینی اوزادیب مافانین قیراغیندان یاپیشیب دئیر:

- مامامی هارا آپاریرسیز؟

حاجی پاشا اوجادان دئیر:

- چک الینی گؤروم، آخماق اولوبسان؟

بؤیوک ماما تختین دن دیکه لیب دئیر:

- دوز دئيرداي!

كيچيك اوغلان باخير. بوش مافانى چييين لرہ قالخيزيب آپاريرلار. ايندى هامى ييغيشيب قاسميه-استرآباد- قبيرسانليغيغا. بۇيوك قارداشين ايش يولداش لارى، اونواوونددورورلار. بۇيوك مامايا، درين بيرقبيرقازيب لار. كيچيك اوغلان قبيرين قيراغيغا گئديب، بيراووج اونون توپراغيغىندان گۇتوروب، تۇكور جييينه. كيچيك عىمى اوغلو سودا اونا باخيب توپراقدان گۇتورور. كيچيك اوغلان باخيب گۇرور كى بوش بيرآغ پارچانى قبيره قويورلار. بۇيوك قارداش گليب قبيرين قيراغيغىندا چۇمبەلتمە اوتوروب الينى باسирقارا عينكينين آلتينا - آغلاير- ايش يولداش لارى قولتوغونا كئچيب اونوقبيرين قيراغيغىندان قالخيزيرلار. آخشام چاغى كيچيك عىمى اوغلونون آناسى، اونوقوپالاغا گۇتورور كى نييه قبيرين توپراغيغىندان جييينه قويوبسان.

نئچه گون ياسدان سووشوب. بيرگون آخشام چاغى، باجى قارداش لار، بۇيوك قارداشى چاغيريرلار بۇيوك ماما گيله. هامى اوردادير. بۇيوك مامانين تختينى گۇتوروب يئرینه اديال ساليب لار. كيچيك اوغلان باخيب گۇروركى بۇيوك ماما، اديالين اوستونده، بالينچ سيز، زاد سيز، اوزانيب زاريلدايا زاريلدايا دئير:

- هانى منيم تختيم، هانى بالينچيم؟

اودا دوروب گئديب اونون بۇيرونده اوتورور. اورتانجيل قارداش بير كاغاز گۇتوروب الينى اؤلچە اؤلچە اوخويور:

- اوناخيشلى فرش منيم، تلفون كيچيك باجيمين،...

او، لیستی اوخویوب قورتارانا کیمین بۆیوک قارداشین آدی دیلینه گلمیر.
کیچیک قیز، کیچیک قارداشین اوشاق لارینین اویونجاق توپانچاسینی
گۆتوروب اورتانجیل قارداشین آروادینا ساری توتوب، آغیزیلا گولله آتماق
سسی چیخاردیر،

- کووووووو....

بۆیوک مامانین قیزیل لاری دا بۆلونوب قورتاراندا سونرا اورتانجیل
قارداش دئییر:

- بس، قیزیل سیماور؟!

بۆیوک ماما بیر جیهه چکیر. کیچیک اوغلان دونوب باخیب گۆرور کی
بۆیوک ماما قیزیل سیماوری قوجاقلایب اؤز ده قیشقیرا قیشقیرا دئییر:

- بومنیم دی!

اورتانجیل قارداش گئنه ده دئییر:

- قیزیل سیماور هانی؟!

بۆیوک ماما دئییر:

- بوقیزیل سیماور منیم دی، منیم مالیم اوددی.

کیچیک اوغلان قورخا قورخا دؤنوب اویان بویانا باخیب گۆرور کی
هامی نین باشی قال دیر. بۆیوک قارداش آیاغا دوروب چیخیب گئدیر.

نئچه گوندن سونرا قیزیل سیماوری بۆیوک مامانین الیندن آلیرلار

آغیزیم آچیق قالیب. بیرآز دان اؤزومه گلیب سوروشورام:

- آدین نه دیر؟

دئییر:

- اوجاق وئردی.

دئییرم:

- آی آلاه بوآدی هاردا ائشیتیمیشم؟

اوجا دان گولوب گولوب دئییر:

- آلما آلمایا بنزر.

من بوآدی ائشیتیمیشم، آنجاق هاردا؟

اوستوندن نئچه ایل سووشور... بیرگون بیرده بابالی، وارلی کارلی وکیلین ائوینه دعوت اولورام. بوتون سند و عکس لرینه باخاندان سونرا، اوتوروب دانیشیب گولومه یه باشلا ییریق. بیردن گؤزوم میز اوستونده قویولان بیر قیزیل سیماوره ساتا شیر. ائله بیلیرم منی ایلدیرم وورور. دوروب یاخیندان اونا باخیرام. وکیل دئییر:

- بونیقلا ی سیماوری دی. آنامدان قالیب، بو عکسه باخ.

دؤنوب اونون گؤرستدی یی عکسه باخیرام. بیر خانیم دیر نئچه اوشاق دا یانیندا. بؤیرونده ده ائله بو قیزیل سیماور گؤرونور. سوروشورام:

- سیز هانسی سیز؟

دئییر:

- باخ بولاپ خیرداجا اوغلان منم.

تیترشمه دوتوب، آیاغا دورورام گئتمه یه. وکیل دئییر:

- به هارا؟

دئیرم:

- باغیشلايین، من سیزین خانوادەزە گۆرە هئىچ نە یازا بیلەمەرم ...
چوخ آدلى سانلى خانوادەلرە راست گلیرم. أما بو شهرده قیزیل
سیماورلرین سایىسى چوخدور. حالیم یاوالاشیب، دوقتورا گئدیرم. اونون
نوسخەلری منی دینجلدیر، بیرآز دا زیرنگ لە شیب بیرائوہ گئتمە میش
قیزیل سیماورلریندن سوروشورام. واریمیز دئیینجک، بیرماہنا گتیریب
آرادان چیخیرام. بیرگون بیر خانوادەنین دعوتینی قبول ائلە ییرم. آلاہا
شوکور قیزیل سیماورلری یوخدور. هرگون ایکی ساعات گئدیرم ائولرینە،
اونلار دا بؤیوک لرینی گتیریرلر. دانیشدیریب یازیرام. بیرگون شابالارینی
گتیریرلر، شابا بیرآز دانیشینجاق، آغلامسینیب دئیر:

- قوی قرە یازی سروان نان دئییم.

خانوادە نین بؤیوک اوغلو، اوزونوانا ساری وئریب، قولاغینا پیچیلدايیر.
شابا بیرآز سوسوب، اوندان سینە سینە دؤیە دؤیە باشلايیر هؤنکورمە یە:

- یازیق سروانیم، قرە گون سروانیم.

ائودەکی لر باشلايیرلار اونو اوووندورماغا. دای منیم یئریم دؤیور أما
سیمیتلیک ائلە ییب کئچیرم شابانین یانینا:

- اوسروان کیم دی؟

- بهمن، منیم عمیم اوغلی. او شاهین دوشمن لرینە قوشولموشدی،
وال دؤنن کیمین، قاقاق دوشدی. بولارین ددەسى، اول اونى چکیب
گتیریب گیزلە دیب، أما صاباحیسی اونى الە وئردی. بهمنى اؤلدوردولر.
سورا دا آروادین اؤزگە یە وئردیلر.

یاخاسیندان بیرآغ قره عکس چیخاردیب منه گۆرسه دیر:

- سول داکى بهمن، ساغ داکى دا بولارین دده سی دی.

اورتالاریندا بیرسیماور گۆرونور. سوروشورام:

- بوسیماور نه دی؟

- بابالاریندان قالان قیزیل سیماوردی، اؤزی ده یئتیشدی بولارا.

قانیم دونور. ائله بیلیرم سروان منه باخیر. دای شابا دانیشانماییب،
بیردن اوره یی کئچینجک، آرا قاریشیب مصب ایتیر. اوهای های دا، آياغا
دوروب یولا دوشورم. بؤیوک قارداش باشا دوشوب، دیل آغیزائله ییب
منی یولا سالیر. قاپی دان چیخاندا منه دئییر:

- لوطفا شابا دئین لردن واز کئچه سن.

گئده گئده دئییرم:

- بلکه ده هامیسیندان واز کئچدیم.

نئچه گون سورا سورا غیمی دوتورلار. من های وئرمیرم. آخیردا مندن یوخ
سؤزونواشیدینجک، هدقه بیچیرلر. من ده دئییرم ال لرینی قویسون لار
لاپ یوخاری یئر.

نئچه گون سونرا الیمه بیر کاغذ یئتیشیر. منی محکمه یه ایسته ییب لر.
رئیسین یانینا گئدینجک، بؤیوک قارداشین شیکاایتینی منه اوخویور.
یازیب، بو آدم- یانی من- محقق آدیندا خانیواده میزین ایچینه کئچیب،
هرنه ییمیزی اؤیرنندن سورا، لولوتوتو وئریب. اوزونو منه دوتوب دئییر:

- بو سؤزلر دوزدی؟

- بعلی جناب.

- سن نه اوچون گئتمیشدون بولارین ائوینه؟
- بیوقرافی لرینی یازماغچون!
- به نه اولدی؟ نییه یازمادین؟ پیشیک آسقیردی؟
- هه جناب اوجور بیر شئی اولدی.
- باخ منه اوینبازلیق ائله مه، وئرم سنی باسارلار قودوخلوغا. شاکی منه نئچه شاهد گتیریب کی اولارین دا باشینا بو اوینی آچیبسان. هر نه لرین اویره نیب سورا دئییبسن، دوه دوه ساققوزون منه بالووی گؤتور ایت جهنمه!
- من قیزیل سیماوری اولان خانیواده لرین بیوقرافیسین یازمیرام.
- نه داخلی وار؟
- والله نه دئییم اؤزوز گئدون اوجاق وئردی دان سوروشون!
- او کیمدی؟
- بیلیمیرم، گئدین او شئییدگاهین تینینده اولان ائوه، او اوردا هر دن تاپیلیر هر دن ده یوخ اولور.
- سنون عاغلون باشوندا؟
- والله اونی دا دوز توره لی بیلیمیرم! آخی بیلیمک اولمور کی گؤردوک لریمیز دوزدی، یوخسا انشیتدیک لریمیز، بلکه ده دوشوندوک لریمیز؟
- رئیس باشینی آشاغا سالیب، باشلاییر یازماغا، الیه ده منه اشاره ائله بیر کی دوروب چیخیب گئدم. منی پنجره سینده دمیر چیری اولان بیر اوتاغا سالیرلار. نئچه ساعات دان سورا قاپی آچیلیب ایکی آغ گئییملی

آدام ایچه‌ری کئچیرلر. قاباغی باغلی بیر پنجه‌یی منه گئیندیریب،
ماشینا میندیریب، آپاریرلار.

اؤز آرامیز دیر، دلی‌خانا دا پیس یئر دؤیور. بیرینجیسی بوکی دای
بوداواخانا اوداواخانا یا جان باسیب داوا آختارمیرسان، اؤزلری بوردا
گتیریب، بیر بارداق سویونان وئریرلر الینه. ایکینجیسی ده بودور کی ائله
اوردا خاطیرلاییرام کی نییه اوجا قوردی آدی منه تانیش دیر. سالدیغیم
عکس لری آختاریرام. داش زئیوه‌نین کؤهنه قیبرسانلیغینین عکس لرینی
تاپیب باخیرام - هل البت او ائوین عکسیندن قاباق سالمیشام - بیر
قبیرین اوستونده یازیلیب: اوجاق وئردی!

سعید فیوضات ۹۵ - سون ائدیت ۹۷/۴/۲۷

مان ◆◆◆

قېىرداشىنى قوپاردىب كولونگو قوزايىب سىمانا چىرىنچاق آلتىندان
بىر آلاھى داش چىخدى.

قېىر قازان دئدى:

- گل، تحویل آل. انلە بیل گۆى دن گئىدن كۆرپى دوزلدیرمیش لر.
گۆرورسن؟ ھردۆنە تزه داش قوياندا، آلتداكى داشى گۆتورمە مېش، اوستونە
سىمان تۆكوب تزه داشى قويوب لارا! بىر آزايش آپاراجاق.

دئدىم:

- گۆرەسن واختلى قورتارار؟

دئدى:

- ھە بابا، سن آرخايىن اول. بوبىزىم ايشىمىزدى دای.
باشلادی گىنە كولونگو وورماغا. ھردۆنە سىماندان بىرتىكە قوپوب اويان
بويانا سپىلىردى. بىر آزدان سىمان تالا تالا قويماغا باشلايىب آلتداكى

داش اوزه چیخدی. سیمان هر یئرینی دوتوب، رنگی روفوییلینمیردی. کولونگون شوش یئرینی داشین آلتینا سالیب قاهرینجاق، داش بوتوله مه قوپوب چیخدی. داشی قیراغا قویوب، بیرآز اوزگوزونو تمیزله یینجک، یازیسی اوزه چیخدی.

دئدیم:

- بوداش مرمر دؤور!

دئدی:

- لاپ آرالیق داش لاردان دی. بورا باخ، هئچ اونون آلتینا سیمان زاد تۆکمه ییب لر.

باشلادیم یازیسینی اوخوماغا.

دئدی:

- بور حمتلیک نه وخت باسدیریلیب؟

دئدیم:

- قیرخ ایل بوندان قاباق.

دئدی:

- او زامان، دای بوداش لاردان ایشلتمیردیلر.

دئدیم:

- به هاردان تاپیب لار بوداشی؟

قبیرقازان دوداق لارین بوزوب، اوندان باشلادی تورپاغی گۆتورمه یه.

يازی اوزه چيخينجاق، آغيزيم آچيلاقالدى. اؤلوخانيم ايدى اؤزوده
بابامدان سورا اؤلوموشدو. اوجا دان دئديم:

- بونه دى؟

قبيري قازان منيم سسيمه كولونگونو آتيب گليب داشا باخيپ دئدى:
- به سيزون بوردا ياتان اؤلوز كيشى دؤيور؟

دئديم:

- هه، بابام دى. اوغلون اونون قبرينده باسديريрик.

دئدى:

- به بوكيمدى؟

بؤيوك لره زنگ ووران كيمى، اؤلويو وولان يئرinden قونوب گلديلر
قبرسانليغا. داشا باخان كيمين مات قاليب سوسدولار. نه واختدان
نه واختا جينگيلين وايا دوشدولر. تزه اؤله نين خانيمي دئدى:

- ايندى نئيله يك؟

اوغلو دئدى:

- هامى دان ياخشى قبرسانليغين رئيسى بيلر.

اوندان اوزونومنه سارى توتوب دئدى:

- رحمتليى باسديرماق يادووا گلير؟

دئديم:

- هه، من ائله اوزامان بوردايديم. اوندا بورا تزه قيرايدي. بئله لاپ

يادىمدادى كى قىيرىن ايچىنە دە باخدىم، ھىچ زادى يوخ ايدى. سونرا
رحمتلىيى قويدولار قىيرە.

تەزە اۆلەننن اوغلودئدى:

- بوداش يادينا گلمير؟

دئدىم:

- يوخ والله، من بئلنچى بىرداشى، قىيرىن يان يۆرەسىندە گۆرمە دىم.
تورپاغى قىيرە تۆككەن سورا رحمت لىك آتامان قايىتدىق ائو. يادىمدادى
كى قىيرىراز چوققوردا قالمىشىدى. آتاما دئدىم، بە نىيە بئىلە آلچاقدا
قالدى؟ او دا دئدى، سورا جورلايا جاق لار.

بىردن قىيرى قازان قاباغا گلىب دئدى:

- آى بالا، رىيس كى دئىرسوز دونه نىن اوشاغىدى، اوھاردان بىلە جك!
من بئلە فىكرائلىم كى مرمر داشىنا قىراق دووار قويمادىق لارىنا گۆرە، داش
داهاز قالىپ. داشى ھوندورە قالخىزماق، چوخلى سىمان اىستىرمىش.
اونا گۆرە بو كۆھنە آزالىق داشىن نىم ھاردان تاپىپ، بورا قويوب سورا آراز
سىمان نان مرمر داشىن ياپىشىدىرىپ لار. داي بوبىزىم ايشىمىزدى دايانان.
بوندان سورا ھىچ زاد اولايىلمز. بو ايش لردن اولار، اۆزوزى داريخدىرمايىن.
ھامى بىر جور بىر تە ھرنئىلك دئىيىنچك، قىير قازان ايشىنە باشلادى.
گلن قوھوم لاردا قايىتدىلار اۆلويويولان يئره.

بىرازدان رحمت لىيىن باش سوموگو چىخدى. تەزە اۆلونون يانىندا
باسدىرماق اوچون تئز اونو گۆتورروب قويدوم قىراغا. بىرازدان آلاھى

سوموک لری ده چىخدى. من ده هرمنه چىخىردى، تۆكوردوم نایلونا. داها اؤلونون تورپاغا دۆنن يئرى قورتاردى. اۆله نین آروادى قبیری اؤزونه گۆره ايکی قات ايسته ميشدى. قبيرقازان گرک قبیری درین قازيردى. گئديب قيراقدا اوتوروب سوموک لره باخا باخا سيقار آليشدير ميشديم. بيردن قبير قازان دئدى:

- ياللاه بونه دى؟

تئز يومولدم قبيره سارى. قبيرقازانين اينده بيردنه ده آمانا بند اولان کلله واريدى، اؤزوده باياقکيندان يئکه!

ايکيميزده اوتوروب مات قالميشديق. تلفونوم هئى زنگ ووروردو. قوهوم لارسوروشوردولار، قبير حاضيردى؟ گتيرک اؤلونو؟ من ده دئييرديم، يوخ هله.

بيرآزدان قبيرقازان منه دئدى:

- آى قارداش منه داخللى يوخدى ها، آما اينجيمه سن بيرسؤز دئييم. باخ ايندى ياولوله دن يا زلزله دن بوردا ايکى اؤلى ياتيپ. بيرين چؤله آتا بيله ريک؟

دئديم:

- يوخ. بيرايشدى اولوب دای. يازيق اؤلونون نه گوناھى وارکى قبيريندن قوولسون. آما آخى نئجه باش وئريب بو ايش؟

دئدى:

- آى قارداش گل ايشى بوروشدورما. ايندى بوسؤزى اولارا دئسؤن آبير

تۆكدى اولار، اۇلى ده يۇردە قالىپ عالم قارىشار. به بوقبىرايكى مرتبه اولمايا جاق؟ اولسون اوچ مرتبه. سوراليقدا اۇلى يىيه سینه دئيرسن. اۇزلرى نه صلاح بيلرلر ائلرلر. ايسترلر اوچ اۇلونون آدين يازديرارلار، ايسته مزراؤز اۇلوروزون آدين يازديرارلار، ايندى دای بيرقبيرده نئچه اۇلونون ياتماغى مان دؤور كى. او قديم ايدى.

كيچيك كلهنى گؤتوروب باخا باخا قىبرقازانين سؤزلىنه قولاق آسيرديم. بيردن كلهنين آلىنىندا بيردئشيك گؤردوم. چوخ دوزگون بيردئشيك. كلهنين دالين چئويرينجك گؤردوم دالى يوخدى.

آلت قىبرداشيني بير يۇردە گىزلە ديب، قىبراوستوايله، مچيد قورتارانان سونرا، كيچيك كلهنى گؤتوروب آپاردىم دوقتور دوستوما. كله يە دىقتله باخاننان سونرا دئدى:

- بوبير جاوان قىزين كله سى دى. آلىنىنا گولله ده ييب!

اوغوندىن دای گئجه گوندوزوم يوخ ايدى. بۇسؤز ده هئچ كيمه آچيب آغاردا بيلميرديم. بيردن بئىنيمه بير فيكىر گلدى. گئديب قىبرقازانى تاپيب قولاغينا پيچىلدادىم. ايلمدهكى پولوگؤرن كيمى اودقونوب دای يوخ دئيه بيلمه دى.

تلفونونم زنگ وورونجاق آچديم. قىبرقازان ايدى. ساعاتا باخديم.

سحر ساعات ایکی ایدی. قیرقی کیمی اؤزوموتئزیتیردیم اورایا. بیر قوجا کیشی قبیرین باشی اوستونده اوتوروب چیین لری ترپه شیردی. بیر آزدان سه ریلیب، قبیری قوجا قلایب سونرا دا آیاغا دوروب، هنده ورینه باخیب، یولا دوشدو. دالیجاق یوللانیب قره به قره گئتدیم. ایشیغایتیشن کیمین دای اؤزومو ساخلا یا بیلمه ییب اونوو ووروب قاباغا کئچیب، آرخادان اوزونه باخدیم. قوتوم قورودو. هه بومشه صفر ایدی. ماشین کارخاناسیندا منیم ایشچیم! چوخدان ایدی دا ایش بس اولموشدو.

صباحیسی کارخانادا دیدیم. ائله بیل تیکان اوستونده اوتورموشدوم. بیت الاها زنگ ائله ییب، چاغیردیم دفتره. او گلیب منی ائله گؤرونجک دئدی:

- مهندس اولماسین آزار؟

دئدیم:

- بیت الله اوتور.

اوتوروب دئدی:

- بویور مهندس

دئدیم:

- بیت الله مشه صفری تانیردین؟

- هه مهندس لاپ یاخشی.

- باشینا نه گلمیشدی؟

- بیرگون مشه صفرین قاپیسی دؤیولور. ائله بیلیریوخ اولوموش بیرجه قیزی تاپیلیب آما اونا قارا خبر وئریرلر. قیزینین جنازه سینی آلیب، آپاریب

اۋز كندلرېنېن قېيرسانلىغىندا باسدىرېر. صاباح قېيراوستونە گئىدىنچك
 گۇرو قىزى توپراقدان چىخاردىب توخانىب لار. آغلایا آغلایا، قارغایا
 قارغایا، گىنە قىزىنى باسدىرېر. آما ھەر آخشام گئىدىنچك گئە ھمان
 گۇرونونو گۇرور. آخىردا نە ایش گۇرموشدوسە، فېكىرى راحتلاشمىشىدى.
 منە دئدى، اونى راحتلادىم...

سعيد فيوضات، سون ائديت ۹۷/۵/۳۰

◆◆◆ ادکلن

بیرپیچیلتی سسی ائشیدیرم، اونا زنگ ائله، چوخ پیس حالدادی. تئز تلفونوالیمه آلیب اونون نومره سینی توتورام. زنگین سسی اوزانیر. تلفون آچیلان کیمی، آغلاماقدان توتولموش بیر سسی ائشیدیب، گۆزلریمی یومورام. یورغانی بوینوما کیمین چکمیشم. بونئچه اینجی دؤنه دیر کی ائله بیلیرم یوخو گۆرورم. یا بلکه دوغرودان دا یوخو گۆروردوم؟ یوخسا بونلارین هامی سینی فیکیرله شیرمیشم. او سس هله ده قولاغیمدا دیر. بعلی دئمیه اینجاری اولمایان بیر سس. دانیشا بیلمه یین بیرینین سسی. یانی او هله دانیشمامیشدی؟ اوندان من نئجه اونون سسینی ائشیتدیم؟ گۆره سن سسی فیکیرلشمکله یاراتماق اولار؟ یا دا آدام اوغلی فیکیرلشمه میش ده، بیرینین سسینی یارادا بیلر؟

تلوزیوندا بیر قارا کیشیله آغشین و ساری ساچلی خانیم دانیشیرلار، بوراسینی خاطیرلاماییب، هئچ سؤزلرینی ده باشا دوشمه ییرم. ائله

بیل سریال چوخ قاباغا گئدی. فیلمی دالا چکیرم. هه دای بوراسینی خاطیرلایا بیلیرم.

گۆره سن ائله بوردا یوخلامیشام. نه تهرنه وخت یوخلادیغیمی بيله بيله رم؟ هردن ایسته میشم گۆرم نه وخت یوخلامیشام یا نه زامان یوخلایا جاغام؟ آما یا تابیلمه میشم. یاتسام دا، آخیردا بیلمه میشم کی نه وخت یوخلامیشام. تلوزیونو سؤندوروب، گئینیب ائودن چیخیرام.

ماشینی قازلاییرام شیرکته. شیرکتین قاباغیندا ماشین ساخلا ماغایئر یوخ دور، عیبی یوخ دور. آختاریب آختاریب، آخیردا کۆرپونون آلتیندا قارانلیق بیر یئر تاپیب ماشین ته پیرم اورایا. کیتاب لاریمی گۆتوروب شیرکته ساری آدیم آتیرام. باغلی دفتره یئتیشینجک، آییلیب، آشاغی قیفیلی آچماقچون آلمی اوزادیرام. هله ایندی الیمین آغریسی یادیم دوشور. هه الیمی کسدیییم یادیم دوشور. سیزیلدايان یارامین اوستونه باغلانمیش تنظیفی سیغالاییرام. الیمین اویناق یئریندن آشاغی سی شیشیب. قاپی نی آچیب کئچیرم ایچه ری یه. پیلله کاندان قالخاندا اودکولون اییسی گلیر. دؤرد بئش پیلله چیخاندا سورا دؤنوب بیر ده آشاغی یا دوشوب اویان بویانی اییله ییرم. داها اودکولون اییسی گلمه ییر...

◆◆◆ بيزيم آدى گۆزل

- كولى الئيم باشووا. من بيلميرم سن نه تهرباش چىخاردا جاقسان بوقوردلارين ايچينده. خالقين اوشاغى ايلانين گۆزونه دارى سالار، بيزيم كى اولدى سفئى، مايماق، قالدوق آورا. آده بيرجه اوگۆزووى آچ، باخ يان يۇرۇوه. صادىغين اوغلون گۇرورسن، آدمى سوسوز آپارار چايا سوسوز گتيرير. هئچ اولماسا مشه ماشى نين اوغلوندا ن اۇرگن. آدمين گۆزوندن توك قاپير، اونون آخيري چۇرك يئيه جك، سن ده قنوو قيراغيندا اۇله جكسن. آلاباخ آلا، يانديم تۇكولدوم.

آى بوقنوو قيراغى چىخاردانى نه دئيم اولسون. دوغروسونوايسته سز، بوسۇزلىرى آنامين، - چوخونودا آنامين آغيزيندان انشيتميشم - بلكه ده مين دۇنه - داي بئله اولوب كى، زيرنگ، اودپارچاسى يوخسا دا نه بيلم چوخ بيلميش، سۇزلىرىندن زنديى زهلم گئدير.

يىليرسىز نه وار؟ لاپ بئله ايندينين ايندى ليينده ده اؤزومدن سوروشورام. گۆره سن بو چوخ بيلميشلىيى، يوخسا ديلمىزه گلن توخوملوغوهاردان اؤيرنمك اولاردى. قاباق لار، هردن ائله بيليرديم توخوم اولموشام. اؤزومه اؤيئونوب بوخاق ساللاييرديم. ائله اوندا گؤروردون كى يولداش لاردان، يوخسا لاپ بئله اؤزگه لردن بىرى دئير:

- بونون اوره يى صاف دى، ساده اوغلاندى.

هر بو سؤزوا ئشيدنده لاپ يانيب تۆكولوردوم. آخى گئنه ده، داش باش، سفى، مايماق، آلاباخ آلا، خالقين دا اوشاغى وار بيزيم ده، آلاهيىن كرمينه شوكور كيمى سؤزلر، گليب سىرمه دوزولوردولر آديمين آرخاسينا، هرديقه ده گؤزومون قاباغيندا سئيره چيخيرديلار. سؤزون لاپ چيلخاسيني دئيم، بو واتانقاشلىق دا يامان درددير. بيليرسىز نييه؟ آخى بىردؤنه اوز ائله ييب آتما دئيه بيلميرديم كى؛ آخى آل آغ ساققال، اؤزون نه اولوبسان؟ اود اولوب هارانى يانديرييسان؟ ائله گلن ده، گئدن ده، سنه اوز توتوب دئيرديلر؛ ساده سن، نه بيلم چوخ بيلميش دؤيورسن، اؤزون ده دانيشاندا دئيردين:

- بئله ساده ليك ائله ديم، بئله باشيما بؤرك قويدولار، بئله، ائله، شئله. به آخى من يازيق بوتوخوملوغو كيمدن اؤيره نه جكديم؟ خالامدان؟ حاجى موسلوم دن؟ يوخسا سندن؟ ياخشى دئييلر كى كئچل چاره بيلسه اؤز باشينا چاره قيلار. ياخشى، اؤزون پوتور، گلسه نم منى توخوملوق مدرسه سينه قويوردون، كيره معلم توتوردون، نه بيلم كيتايين آليب وئيردين اوخوييدم. اؤز آراميزدى، كئچل باخار گوزگويه، آدين قويار اؤزگه يه.

باشیزی آغریدیرام ها، باغیشلایین. ایندی ایسته ییرم بیزیم بوآدی
گۆزلدن دئیم سیزه. داها دوغروسوایلکه ده نذیریادیما دوشدو آما بیرآز
ات داش ائله یندن سونرا گۆردوم ائله ایکسی ده بیرقاپی یا چیخارلار.
اودور ائله آدی گۆزل دن دانیشیرام سیزه.

آدی گۆزهلین قویون باخیشلی گۆزلرینه باخاندا دئییردین:
- آی آلاه، بئله ده گيجو اولار، بویازیق نه تهرآؤز باشینی ساخالیر
آخی؟

ائله دوغرودان دا آلاه ساخالیردی اونو. اونا یون درسی گئیندیریب
سورویه قوشسایدین، یازیغی آیرد ائله مک اولمازدی. هله پیس پیس
مهندس لیکده فوق لیسانس ایدی. اونو دانیشدیراندا ائله بیلیردین
کی ابتدایی نی اوخویاندان سونرا قولاغیندان توتوب، دومبه لم دوز
اٹشیگه یولاسالیب لار. بئله مهندس لیک هئچ، ائله ساده دانیشاندا
دا چاشیردی. بیری بیرآز دریندن دانیشیب لفظ قلم ایشله دنده، یورغون
اٹششک کاروانسارایا باخان کیمین، دانیشانین اوزونه باخیردی. بئله
باشیندان وور چۆره یینی آل. سؤزون کسه سی، بوآدی گۆزل ائله آلاهین
ایرحمتینی گۆرسه دیردی.

گون اوگون اولدو، آدی گۆزلین ایک یولداشی بیر شیرکت سهمانلادیلار.
آدی گۆزلی ده اؤزلرینه قاتیپ اوچ شریک اولدولار. قیراقدان باخانلار
دئییردیلر:

- آلاه بوایکی یولداشین اوره یینین مطلبینی وئرسین. آلاه تپه لریندن

تۆكسون، ياخشى بوآدى گۆزله يىيه دوروب لار. يوخسا بئيله قوردون ايچينده نه تهر باش چىخاردا جاقدى بويازىق آدى گۆزل.

اوچ شريك آلاقاپى دا گۆزل بير توكان آچىب، هره سى بير ايشين اوجوندان توتدولار. آدى گۆزلى ده قويدولار كى مشترى لرله دانىشيب، حساب كىتابا باخسين. آدى گۆزل آلىش وئرىش ايش لرىنى آلدى بوينونا. هامى دئدى:

- آدى گۆزل؟ اؤز ده آلىش وئرىش؟ اوچ شريك اوچوده باتدىلار!
بیرگون، ايكى گون، بئله من سيزه دئيم گون لردال بادال گليب
گئتدىلر سه، اما بوشيركت باتمادى. مشترى گلنده، آدى گۆزل مشترى نين
اياغينا دوروب، ديل اغيزائله ييب، تومارلار ييردى:
- خوش گليب سوز، صفالار گتيريب سوز، اؤز توكانوزدى، آياق لاروزا
قوربان.

اما هردن ده بير، مشترى هايا باسیردى:
- «نه خبر اولوب، بوزيرنگ ليكده نئچه قارداش سوز؟ بابوزون قيمتين
قويور سوز بوايشه، آى بالا تزه سى نئچه يه دى؟

آدى گۆزل بو سؤزلرى ائشيدنده بوروق وئرىب، او بيريسى ايكى
يولداشيني وئيردى قاباغا. هرهای كوى دوشنده، آلاقاپى دان كئچن لر
يىغىشيب توكانين ايچينه باخىردىلار.

ياواش ياواش سؤز پىرتلادى. آدى گۆزلىن شريك لر نين ايكي سى ده
باشلادىلار اونون دالى جاق دانىشماغا:

- بوآدى گۆزل مشترى لرى سئچير، جيبى دولو، الى آچىق مشترى لره

اۋزويئيشير، ناخوش، چيليس مشتری لری سالیربیزیم شیرین جانیمیزا. بیز دیدیشیب پیس اولوروق، آما او، یاخشی مشتری لرین یانیندا اۋز یترین برکیدیر. هله سوراسی، بیز دیدیشدیگیمیز آدامنان جان دئییب جان ائشیدیر. یانی من دؤیوردوم ها، شریک لریم سنی یولا وئرمه دیلر!

سۆزلر دیلدن دیله گزیب، دئدی دئدی باشلاندى. بیرى دئییردی:

- آخی به نئيله سین؟ یازیق دیل سیز، آغیز سیز، اقل آدام دی دای! بئيله دیده رم چنگی نین ایچینده ناغایر سین؟ گؤرور باتیشا بیلیمیر شریک لرینه سیغینیر دای.

او بیرى دئییردی:

- به یولداشلیق ائله بئله اولار دای.

آدی گۆزه لین یامین وئرمه یین چوخ ایدی. آما اونو چیرپان لاردا وار ایدی:
- گۆردوز، نه دئدیم سیزه؟ بودا بیزیم ساده آدی گۆزل. قوی هله اۋز یترین یاخشی برکیتسین، گؤراوندا یولداش لارینین باشینا نه اویون آچاجاق. گۆتومه یئر ائله رم، سنه نئيله رم. ائله اونا گۆره دی دای دئییلر، رحم ائله مه رحمه قالارسان.

سۆزویان دانیشانلار، ائله دانیشدیلار کی ائله بیل هر نه یی ال لريله قویموشدولار. اوگون اولدو کی هامی دئدی:

- بولارگون چیرتلانندان، ال، قیفیل، آچارا گئده نه کیمین آیریلارلار.

ائشیدن لر گئدیب توکانین یان یؤوره سینده سیچان اوخو گزدیریر دیلر. بیر گون یولداش لار توکانین قاپ باجاسینی برکیدیب، ایچه ری ده های کوی سالمیشیدیلار. نه واختدان نه واختا یولداش لار توکاندان چیخیب هره

سى بيريانا آيرىلىپ چىخىپ گىتىدىلار. ئالە اوباغلانان، توكان باغلاندى. سۆز اورتايا چىخىدى. يولداش لارپاي آيرىمىشىدىلار. صاباحىسى آدى گۆزه لين تزه توكانى آل الوانا بزه نىب، بالا باغمىشه ده هامى يا گۆز وورماغا باشلادى. دوست لار، يولداش لار موبارك اولسونا گىتىدىلار. هره بير تهر اوانو اوووندورماق ايسته ييردى:

- يازىق آدى گۆزل نه چكدين بو ايكي چوخ بيلمىشين ليندن؟ ياخشى صاف سوللى آدامسان يوخسا كلک داشينا چؤيوردرديلرسنى.
آدى گۆزل ده او مظلوم، گوناھ سىز، قويون باخيشلى گۆزلريله باخىپ دئيردى:

- اوّل آلاھ سورا سىز. والله نه دئيم، بو ايكي يولداش باشيمدا ديرومان داشى دارتديلار، اما هانى او آلاھ، اولارين كين اولارا وئردى. سن آلاھ منى باشيما بوراخمايين، دوست دان، قوهومدان، الى آغزينا چاتاندان، گۆنده رين گلسين منيم بو هو ققور توكانىما. من او يولداش لاريم كيمين، پولى قووالايان دؤيورم. اوّل آلاھ سورا سىز. نه دئيبلر، آلاھ كور قوشون روزى سين يوواسيندا وئر. شريك لريم سركى قالمادى منه ووردولار، نم آى ال آياقسىز سان، بيز اولماساق سن اؤلوبسن، نم سن نه بيليرسن بازار نه دى، آل وئر نه دى، ئالە سنى سوروندورسون لر آخيردا باشوى گۆتوروب قاچا جاقسان. اما منيم اوره ييم ايشيقدى. سىزلر كيمين دوستو اولانا زوال يوخذى. سىزدن اومورام.

بو سۆزلر هامى نى قيدىخلادى. مصيبتە دۇندو آدى گۆزه لين ناغىلى.
اوياندا دا ايكي شريك ال بير اولوب سۆزو ياغديريرديلار:

- آی بالا اونون سۆزلرينه قولاق آسمايين. او يالاندان آغلاير،
قېيرسانلىق دان سووشسا يئددى اۇلى اسگيك گلر.

كىمه دئيه جكسن؟ نه خه ديم دئيردىلرسه، هئچ كيمين قافاسينا
كئچمه ييب، بئله هئچ كيمين كاريندا اولمادى. آدى گۆزلىن توكانى
كروانساراي دؤنموشدو. هر كيمى ايتيرسيدين اوردا تاپاردين. ممه يئىندن
په يئيه نه، اؤز ايشىنى يوخسا قوهوم لارى نين ايشىنى يادا بئله لاپ
بئله اوزاق دوست لارى نين دا آل وئرايش لرىنى اوتوكانا ساليردىلار. هامى
آل اله وئريب، باشا بير چيمديك دوز آتيب، آدى گۆزه لين توكانىنى
توتوزدوردولار. ايكي شريك ده او قدر قيشقىردىلار كى سس لرى ياتدى.
آدى گۆزلىن توكانى نين پارلاماسىنى گؤروب، آخىردا، آغىر اولوب باتماق
گليب، يئرلرينده اوتوردولار. آدى گۆزل بئش آلتى آيين ايچينده، بوتون
ياخين كوچه لرى، محله لرى سيريخدان كئچيرتدى. آلا قاپى، باغمئشه،
بالا باغمئشه، عليه، منصوريه، تكه منصور، زىنال، جليل شاه، قريبان،
خاتم النبى ده ائوقالمادى كى آدى گۆزلىن دفترينده، حساب كىتابا
يازىلماي. بئش آلتى آيدان سونرا دا بئله لاپ اوزاق محله لرى آلدى
الينه. ايكي شريك لر چوره كدن دوشوب چييين قووالاماقدان يورولوب
بيريرلريندن آيرىليب ايش لرىنى ده ديشدىلر. آدى گۆزه لين توكانى نين
اىلى چيخماميش باشلادى بؤيوك آدام لارلا اوتوروب دورماغا. داي
محله اوشاق لارينا، يوخسا دوست لارا كؤت وئرمه ييردى. هر كيم توكانينا
گئيدىردى، گؤرودو بؤيوك لر چكىش ديريب ايله شيب لر، اونا گؤره اؤزونه
يئرتاپمانماينجاق اياق اوسته بير سلام وئريب چيخىب گئيدىردى.
ياواش ياواش تانىش لارين آياغى توكاندان چكىلدى. آما آدى گۆزل اؤزونو

توتمايیردی. ائله قاباقکی لارکیمین هریرده تانیس لا اوز اوزه چیخیردی،
سلام دا اونو قاباقلایب تئز کئف احوال ائله ییب دئییردی:

- آی باشووا دولاننام، قارداش به هاردا سان به نییه منی یوخلامیرسان.
واللاه ائله گوزوم یولدا قالیب، گل گینه بیر آجی چاییمیزی ایچ داینان،
آخی بئله ده اولماز.

دوست لاردئییردیلر:

- ساغ اولسون آدی گوزلی، گینه بیزی یاددان چیخارتمايیب. ائله
قاباقکی لارکیمین ائلداردی. آما دای نئینه مک اورا اونون توکانی دی دای،
بیزیم قهوه خانامیز دؤیورکی! ائله یانسین چیراغی گلکسین ایشیغی، واللاه
ائله او چاق چوققون ائله سین بیزه هر نه دی.

یاواش یاواش الی ال لرده اولان لارین یوخسا قیلینج لاری نین قاباغی
دا، دالی دا کسن لرین، آیاغی آچیلدی آدی گوزه لین توکانینا. ائله آدام لار
گلیب گئدیردی کی گؤرن لره سهم آيله شیردی. دئییردیلر:

- آی بالا بو آدام لارین آدی گؤزل نن نه صاباحی، یازیغی ائله قومارا
لاییب لارکی یازیغین خیری کسلیب.

یاواش یاواش پیچیلدا شما لار باشلانندی:

- آدی گؤزل ساده دی، بوننه امجه یی کسن لر، یازیغین ائنین ده
ییه جک لر، اوزونوندا.

بیرایل کئچدی کئچمه دی، وال دؤندو. آدی گوزه لدن یاپیشان لار-
همان ال لری ال لرده اولان لار- هایا باسدیلار:

- آی جاماعات، ییززینهارا گلدیک بوگیجونون الیندن، بونون آدینی بیلن آوارا دی. هامی نین الینه خینا قویار بو.

اوتایدان آدی گۆزل بایداق قالخیزیب الحذر سسله دی:

- آی بالا، هارایا گلون، منی چولی چیخانا چیخارتدیلا. منه ایش دوزلدیلر، ایندی مندن اسکونت ایسته ییرلر اؤزوده هله هله بوغلاری ایسلانمیر. والله بوآل وئرلرده، پولی پولونان دیشمیشم، آند اولسون او بیرجه بالامین اؤلموشونه، بیرقازانجیم دا اولسا ائله اؤلمه دیریل اولوب. ایندی ائله بیل دده لرینین مالین ایسته ییرلر.

اُشیدنلر دیله گلیب دئدیله:

- آده لاپ گۆز گۆره سی دی ها، گونوز گون اورتا چاغی خالقین جیبین کسیرلر.

چکیش برکیش لر باشلاندى. گونده رنگ به رنگ آدام محلّه یه گلیب، بیرتوکانا کئچیب، سوروشوردو:

- آی قارداش بوآدی گۆزل نه تهرآدام دی؟ فیریلداق دی؟

هامی دا دئییردیله:

- آی قارداش بونه سؤزدی؟ بویازیغین آغیزیندا دیلی یوخدی بئله، دانشیغی، دولانیشیغی اوشاق کیمین دی، یازیق ساده دی، ایندی هانسی ننه سی نین اوغلی اونون مالینا تالچیق سالاییب آلاه بیلر. یوخسا بویازیغین سگگیزده آلاجاغی یوخدی دوققوزدا وئرجه یی.

قره یاخالی لارین گلیب گئتمه ک لری چوخالینجاق، محله آدام لاری دیله گلیب دئدیله:

- آده نه آسلانېب سوز بو قاراباختين ياخاسيندان، هله باشينا
بؤرك قويماغوز آز دؤيور شيكايت ائله ييب، گونده سوراغ سوراغا اونو
آختاريشيرسوز؟

شيكايت ائله ين لرین بیری کوچه دن سووشاندا بیر قوجا کیشی اونو
ياخالایيب دئدی:

- آده سیزده آداملیق یوخدی، بودیل سیزه ده قاییزوار؟
آدی گۆزه لین احوالی مصیبت احوالینا دؤنموشدو. بیر بلگه تاپیلمايینجاق،
آختاریشان لارین آیاغی محله دن کسیلدی. دای هئچ کیم آدی گۆزه لین
دیرناغینا توخانا بیلمه ییردی. الی ال لرده اولان لاردا لاپ قارا اوزلو کؤیه گه
دؤنوب، دای هئچ اویان یؤره یه دولانا بیلمه دیلر.

آدی گۆزه لین آدی گئنه دیل لره دوشوب، محله آدامی نین آیاغی
آچیلدی توکانا. آما آدی گۆزه ل یوخ ایدی. یئرینده بیر خانیم منشی بیر
ده نئچه ایشلک چی اوتورموشدو توکاندا. هر کیم آدی گۆزه لی سوروشوردو،
خانیم منشی دئییردی:

- آدی گۆزه لین باشی قال دی.

- آلاه همه شه باشین قال ائله سین.

آرارا سایخینلاشینجاق، بیردن محله یه چوودوشدو. آدی گۆزل بؤیوک
بیر شیرکت آچیب، نئچه یئرده ده شیرکتینین خولالارینی ایشه سالیب.
هامی بو خبره جیک قالدی.

یاواش یاواش خبر آتر چوخالدی. اونون، گیلان دا، مازنداران دا، حئراندا،
بنؤشه دَره ده ویلا تیکدیردییی اوزه چیخدی. دئدی دئدی لر باشلانندی:

- آی بالا نه تئز پارادی بو؟

آما بیر دعوت کاغازی ایشی دییشدی. حاجی آدی گؤزل مکه دن گلیب هامی یا شام وئیر. اؤزو ائله بیر شالان دالانلا مجلسین قاپی سیندا دورموشدو کی گل گۆره سن. شام سفره سی یامان بوللوق ایدی، هامی ایکی قارینا یئدیلر. فیسینجان، پیچاق قیمه، بلگه کبابی، چیغیرتما. قوناق لار، قییش لرینی قویدولار احسان دلییینه. فاتحه وئرلندن سونرا هامی قالخیب سیرمله آدی گۆزه لین قباغینا دوزه لدیلر:

- حاجی آدی گؤزل آلاه بیرده قیسمت ائله سین،...

- حاجی آدی گؤزل آغا آلاه احسانوی قبول ائله سین،...

- حاجی آغا آدی گؤزل آغا، آلاه زیارتوی قبول ائله سین.

اوگوندن سونرا بیرری حاجی آدی گؤزل آغانین واریندان دانیشاندا، دؤوره دن دئیردیلر:

- آی بالا دیلوزی دیشلئون، خالقین بوچجاسی نان نه ایشوز وار؟ یازیق ایشلئیب ایندی ده دیشله بیر دای. به ناغاییرسین، آلاه وئرگیسی نعمت دی، قارینا داش باغلا سین، گئدیر آنتالیا یا؟ نه اولار لاپ یاخشی ائله بیر، پولونا میننت مکه یه گئدیر، کربلایا گئدیر، تایلنده ده گئدیر آخی بیزه نه؟ هرهنی اؤز قبیرینه قویاجاق لار.

دوز دور، سیز باشا دوشدوگونوز کیمی دیر. دئیرسیز من بوما یماغا گۆره سؤزو یان دانیشیردیم هه؟ اوره بیزده دئیرسیز:

- آی بالا اووجووو اییله ییبسن؟

هه، بیلیرم، توتوم بودئیل دی، آما نئیه یک؟ آلا له اولوب جانیمی
آلما یا جاقسیزکی. ایندی کی اؤزومو یویوب یارپوز اوسته قویورام، قویون بیر
آزدا آرتیق دانشیم. هه تندیرایستی دی، یاپمالی واختدی.

بیرگون ایکی جاوان اوشاق دانشیردی لار، سوروشساز هاردا بئله دئیم
آلاقاپی دا. شیخین قدیم حیطی، ایندی کی ائشیگی. هه آخی تزه لیکلده
گئدیب اوردا اوتوروب گلن گئدن لره باخیرام. غرض.
جاوان لارین بیرری تزه ائشیتدیگی سؤزو دوستونو قولاغینا اوخویوردو،
اودا ییغیردی چینک دانیئا. دئییردی:

- بوساده آدام لاردان بئله لاپ اوره ییم قالخیر. آدام دا بئیلله ناکؤندم
اولار، بئیلله ده مایماق لیق اولار. والله من بیلن، بوساده آدام لاری آللادان،
بیژ، وله دوزنالاردا، بولاردان یارالی دیلار! آخی بو ذاتی قیریخ لار، لاپ
بئله بالاجا بیر فیرلداغی دا، باشادوشمه ییرلر. بابا، قاتیغین دا اؤزونه گؤره
داماری وار، آما بو ساده لرده یوخ.

بیردن دؤنوب دئیم:

- کیم دئییب بو سؤزی سیزه؟

دئدیلر:

- حاجی آغا آدی گؤزل آغا!

پاتیناژ ♦♦♦

ائله بیل بیرى تپیک ووردو منه. یوخودان داشلانیب، دوز دۆشه یین اورتاسیندا اوتوردوم. گۆردویوم یوخولار منی لاپ یورموشدو. او قیریق قیریق گۆردویوم گۆروشم لری بیر بیرینه یاپیشدیрмаق ایسته ییردیم. هئچ نه آوارمالی دؤووردو. یوخومون بیر پارچاسیندا، او قدر خالقین ایچینده اؤزومو چیلپاق گؤروب، تومانچاق دولانماغیمدان اوتانمیشدیم. نه یاخشی کی یوخوایدی. بیر باشقا پارچانی دا خاطیرلادیم. بیر بؤیوک عمومی توالت ایچینده ایدیم. هریرایرنج، میندار ایدی. چیم چکینجک، داها یوخولاریمین قالانینی خاطیرلاماق ایسته مه دیم. تنز الیمی آتیب پاکاتدان بیر سیقار چیخاردیب داماغیما قویوب، تلوزیونو آچدیم. کانال لاردا گزیشرکن، پاتیناژ گؤرسه دن بیرکانالی سئچدیم. بوز اوستونده زویمه گئدیپ نه لر ائله میردیلر! بیرى رومانس اوخویوردو، منیم الیم ده کیبریت گزیردی. هر نه گلدى الیمه، بیرجه کیبریت دن سونرا. بوشانمیش خانیمیمین شکلیندن توتوب، آتامین شاه زامانی

سالديردیغی فوکوللو عکسینه کیمین. بیردن پاتیناژچی گۆیه آتلائیپ، بوز اوسته دوشه نه کیمین، گۆزلریمی یوموب دئدیم:

- ایندی یئره ده ییب یانبیزی ازیله جک.

گۆزومو آچدیغیمدا گۆردوم او هله گیرجه نه کیمی فیرلانیر. بودؤنه الیمه دیرناق توتان گلدی، باخمامیش بیرانا آتیپ، یئنه باشلادیم الیمی گزدیرمه یه. سیقارین فیلتری آغزیمدا یاش اولوب، توتونون دادی چیخدی آغیزما. باخمامیش توپوردوم. اینشا الله توپورجه ییم وئدره یه دوشه جکدی. دوشمه سه ایدی ده هر حالدا بیرآز سونرا قورو یا جاق ایدی.

پاتیناژچی، پارتینئرین گۆیه آتیپ، سونرا توتوب باغرینا باساندا، کیریتین اوجو الیمه دَییب آما یئره دوشدو. کیریتی بوشلائیپ، یورقانی اوستومه چکیپ، دؤنوب قاپی یا باخدیم. هه قاپی باغلی ایدی. بیرداها الیمی یئرده گزدیردیم، آما ائله بیل کیریت مندن قاچیردی. اونلار بوز اوستونده رقص ائله یرکن، دونو خوب قالدیم. سیقار دای لاپ ایسلانیپ یاپیشمیشدی دوداغیما. الیمی آتیپ اونو قاپارداندا، سیقارین فیلتری دوداغیمین دریسینی قوپاردیب، قانین دادی آغیزما دولدو. بیر دن کوچه ده سس قالدی :

- آی ایران آلان، آی ایران آلان.

تلوزیوندا کی اوخویان، رومانس اوخویارکن، سوپرانونون لاپ زیل یئرلرینه قالدی. ائله اوندا ایرانچی نین ائششه یی آنقیرماغا باشلادی. دیافراقمیندان آنقیران ائششک، تلوزیوندا کی سوپرانو اوخویانین سولفئژینه گۆره بیر پرده آشاغیدا اولراق، دوئت یاراتدی. پاتیناژچی یئنه پارتینئرینی گۆیه قالدیردی. یئل، ساللانمیش اته یینی دالغالاندیرینجاق، یورقانیم

دا دالغانلاندی. بۆك دوشوب، الیم له گۆزومون شیرپاناق لارینی آریتدیم. سونرا یورقانی ایکی قات ائله ییب، اوستومه چکدیم. آلاهی سیقار قالمامیشدی. ایسلانان توتونون دادی بئینیمه یئرییینجک، گئنه دؤنوب توپوردوم. بیرگۆزوم پاتیناژدا قالیب بیرگۆزوم کیبریتی اختاریردی. بودؤنه الیمی سوقابی یا آتدیم. اما توپورجه ییم سوقابینین ایچینه دوشموشدو. کیبریت ده سویون ایچینده ایدی. قوطوسونون یاپیشقانی چۆزولوب، چۆپ لرسویون اوزونده پاتیناژ اویناییردیلار. بیرایسلاق قوطویا باخدیم، بیر یاش چوپلره، بیرده یاش یورقانا. بیردن برق لرگئتدی. من هله پرده لری آچمامیشدیم. اوتاق قارانلیغا باتدی. چۆپ لرین بیرسینی گۆتوروب قوطونون دیریش یئرینه چکدیم، اما چۆپون اریین زارنیغی قوطونون دیریش دیریش یئرینه یاییلدی. قارانلیقدا قالدیم....

◆◆◆ ئىل

اۋىن اورتاسىندا سالىنان يورقان دۋشكەن دوروب، اۋتورورام. گۈزلىرىمى
قىسب، بوش دوۋارا باخىرام. قالخىب بوش سۈشۈشە لرىنى آشىرا آشىرا
گۈندىب دوۋارا چاتىرام. دوۋارادا بىر عكس چرىتگە سى نىن ايرازى وار.
الىمى دوۋارا سورتوب گۈزلىرىمى يومورام...

تئل لرىنى سىغاللايىرام...

دوۋارين توزو اليمە چىخىر.

- بە عكس ھاردادى؟

الىمى باشىما قويوب، فىكىرلە شىرم. ھە، دونن گۈجە سى عكس لرى
ياندىرمىشام، لاپ بئلە اۋدون اىستىسىنى خاڧىرلايىرام؛ اۋزودە قىوريلان
عكس لردە پىستىكىلى لره اوخشايرىدىم. نئچە دامجى تر آلىنىمدان
سوزولوب دوشور يئره. بىردن قاپى دۇيولور. قاپىنىن آرخاسىنا گۈندىب
سوروشورام:

- قاپی دؤین؟

- منم بؤیور قونشی، آی بالا بیر یئراود توتوب؟

- یوخ قارداش حیطین آلاق لارین یان دیر می شام.

- بابا هیس اییسی باسدی ائویمیزه، دوواری لاری لاپ تزه رهلمیشدیم
آخی.

- یاخشی اؤزوم گلیب تزه دن ره له رم بوواختون خئیره قالسین...

اوتاغا قایدیب الیمده اولان موبایلین ایچینی آختاریب، عکس لرین
بیری سینه دونوخورام. اما موبایل سؤنور. بوش سوقاب لارینی داغیدا
داغیدا گئدیب موبایلین شارژترین زوغونو موبایلا تاخیب، گالثری سینه
گئدیریم. آختاردیغیم عکسی تاپیب، دوواردا قالان چریتگه سیز میخ دان
آسلا بیرام. بیردن عکس دؤنوب ترسه سینه قالیر. الیمی آتیپ موبایلین
ایشیغینی چوخالیدی، گینه قایدیب یئریمده تیرله نیرم. موبایلدا اولان
عکس اوزاقدان کیچیک گؤرسه نیر. بیرآزدان عکسین رنگی روفوقاچیب،
موبایلین اوزوقارالیر، منی ده یوخو دوتور...

سوسوزلوق سوموگومه یئرییر. ال آتیرام سوقابینا، اما سوقابی لار
بوش دیلار. ائوتلفونونو گؤتوروب باققالا

زنگ وورورام. بیر قیز دئییر:

- بور جوزو وئرمه ییسیز. اونا گؤره خطیز بیر باشلی اولوب.

دوروب قبض لری آختارماغا باشلا یینجاق، بیری دوشور یئره. گؤتوروب
تاریخینه باخیرام. هه اوچاغدا نازی تهرانین آزاد دانیشگاهیندا درس
اوخویوردو.

يانا غيم قيزيشير...

- هه، بوده ير هر نه يه!

خاطيره دفترىمى گۆتوروب، اوخوماغا باشلاييرام:

- هه نازى نين فارغ التحصيل اولان گونودور. كرجده ايش تاپيب. يوخ
دئيه بيلميرم، بلكه بير شئى لردن قورخورام؟

دفترى وارقلاييرام:

- اؤزونه بير ائودوتوب. رهن پولونودا من گۆندرميشم.

گئنه دفتر وارقلاييرام:

- من نيه بئيله اونا پيرووت وئيريم؟ بلكه اول آروادىمىن بوشانما غيمدان
قورخموشام؟

نئچه وراق سونرا.....

- داي باجى لاريم دا ديله گليب لر، دئيرلر بونه ايش دى، درسىنى
اوخودون قايت گل داي، آخى بوردا ايش يوخدى؟

من ده، يازيب گۆنده ريرم اونا.

گئنه نئچه وراق سورا:

- الو سلام نازيم دونن گئجه زنگ ووردوم گۆتورمه دين. اوره ييم
قيزيشدى. ياخشى كى بو گئجه دانيشا بيلدين.

دئدى:

- منى شعبه رئيسى وئيرلر.

نئچه ورق سورا:

- زنگ وورورام، یاگۆتورمور یادا دئییرباشیم قالدی. جاوابسیز تاماس...
تلفونو خط وئرمیر، یا دا سۆنوک دور...دای زنگ وورمورام....

نئچه وارق سونرا:

- بوگئجه باجی لاریم باشیما تۆکولوب آغیزلاریندان گلەنی منە دئدیله.
زنگ وورورام گئنه گۆتورمه ییر. بئینیمه قان سیچراییب، اس ام اس
گۆنده ریرم.

دفتری باغلا ییب دئییرم:

- قیزیشدیم ائی، دوروم توشوم حیطه.
آیاغا دوروب بوش سوقابی لاری نی شوتله یه شوتله یه دوشورم حیطه،
حؤضون قیراغیندا دفتری آچیرام:

- کرجده یم. زنگی ووردوم اما خبر اولمادی. قونشونون زنگینی ووردوم.
قونشوائفائف دن دانیشدی:

- بفرمایین (بویورون)

- سلام خانیم منم، بؤیور قونشوزون اری. خانیمیم ائوده دؤیور، موبایلی
دا سۆنوک دی، بیلیرسیز هاردا اولاییلر؟

- نئچه گون قاباق داشینیپ گئتدیله سازمانی ائوه.

سونراکی یازی:

شیرکتین قاپیسیندا اولان گودکچویه دئدیم:

- اردبیلی خانیمی تانی ییرسان، تزه لیکده ده رئیس اولوب.

گودو کچوهه دئییب، سوسدو. بیرآزدان جیبیمین توزون تۆکونجک، او
منیم تلفون نومره می آلدی.

واراق لاری یئل چئویریر، آخشام چاغی شیرکتین گودکچوسومنه زنگ
ووردو. قولاق آسیب دئدیم:

- هه بیلدیم «روز» رستورانی، دئدیگین خیوان آخشام ساعات دوققوز.
آخشام ساعات دوققوزدا کئچدیم رستورانا. بیر خانیم لا بیرکیشی شام
یئیردی. خانیم منی گوروب زنگ آلیب زنگ وئردی.

قاپی دؤیولور. دفتری باغلایب، دوروب والایلا والایلا گئدیم قاپی یا.

- قاپی دؤین

- آچ نامه وارون.

قاپینی آچیننجا، نامه گتیرن نامه نی منه اوزادیب دفترینی قاباغیما
دوتور.

- امضالا

- گل بودا سنین ایمضون، یادیگار ساخلا.

نامه نی آجیب اوخیاندان سورا حؤضون قیراغینا آتیب، بیر سیقاری
داماغیما قویوب آلیشدیریپ، دریندن سومورورام.

سوسوزلوقدان یانیرام، دای آمانیم قیریلیر. سوشیریندن بیر بارداق
دولدوروب، داوالاریمی ایچینه آتیب قانتاریرام. داوا دازهرکیمین دیر،
سودا.

پولیس قاپینی سیندیرماغا ایذین وئیر. قونشوھئی دانیشیر:
- والله جناب، بیلیمرم بوآدامین الیندن نئیلهیم گاه ائویدن هیس باسیر
ائویمیزه، ایندی ده ائویندن ایت اییسی گلیر.

قاپی آچیلینجاق پولیس ائوه کئچیب واتا سوقابی لارین آراسیندان
سووشا سووشا نئچه سینی دیبیرلادیر. افسرین گؤزو موبایلا دوشن کیمین
وئیراونا باخالار. سربازلارین بیرى اونوسسله یینجک، تئز حیطه گئدیر.
هامی بورنوندوتوب حؤضون قیراغیندا دوروب لار. حؤضون قیرناسیندا
قالان بیردفتری، یئل وارقلا ییر. بیرنامه ده باغچادا اولان بیرروزا ایلیشیب
قالیب. افسردیقت له نامه نی روزون تیکان لاریندان آییرب باخیر. بیر
سטרینده بئله یازیپ:

- یا منی بوشایارسان یا دا کبینیمی آخر قیرانینا کیمین وئرسن.
اؤلونون اوستونو اؤرتورلر.

◆◆◆ نقشه

- نئچه ایل بوندان قاباق چوخ راحت چیخدیق ساوالانا، اؤزوده شوره بیلدن! (شوره بیلدن؟)

- هه، شوره بیلدن. بیلیرم چوخ تعجوبلی ایشدی آنجاق نئجه اولدی سا دئییم. شوره بیلین قاباغیندان سووشوب، دیکه دیرماشاندا بیرکند وار ایدی. هل البت بنؤشه دره نی دئمیرم. (ایندی او کند نه اولوب؟)

- بیلیمیرم. اوزامان شوره بیل چوققوردایدی، یولی دا پوش یول ایدی، بالیقلی چاینین سویون دا، اونون ایچینه آچمامیشدی لار. یابین ایستی گون لرینده چرخیمیزه مینیب گئدردیک اورا. پوش یولونون قیراغیندا چرخ لری قیفیلاییب، بؤیوک داش لارین اوستوندن بئله، آشاغی یا ائنیب، سویوناردیق. پالتارلارین اوستونه داش قویوب، سویا دوشوب چیمردیک. نئچه ساعات دان سونرا گؤلدن چیخیب، تزه دن یوخاری یا دیرماشیب، نیار چاییندا جانیمیزا سوووروب، شورانی جانیمزدان

یو یو واردیق . اوندان دا چرخیمیزه مینیب قاییداردیق . سونرالار گؤلون سویو
قالخینجاق ، او داش لار سویون آلتیندا قالدی . آما گینه ده او کندین آدی
یادیمما دوشمه دی . (قدیم کی لردن سوروشموشدون ؟)

- واللاه سوروشموشدوم ، اولار بیرآز فیکیرله شندن سورا هه دئییب ، آما
آدینی دئییه بیلیمیردیلر . (یاخشی سؤزوون قالانین دی .)

- هه بیرگون ، او کند دن سووشوب ، یوموشاق بیراوزو یوخاری یا
یئتیشدیک . قمرباغی ، قاسم قیشلاغی نان ، ساوالانین آراسیندا اولان
دیکه اوخشاییردی . آخی هئچ کیمی گۆرمه دیک کی اورالارین آدین
سوروشاق . کندلی لردئییرلر هر یئرین آدی وار . داها دوغرو دئمک ایسته سم
بئله دئییرلر ، اوبادا آدسیز بئچه اولار .

بیری اولوب ، قایالارین ، دره لرین آدینی دئمه سه ، او یئرلرین آدی یوخدی ،
بئله دئیک . یالانچی یا لعنت . بیر قوجا کیشی یه اورجاق گلدیک . بیرئکه
داشین اوستونده اوتورموشدی . سوروشدوم ، حاجی عمی بورا هارادی ؟
کیمه دئییه جکسن ؟ سوسوب قالدی . نه خه دیم اللشدیم اونو دیله گتیرم ،
اولمادی . ائله دونو خوب قالمیشدی . اونون دونو خودوغی یئری توشلادیم .
سولطان ساوالانا باخیردی . هنده وریمه باخینجاق ، دام داش لاری خارا با
قالمیش بیرکند ، بیرده قبیله یه ساری اوزانیب ، اوخشاما دئین بیر قوجا
قارینی گۆردوم . اونا قولاق آسماغا اوره ییمیز اولمادی . شهرده ایشله یین
فحله لر یادیمما دوشدی . نئیله مه لی ؟ سووشوب گئتدیک ...

یاواش یاواش اوزو یوخاری قالخیب ، نئچه گه دیکدن سوووشدوق .
آیی دا چیخدی قباغیمیزا ، آما ییزی گۆرن کیمی پیزی قولی یا دم وئردی .

آخیردا ایشیق گۆزی یئتیشدیک سولطان ساوالانا، اؤزوده چوخ راحت.)
نه واخت یولا چیخمیشدیز؟)

- واللاه فیکیرله شیرم گؤرورم ائله سحر ایشیقلا نان کیمی، یولا
چیخمیشدیق. (حتماً گئجه نی بیریرده دوشرگه سالمیشدیز؟)

- نه دئییم؟ دوشرگه سالماغیمیز یادیم گلیمیر. یول اوزونی ایشیق
ایدی، لاپ ائله سحر واختینا اوخشاییردی. هاوا دا چوخ خوش ایدی.)
نه واخت قایتدیز؟)

- قایتماغیمیزدان تکجه قارنان کولک بیرده بوران یادیم گلیر. (سینن
گلن لر نه دئییردیلر؟ نئجه گئدیپ گلمه ییزدن سیزه دانیشدیلار؟)

- یوخ، تکجه دئییردیلر کی قایدان دان سورا نئچه آدام منی دؤره له ییب
آپاریب لار. (هارا آپاریب لار؟)

- گئتدیمیز یئر یادیمدا، آخی ائله اوردا اؤزومه گلدیم، اورا موسسه
دئییم نه دئییم، بیلیم؟ (سنن نه ایش لری وار ایدی؟)

- منن سوروشوردولار کی بوتزه یولدان نئجه گئتمیشیک. دئدیک لریمه
قولاق آسیب، یازیب، سورا دا او یولی نقشه ده آختاریردیلار. (گئتدیگیز
یولی تاپا بیلدیلر؟)

- هردن منن سوروشوردولار کی گون هانسی کؤنددن شاخیردی؟
یا مثلاً کؤلگه لرها یانا دوشوب نه قدر اوزانیردیلار؟ من ده بعضیسینی
خاطرلاییب دئییردیم. اولار دا منیم سؤز لریمن، نقشه نی توتوشدوروب او
یئرین هاردا اولدوغون تاپیردیلار. (آدین ایتیردیگین کندی ده تاپدیلار؟)

- ائله بیل تاپدیلار، آما منه دئمه دیلر. سوروشدوم دا، آما سؤزی بیرتھر بوروشدوردولار. (او مؤسسەنین یئری هاردایدی؟)

- میرزه باخشالی دایدی. بیر حیطلی بینا. گیره جکده بینانین نقشه سین دووارا یاپیشدیرمیشدیلاز. بوتون اوتاق لارین ایشله می نه دی، هر اوتاقدا نئچه نفر آدم اولاجاق، یوخسا بئله بئله سؤزلرین هامیسی، یازیلیمیشدی اونقشه نین اته یینه. هه، دوغرودان بینانین بیر نیشانی دا وار ایدی آما الان اونى خاطیرلایا بیلیمیرم. (دای دوست لارونان بوگئدی ب گلمه یه گؤره دانیشیغیز اولمادی؟)

- یوخ، دای او داغچیلیقدان سؤز آچیلمادی!

- بونقشه لرسنه تانیس دی؟

- هه، ائله بونقشه نی منیم دانیشیقلا ریمنان چکیب لر.

- چکن لر کیم ایدی لر؟

- و آللاه تانیما دیم! فقط بیلدیم کی اولار بیر موسسه ده ایشله ییر لر.

- موسسه نین آدی نه ایدی، یئری هاردایدی؟

- آدین بیلمه دیم، آما یئری میرزا باخشالی دایدی.

- هاردا ن بیلدین میرزا باخشالی دادی؟ آخی بیز بیلدییمیز قدر سنی

اورا آپاراندا اؤزونده دؤیورموشسن!

- اؤزلری دئدی لر. من اوردا اؤزومه گلدیم. بیر دؤنه ده گئتدیم اولاری

گؤرم، آما اورانی تاپا بیلمه دیم.

- بیز دوست لارووی چاغیریب، او داغچیلیغا گۆره اولاردان سوروشموشوق. به نییه سوسورلار؟
- من نه بیلیم؟ اؤزلریندن سوروشوز دای!
- یاخشی، باخ گۆر بو عکس لرسنه تانیس دی؟
- بعلی، بولارائله همان گئتدیییمیزیولون منظره لرین گۆرسه دیر. کیم سالیب بو عکس لری؟
- سندن یا دوست لاریندان سورا کیم سالا بیلر؟
- نقشه نی چکن لر! حتما اولار بویولی گئدیپ هر یئریندن عکس سالیب لار.
- او داغچیلیقدا سنین عکس سالانین یانیندا ایدی، ائله دؤوور؟
- هه یانیمدا ایدی. چوخ زامان اولور کی من عکس سالانیمی اؤز یانیمجاق گۆتورورم، آما عکس سالمیرام!
- یاخشی، ایندی دننن گۆرک، بو عکس لرده گونون هاردا اولماغین گۆرورسن؟ یئری بیلینیر؟
- هه. دوغری دئییرسیز، بیلینیر!
- هئچ یادینا گلیر کی یول گئدن زمانی ساعتینا باخاسان؟
- هه یادیما گلیر.
- اولار بیزه دئییه سن هانسی واخت لاردا، ساعتینا باخدین؟ هئچ اولماسا ایکی آیری واختی بیزه دئییه بیلرسن؟

- ھە مثلاً بىر دۆنە ساعاتا باخدىغىمدا، سگگىز ايدى. بىردە ساعا
اچ ياريمى گۆردويومى خاطر لاييرام.

- ايندى بئله دئيه بىلە رىك كى، اوموسسە، سىن گۆرستىيىن يولنان،
بىردە بو عكس لردە بللە نن، گونشەن ھاردا اولدوغونا گۆرە، گئدىش گلىش
زامانىن، سىرە يىنن يازىب لار. اۋزن اىستىرسن گۆرە سن؟

- ھە اىستىرم گۆرم.

نقشە ایلە اونون بۇيرونده كى يازىلان لارى آلىب باخىرام. ايكى سىرە دە
زامان يازىلىب. بىرىنجى سىرادا، اچ گونون ساعا لارى يازىلىب آما
ايكىنجى دە تىكجە بىر زامان يازىلىب، ساعا سگگىز.

◆◆◆ من ... او...

«گئڭن گونبزين» باجاسيندا بيريسيني گۆردوم. قولاق لاريني شەله ييب،
اڭشيتديينى يازيردى»

پىچاغى چىخاردىب مەنە وئرمەك ايسەتەيىنچەك، آلمانق ايسەتە مەدەم.
گولومسونوب دئدى:

- نەدى؟ اؤلومە يئرىكلەين مەن ايدەم، يەسن؟ تئز اول، آل الووہ پىچاغى.
اما او دئدى چاغ لار كئچمىشىدى داها دوغروسواو گئچىكىمىشىدى.
قورويوب قالديم. دئدى:

- نە باخىرسان؟

اۆزومواو يولا وورا بىلمىردەم. هئچ واخت اينتھار قەدر بۇيومە مىشىدەم.
يەلنىز هەردن، بىرناغىلى قوراشدىرمىشىدەم، مثلاً نە بىلىم داوا يئدەم،
مريض خانادا مەنى قورتاردىلار يا دا چالاشدەم اولمادى، يوخسا بئلنچى
بئلنچى سۆزلەر. اما نەن بوآدام مەنەم بىر زامان اينتھار ائتمەك ايسەتە دىيمى

بیلیردی؟ اوسونچوایدی، نه ایدی؟ آوارا قالینجاق، بیر تهر سۆزو دیشمک ایسته دیم. گولوب دئدی:

- سۆزی دیشمه.

داها نه دئمه یه آوارا قالیب چاشدیم. هردن گولوب، هردن باشیمی تولاییب، سونرا دا ایسته دیم یاواش اونون قاباغیندان اکیلیم. اما او آل چکن دئییلدی. ائله پیچاغی منه ساری اوزادیب، دئییردی آل. داها سۆز تاپیب دئییه بیلمه دییمه گۆره، دیلیم دولاشیب، یاواش یاواش داعوا هنگی دانیشماغا باشلادیم:

- نه دئییرسن؟ آل چک مندن، یوخسا!

- یوخسا نه؟

بیردن تاراق سسی گلینجک دیک آتیلیب یاتاغیمدا اوتوردوم. اؤزومه گلیب گۆردوم ائوده ایم. آلبوموموز باشیمین اوستونده کی ایشکاف دان یئر دوشموشدو. گۆتوروب باشلادیم وراقلاماغا. تبریزده اؤیرنجی لییم یی قورتاریب گلندن سونرا، هئچ عکسده مندن ایزیوخ ایدی. بیلیرسیز نییه؟ آخی او قورخولو گون لردن سونرا عکس سالدیرماقدان چکینیردیم و بومنی سورغو سولاچکن بیر یین، ماشینلا گئدرکن، آرخا شوشه دن دؤنوب منه باخیب، گولومسه دییی گوندن، باشلادی- هه، قویون بیر آزدان دانیسیم سیزه- اوندان سونرا، هردن بئله لاپ گولمه لی اولان لاری یاشادیم. مثلا بیر گون آبرساندا کی قبرستانین قاباغیندان سووشاندا، بیر زییل چی، قبرستانین آلقاق دواریندان سکی یه آتلاندی. یامان قورخودوم. زییل چی منیم قورخدوغومدان گولمه یه باشلادیغیندا، داها دا قورخدوم. یا مثلا

بیرگون کیره دوتدوغوموزائوه گئندنه، یولدان کئچن لرین بیرى مندن سوروشدو:

- قورخانا هارادی؟

قولاغیم تکجه قورخانی سئچینجک، قورخومنی گؤتوردو. او گونه یاخین بیرگونده، شعر اوخودوغومدان سونراکی یاشادیغیم قورخولار یادیمدا دوشدو. او ماشینین آرخا شوشه سیندن منه باخان دئدی، کارتینی وئرگوروم. دئدیم، نه اوچون؟ دئدی، صاباح گلرسن گۆره ریک، من دینمه یینجک قورخان سؤزونو دئین بیرده سوروشدو:

- قورخانانی تانیمیرسان؟

زهریم یاریلیدی. ائله بیلدیم منیم قورخماغیما شهله نیب. دای دئمه قورخانا بیر محله آدی آدمیش و او یازیق مندن آدرس سوروشورموش، اما من اوارماییب، قاباغیندان سوزولدوم - آلبوما باخا باخا گؤزلریم سوزولدو. آییندیغیمدا، آلا قاپی نین دربندلی لرکوچه سینده ایدیم. سوتگه ممدین توکانین تینیده دورموشدوم - قویون بوراسین دا دئییم. مشه قافورون مورد آت لاری کوچه نین آغزیندا بوخوولانمیش دیلار. هردن ده بیرکیشنه ییردیله. او پاسلانمیش ساری ایله قیرمیزی جوانان پیکان ماشین لاری دئییم. مشه آسی، توانانین نؤووت چی توکانی نین سکی سینده، بئکار ایلشمیشدی. سنگک خانادا، داش پیشیریپ وئیردیله خالقا!- اونو، بیرده گوردوم. اکبر آغا قاپانی نین یئکه تاختا قاپیسی نین بؤیرونده دورموشدو. سوووشوب گئتمک ایسته دیم. قاباغیمی کسپ دئدی:

- هئچ یانا تَرپه شه بیلمزسن.

پيچاڭى منە سارى اوزاڭىب دئدى:

- اۋلۇوون اوستوندىن كىچە جەيم.

دئدىم:

- من اۋلەسى دۇيورم.

- اوندا گرگ منى اۋلدورەسن.

- آخى سن كيمسن؟ هاردان گليب سن؟ من نە اۋلدورورم، نە اۋلورم.

باخىش لارى منى اينجىدىردى، هله اودوداغىنداكى گولوش، بىردە گۆز قىسماڭى، لاپ منى دلى ائله يىردى. دلى سىعدالە گليب قىراقدان يىزە باخىردى. باشىمدان آغرى توتوب، آغىزىم قوپ قورواولدى. تىرلە يىنجىك دە تىركۈينە يىم ايسلانىب، ايسى قالىخدى. قولىمۇن تىرايىسىنى خوش لاردىم. اما بودۇنە زهلم گىتتى. اليندىن قاشايدىم، دومبەلە دوز دوقتورا گىندە جىك ايدىم، اما، امان وئرمە يىب، ائله پىچاڭىن ساپىنى بوش بۇيرومە دورتوردو. آل قولۇمۇ اۋلچمە يە باشلايىب، نە دئدىيىمى ھىچ اۋزوم دە آوارمادىم. اونا سىنە سىنە يە بىرايتە لىتمە ووردوم. ايكى آددىم دالا گىندىب، يىنە قاباغا گىلدى. دوه دىزى ووردوم، بوروق وئردى. ياخالاشىنچاق، ياخاسى ايمدە قالىدى. ائله گوجومنىم گوجوم ايله بىر گىلردى. اووجونۇ اوزاڭىب دئدى:

- كىشى سن وور بورا.

ائله ايمى يىنە چىرپاندا پىچاڭى اووجوما قويوب، اووجومويومدو. آتماق اىستە دىيىمە، يوموروقلانىمىش ايمى اووجونا آلىب پىچاڭىن ساپىنى باسدى اووجوما. قىشقىرىدىم. گۆزلىرى كىللە يە چىخىمىشىدى.

یاواش یاواش پیچاغین سینه مه یاخینلاشما سینی گۆردوم. گوجومو توپلاییب، جیردن قیشقیردیم. قولونو آرخایا قاتلایینجاق، بیردن قول لاری هئیدن دوشوب، ساللاندی ایکی یانا. گولوشولاپ اییرنج ایدی. الینده هئچ نه یوخ ایدی. اویان بویانی آختاردیم اما پیچاق یوخا چیخمیشدی. آرخایا چکیلدییمده، گولمه یه باشلادی. پیچاق دوز سانجیلیمیشدی جیناغینا. ال لیریمی قولاغیما قویوب باشیمی آییب گۆزلریمی یومدوم. یاواش یاواش گۆزومو آچدیغیمدا یوخ اولموشدو.

گۆزلریم قارالدى. باشیم دولاندی...

پولیس ماشینین اوولتوسو ایلا اؤزومه گلدیم. کیم زنگ ائله میشدی پولیسه؟ باشیمی آشای یا سالیب پۇرتدوم. تر آلنیمدان سوزوردو. منی قول بند ائله ییب ادیالا بوکدولر. دؤنوب پولیس لرین اوزونه باخا بیلیمیردیم. سینم سانجیدی. الیمی ادیالا آتینجاق، قانا بویاندی. هئیدن گئتدیم. ماشین، شیر خورشید کوچه سینه کئچدی. منی ماشیندان دوشوردوب بیر تخته قویدولار. دوشدو یوم ماشینا باخینجاق بیر آمبولانسی گۆردوم... دوقتورون آلیندا کی تر، مونجوقلانیب تۆکولوردی اوزومه، منیم باخدیغیمی گۆرونجک بیر دنه ده ایینه ووردو منه. دای اؤزومو بیلمه دیم... آیینینجاق زینداندان اولدوغومو سانیردیم. اما اؤز ائویمیزده ایدیم! سینه می برک برک باغلامیشدی لار. گوجه نه گوجه نه دوروب کیتاب لاریمین توزونو آلدیم. ساعات لار جا اوتوروب، کردی یه باخیب، سونرا دا گول لره سووئردیم. دوغرو دان دؤرد دووار آراسیندا، بیر یئرده دونوب قالدیغیندا، زامان نئجه کئچه بیلر؟ چارپاشیق فیکیرلر گلدی بئینیمه. اؤزومو بؤیوک مچیدین قاباغیندا گۆردوم. قیزیل چی بازارین ایچیندن بئله

ووروب ائرمیستان کوچه سینه چیخدیم - ائرمیستاندا هامی مسلمان اولموشدو! ائله بلکه ده میسگره بازاری اونا گؤره یاخین تیکمیشدیلر. آخی میس آفتانین اوستونده باش یاریلیب گؤز چیخیردی! - جهان علوم مدرسه سی هله یئرینده ایدی. گؤوده مه قیزدیرما گلدی. کئچدیم کیلاس لارین بیرینه. معلم، محصل لره قیشقیریب دئدی:

- اینانماساز ددووزه لعنت!

هئچ گسدن سس چیخمادی. ناظیم گلیب قارا حالوا پایلادی. قابینین اوستونده یازمیشدی، ددووه رحمت!

- چیخیب گئندنه زئینالدان آلا قاپی یا دؤنمه یی اونودوب، دییرمان بوینوندان بئله دؤندوم اسی گیلین کوچه سینه. اسی نین آربه سینه تابلو آسمیشدیلا. اونو اوخوماق اوچون قاباغا گئدن کیمین، بیرى فیت چالیب دئدی:

- بوتاریخی اثر ثبت اولوب.

یولومو چکیب گئدی، دؤندوم قجه لهیه ساری. نجی عمی دن سو ایسته دیم. اودا سهنکی قالخیزیب، سویو بارداغاً تۆکوب، دئدی:

- ایچ آهلیمان سویى دی، احسان ایمام حسین.

ایچنجک، دئدیم:

- آلاه سنه رحمت ائله سین!

بیردن میراث لا بلدییه مأمورلاری تۆکولوب، نجی عمی نین بوتکه سینی آپاردیلار. سوروشدوم:

- نه اولوب؟

دئدىلر:

- نىجى ۋەمى نىن پروانە سىز بونكە سىنە تىر چىخىپ - ئوۋە قايدىپ ياتاغىمدا اوزاندىم. ئىلە بىلىردىم فىكىرلەرنى ئىلە آغىرلايدىب كى ايندى دۋشە بىم ياپرىخاچاق. گىنە گۈزلىرىم سوزولدى. بىردن گۈردوم قاسىمىيە قىبرىسانلىغىندا آتا بابامىن قىبرى نىن باشىندا يام - آخى اونلارى بىرىئردە باسدىرمىشىدىلار - بىرسىس ئىشىدىب باشىمى قالخىزدىم. ھە، او ايدى. دئدى:

- نە يە باخىرسان؟ ئىلە بىلىرسىن يوخوداسان؟ بودۋنە آرخابىن اول ھىچ يوخوزاد گۈرمورس!

او بئىلە دئىنىجىك بىر شىئى خاطرلايدىم. يوخولاردا قىشقىرماق اىستە دىيىمە، سىمىم باتىب، تىرپشە دە بىلمىردىم، سونوندا زوران گۈجىن اىلمى اوزايدىب، آينىردىم. تىز قىشقىردىم، آما بودۋنە سىمىم بوغازىمدا باتمايىب، لاپ بئىلە قىبرىسانلىغى دولدوردو. آيىق اولدوغوموبىلىنىجىك، داي اۋزومواو يولا وورا بىلمەدىم. دئدى:

- قىبرىدە اۋزوۋوۋە يىر آچ.

- الى بوش؟

الىنى اوزايدىب، يىردن بىر كۈلۈنگ گۈتۈروب، اوستومە آتىب دئدى:

- گئىدىب قىبرىقازان لارىن اوتاغىندان گتىرمىشم. تىزاول.

كۈلۈنگۈ گۈتۈروب ئىلە داشىن بۇيرونە ووراندا، فىت سسى قالخدى. مىراث مامورو گۈبە لك كىمى قاباغىمىزدا بىتتىب، دئدى:

- دئىە سن، دىنىچ قالان آدام دۈررسىن. ايندى دە گۈور قىبرىقازىرسان؟

دئدیم:

- والله بودئدی منه؟

دئدی:

- کیم؟

دؤنوب باخینجاق، گۆردوم اویوخوا چیخیب. منی پولیسه تحویل وئردیلر. بیر پولیس مأمورو قولومدان توتوب ماشین لارینا ساری آپاریب ساغ قاپی دان اوتورتدو آرخا صندل ده. بؤیرومه باخینجاق چیک قالدیم. هه گئنه اوایدی. اؤزوده پیچاغی یئله سینده گیزلتمیشدی. منی اونولا ماشیندا تک باشینا قویموشدولار. نه قدر آلکشدیم، قاپینی آچا بیلمه دیم. دای بیرداها اونولا دیدیشمه یه اینجاریم قالمامیشدی. قولومو سیییریب، پیچاغی الیندن قاپدیم. کسیریندن توتوب قولومون بیلنگیندن یوخاری سینا چکن کیمی، قان فانتالادی. قولومو سول کؤندومه اوزالتدیم. بیر شئی دیمه یینی دویدوم. دؤنوب باخینجاق گۆردوم اونون دا قولوندان قان فانتالاییر. گۆزلیم گئده گئده دؤنوب آرخایا باخدیم. قانیم آتیلیب، ماشینین دال شوشه سینه یاخیلیب اونون قانیلا بیرله شیب، سوزوردو. گۆزومه بیرناخیش گۆرولدو، اؤزوده گولومسه ییردی...

چرخیم

ائیرم ائویمیزین قازما داماینا. آتامین منه آلدیغی ژاپن مالی، «کامیکازه» مارکلی کورسو چرخیمه گؤزوم دوشور. دندهسی وار اؤزوده فرمانی قوچون بوینوزونا اوخشاییر آما اوزو آشاغی. هله قارداشیمین، چین مالی اولان اوچ ایلان فونیکس چرخى ده بوردادی آما اونون دندهسی یوخدور فرمانی دا مارالین بوینوزلارینا اوخشاییر اؤزوده اوزو یوخاری. ایکسینی ده قازما دامدان - تزه تۆره مه لر زئرمی دئییرلر - چیخاردیرام. چوخدان دیر سورولمه ییب لر. هر یئر قارلا هؤرونوب. کورسو چرخین قاباق تهیه ری یئل سیز دیر. یئل وورانین شیلانگینی گؤتوروب، باسماسینی باسیرام قاباق تهیه رین پیسداناسینا. نئچه قول ناسوس وورانان سورا، ته یرتوپ کیمین شیشیر.

چرخ لره باخا باخا دونوخورام.

قارداشیم دئییر:

- گل اوتور قابا قدا گئدک.

دئییرم:

- منی قورخوتما ها.

دئییر:

- یاخشی، اوتور.

من ده مینیرم. قارداشیم سورونجک، هردن آییلیب منته ژین اوستونده
کی اوچ ایلان ناخیشینا باخیرام.

دئییر:

- آده، آییلمه، والایلا دیرسان چرخی.

قورخومدان دیم دیک اوتورورام. او دا قنووون قیراغیندان سورمه یه
باشلاییر.

یئتیشیریک کوچه میزین باشینا.

دئییرم:

- ایندی دوشه ریک قنویا، قول قیچیمیز سینار.

دئییر:

- قاباغووا باخ.

ایمی زنگین دیلینه باسیرام.

دئییر:

- الووی گؤتور زنگ دن.

دئییرم:

- سن ده قنوو قیراغیندان چکیل.

دئییر:

- یاخشی.

زنگیم زینگ، زینگ، ائله یینجک، گۆرورم کوچه باشیدی. بیرى قاباغا
گلیب دئییر:

- نه اولوب

دئییرم:

- ائله بیلیرم قاباق ته یه ریم سوروشور!

دئییر:

- ته یه رین یئلی چوخدی، قوی جورلاییم.

یاخینا گلیب، بیراليله فرمانی دوتوب، اوبیرسی الینده کی آچارلارین
بیریسینی سالیر پیستانایا. ته بیر آرز یوموشالیر. یولا دوشورم سوروب
موللاهادی دان دؤنورم دؤرد یولون آیریجینا (امام چاهار راهینا).
چوخدان دیر بویولو چرخله گئتمه میشم. اویان بویانا باخا باخا دالیرام...

قارداشیم قنوو قیراغیندان چکیلپ آمالاپ داییین گئدیر. توپچولار
مچیدنین قاباغیندا دئییرم:

- یاواش.

دئییر:

- سس یوخ.

یئتیشیریک مجسمه یه.

شاه باغیندان سیرمله سرباز گلیب مجسمه ده دوروبلار اؤزوده رضاشاه
زمانی نین پالتارینی گئیپ لر. ساغ تورموزون قولپونا باسینجاق، چرخ
سوروشوب سربازلارین سیره سینه دَییر. سربازلار بیردنه چرخدن یئیرلر
بیردنه ده یئردن. مییاللاق آشیرام...

بیردن آرخامدان سس گلیب منی آییندیریر. دؤنوب باخیب گؤرورم
بیری منه قیشقیریر. قاباغا دؤنن کیمی گؤرورم سربازلار شاه ارتشینین
پالتاریندا، سیرمله، شاه باغیندان بئله دوزولوب گلیرلر. تورموزو توتا توتا،
بوز اوسته سوروشوب وورورام سربازلارا. چرخ بیرانا، من بیرانا سربازلار دا
بیرانا.

اؤزومه گلنه کیمین گؤرورم شریعتی ده های بیدیریق دیر. بیریندن
سوروشورام نه اولوب؟

دئییر:

- بیر چرخچی سربازلارا چیرپیپ!

باخیب چرخیمی گؤرمورم. گینه همان آدامدان سوروشورام:

- چرخ نه اولدی؟

- سربازلار چرخ اورتادان ایکی قات ائله ییب آپاردیلار!

چرخیمین دالینا دوشورم. دؤنورم داشچی لارا. قره دَیَک دن وورب،
چیخیرام پادیقانا. قاپیدا کی قاروولدان چرخیمی سوروشورام. گؤرمه میشم
دئییر! دوشورم خیوان لارین جانینا. یول آغاردیرام یا یولداشلاریم
دئمیشگن، وطن برکیدیرم.

گئجه يورقون آرغین ائوه گلیب، قوناق اوتاغیندا اوتورورام. گۆزلریم قیزیشیر. بیردن دیسکینیب گۆرورم قارداشیم قاباغیمدا دیر. دئییرم:

- به هاراداسان ایندی یه نه کیمین؟

- نییه تورموزا باسدین؟

- آخی ووروردون سربازلارا!

- سن وورمادین؟

- نییه!

- سحردن بری چرخیمی آختاریرام!

- من ده آختاریرام.

- صاباح لاریم قوشولوب باشلایریق شهری آختارماغا. وارسان؟

- وارام اما ایندی قوی بیرآز یاتیم.

قارداشیم دانیشا دانیشا من اویورام.

گونشین شوگه سی اوزومه دوشنده آیینیب یان یۆره مه باخیرام. قارداشیمی گۆرمورم. دوروب دوشورم کوچه لره.

نئچه آی گزیرم. شهریین بوباشیندان ووروب اوباشیندان چیخیرام. هرکیمی چرخله گۆرونجک قاباغه گئدیپ باخیرام اما هئچ کیم منیم چرخیمدن سورمور. هامی تزه بیر جوره چرخ سورورلر کی من بئنمیرم. پیچاقچی بازارا گئدیپ چرخ ساتان لاردان خبر آلیرام. دئییرلر:

- سن دئدیز چرخ لر چوخدان ییغیشیلیب. یئرینه هامی بوتزه چرخدن
سورورا!

پیچاقچی بازاردان چیخیرام. باشیمی آشاغی سالیب آدیم لاریما
باخیرام. بیردن آییلیب گورورم جیرال باغیندایم. اوشاق لار چرخ لرین
دمیر کله فه سینی، آغا جنان هئلله دیر لر. اوشاق لارین بیرینین قاباغینی
کسیب سوروشورام:

- بو کله فه له ری هاردان تاپیبسیز؟

- ارتش یولوندان!

- او هارادی؟

- سرعینه ساری گئت.

سوراق با سوراق گئدیب ارتش یولونوتا پیرام - قابق اورا باییندیر خان
میدانی دئییر دیلر - اوردا بیر پرس دستگاهی وار. بؤیرونده ده نم نه خه دیم
پاسلانمیش دمیر. دمیر دومورلرین آراسیندا گزنده ایکی پیلک قالیر
آیاغیمین آلتیندا. آیاغیمی قاو زاییب باخیرام. بیرینده یازیب اوچ ایلان
فونیکس، بیرنده ده یازیب کامیکازه.

◆◆◆ تئلى

بىر ساريشىن قىزايىدى. دار كۆينە يى آينىندە، شىشمىش دونوايلا، بىر كۆتۈگۈن اوستونىدە اوتورموشدۇ. گۈزلىرى گۆم گۆى، اوزو گۈلشلى. بۇيورلە مە، بويلانىب گۆيە باخىردى. ايكى الينى دە آرخاسىندان بئەلە قويوموشدۇ كۆتۈيون اوستونە. قول لارى دىرسە يە كىمىن چىرمانىقلى، آياق لارىنىن بىرى يئردە، بىرى دە ساللانمىش. بىراز قاباغا ايىلىب، اوزونويوخاريا توتوموشدۇ. اينجە بئەل بوخونووار ايدى. كۆينە يىنىن اتيەينى دوگونلە يىب، اوزون ساچ لارى دا بئلىنە تۈكۈلمۈشدۇ. فيقور توتوب ائەلە ھئىلە قالماقدان يورولمايمىشدى. ائەلە شن ايدى كى ساعات لار بويو آدمى اوتوردوب اۋزۈنە باخدىرا يىلىردى. گۈزۈم دولوسواونا باخىب بومون اوستونە، بو گۈرۈشۈمو چكىردىم. اوتوردوغو آغاچ كۆتۈيونون دۋرە سىندە قىزل گۈل لار دالغالانىردىلار آما ھىچ بىزىم يئرلرىن زمى گۈل لرىنە اوخشامايىردى. ھرگۈن اوتوروب اونون پورتىرە سىنى چكىردىم. اودا تئىخا گۈلوردۇ. گىجەلر، چكدىيىم ناخىشا گۈز تىكىردىم. ھردن رۇيادا الينى ال لرىمە آلىردىم.

ساچ لارینی سیغاللاییب، تومارلاییب، نازلاییردیم. تومارلادیقجا داها دا گۆزل له شیب، داها دا شیرین له شیردی. بیرگون یئددی گئجه ائله ییب، اونا قوندارما بیرآد قویدوم. آخی یاخشی بیرآد اؤیرنمیشدیم. ملاهادی دا حسن آغا سومو چو واریدی، بیرگون بیربالا قیزا سومو وئرنده دئدی گل سومونو آپار ائوه آتئللی قیز. آدینی قویدوم تئللی.

گون، ساچ لارینا شاخدیقچاق، ایشیلدا ییب، بیر بیرچه یی قیزیل، بیر بیرچه یی گوموش اولوردو. بیرگون اونون ناخیشینی قوینوما آلیب حیطده دولاندیردیم. مندن هئچ قاقمیردی، بیردن الیم دؤش لرینه سورتولدو. بؤیوک بیر دو یغونون دیریلمه سینی آنلادیم. یاواش یاواش الیمی بئل بوخونونا چکدیم. الیم یانان کیمی اولدو. بارماق لاریمی آرخایا چکیب باخدیم، ائله ییل قابر چالمیشدی. پؤرتوب، اوزونه باخا بیلیم دیم. آپاریب قویدوم یئرینه. اوندان سونرا گئدیب بالاخانا دا اوزانیب ایچیمه سالدیم هر نه یی. گؤزومو یومونجاق، ال لرینی سیخیب، ساچ لارینا داراق چکیردیم - آما بونلار، او، گلنه کیمی ایدی. اوتزه قوناغی دئییرم - اوزامان، هرگون مدرسه دن سونرا باغ میللی ده کی کیتابخانا دا یا دا بؤیوک مچیدین کیتابخانا سیندا درسیمیزه باخاردیق. ائوه ساری گلن یولدا، اوتزه قوناغ منی تینله ییردی...

یاواش یاواش اوزودانلاقلی یا دؤندر دی منی. من ده دای پورتره چکمه یی قیراغا قویوب، تزه قوناغین آرخاسینا دوشدوم. قییرسانلیغا گئدیب دار دودوک قییرلره باخیردیم، سیناما یا گئدیب، فیلیمده کی دیرناق چکمک کیمین شیکنجه صحنه لرینه باخیردیم.

بیرگئجه ملاهادی مچیدینین قباغیندان سووشاندا گؤردوم بیر

اۋلداشييان مافانى قويوب لارمچيدىن قاباغينا. ھل البت قونشولارين
 بىرى اۋلموشىدو. مچيدىن خلفەسى چىراق لارى سۇندورموشىدو. خزل
 آيينىن يىل لرى باشلادى اسمەيە. كوچەدە ھىچ كىم يوخ ايدى. قو
 ووروردون قولاق توتولوردو. بىر جار اۋزومو اومافانىن ايچىندە گۇردوم.
 اوز دۇندە رىب ائويمىزە سارى كىمىن بىر دىلىمە قاچدىم. كولك داھا
 دا گوجلنمىشىدى. قونشوا ئولرىن بىرىندە، كوچەيە باخان، پنجرە آچىق
 قالمىشىدى. يىل اونو چىرىپىردى. باغىش تنگە سىنىن آغىزىنا يىتىشىندە،
 كولك، توز تورپاغى اوزومە چىرىپىب، آغىزىما، گۇزومە دولدو. آغىزىم
 تورپاق دادى وئرىب، نارىن لارى دىشلەرىمىن آراسىندا قىرچىلدادى.
 قاپى يا يىتىشىنچك، ال آتدىم جىبىمدىن ھاچارى چىخاردام. ھاچار
 الىمدىن سۈرۈشۈپ، يىرە دۈشۈپ، قاپى نىن او الينە دىبىرلاندى. يىل
 ويىلدايىردى. بىردىن كوچە نىن برقى گىتتى. بىر جار ائەلە بىل ھرنە يوخا
 چىخىدى. سانكى اۋلوم، كوچە نىن قارائلىغىندا گىزلە نىب مىنى گودوردو.
 ال آياغىم اسمەيە باشلادى. قالا بىلمەدىم. آتلاىب قاپى يا دىرماشىب،
 حىطە دۈشەن كىمى يۈمۈلدۈم ائە. ائودە گۇز گۇزو گۇرموردو. تى پوپى
 قىباق اوتاغا گىتتىم. تىللى گۇرونوردو. ائەلە بىل تىك باشىنا قالمىقدان
 سىنىسىمىشىدى. كولك قاپ باجانى سىندىرىدى. آرا كىسمەدە اوتتورۇپ،
 اونا باخا باخا يوخلادىم. صابا حىسى بۇيوك مچىدەدە درسە باخماقدان
 سۈنرا، چىخىب، مچىدىن قىزىلچى بازارىنداكى قايسىنىدا دوردوم.
 اوبىرى اوزدە اوگۈدە بۇرك ساتان، گىنەدە توكانىنىن يىرىندە اوتتورۇپ،
 نىچەدە دىنە بۇرك دوزموشىدو قاباغىنا. يانمىش اوزو ايلە منە باخىب گۈلدو.
 جانىما بىر تىترتمە دۈشۈدو. يۈلۈمدە يىشىب، بازار آغىزىندان بىلە، اونچو

میدانداکی کۆهنه کیتاب ساتان لارین بیرینه گئتدیم. کیتاب لارا باخا
 باخا، بیرینی الیمه آلدیم. جیلدی منی توتونجاق دای یئره قویانماییب،
 آلدیم اونو. شئییدگاھدان بئله قایتدیم ائوه. اوگون آنامی محمدیه ده کی
 دیش دوقتورونا آپاردیق. من بیر قیراقدا اوتوروب کیتابین قاتینی آچدیم.
 اوخودوقجا اودقونوردوم. بیر جار اؤزومو قیرین ایچینده گۆردوم، هریر
 قاب قاراللیق ایدی. بیردن آنام جیهه چکدی. ائله بیل دوقتور دیشینین
 عصبینه توخانمیشدی. قورخوسومو گومه یئرئیب، گونا دویغوسو گلدی
 منه. مطب ده قالا بیلمه ییب دوروب گئتدیم خیابانا. ائوه گلینجک
 تئللی یه گۆزوم دوشمه سین دئیبن قابق اوتاغا کئچمه دیم. او گئجه دن
 بری تئخا کابوس باسیردی منی. هر سحر قابق اوتاغین قاباغیندان
 سوزولوردوم. آما بیرگون دای یامان داریخدیم. گۆیلوم چیخیب گزیب،
 دولانماق ایسته میردی. ائوده ده هئچ کیم یوخ ایدی. بیرده گۆردوم
 تئللی قابق اوتاقدوروب منه باخیر. قاچا قاچا گئدیپ اونوقوجاقلادیم.
 ساچ لارینی سیغالاییب، تومارلادیم. گینه هر نَمَنه منه شیرین لشدی.
 بیردن گۆزوم میز اوستونده کی او کیتابا دوشدو. قاتی آچیق قالیب بیر
 صفحه سینین نقاشی سی گۆرونوردو. بیرى آلولا رایچینده یانیردی. دیش
 دوقتورونون مطبینه دیشین اووولماغینین سسی قولاغیما گلیب،
 یانیغینین اییسی ده بورنوما دیدی. ائله بیل بیرى حیطیمیزین قویوسونون
 دیینده جیردن قیشقیریب، زارییردی. بیردن ائوین دووارلاری بیر
 بیرینه یاخینلاشیب منی اورتایا آلدیلار.

سیخیلدیم، سؤموک لیرمین سسی قالخدی. دایاناتیم قالمايىنچاق،
 قیشقیریب، تئللینی توللادیم قاباغیمداکی دووارا. باشی جانیندان

آیریلیب دوشدو خالچانین اوستونه . قاچا قاچا مطباغا تپیلیب ، دیزلریمی قوجاقلادیم . نه واختدان نه واختا اؤزومه گلدیم . آتاملا ، آنام تئلی نین باشی اوستونده دایانیب دانیشیردیلار . مطباخدان چیخدیم . هامی منه باخیردی .

سعید فیوضات - ۹۱ ده یازیلیمیش - ائدیت ۹۶/۳/۲ ، سون ائدیت ۹۸/۴/۲۸

◆◆◆ جیرال

هاوا بیر بالاجا سویوق کیمین دیر. ائله دوغوردان دا بئله بیرهاوا منیم مالیمدیر. یاییں او تر تۆکمەسی ایله هئچ آرام یوخدور. اوزون گون لر آدمی هئی دن سالیر. اوتورموشام جیرال باغیندا. بوباغین آدینی چرخیم اوغورلانا ندا ائشیتیمیشم. کؤکسومو اؤتوروب گؤزومو یومورام...

هه تزه مدل چرخ لر گلیب بازارا. خالام اوغلونا بیر دنده لی، اوزون فرمانلی چرخ آلیب لار. من هله قارداشیمدان قالان اولتدا تاراققا چرخ سی سورورم. آتام منی پیچاقچی بازارا آپاریب، چرخ لری گؤرسه دیب، دئییر:

- بیرین به ین.

من ده بیر چرخ سی به نیرم. چرخین آدی «پئپئرون سی» دیر، اؤز ده ژاپن مالی دیر. چرخ سی مینیب سورونجک اونان خوشوم گلیب، یامان سئویب، یامان دا سئوینیرم. منیم چرخیم خالا اوغلومون چرخیندن گؤزل دیر. اونون لاپ بئله آیدینجاسینا، پاخیللیغی گلیر. چرخ سی گؤزومون

قاباغیندان قیراغا قویمورام. بیرگون ائودن حیطه دوشوب چرخیمی
مینمک ایسته ییرم، آما چرخ یوخا چیخیب. هریانا باخیرام، اونو
گۆرمه ییرم. زئزهمی یه بئله باخیب تاپا بیلیمیرم. ائوده آجیب آغارتماقدان
قورخورام. اما سونوندا هر نه اوزه چیخیر. چرخین یوخا چیخماسی منیم
باشیما سرکی اولور. اؤنوب دؤنوب منه چول ایتیرن دئییرلر. گومان، اوندان
قاباقدان آدیم چیخمیش میش. یانی ایتیرمکده یامان الیم وار ایملش.
بیردؤنه جهان تربیت مدرسه سینده ایکینی اوخویاندا آغ کورکلو بؤرکومو
اوتوبوسدا قویموشموشام. بیردؤنه ده ساعاتی قوران قولپو آریب کوچه ده
قنویا آتمیش میشام. اما اونلار بیلمه دیلرکی او ساعات قولپو بیر فیریرالی
طیاره ایدی. بؤیوک بیر دره نین اوستوندن اوچواندا دوشمن گؤروب توپا
توتدو. ائله دوشمنین گولله سی اونا دییینجک دوشدو دره یه. عینا
اوندان قابق گۆردویوم کیمین. او طیاره دره ده گۆزدن ایتیپ هئچ واخت
تاپیلما دی. آخی دره ایچینده، گور آخان چایا دوشن طیاره تاپیلما زکی
دای. دئین یوخ ایدی آی ننه، آی دده، جنگ ده هر نه اولاییلر، به نییه منه
آدقویورسوز؟ قیسساسی، ایندی چرخیم ایتیپ بیر یانندان، منی قوپالاغا
گۆتورب لر اویانندان. بیر دئییر:

- هه بودا گئتدی بؤرکون یانینا. گۆره سن بونی هاردا اوغورلا تدریبسان.
چرخ تاپیلیمیر من ده باشی سرکی لی قالمیشام. اوزوم قالیب دانلاقدا تزه
چرخ ایسته مه یه ده جییریم یوخ دور. ائله قالمیشام کسילה کسילה. دئمک
هئچ کیم منی باغیشلاماق ایسته میر. من ده هرگون گئیینیب کئچیینیب
یایاق گئدیرم مدره سه یه. قاییداندا حیطه کئچن کیمی منیم چرخیمه
بنزیر چرخ، حیطه ده گۆرورم. اما نه قدر نورنومود سوز اولوب. لاپ اولوب
زهله سیز. یهرینی لاپ یوخاری یا قالخیزیب، فرمانینی دا اوجالیدی لار.

یازیق چرخین جانی، توز تورپاق ایچینده ایتیبدیر. ائله بیل کوللوکدن چیخیب. ائوه کئچینجک، آتامی آغیزی دولودانیشا دانیشا گؤرورم. آناما نه لر اولدوغوندا دانیشیر:

- گومان بیرپاسیبان گؤرور کی جیرال باغیندا ایکی کئچل اوغلان چرخی سورورلر. چرخی اونلارا یاراشدیرا بیلیمیر. اونلاری سؤزه توتور. هاردان آلیب سیزبو چرخی. بیردن اوغلان لارین دیلی دولاشیب چرخی قویوب قاقماق ایسته ییرلر. پاسیبان ایکیسینی ده یاخالایب گتیریر کلنتری یه. اونلاری دانیشدیریرلر. گومان کوچه دن کئچیرمیش لر. بیرده گؤرورلر بیر چادرالی خانیم قاپیدان چیخیب گئدیر چؤرک خانایا قاپی نی دا آچیق قویور. حیطده چرخی گؤروب، خوش لارینا گلیر. بیر یسی کوچه ده دورور، او بیر یسی ده ایچه ری یه کئچیب تئز چرخی آکیر. چرخی کنده آپاریر میشلار. اما الله دان اولان کیمی توتولورلار. ائله بوگون گئتمیشدیم کلنتری یه، گؤرم نه خبر نه اترکی پاسیبان لارین بیر قباغیما قاجیب بو موشتولوغی منه وئردی. آنام سوروشور:

- به او ایکی اوغلانی نئیه دیلر.

آتام دئییر:

- من ریضایت وئریب اولاری باغیشلادیم!

بونو ائشیدن کیمی ائودن چیخیب حیطه دوشورم. چرخ گؤزومدن دوشور. داها آرتیق او چرخی سورمکدن کئف ائله میرم. ایندی ده کی ایندی دیردای چرخه بازیم یوخدور. تکجه بوجور باغدا اوتورب، دونو خماقدان خوشوم گلیر.

◆◆◆ جمعه آخشامی

شورا شورولا ياغيش ياغيردى. حيطيميزى سئل سوگۇتورموشدو. آتام لا
 آنام آل اوتاغيندا اوتوروب ايکيسى ده دونو خا گئتميشديلر. قاپى نين
 زنگى وورولونجاق ايکيسى ده ال هايا قاليب، قاپى يا سارى يومولدولار.
 زنگين سسى هميشه کيندن اوجا گلدى منه. ائله بيل ياغيش اونون توز
 تورپاغينى يويوب آپارميشدى. آتوشگه نين قاباغينا کئچيب، باخديم.
 بيرپاسيان اونلارلا دانيشيردى. هه اونوتانيديم، سوموچوقونشوموزون
 اوغلو ايدى. ياغيش، بۇرکونون ديمدييندن سوزولوردو- نودان کيمى -
 آتا آناملار دانيشيب دانيشيب سونرا گئتدى. آتام قاپينى اورتونجک،
 آنام سمتيرله ييب قاپينين بۇيرونده کى دووارين قيراغينا ييخيليب
 اۋزوندن گئتدى. چادراسى آچيليب جومجولوق سواولموشدو. آتام دا اونو
 اوندوروردو. آنامين هايينا، قونشولار حيطيميزه ييغيلديلار. گئجه يه کيمين
 ائويميزده آدام قاينا شيردى. قونشوموز بالا خانادا منه يئرساليب دئدى:

- سن کئچ يات.

سحر آییلدیغیمدا گۆزوم ائوین دامینا دوشدو. بیر یئردن داما سوکئچمیشدی. آتامین گۆزوندن ایراق، گۆرسه ایدی آل هایا قالا جاقدی. بالا خانادان آشاغا دوشوب کئچدیم ال اوتاغا. آتام بالاجا میزینی قاباغینا قویوب اوزون بیر کاغازین اوستونده هئی یازیردی. آنام دا بؤیرونده اوتوروب، میل لری الینه آلیب یوماغی بؤیرونه قویوب توخونما توخویوردو. سلام وئردیم. ائله بیل ائشیتمه دیلر، بیرده سلام وئردیم، آما اونلاردان های چیخمادی. بوغوز اولوب کئچیب یولاقدا کی پیلله لرین بیرینده اوتوردوم. بؤیور قونشودان - صفیه خالا گیلدن - آغلاشماق سسی گلیردی. او اوخشاما دئمه یه باشلایینجاق توک لیریم بیزیز دوردو. صفیه خالانین بؤیوک اوغلان نوه سی یوخ اولموشدو. بونودویونجاق، گۆز گردیریب بؤیوک قارداشیمی آختارماغا باشلادیم. آما اونون نئچه گون بوندان قاباقدان ائوه گلمه دییینی خاطیر لاییب آتا آناملادانیشماغا باشلادیم:

- قارداشیمین باشیندا نه وار؟

هئچ بیریندن سس چیخمادی. باش لاری اؤزلرینه قال ایدی، بلکه ده حوصله لری یوخ ایدی منی دانیشدیریب دیندیره لر. آرادا آتام گۆزلویونو گۆتوروب، سیلندن سونرا، تزه دن تاخدی گۆزونه. دوروب بیر آزال اوتاغیندا دولاندیم. هئچ باش لارینی قوزاییب منه باخمادیلار.

منی بیر قورخو بورودو. اولمایا قارداشیم یوخا چیخانندان بولارین باشینا هاوا گلیب؟ آما دؤرد ایل اوندان سونرا اوندان خبر چیخاجاق و من بونو هاردان بیلیرم؟ اونودا بیلیرم کی آتام اونو گتیرنده، من قاپی نی اؤزلرینه آچاجاغام! بونو کیم دئییب منه یوخسا منیم باشیما هاوا گلیب؟ یا دونن

گئجه بونو یوخودا گۆرموشم؟ هه دونن گئجه چوخ قات قاریشیق یوخولار
گۆروردوم. هله قارداشیملا بیر چاغدا دانیشگاهدان قبول اولدوغوموزو دا
گۆروردوم. بلکه بویوخولاری بونلارا دئسم اورک لری سئوینر؟ یا دا آرتیق
نیسگیللی اولارلار؟

رادیو آچیق ایدی. بیردن یوخ اولان لارا گۆره دانیشماغا باشلادی. آتاملا
آنام ایکسی ده آل ساخلاییب قولاق آسماغا باشلادیلار. بیردن آنامین
اوره یی کئچدی. رادیو دا دانیشان آداما دئدیم:
- آغزین قوروسون.

آتام آل هایا قالب قونشوموز هجر خانیمی چاغیردی. او بیرسی لرده
گلدیلر. آنامی ماشینا میندیریپ دوقتورا آپاراندا، قیشقیردیم:
- من ده گلیم.

آما منی سایان کیم ایدی؟ تنز پالتار آسانا یوگوردوم آما پالتاریم یوخ
ایدی کی! به بوزهره قالمیش پالتاریمی هاردا چیخارتمیشدیم؟
من ال آیاق ائله یه نه کیمین، اونلار گئدیپ منی ائوده تک قویدولار.
کسیله کسیله گئدیپ تئلویزیونو آچیب قاباغیندا اوزاندیم.

آتام اوخشار بیر کیشی، اؤز یازدیغی شیکایت نامه لری میزین دالیندا
اوتوران آدمین قاباغینا تۆکوب چوخ جیددی دانیشیردی. او آدام هر نه
دئییردی، آتام دا بیر کاغذ تاپیب قاباغینا قویوردو. کیشینین او آداما سون
سؤزو بواولدو:

- منه بلگه گۆرست!

اودا قاروول لارین بیرینه دئدی:

- بونوسال ائشييه .

آما هئچ كيم قاباغا گلمه دى...

فيكىرله شه فيكىرله شه گۆزلىم قىزىشىدى .

يوخودان ديسكىنيب اۆزومو مدرسه كىتاب لاريمىن اوستونده گۆردوم .
 هه جبرآناليز كىتابىنىن اوستونده يوخوم آپارمىشىدى . قارداشىم بير
 يئردە تىكىش دوتمايىب ، اۆزوندن چوخ بۆيوك سۆزلىرىنى بىشاردى . آما
 من ائله درسيم له چكىش بركىشده ايدىم . قارداشىما گۆره منى تحقيق
 دن سالاچاق لارسۆزونو دئىمىشديلرو بومنىم قولاغىما دىمىشىدى . آما
 باشىمى آشاغى سالىب درسىمى اوخويوردوم ، نيه منى تحقيقدن
 سالىسنى لاركى ؟!

يئنه اوتوردوم يازى پوزولاريمىن اوستونده . آتامىن سىنىنى ائشيتىدىم .
 هئى دئىردى :

- يوخ دئدىم .

قارداشىما گۆره آتام ، شهردن چۆله چىخماق ايسته مىردى . آنام بير تهرانو
 ائودن چىخاردىب چۆله آپارماغا راضى لاشدىردى . ايسته سم دوغروسونو
 دئىم ، قارداشىم يوخا چىخاندان سونرا ، ياواش ياواش گۆرونمىزليه عادت
 ائله مىشىدىم . ريحان مرزه كىمىن بير وارليغا دؤنموشدوم .

هه ، او گون ، ناھارا ياخين آنامى بير پىكىنىك يئره يئر ائله مكده
 گۆردوم . آتام يوخ دئسه ده ، بير تهرانوون بوينا قويوب ، گئىندىرىپ ،

كئچىندىرىپ، ماشىنا مىندىردى. مىنى ھىچ سوراقلامىش، گىتىدىلەر. تىزەدىن قايدىپ تىلويىزىون قاباغىندا اوزاندىم. بىر فىلىم باشلامىشدى. فىلىمدە، ھامى شەھردىن كۆچۈپ گىتمىشىدىلەر. بىر قوجا كىشى ايله بىر قارى قالمىشدى. ئوللىلىك لىرىنىن ايل دۇنوموئىتىشىنچىك، اوگونوبىر كىلسەدە جىشنى دوتموشدولار. گىيىنىپ كئچىنىپ كىلسەيە گىتىدىنچىك، اينانلىماز كىمى، ھامى اون لارا موبارك اولسون دىمگ اوچون كىلسەيە يىغىشىدىلار. اونلار گول گىتىر كىم، گىلىپ اوزلىرىدىن اوپن كىم...
ايكى قوجا بوسورپرايزدان چوخلو سئوينىپ، بىر بىرىنى قوجا قلايىپ، گۆزلىرىنى يومدولار...

اما بىراز سونرا فىلىمنى گۆرون تولرى، كىلسەدە، قوجا ارارواد دان سونرا ھىچ كىمىن اولمادىغىنى گۆرستى!

بىردىن يىرىمدىن اتلانىپ دىك اوتوردوم. تىلويىزىون سۆنۈك ايدى. حىطدىن سىل سوكىدىردى. يادىمدان چىخان بىر شىئى اىختارىردىم. اونه ايدى؟ ھە دۇرد ايلدىن سونرا قارداشىمىن قايتماغى. دوغرودان دا ائله مىن قاپىنى اوزونە اچدىم! اما گىنە بىر شىئى اونوتموشدوم. بوسفر يولاق داكى ايشكافى اچىپ اىچىنە باخدىم. گىيىمىم اوردا ايدى، يانىندا دا بىراون ايكى يىنى يىتمەنىن پالتارى. يوخ ائله يىل اىختاردىغىم تىك بولار دۇيورموش. باشلادىم اۋزوملە دانىشماغا:

- آلاھ نمنە يادىمدان چىخىپ؟

بیردن موبایلیم زنگ ووردو. موبایلین مانیتوروندا قارداشیمین آدی
یازیلیمیشدی. تئز آچدیم. دئدی:

- سلام قارداش، بوگون جوما آخشامی دی، ائله بیل آتا آنامیزین قبیری
اوسته گئتمه یی اونودوبسان هه؟

سعید فیوضات ۹۶ - سون ائدیت ۹۷/۴/۲۸

◆◆◆ عكس

موبايلىملايىر گولدن عكس سالىرام كى بۇيرومده اوتوران ادام آلىنى دىزىمه چىرىپىنچاق، دىسكىنىرم. جىنلنمە يىمى گىزلە دىيىن دۇنوب اوزونە باخىرام. مندن بۇيوك اولدوغونا گۇرە حىرصىمى يىيىرم. گودورم سۇزونودئسىن. دوز گۇزومون ايچىنە باخىر. دۇرەدە اوتوروب موبايىل لارى اىلا اوينايان لار باشلارنىنى قالخىزىب بىزە باخىرلار. ائلە بىل قورباغا گۇلونە داش آتىب لار. هامىسىنا آيرى آيرى باخىرام. اونلاردا باشلارنىنى سوخورلار موبايىل لارىنا. بىلمىرم نىيە هامىسىندان زهلم گئدىر. بۇرومده اوتوران ادام مندن سوروشون:

- سىقارىن وار؟

دئىىرم :

- دىزىمه شاپىلدا تامامىش دا سوروشا بىلردىن، يوخ؟

دئىيىر:

- ائله هامی داعوا داعوا دئییر!

او سوسوونجاق ایسته ییرم دورام گئدم. اما بیلیمیرم نییه گئتمه ییم
گلمه ییر.

دئییر:

- دئمه دین، سیقارین وار یا یوخ؟

سیقار پاکاتینی جیبیمدن چیخاردینجاق، بیر گیله سیقار گؤتوروب
قویور داماغینا. من ده بیر گیله قویورام اؤز داماغیما. الیمی جیبیمه آتیپ
فندکی چیخاردینجاق، او منی قاباقلایب، اودو سیقاریما دوتور. سونرا
دا اؤزونونکونو آلیشدیریپ، توستونوپیله ییر گؤیه. توستویه باخیرام. گؤیه
قالخینجاق، سیسقا یئل اونویاییر.

دئییرم:

- سیقارا نه توی کئچیرسن!

دئییر:

- بومنیم عؤمروموئییر، من ده گرک بونوئییم، یوخ؟

اوندان ناتاراز ناتاراز گولور. او سارالمیش، خاراب دیش لری منی
اینجیدیر. گینه ده گئتمک ایسته ییرم، اما گینه ده یئریمده قالیرام.
دؤنوب منه باخیب دئییر:

- نه یامان خارابا قویدولار بوباغ میللینی. حییف اولسون. شهرین بیر
دنه دوزامللی باشلی دینجلمک یئری وار ایدی، اونودا سؤکدولر. گونوم
بوردا کئچردی ائله. ایندی نه پارک قالیب نه ایزی سوراغی. ایندی
هامنین اینده بیر موبایل، دام دوواردان عکس سالیر، بیر شئی ده تاپا

بیلمه‌ینده اؤزوندن عکس سالیر. یاخشی سنین بیردوز عکسین وار بوردا،
هیچ منیم او بیردنه عکسیم ده یوخدی.

قولاق لاریمی شهله‌ییرم.

- هانسی عکس؟

دئییر:

- بوردا سالدیردیغین عکسی دئییرمدا!

دئییرم:

- هاردان بئله آرخاین آرخاین دئییرسن بونی؟

کینه ده آغیزیندان توستو چیخا چیخا گولوب دئییر:

- سنین کیمی بیر اردیلیلینین بوردا بیر عکسی اولمالی دی، یوخ؟

گولومسونوب دئییرم:

- بلکه بیر اردییلی اولاما بوردا عکسی اولمایا؟ اوندان اولار؟

دئییر:

- اؤزگه‌نی بوشلا، سنین بوردا عکسین وار، ائله دؤور؟

دئییرم:

- سؤزون چیلخاسینی دئی، نییه اوخوآتیب یایینی گیزله‌دیرسن.

دئییر:

- نییه آلاهی یثره یورورسان. دئییرم سنین بوردا بیر عکسین وار، والسلام.

به سؤزی نه تهر دئیرلر؟

جینلی جینلی دئییرم:

- یوخ عكسیم یوخدی.

اوندان موبایلیمی چیخاردیب باشلاییرام باخماغا.

دوداغینی بوزوب، قاش قاباغی یئردن گئدیر. بیرآز کئچمه میش ال
آیاغی اسمه جه یه دوشور. سیقاری بیرتهر سورور کی ائله بیل الیندن
آلاجاقلار.

دئییرم:

- نه اولدی سنه، نییه کئفسیز اولدون.

منیم موبایلیم باخیب دئییر:

- ایل لردی بوجاماعات منی گوجلندیریرلر.

- نییه؟

- هئچ کیم دوزدانیشمیر.

- توتاق دوزدانیشدیلا، سنه نه یئتیشه جک؟ بوستان لارین آرتاجاق؟

- امه یووی بوشا وئرسه لر نه اولار؟

- توتاق وئرسینلر، نه داخلی وار؟

- خوشونا گلر؟

- یوخ، ساکی نه اولسون؟

دئییر:

- هئچ

ائله بوسؤزو دئییب دورور آیاغا گئتسین. ایسته ییرم آرخادان چاغیرام.

آما چاغیرا بیلیمیرم. یاواش یاواش اوزاقلاشیر. بیردن قیشقیریرام:

- آی عمی اوغلی.

دۆنوب منه باخینجاق دئییرم:

- هه، منیم بوردا عکس واریم، اؤزوده ائله بیردنه.

بوغلاری گولور...

نئچه گون سونرا عکس لریمه باخدیغیمدا، باغ میللی ده سالینان بیر
عکسیمی تاپیرام. اؤزوده لوپیترله سالینمیشدی.

سعید فیوضات ۹۲- سون ائدیت ۹۷/۴/۲۸

◆◆◆ الله كومه گيز اولسون

يازيق پيشيك قنووون قيراغيندا قيوريلا قيوريلا بوياندا او يانا سورونوردو. ماشين اونو باسلاسا دا اؤلدورمه ميشدى. اما ائله اؤلمه جه دن برى ايدى. ماشيندان دوشوب گئتديم يانينا. گؤزل پاراق پيشيك ايدى - ارديبلده اونا هشترخان پيشيكي ده دئيرلر - حيوان لار كيلينيكي يادىما دوشدو. اونوبيرتهر ماشينا مينديرىب اورايا آپارماق ايسته ديم. يامان ديدهرم چنگى پيشيك ايدى. يان يۇره سينه قويمايىردى منى. قنووون اوتايندا ايكي توكان چى دوروب منه باخيردىلار. اوزومو اونلار سارى دوتوب دئديم: - آى بالا سيزده پالازدان زاتدان تاپيلار؟ ايستيرم بوپيشيكي بورويوب آپارام كيلينيكيه.

ايكي توكانچى منه بير مايماق كيمي باخيردىلار. اونلارين باخيشيندان خىرلانديم. بيريسى دئدى:

- آى عمى اوغلى ائله اونو آل قوجاغينا آبار.

هاهاها.....

آرتیق مایماقلاشماغیما دۈزه بیلمه ییب، دئدیم:

- هئچ ییلیرسیز بو پیشیگین نه ده یرى وار؟

اولارین بیرىسى دئدى:

- یوخ بیلیمیرک. سن دئ اۋرگه نك؟

دئدیم:

- من بونو آپاریب بیر یوز مین تومن خشله ییب ساغالیدیپ، استانبولا

آپاریب ساتا جاغام.

ایکیسینین ده گولوشودوندو. ایلک دانیشان دئدى:

- بونئچه یه گئدر؟

دئدیم:

- لاپ آزی مین دولار.

ایکیسی نین ده گۈزلى به رلدى.

گئدیپ ماشینین دال صاندىغینی آچیب بیر موشامبا تاپیب، دۈنوب

قاییتدیم. بیردن گۈردوم ایکیسی ده قاباغیمدا دوروبلار. قورویوب قالدیم.

بیرىسى دئدى:

- آى عمى اوغلى بئله اولماز کى.

دئدیم:

- به نئجه اولار؟

دئدى:

- بوییزیم محله نین، یانی داش کسن، پیشیگی دی. بونو کلینیکه
آپارماق بیزم ایشیمیزدی، سن بویور، زحمتده قالما.
دؤنوب ایکیسینه ده باخیب دئدیم:
- الله کؤمه گیز اولسون.....

سعید فیوضات - سون ائدیت ۹۷/۴/۲۸

◆◆◆ تغلب

گئىچە گۆردوگوم يوخولار يادىما دوشدو كىچە تىرتىراسىم.

گودو كچونون سسى قالخىر:

- چۆيۈرون كاغازلارى.

كاغازى چۆيۈرىنچك. سورغولارى گۆزدن كئىچىردىب، جىك قاليرام.
بونلار يىن ھىچ يىرىسى منە تانىش دۈۋور. گودو كچونو چاغىرىرام، اما سسىم
بوغاز يىمدان چىخمايىر...

بىردن بىر سس قالخىر. ھە گودو كچونون سسى دىر:

- چۆيۈرون كاغازلارى.

كاغاز تىرتىرتىرە يىن اليمدە بايراق كىمىن دالغالانىر. سورغولارى گۆزدن
كئىچىردىنچك سۆيۈنۈب، فىندىلى وورا وورا تىز تىز يازماغا باشلايىرام.
جاھان علوم دىرىستانىن يىزى فىزىك محصىلى اولاسان، جىر ئالير
اولا، بىردە نھاىى ايمتحان، گۆرنە اولار، اۋزودە كى اىكى ھفتە دن سونرا

کنکورون اولاً. بیرینجی سورغونون آرخاسینی وورورام یئره، اکینجیسیینی
مَلر قویوب، اوچونجوسونو، ائله بارماق لاریمین آراسیندا اریدیرم. ایش
قورتارینجاق، نفسیم یوموشالیر. ایمتحان کاغازینی چال چؤور ائله ییب
دورورام آیاغا. ائوه کیمین فیت چالاچالا گئدیرم. هله گلن ایمتحانا ایکی
اوج گون قالیر. یئمہ ییمی یئییب، بیرآز دینجه لیب درسہ باشلاییرام. بیر
آزدان بؤیوک قارداشیم گلیر. ائوه کئچینجک دئییر:

- هانی اوسعید؟

دیسکینیب دئییرم:

- بوردا یام.

دئییر:

- دوزون دئنن، سن بوگون ایمتحاندا تغلب ائله ییبسن؟

مات قالیب بیرآز سونرا دئییرم:

- نه تغلوبی، من کیلا سین بیرینجی محصلیل لریندن! تغلب هارا، من

هارا؟

فیکیره گئدیر. دئییرم:

- نه اولوب؟

دئییر:

- گودوکچو معلم لردن بیرى گلیب منه دئدی، قارداشینین تغلوبون

توتدوم، آنجاق کاغازدا آدین گؤروب بورا خدیم.

دئییرم:

- هئىچ بئله بىر ايش اولمايىب .

قارداشيم دونو خا گئديب ، بىر آزدان دئير :

- دئيرم بيزيم سعيده بئله بىر ايش گورمز . نه بيليم جاماعات لاپ قاتيب .

سونرا چىخىب گئدير . بوسوز بئىنىمى قارىشديرير . هريانا باخيرام قارداشيمين چىمخيراغىنى گورورم . گوز يوموب امتحان جلسه سینه فيكىرله شيرم . ورقه مى يازا يازا بىرى بويلانيب منيم يازديغيما باخير . من ده اوزومدن خبريم اولمايش بىر آزدانكى قالميشام . معلم ائله بيليرمن اونا تغلب يئتيريرم . ايستيرورقه مى اليمدن آلا آما آدىمى گورن كيمين بو ايشدن واز كئچير . اوز اوزومه دئيرم :

- بوشلا بابا بئله ده ايش اولار ؟

آما بىر آزدان كينه كوركومه بيره دوشور . ائله هئى جوره به جوره سورغولار گلير بئىنىمه . گئجه يئر ييمده بيرغالانيرام . سحر دوروب گئديرم امتحانا . منى ايچه رى يه قويمايىب اليمه بير نامه وئيرلر . نامه ده يازيب ، چون نهاييده تغلب ائله ييىسن ، گرگ قايدىب بيرده اول نظرى دن اوخويوب قايداسان ! مدرسه نين زنگى چالينينجاق يوخودان داشلانيب گورورم درسه باخماغا اوچون قوردوغوم ساعاتدير . آخى او معلم هاردان قونداردى بوهدرن پده رنى ، نه بيليم بويما دره نى .

اوگونو ائله گيجلله نيرم . گون اورتا چاغى قارداشيم اوستومه گليب كينه

منه چىمخيرير :

- نیه یالان دانیشرسان؟ تغلوب ائله ییسن، دئنن ائله میشم دا، نیه گیزله دیرسن؟

آیاغا دوروب دئیرم:

- نیه گرک یالان دئیم، ایستیرسن گونا سیزاولا اولا، دئیم گونا هلی یام. او دیقه آتام یئتیشیب بیزیم دئیتلشمه ییمیزی گۆرونجک دئیر: - نه های دی؟ نه اولوب؟ نیه بئله سۆز گولشدیریرسیز؟ قارداشیم دئیر:

- نه اولاجاق گودوکچی معلم دئییب قارداشینین تغلوبون توتوب بوراخمیشام، اؤزوده نهایی ایمتحانیندا. دونن دئدیم، بودا هادی. من ده بوگون گئدیپ اونا دئمیشم کی منیم قارداشیم تغلب ائله مه ییب. قایدید نه دئسه یاخشیدی؟ دئییب، گل خالق یاخشیلیق ائله، گرک اونون تغلوبون توتایدیم، اؤزوده نهایی دا.

آتام دئیر:

- بیرآز دؤزوملی اول، چوخ سۆز دئیرلر گؤر آخی قارداشین نه دئیر؟

قارداشیم یوموشالیب دؤنوب منه دئیر:

- یاخشى، ایشدی اولوب دا، اگر دوغرو دان بوایشى گؤروبسن، داهاما. قوی بیز او کیشى دن تشکور ائله یک.

حیرصیم باغیرساغیمی کسیر. آیاغیمی یئر ووروب دئیرم:

- نه ایستیرسیز، دوزی دانیب، سیزه یالان دئیم. من تغلوب زاد ائله مه میشم، نیه ایستیرسیز زوران گوجن منیم بوینوما قویاسیز.

آتام دئییر:

- بئله اولماز، سنی او معلمنن اوزلشدیرسک اولار؟

دئییرم:

- من وارام.

گئجه نی یاتا بیلمه ییب ائله بو سؤزلره فیکیرله شیرم. بلکه اؤزومون خبری اولمایا اولمایا بوایشی گؤرموشم؟ او اول گؤردویوم گؤرونونونه ایدی. بلکه ائله دوغرودان سوال لارین جاوابین بیلیمیرمیشم سورانه بیلیم بیریتردن تغلوب ائله ییب یازمیشام؟ هانسی گؤردویوم دوز ایدی. او اولده سوال لاری بیلمه دییم یوخسا سورا تئزتئز کاغازی ازبردن یازیب دولدوردوغوم؟ اگر منه تغلب وئریلمیشدی، کیم وئرمیشدی؟ یا بلکه اؤزوم قاباقجا تغلب یازیب قویموشدوم جیییمه؟ دوروب تئز میزیمین اوستونو آختاردیم. دولو ایدی خیردا کاغازلاردا یازیلان فرمول لارلا. آما من ائله همیشه فرمول لاری یاخشی اؤیره نیب بئینیمده ملکه ائله مه یه گؤره یازاردیم بوپیتیک لری. اوندان هر یئرده مثلاً قوناقلیقدا دا اولاندا چیخاردیب اونلا باخیب بیرداها یوخلاردیم کی گورم یادیمدان چیخیب یا یوخ. بلکه اوگون ائله بو کاغازلار یانیمدا ییمیش؟ شالواریمین جیب لرین آختاریب، خیردا جا خطله یازدیغیم بوپیتیک لردن تاپیب جیک قالدیم. ترسوپوروب باسدی منی. آما سؤز بوراسیندا ایدی کی هئچ یادیم گلمیردی کی بو کاغازلاری چیخاردیب باخام. سحره کیمین اؤزومله چکیش برکیش ده ایدیم.

سحر اولونجاق، یولا دوشوب گئدی ریک او معلمین درس دئدی یی

مدره سه یه.

منله آتام انشىكده قاليريق. قارداشىم دا گئديب معلیمی چاغیریر.
بیرآزدان گلمک لرینی گؤرورم. معلم الکرینی اؤلچه اؤلچه گلیر. کوچه نین
باشینا یئتیشیب دئییر:

- بس هانی او؟

قارداشىم منی گؤرسه دینجک، معلیم منه باخیب مات قالیر. ثانیه لر
اوزانماغا باشلاير اما معلیم هوپ دوتوب. آتام گولومسه یه گولومسه یه بیر
منه بیر قارداشىما، بیرده مات قالمیش معلیمه باخیر.

سعید فیوضات خزل آیی ۹۲ - سون ائدیت ۹۷/۴/۳۰

◆◆◆ دلی عزه

اونا دلی عزه دئییردیلر. ائولری ملاهادی آغیزیندا ایدی. اینه ووران حاجی طالیبی، بیرده خیاط محسنی ایله قونشو ایدیلار. نه بیلیم، سۆز، سؤوو، چوخ ایدی. دئییردیلر، چوخ قاباق، اوشاق لارینی الیندن آلیب لار. او چاغدان اونون باشینا هاوا گلیب. گوللو چادرا اؤرتدی، هردن کوچه ده یئرده اوتورار ایدی. هردن ده گۆزلی کله یه چیخیب، کوچه ده اویان بویانا گئدیب گلردی. دلی اولماغی، ائله گۆزلیندن بللی ایدی. کوچه اوشاق لاری اونو اینجیدردیلر. دالینا دوشوب دئییردیلر:

- آی دلی دی آ، آی دلی دی آ.

اونا اوره ییم یانار ایدی. او قوجا آناسی ایله بیر ائوده قالاردی. ائولرینده اوشاق دا وار ایدی آما او اوشاق لار آداما یووما ییب، کوچه اوشاق لارینین ایچینده قایناییب قاریشمازدیلار. عزه، قیش چاغیندا هردن گئدیب بالیقلی چاییندا پالتار یوویوب اوندان قیشین او پوفه پوفونده، پالتار

تشتینی باشینا قویوب یئدی گۆزکۆرپوسوندن، مالاھادی یا کیمین یایاق گلرایدی. یاش پالتار، تئشتین ایچینده دونوب، ال لری ده گۆم گۆی اولارایدی. سونرالار بیر یاخشی آدام ائولرینه سوچکدیردی. بیرگون آناما دئمیشدی، قوربانلیق اتینی حاماما آپاریب، اؤزی یویونا یویونا تی ده یویوندوروب سونرا گتیریپ ائوده آسیب. آنام لاپ جیک قالمیشدی بو ایشه. ابن سینا مدرسه سی سؤکولندن سونرا یئری کوللوک اولموشدو. بیر گون گۆردوم کی کوللوگون ایچینی ائشه له ییب، آختاریشیر. بیردن دؤنوب منی گۆرونجک، نه آلیب، نه ساتیب منی قاباغینا قاتیپ قووالادی. هئچ بیلیم منی کیمه اوخشاتمیشدی. من ده کی، آستا قاچان کیشی دؤیور. قاپیمیزین قاباغینا یئتیشن کیمی، قونشوموز امینه خالا منی قورتاردی. عزه ده یولونو چکیب گتتدی. امینه خالا، آنامی چاغیریپ دئدی، اوشاق یامان قورخوب. ائله دوغرودان دایامان قورخومشودوم. منی ائوه آپاریب ایشتدیلر. اوگوندن سونرا، اونا اوره ییم یانیردی دا، قورخوردوم دا. بیرگون بالاجا چرخیمی کوچه ده سوروردوم. حوکومه خالا ایله، مهی باجی گیلین ائوینین قاباغیندان سوووشوردوم- حیطین دیینده حوکومه خالا، کوچه یه ساری داکى ائوده ده مهی باجی قالارایدی- دام لاری پالچیق، قاپی لاری دا آغاجدان ایدی. اوگون آچیق قالان قاپی لاریندان حیطه باخدیم. مهی باجی ناسوس ایلا قویودان سوچکیردی. چرخیمی سوروب گئتدیم کریم آغا گیلین قاپیسیندان سوووشدوم. حسین آتشار توکاندا ایلشمیشدی، قصاب ممدعلی بیرده آغ آبانین توکانینین قاباغیندان سوووشدوم. بیردن، چرخین آغیزینی دؤنده ریب قاییتدیم ائوه ساری. باغیش تنگه سی نین تینینده، ایکى قات بیر خارابا یا بنزر پالچیق ائووار ایدی. نئچه کیشی

قیراقدادوروب اونوسولاییردیلار آما هئچ منی گۆرمه ییردی لر. بیردن بیر
جیهه سسی گلدی. دلی عزه ایدی، دئییردی:

- ایندی قالار آلتیندا.

دای دئمه او خارابانی اوچوردورموشلار، من ده دوزاونون قاباغیندا ایمیشام.
دلی عزه قیشقیرماسایدی، هئچ کیم بیلمه یه جک ایدی. هامیدان قاباق
آغ آبا اؤزونومنه یئتیریب، چرخیمین آرخاسیندان یاپیشیب ایتله یه
ایتله یه منی اوزاقلادیرینجاق، ائو، گورولتوا یله گلدی یئر.

دلی عزه چادراسینی بوشلاییب قاچا قاچا گلیردی منه ساری. قورو یوب
قالدیم. نه قاچا بیلیردیم، نه ده دورا بیلیردیم. او منه یئتیشینجک بوینومو
قوجاقلاییب، آغلایا آغلایا دئدی:

- الله رحم ائله دی.

اوندان خارابایا باخیب دئدی:

- منیم ده ائویمی بئله ییخدی لار. کشکه آلتیندا قالیب اؤلئیدیم.

اوگوندن، دلی عزه نی سئویردیم. اوزون ساچ لارینی دا.

آتام رحمتلیک، ائشیددیک لرینی، ائله سؤیله یردی کی او سؤزلرله،
خاطیره لری اونوتماق اولماز...
«هه اوغلوم. اونون باشینا گلنلر...»

◆◆◆ آدی بیلینمز

ائله کنده بیرآز قالان، نئچه آدام قاباغیما چیخیب، ائششه ییمین
نوختاسیندان یاپیشدیلاز. بیرى دئدی:

- آی شیخ، سنى گؤیده آختاروردوق یئرده تاپدوق.

دئدیم:

- نه وار؟ نه اولوب؟

او بیرى دئدی:

- اؤلوموز یئرده قالیب، گلسه نم کندیميزه گلیب او رحمتلییی یئردن
گؤتوره سن.

دئدیم:

- یوخ، ایشیم وار. اولماز!

آلاهیسی دئدی:

- آی شیخ، نه قدر موللا آختاردیق تاپانمادوق. سن کی ماشالله بو ایش لری بیلیرسن. نه اولار، بیزیم اولوموزی یئردن گؤتور سورا گئت دا.

(سیزون بوشیخ ماحمود- یانی من- مکتبخانادا یاسین اؤیره نیب، ابجد هوزی هؤججه له یه بیلندن سورا، چیینینه بیر عبا آتیب، اوکنده بوکنده گئدیپ، یئردن اولو گؤتوردی، یا دا یاس لاریندا قرآن اوخویاردی؛ هردن ده روضه دئیردی. اونی، لاپ اوزاق کندلره آپاراردیلار. یادیمدان چیخمامیش دئیم کی سیزین بوشیخیزین بیر توتما جاسی وارایدی، او دا بوایدی کی هردن سؤز بوینونا دوشوردی. اونا گؤره...)

دئدیم:

- به گؤرموسوز گئدیرم قنشرکنده؟ اولماز دئدیم.

کندلی لریالوارماغا باشلایینجاق، آلاهی گؤرست مه سین، بوینوما دوشدو، یانی دای قورتاردی.

دئدیم:

- نه سیمیتن آدامسوز؟ دئدیم اولماز، یانی اولماز. قنشرکنده سؤز وئرمیشم، گئدون آلاهی روضه خوان گؤرون.

نه قدر کندلی لریالواردیلارسا، دئدیم نادم کی نادم، اودور هامی سوسوب آما بیرینجی دانیشان دئدی:

- یاخشی شیخ، بیزیم اولونو سایمادون هه؟ بیرگون مونو اؤدرسن.

دئدیم:

- آده دَیین اؤزوزه گۆرم پیستیکیلی لر، هله منه هده قه بیچیرسوز؟ وئهرم دروزه سامان ته پرلر.

سونرا، یولوموتوتوب گئتدیم. قنشر کندده، روضه می زادی اوخویوب، بیرگئجه ده کندلی لره قوناق قالیب، صاباحیسی یولا دوشدوم. آخشام چاغی، یورغون آرغین، عباسیه ده اولان ائویمه یئتیشیب، ائله تزه ائششهی آخیرا سالیب، کوچه قاپیسینین جفته سینى سالیردیم کی قاپی دؤیولدو.

دئدیم:

- قاپی دؤین؟

- آی شیخ باشووا دولانیم قاپینی آچ گینن!
قاپینی آچیب گۆردوم اوچ کندلی، ظولوم ظولوم آغلایرلار.
دئدیم:

- آده رحمت لیک اوشاق لاری، بیردورون گۆرم آخی نه اولوب.
کندلی لربودؤنه لاپ اوجادان آغلایب، باشلادیلار ایچلرینی چکمه یه.
دئدیم:

- آده دای بسدی، زیریلدایماین گۆرک آخی نه اولوب سیزه؟ والا هی
دانیشماسوز قاپینی اؤرتوب جفته سین سالاجایام.
کندلی لرین بیرى دئدی:

- آی شیخ، قادیان دے سین منیم بو اورہ یمین باشینا. اؤلوموز یئردہ
قالیب ائی، یئردہ.

اوندان گینه هامیلیغان باشلادیلار ظلوم ظلوم آغلاماغا.
دئدیم:

- کیم اؤلوب؟ نییہ به یئردہ قالیب آخی؟

- یازیق آخشام اؤلدی. ایشین ترسه سی مولامیزدا گئدیپ حاجا، یازیق
اؤلی قالیب آواستا. بایاق آپاریپ قویدوق مچیدہ. ایندی اوجور ناماز
قیلان، اوجور قرآن اوخویانین باشی اوستونده قرآن اوخویان یوخدی.
اوچودہ سینہ لرینہ دؤیمہ یہ باشلادیلار.

- مچیدہ یالقیز قالان کاتامیزائی... اوشاق لاری یئتیم قالان کاتدامیز
ائی... گلن ایل یثرون کالاقالاجاق ائی...

- آدہ دای بسدی گؤزوزون لیلیغین تۆکمئیون گؤروم نئیلہ مہ لی یوک
آخی؟

- آشیخ، سن آلاہ، گل گئدک کندہ، اونون قرآنین اوخی، نامازین قیل،
سحرده باسدیراق یازیغی. وآلاہ اوزاق یئرہ گئتمز رحمتلیک آلاہ آدمی
ایدی.

بیرآز قالیب دئدیم:

- والله ائله ایندی یئتیشمیشم کنددن. یامان کؤکدہ دہ یورولموشام!

دئدیله:

- آی شیخ، سن الله هئیلہ دئمہ، بیز سنہ یئتیشہ روک، آلاہ اورہ یووون
مطلبین وئرسین. گل گئدک، بیز سنہ قوللوق ائله روک.

- نه قوللوغی؟ یئددی اولسون یئرده اولسون!

کندلی لربوسؤزواشیدن کیمین، گتیردیک لری تویوق جوجه نی، نه بیلیم سالخیم کره نی، ساری یاغی ائوه داشیییب، بوغ لاریمی دایاغلادیلار. اوندان یولا دوشدوک. گئجه یاریسی کنده یئتیشینجک، منی ائوه آپاریب یاخشی یئتیشدیلر. یئمک ایچمک بئله لاپ خیرتلکدن ایدی. بیردن، دسترخان باشیندا دولانان لارین بیری گؤزومه شیرین گلیب، دئدیم:

- آی قارداش، من سنی هاردا گؤرموشم؟

دئدی:

- بیلیمرم!

ائوییه سی دئدی:

- آشیخ، مونى هاردا گؤره جکسن، اوکندده، سن شهرده. اوخشادیبسان. ائله آدام آداما اوخشار دای.

بیردن هامی اونون سؤزونون دالینی دوتوب دئدیلر:

- هه ائله آدام، آداما بنزر دای!

یاخشی یئدیزدیریب، ایچیزدیرندن سونرا، منی مچیده آپاردیلار. اولونون مافاسی، اورتا دایدی. کندلی لریئریمی راحلاییب، چیخیب گئتدیلر. بیرمن قالدیم، بیرده اولو.

دست آماز آلیب، قرآن باشیندا اوتوروب، باشلادیم اوخوماغا. نه واختدان نه واختا، بیرده ائله بیلدیم کی اولویئرینده دَبردی. ال لریمی قالخیزیب، گؤزلریمی اؤوکه له ییب، زیللندیم اولویه. یوخ ائله بیل منی قارا باسمیشدی. پیش ویریپ گینه اوخوماغا باشلادیم. بیرآز کئچمه میش

بیرده گۆردوم اۆلۆدبیر. بونو گۆرن کیمی اوشندیم. اوخویا اوخویا دۆرمه باخیب، گۆزوم منبرین دیبینده اولان بیر کرپیجه ساتاشدی. یاواش یاواش سوزولوب کرپیجی الیمه آلیب قایتدیم یئریمه. دوغروسونو ایسته سزیرآز دینجلدیم. بودۆنه گۆزومو اۆلۆدن آیرمادیم، آما دای خبر اولمادی. اۆز اۆزومه دئدیم، آی مشه ماحمود، یاها لیبسان. یورقونلوق دان دای اینجاریم قالمامیشدی. بیرآز مافانین بۆیرونده اوزاندیم. ائله منی، هوش آپاران کیمی، بیر سس ائشیدیب، دیک یئریمدن قالخیب، اویان بویانا باخدیم. بیردن مافادان بیر سس گلدی:

- اویان بویانا باخما، منم! دوروم آیاغا؟

- یوخ، دورما!

- آخی دورماغیم گلیر؟

- یوخ باشووا دولانیم، آماندی دورما.

- دورودوم!

ائله دورماق هامان، کرپیجی چیرپدیم اونون آلاهلایغیندان. قیشقیریب دئدی:

- وای دده، باشیم یاریلیدی.

کفنی قیزیل قانا بویانیب، سونرا دا دوشدو مافانین ایچینه. اۆز اۆزومه دئدیم، آده بونه آفل خورتدان دی؟ هله اۆزومه گلمه میشدیم کی بیردن گۆزوم اونون اوزونه ساتاشیب منه یامان شیرین گلدی. لاپدان، سحرچاغی یادیم دوشدو. هه، بو خورتدان هامان، قنشرکنده گئندنه قاباغیمی کسیب منی هده لهین آدام ایدی. دای هرته یی آواردیم. اۆز اۆزومه دئدیم، ایندی بو

اۋلى نه اولاجاق؟ سۆزۈم گل گىراغىزىما. ائله اونو گۆرۈردۈم كى مچىدىن قاپىسى آچىلىب، اوچ كل پئىسر آدام، ال لرېندە اولان ديه نكلرى ايله، ايچەرى يە كئچدىلر. پنجرە يە يۈمولوب، ائشېيە آتېلىب، جان باسدېم اردېيىلە. ائله قاچدىم كى آرخامجاق ھىچ كېم گلە بېلمەدى. قورخودان ائو ھە گىتمە يېب، جانىمى دېشىمە آلىب، گىتدېم نېمە سارى. گېردە كىندېندە اولان بېر ياخىن يولداشېما سېغىنىب نىچە آي گېزلندېم. آخى اوووردوغوم آدامىن دېرى قالماغى يۈخسا اۋلمە يىنى بېلمىردېم. آخىردا آدېمى شېخ يۈسۈب قۈيۈب، ياۋاش ياۋاش باشلادېم دۆرە كىدلرە گىدىب رۈضە اوخۈيۈب پول قازانماغا. اولانلارېن اوستوندن نىچە ايل كئچىندن سونرا، ائو يە قايىتدېم. ياۋاش ياۋاش ھرنە يى اونودوب، قېزىشدىم گېنە كىندە گىتمە يە. اىشى سېمانلايىب، باشىم بۈكىندىن او كىندە، او كىندىن او بېرىسى كىندە گىتمە يە قال اولدو.

بېرگون كىندلرېن بېرىندە، نىچە اۈزگە آدام گلىب، مە دىدىلر كى اۋلۇلرى وار. اولارلا قوشۇلۇب كىندلرېنە گىتدېم. ياخشى يىتىشىدىلر مە. شامدان سونرا مەنې مچىدە آپارىب، مافا ايچىنە قۈيۈلمۈش بېر اۋلوايىلە تىك قۈيۈب قايىتدىلار. دىستاماز آلىب، اۋلونون قىراغىندا اوتۇروب، باشلادېم ياسىن اوخوماغا. ائله اوندا يىتدى سىگىزايىل بوندان قاباق كى باشىما گلن، يادىما دوشۇب، تۈك لىرىم بېزىز دوردو. تىزىر كىرپىچ پاراسىنى تاپىب، ايمدە قىيم قىيم ساخلادىم. اوندان، سىيە سىيە، اۋلويە سارى گىدىب، بېردن اوزونو آچىب دىدىم:

- ھە، اېندى دە اىستېرسىن دوراسان آياغا؟ دور گۆرۈم بە.

اۋلۇدن سىس چىخمايىنچاق گېنە دىدىم:

- هه، نه دی؟ آغیزووا قوووت سالیسان؟ یوخسا دیلووی یئییبسن!
 سس گلمه ییینجک، یاخینا گندیب اوزونه باخدیم اما اوره ییم
 قیزماییب، اونوترپت دیم. توته ییمین دیلینی چکسم ده، اؤز اؤزومه دئدیم،
 الله شیطانا لعنت ائله سین، اوندان کرییج پاراسینی آلتیما قویوب.
 هریانی دهتهله دهتهله یه باشلادیم یاسین اوخوماغا. گئجه یاریدان کئچن
 کیمی، یاواش یاواش مورگو دؤیمه یه باشلادیم. بیردن بیرنین قاباغیمدا
 دورماغینی سه زیرگه یینجک بسم الله دئییب دیک آتیلدیم. ایکی آدام
 قارا توربانی باش لارینا کئچیردیب، دومبه له دوز، قاباغیمدا دورموشدولار.
 یاواشجا باشیمی آشاغی یا سالیب یاسین اوخوماغیمدا اولدوم.

بیردن بیر سس قالخدی:

- ربّون کیست؟

سایماییب اؤز ایشیمده اولدوم. بیرده سس قالخدی:

- آده، ربّون کیست؟

گینه سایمادیم. بیردن اولارین بیرى آجیغلانیب، اوجا سسله قیشقیردی:

- آده یئرده اوتوران کیشی، به سننن دؤیورم؟ دئدیم ربّون کیست؟

یاواش یاواش باشیمی قاووزاییب دئدیم:

- مننن سوز؟

- هه.

- وآللاه اوّللى من دؤوورم، اوّللى بومافادا اوزانان دى.

اولارین بیرى الینده کی دیه نه یی منه اوزادیب دئدی:

- سنننم، رتۆن کیست؟

باشیمی توولاییب دئدیم:

- بورا باخ گۆروم، آلاهیین سننن گیج ملاکه سی یوخ ایدی گۆندره بورا؟
اده اوئی من دؤوورم، اوئی بودی.

او جینله نیب، الینده کی دینه نه یی قالخیزاندا، من ده کرپیج پاراسینی زوللادیم اونا ساری. کرپیج پاراسی دوز آلاهلایغینا دئییب، اونی اوزاتدی یئر. او بیرسی بو گلیشی گۆروب، پژی قولی یا دم وئردی. من ده بورا خان دؤووردوم آخی. کرپیج پاراسینی گۆتوروب اونی قاتدیم قاباغیما. مچیددن چیخان کیمین باشلادیم قیشقیرماغا:

- آی جماعت گلون، نکیری وورموشام منکر قاجیر!

آخیردا اؤزوموئی تیریب، اونو یاخالادیم. ائله کرپیج پاراسینی قالخیزیب باشینا ووراندا، قیشقیردی:

- آل ساخلا آی یازیق. بیزاننکیریم مئنکیریم زاد دؤیوروک. نئچه ایل لر قاباق بیرین وورموشدون، یادوندا؟ اونون آدام لاری سنی گیری گیری گزیردی لر. بیزه پول وئرمیشدی لر کی سنی تاپیب، بورا گتیریب، ایپووی قیراق. آی یازیق بیلسه لر بیزی ده وورویسان، سنون گؤ... بلیم یاغی تۆکرلر لر. تنز قاج بوردان، تنز اول!

من یازیق گینه جانیمی دیشیمه آلیب اوردان اکیلدیم.

- آی نه دیغلی میشلار بولار. نئچه ایل ایدی مننن ال چکمیرد لر، ایندی نیلیئیم؟ دای نه شیخ ماحمودام نه ده شیخ یوسوب. دای والله بیلیمیرم کیمم.

اوز قويدوم چۆللويه. داغلاردان، داشلاردان آشيپ، نئچه گوندن سورا
بىر كنده يئتيشيب، دوز گئتدیم كندین مچیدینه. كندلی لرنی گۆرن
كىمی، قاباغا گليب سالام وئردیلر. مچیده يئتیشر، يئتیشمز، كاتدا منیم
يانیما گليب دئدی:

- آی آغا خوش گلمیسن، صفا گتیرمیسن بیزیم كنده، بیزیم بیرروضة
نذریمیزوار.

دئدیم:

- یاخشی نامازدان سورا.

مچیددن سونرا منی ائوه آپاریب، اویانیما بویانیما كئچدیلر. آخشام
چاغی روضه لرنی اوخویوب همان ائوده قوناق قالدیم. یاتماق واختی
منی طؤیله یه آپاریب، ساماندان یاتاق جورلادیلار. طؤیله یامان ایستی
ایدی، لاپ آدمی خومارلادیردی. منیم بیرمیندار خصیتیم وارایدی.
اودا بوایدی کی اینیمده بیردنه پالتار اولسایدی یاتا بیلمزدیم، اونا گۆره
گرک لومبه له لوت یاتا دئدیم. سۆزون كسه سی پالتاریمی چیخاردیب،
بوكوب قويدوم باشیمین اوستونه، اوندان ییخیلیب یاتدیم. گئجه نین بیر
عالمی، آییلیب گۆردم ایشه مك منی قوورور. الیمی پالتاریمآتینجاق،
گۆردوم پالتاریم یوخدی! اویانا پالتار، بویانا پالتار، یوخ، پالتار لاپ یوخا
چیخمیشدی. بیردن طؤیله نین اوتاییندا بیرمالی گۆردوم کی پالتاریمین
تیكه لری آغیزیندان آسلانیب. اؤزاؤزومه دئدیم، آنون خوروزی اؤلسون،
پالتارمالین زاولینا گلدی. هئی اؤزوموقیسدیم اما اولمادی، آخیردا
قاچا قاچا طؤیله دن چیخیب، ائودن اوزاقلادیم. ائله اوندایاغیمین
بیری بوشا گئدیب، تپه سی اوسته دوشدوم قویویا. نه واختدان نه واختا

اۋزومە گلیب گۆردوم لوت چیلپاق قالیب او سیلیاندا سیرتیمی وورورام.
باشلایب های سالدیم اما هانی ائشیدن؟

یاواش یاواش شافاق آچیلیردی کی ائوین قاپی سینین آچیلماق سسی
گلدی. های سالدیم:

- آی هارای ...

بیرباشی لچکلی قویویا بویلانیب منی گۆرونجک الینی شاپیلداتدی
اوزونه. دای دئمه او ائوین تزه گلینی ایمیش، سحرئتزدن ایستیرمیش
قویودان سوچکه. تئزدئدیم:

- آی باجی ال آیاغوی داغیتما، منم، او دونن کی قوناغوز. هئچ
قورخوب ائله مه، ائله بیرآز الووی منه ساری اوزاتسان چیخارام.

گلین الینی اوزاتدی قویویا ساری. من ده الیندن توتوب دیرماشدیم
قویونون دووارینا. ائله اونی گۆردوم کی گلین قیشقیریب سونرا کلله
میاللاق گلدی قویویا. دوروب دوواری ساری اوز چۆووروب دئدیم:

- آی باجی قورخما. ایندی گلیب بیزی چیخاردارلار.

یازیق گلین ده وای ددم وای دئییه دئییه هئی دیزینه ووروردو. هاچاندان
هاچانا بیر قویویا بویلانیب بیزی گۆرر گۆرمز، قاچا قاچا قایتدی ائوه.
سویوقدان ائله کئیلیمیشدیم کی نه دانیشا بیلیم، نه ده ترپنه بیلیردیم.
دای نه زامان منی قویودان چیخاردیب، نه قدر منی ووررموشدولار، یادیم
گلمیردی. ائله اونوبیلدیم کی گۆزومو آچاندا اۋزومو لومبه لم لوت، اۋزو
ده تک باشینا چۆللوبرری بیاباندا گۆردوم. اوقدر منی ووررموشدولار کی
جانیم گۆم گۆی اولموشدو. آخ وای دئییه دوروب آخسایا آخسایا یولا

دوشوب، هاندان هانا بیر چوبانا راست گلدیم. چوبان منی گۆرونجک، خورتدان دئییه دئییه دوروب قاجدی. هئی سیز سسیمله اونو چاغیریب دئدیم:

- قاجما منم شیخ ماحمود، نه ییلیم شیخ یوسوب!

کیمه دئییه جکسن، چوبان قاجیب گئتدی. چاره سیز قالینجاق اونون شله سینده کی نزدیک دن، موتال پئندیریندن، بیر آزیییب، سونرا دا اونون نالچاسیلا، یتره دوشن کورکونه بورونوب، یولا دوشدوم. بیرده گۆردوم های بیدیریق دیر. دای دئمه چوبان گئدیب کئنده های سالیب، هامینی آرخاسینا سالیب گتیریب. منی گۆرن کیمی قیشقیردیلا:

- خورتدان، خورتدان، قتله دی قتله!

اوره ییمه اورک باغلایب اوجادان قیشقیردیم:

- یا محشر الاسلام.

ائله بیل قورباغا گۆلونه داش آتدیلا. هامی یئرینده تیکیش توتان کیمی تئز سوزولوب آرادان چیخدیم. جانمین قورخوسوندان آیاق یالین اوقدر قاجدیم کی اونلارین گۆز لریندن ایتدیم. دایانیب تۆشگوموده رنده، گۆردوم بیر کئندین ایچینده یم. سییه سییه گئدیب کئندین مچیدینه گیریب، منبرین قیراغیندا بیر عبا گۆرورونجک، تئز اونو گۆتوروب، لوت لوت اینیمه چکدیم. ائله ایسته دیم بیر آزدینجیمی آلام کی بیرهای کوی دوشدو. دوروب مچیدین پنجره سیندن باخان کیمی، گۆردوم اؤلو آپاریرلا. تئز دوروب مچیددن چیخیب جماعتین قاباغینا کئچدیم. کئدلی لر منی گۆرنجک ائله سؤوندولر کی ائله بیل دونیانی وئردیلر اونلارا. الغرض، اؤلونو

آپاریب باسدیریپ قایتدیق مچیده. کندلی لربویور بویور دئینجک منبره چیخدیم. بیرده باخاندا گؤزوم همان چوبانا ساتاشیب گؤردوم آغیزی آچیق منه باخیر. اونا ائله بیرآیری آیری باخدیم کی سوسوب جینقیری چیخمادی. اوندان باشلایب ائله بیرنیسگیللی روضه دئدیم کی بیرزامان آییلیب گؤردوم اؤزوم ده جماعته قوشولوب ظولوم ظولوم اغلاییرام. بیرده گؤردوم، آشاغی دان منی دومسوکله ییرلر. دیشیمی قیسا قیسا دؤزوب روضه نین قالانین اوخودوم، آما دای یاواش یاواش ایش بؤیودو. آشاغی باخیب گؤردوم، منه ایپ باغلایب، - منبرین آلتیندا- آستلنان کوف گئدیرلر، منی ده قان گۆتوروب. زاری یا زاری یا دئدیم:

- آی بالا باخون گؤرون منبرین آلتیندا نمنه وار، دای من اؤلدوم آخی.
بیردن آغ ساققال لارین بیرری دوروب منبرین آلتینا کئچیب چیمخیردی:
- جهنم اولون گؤروم کۆپک اوشاق لاری.

بیرده گؤردوک منبرین آلتیندان اوچ دنه کئچل زوبالداق چیخیب قاچدیلار. منی کاتدائین ائوینه آپاریب، یاخشی باخیب، سونرا دا گئیندیریپ کئچیندیریپ یولا سالدیلار. اؤزومو علی نین قیلینجینا ووروب، ائوه قایدیدیپ دئدیم، هر نه اولاجاق، قوی اولسون.

چوخ زامان کئچمیشدی. بیرگون منیمله طرف دوشن کنددن ائلچی گلیب دئدیله:

- آی شیخ ماحمود بیز سنه یامان پیسلیک ائله میشیک، آغ ساققالیمیز مکه یه گئدیر. دئییب سنی تاپیب حلالیت آلاق. دئدیم:

- حلال خوشی اولسون.

دئدیلر:

- سنی کنده چاغیریب.

بونو ائشیدینجک بونومو قاشیدیم. بو دؤنه دئدیلر:

- سؤزون یئرہ سالما، اوتاندیغیندان اوزی اولمادی گلہ، اودی یئرہ

بیزی گؤندردی.

اؤزومی آلاها تاپشیریب دوروب اونلارلا یولا دوشوب گئتدیم. بوسفر منی
چوخ گؤزل قارشیلادیلار. کندين آغ ساققالی منی گؤرن کیمی دئدی:

- یاللاہ شیخ ماحمود. هارداسان؟ به گل چیخ دای.

اوندان منی توتوب باغرینا باسیب، سفرہ باشیندا اؤز یانیندا
ایلشدیردی. یامان کئفی کؤک ایدی. هرہیه بیر سؤز آتیپ باشلایردی
قاه قاه گؤلمہ یه. بیردن منہ ساری دؤنوب ایکی اوردلوئیہ یئیہ بیر سؤز
دئییب ووردو کورہ ییمہ. نه یامان الی آغیرایمیش. آز قالدی گؤز لیمین
سئککە سی تۆکولہ. اؤرہ ییمدہ دئدیم، ایندی سنہ دئیہ رم. بیردن من دہ
بیر سؤز دئییب قاه قاه گولہ گولہ، الیمی چیرپدیم کورہ یینہ. آغزیندا هرہ
وار ایدی دسترخانا پؤسگوروب، باشلادی اؤسگورمہ یه. قیشقیردیلاز:

- وای ددہ، کیشی چئچیدی!

بیری دئدی:

- بو کیشینین چئچیمہ یی یامان چتین اولور، نئچہ دؤنہ اؤلومدن

قاییدیپ.

کیشی دسترخانین اورتاسینا ییخیلیپ، اؤسگوروب اوسگوروب،

کئچدی. اوندان دا باشلادی گؤیرمہ یه.

نه واخندان نه واختا حکیمی گتیردیلر. حکیم کیشینین اوزونه باخان
کیمی دئدی:

- آلاہ رحمت ائله سین.

بیرده گوردوم بوتون باخیشلارمنه ساری دولانیر. نه آلیب نه ساتیب،
اؤزومو آتوشگه دن ائشییه سالیب، باشلادیم قاچماغا. دالیمجاق
قیشقیریردیلا:

- اده توتون، اده قویمئون.

آلاهدان اولان کیمی قاباغیما بیرآت چیخدی. تئز مینیب، آستا
قاچان کیسی دؤوور.

اؤزومو ائوه یئتیریب نچه بوقچا گؤتوروب، ائشییه چیخاندا قونشویلا
اورجاق گلدیم. دئدی:

- هارا بئله شیخ ماحمود؟

دئدیم:

- من شیخ ماحمود دؤیورم!

دئدی:

- یاخشی هارا بئله شیخ یوسوب؟

دئدیم:

- من شیخ یوسوب دا دؤیورم!

دئدی:

- به ایندی کیم سن؟

دئدیم:

- آدی بیلینمز!

"بوواؤیکو دئییل سه، به کیم دیشین آغارداجاق؟"

◆◆◆ دانا

- ائله دئیرم بودسترخانی آپار سال طؤله ده!
 آروادیم مات قالیب، بارماغینی دیشله ییب بیرده قولاغینی چکیب،
 دئدی:

- آی کیشی نه اولوب سنه؟ نییه اوزدن ایراق دانیشیرسان؟ الله وئرن
 برکتی آپاریم تۆکوم طؤله یه؟ آلاها ناخوش گئدر.
 دئدیم:

- آی آرواد، نه دانیشیرسان. بودانا، ائله طؤله ده اوتوروب، آغابالاسی
 کیمین یئیر، یاتیر. نه بیرایش گؤرور، نه ده بیردرده یاراییر. تکجه اوتوموزی
 یئییب قورتاریر.
 آرواد دئدی:

- آی کیشی نییه بئله قارا قانچیر ائلیرسن اؤزووی. خوشووا گلمیرسه،
آپار سات جانین دینجلسین.

دئدیم:

- آی آرواد باشووا هاوا گلیب؟ بوبویدا زیرپی دانانی هارا آپاریم من؟
قولتوغوما ووروب بازارا آپاراما یا جاغام کی بوآلاهیین بلاسین. هله بئله
یاراماز، اؤزوده لیتیر دانانی کیم آلا؟
آروادیم دئدی:

- آی کیشی سن نه دن یازیق دانانی گؤزدن سالیرسان بلکه بیرینین
گۆزی توتدی. توتدی توتدی دای؟ نه بیلیرسن؟ هه؟
دئدیم:

- یاخشی. ائله صاباح حسین قولی یا تاپشیرارام اونا موشتیری تاپسین. او
یاخشی بایتال دی. دانانی بیر یول اوسته قویار.

صاباحیسی، دانانی بایتال حسین قولویا تاپشیردیم کی ساتسین.
حسین قولودا موشتیری گتیرمه یه باشلادی. صاباحیسیندان، ایشیم
چیخدی. موشتیری لر طؤله یه کئچیب، دانانین آغزینی آچیب، دیش لرینه
باخینجاق، قویوب گئدیردیلر.

ننچه آی کئچدی. بیر گون طؤله یه کئچیب، دانانی گۆرن کیمین دای
اؤزومو ساخالایا بیلمه ییب، حیرصلی حیرصلی حسین قولونویا خالاییب،
دئدیم:

- آی حسین قولی، یامان باشیمیزدا تورپ اکیبسن ها، آیه سؤز
وئرمیشدین بو دانانی ساتاسان به نه اولدی؟ پیشیگ آسقیردی؟

حسین قولودئدی:

- نه قدر تله سیرسن؟ بابا، دۆزومون اولسون. بیرگون، دوزگون بیر موشتی
تاپیلیب اونى سندن آلاجاق. دۆز بیر آزدان قارداش. قوجا دانادی داینان،
دوشردوشمى وار.

دئدیم:

- آی باشوواجا دؤنوم، بودانا قوجایدی هئچ، ایندی لاپ بئله دلی
اولوب.

حسین قولودئدی:

- نئجه یانی دلی اولوب!

دئدیم:

- گل اوزون بیر باخ.

یولا دوشوب گئتدیک طؤله یه. ائله طؤله نین قاپیسینی آچیب
ایچه ری یه کئچن کیمی، دانا باشینی قالخیزیب، ییزه باخارکن،
دیش لرینی آغارتدی.

آتام رحمتلیک، انشیددیک لرینی، ائله سؤیله یردی کی او سؤزلرله،
خاطیره لری اونوتماق اولماز...

«هه اوغلوم. اونون ائله بیر سسی وار ایدی کی تایى، توشى یوخ
ایدى. مثل اوچون سه گاه اوخویاندا، رفلره دوزولموش قاب قاجاق لار
جینگیلده ییب، لاپ بئله یئریندن اویناردی...»

◆◆◆ آلاپالاز اوغلو

فایتونلا یولا چیخیب، تک باشینا تهرانا گئدیرمیش. اؤزوده کروان یولو
ایلا. حئران گه دیگیندن سووشاندا، فایتونچو آرخایا دؤنوب اونا دئییر:
- بورانى گؤرورسن؟ بورا دوه دوشن دئییرلر. بیلیرسن نییه؟ بیرگون
بوردان بیر اوروق دوه کروان سووشورموش. بیردن ائله قاسیرغا دوشور کی،
کروانى، یئرلى دیبلى دره یه آتیر.
- قاباغووا باخ.

فایتونچو خیمینی چکیب دؤنور قاباغا دای دانیشمیر. ایکی گوندن سونرا دَدَن یاخشی نَنن یاخشی، قزوینی سووشورلار. تهرانا یاخین بیر یئرلرده کی دای اونون اینجاری قالما ییب، آلاهی بیر فایتون، اونلارا اورجاق گلیر. گلن فایتونون ایچینده بیر چال چاغیر سال میشمیشلار کی ائله بیل توی ای میش. بیردن بولارین فایتونون قاباغینی کسیب، ایچیندن نچچه الی بوینو قیزیللا دولو خانیم دوشوب، گلیر لر فایتونچونون اوستونه. نه دئمک ایستیر میشلر کی گؤزلری، فایتونون مسافیرینه دوشور. بیردن ائله شاققاناق وورورلار کی فایتونچو قورخور. خانیم لارین بیر دئیر:

- بویوسما جا آداما باخین. ائله بیل ووروبلار بوینو گیر یب قینینا.

هامیسی باشلا ییر لار قاه قاهایا. او بیر دئیر:

- هله بونون قیر قیافه سینه باخین. بونو ائله بیل یاپیادی یاپیبلار اوزونه. هاهاهاها...

- هله بونون پله قولارینا باخین ائله بیل کلبتینن قاهاریبلار قاباغا. باشی دا ایت یاتان بوغدا لیغا اوخشاییر. هاهاهاها...

- بابا آخی بو یازیغین هئچ بیر دوزامللی باشلی یئری یوخی کی. تار کیشی لاپ حؤصله سیز واختی بونو یارادیب. هاهاهاها...

خانیم لارین قاه قاهاسینین ایچینده، او، هئچ نه ییی اوزونه گتیر میر. ائله بیل کی اونولا دؤیوردولر. فاغیر فاغیر یئرینده اوتوروب، متانت له، خانیم لارا باخیر.

خانیم لارین گولمکدن داها اینجاری قالمايیر. یاواش یاواش گولمکدن
دویوب، اونون باشیندان آچیلیب، اؤز فایتونلارینا ساری گئدیملر. ائله اؤز
فایتونلارینا یئتیشیب، مینمک ایسته‌ینده، بیردن بیره بیر ذیل سس بوتون
او چؤللو یو باشینا گؤتورور. خانیم لاربوسسی ائشیدرکن یئرلرینده میخ
کیمی دورورلار. بیرى دئییر:

- آی آلا له بونه سس ایدی؟ هانسی بوغازدان چیخدی بوسس!

اوبیریسی دئییر:

- بلکه ده گؤیدن بیرملک ائنیب بیر آغیز اوخویوب اوندان گؤیه اوچدو؟
بیر بیرى لریندن سوروشماغا باشلايیرلار. بیلجی خانیم لارین بیرى
دئییر:

- سفله مه یین، بوردا بیزنن او فایتون نان سورا کیم وار؟ گئدیپ گۆرک
نه دی بوايش!

قاچا قاچا قباغا گلیب ایلک فایتوچویا باخیرلار.

خانیم لارین بیرى دئییر:

- بوقوجا کیشینین هئچ هئیی یوخدی آت لارا پووور دئییه!

بیلجی خانیم فایتونون مسافیرینه شکله نیب، دئییر:

- آی کیشی، اوخویان سن ایدین؟

او جواب وئرمه ییر.

اوبیریسی خانیم دئییر:

- آی بالا آخی بو چیرکینلیکده، بو آییجرلیکده آدام نئجه بئله اوخویا بیلر؟

بیلیجی خانیم دئییر:

- سس ائله مه یین. قایدیرق فایتونا.

ائله اوژ فایتون لارینا یاخینلاشاندا بیردن یئننه ده اوسس گلیر.

خانیم لارتیز دؤنوب باخینجاق، فایتونون مسافیرینی اوخوماقدا گؤرورلر. بودؤنه خانیم لار، قاچا قاچا اونا ساری گئدیپ اونو ساریلار. کئی لری آچیلاندان سونرا او بیر آزاؤلکی ساریدیق لاری آدامین بویونا اوخشاماغا باشلاییب، اوخوماغینی ایسته ییرلر.

فایتون مسافیری هئچ جواب وئرمه ییر. جاواب آلمایان خانیم لار، باغیش دیله ییب، اونون بیر داها اوخوماغینی ایستیرلر.

اودا ائله بایاق کی کیمی سوسوب اونلارا باخیر. خانیم لاریالوار یاخارا باشلایاندا، فایتون مسافیرینین بوغو گولوب دئییر:

- یوخ

بودؤنه خانیم لارا اونون آیاق لارینا دوشوب سیتقاماغا باشلاییرلار. کیشی بودؤنه لاپ اوجادان دئییر:

- یوخ اولماز!

خانیم لار بوسؤزو ائشیتمک ده، قیزیل بویون باغلاریلا سیرغالارینی، بیر ده بیلر زیک لريله، اوزوک لرینی سویوب کیشینین آیاق لارینا تۆکورلر.

اودا بوسفر لاپ اوجادان قیشقیریب دئییر:

- یوخ. اولماز، اولماز.

ائله بیل خانیم لارین باشینا سویوق سوتؤکورلر. بیرآز مات قالاندان سونرا، نه یئییبسن تورشولوآش، وورهاوور سالیب اوکی وار کیشینی دؤیورلر. اوندان اورک لری سویویار سویوماز، گئدیپ فایتون لارینا مینیپ یولا دوشورلر.

فایتون مسافیری باش گؤزونون قانینی یایلیقلا تمیزله ییب، فایتونچویا دئییر:

- آکیشی، یولا دوش...

کیشی، آخشام چاغی تهرانا یئتیشیب، گئجه نی مسافیرخانالارین بیرینده یئرلشیر. صاباحیسی، گون چیخان چاغینین آزان واختی اولاندا، داما چیخیب مناجات چکیب، آذان وئیر.

آذانی، مناجاتی، اورکدن اوخویان کیشی، بیردن اؤزونه گلیب، گؤرور کوچه ده قاچاقچ دوشوب. اونون آذان وئریب مناجات چکمه یی شهری قارشدیرمیشدی.

او اوزدن تئز دامدان آشاغی یا ائنیب، موسافیر خانانچنین تعجبوله باخان گؤزلرینین اؤنوندن سوووشوب اوتاغینا کئچیر.

ناهار واختیندا بیردن ایکی یاسوول مسافیر خانانین قباغینی کسدیریرلر. بیر دئییر:

- او اذان وئریب مناجات چکن کیملیدی؟

مسافیر خاناجی نین دیلی توتولور. کیشی اوتاقدان چیخیب یاسوول لارا
دئییر:

- من ایدیم. نه ایشیزوار؟

دئییرلر:

- قبله عالم ناصیرالدین شاه سنی ایسلتدیریب.

کیشی هئچ اؤزونه آلماییب دئییر:

- گئدک.

اونو فایتونا میندیریب آپاریرلار. گؤزل بیرینانین اؤنونده فایتون دورور.
کیشی بینانین قاباغیندا کی پیلله کاندان یوخاری چیخیب، یئکه بیر
ائیوانا یئتیشیر. ناصیرالدین شاه ائیواندا آدیم لاییرمیش.

دؤنوب کیشینی گؤرونجک، دئییر:

- آلاپالاز اوغلی سنسن؟

- بعلی ای قبله عالم.

- اوخی.

او دؤنوب اویان بویانا باخیب، هئچ نه گورمه یینجک، دوداغینی بوزوب
شاه دئییر:

- اوخوماغیم گلیمیر.

شاه مات قالیب دئییر:

- نئجه یانی اوخوماغین گلیمیر. سنه دئدیم اوخی!

آلاپالاز اوغلو گینه ده بیر هنده ورینه باخیب دئییر:

- اوخوماغیم گلمیر.

ناصرالدین شاه بیردن حیرصله نیب اوجادان قیشقیریر:

- بو کیشینی، آپاریب باسین قودوخلوغا، قویون بیلسین هارا گلیبدی.
توپوزچولار آپالازا اوغلونون آل آیاغیندان توتوب، سورویه سورویه آپاریب
اونو کوله فیرنگی نین اوست قاتیندا یئرله شن دوستاغا سالیرلار.
او اؤز اؤزونه دئییر:

- آی الله بونه ایشدی منیم باشیما گلدی؟ شهرت قازانماغا گلدیم،
دوستاقدان باش چیخارتدیم. آخی آی آخماق کیشی، شاه اولاندانه
اولار؟ ائله یاللاه دیرولما اوخی؟ آخی بیرتارچی چاغیربیر کامانچاچی
چاغیر، بیردیل آغیز ائله سورا دای. بوایش ائله هامی یا بیر بوتون دیربیرده
پارا دیرداینان.

اوندان دیزلرینی قوجاقلایب، دالیر. بیرده گؤزونو آچاندا گؤرور کی
گئجه اولوبدور. دوستاغینین باجاسینا گؤزو ساتاشیر. گئدیپ باجادان
باخیب گؤرور، آيازاییب، گؤزل بیر هاوادا، بیر بولبول اوخویور.

باشلا بیر بایات شیراز اوخوماغا. پرده لرده دولانیب، لاپ زیل پرده لره
گئدیر! «دئیر لر اصیل بولبول اوخویوب اوخویوب آخیردا اوره یی کئچر،
آپالازا اوغلودا، اوخویاندان سونرا اؤزوندن گئدرمیش.» بیر زمان اؤزونه
گلیب، گؤرور کی حرم خانانین حیطینده قیامتدی. بیر آزدیقته باخاندا
گؤرور کی شاهین آروادلاری، تومانلا حیطه تۆکولوب لر، شاه دا الینه
بیر قمچی آلیب اونلاری وورا وورا تزه دن حرمه سالیر. شاه بیردن چوخ
حیرصله نیب اوجادان قیشقیریر:

- قاییدین ایچری یه، بوایت اوغلی ایتین اوخوماغی گلیب.

آلاپالاز اوغلو بونو ائشیدینجک، باجانی باغلایب یاواش کئچیریئرینه. بیرآزدان قاپی آچیلیب، شاهین یاخینلاریندان بیرسی ایچه ری یه کئچیب دئییر:

- آی آلاپالاز اوغلو، سن شاه یی چوخ حیرصلندیرمیسن، سنین ایندن ائله جینلی دیرکی هئچ بعید دؤور سنین قتلینه فرمان وئره.

- بس من ایندی نئيله ییم؟ نئجه جانیمی قورتاریم؟

شاهین یاخینی دئییر:

- بیز بیلیریک کی شاه ایندی حیرصلی دی. اونون ایندیکی حالیندا امر وئرمه سی عاغیللی جا اولمایا جاق. اودورکی بیز سنی بوردان چیخاردیریق. اونوتما بیز سنی سئویریک. سورا بیز شاه یی یوموشالداریق.

آلاپالاز اوغلو چوخ تشکر ائله ییر. بیرآز سونرا اونو نئچه دالاندان سوشدوروب، بیر قوجا فایتونچویا تاپشیریب اردیبله ساری یولا سالیرلار.

بو باشا گلیمشدن نئچه واخت سووشور. شاهین آجیغی سویویور. آلاپالاز اوغلونون بو سفرکی تهرانا گئتمه سی، شاهین اؤز دعوتیله اولور.

تهرانا گئدن آلاپالاز اوغلو، شالان دالان لا قصره گیریر. شاهین قوللوقچولاری، اونون اصرال دین شاهین حضورنا آپاریرلار. ایواندا بؤیوک مجلس قورولموشدو. شاه دئییر:

- آی بالا بس هاردا سان گل چیخ دای. اولمایا گئنه اوخوماغین گل میر؟

آلاپالازاوغلودئیر:

- اودامچانی گۆرندن دای اوخوماغیم گلیر.

شاه دئیر:

- ایندی سیره سنده، اوخی بو اصفهاندا شیرازدان گلن لر، سنه قولاق آسینلار.

اول، آلاهی بیر اوخویان ایفایه باشلاییر. گۆتورگه، درآمدن سونرا باشلاییر موعاماتی بیر یئر قدر آپاریب، او یئرده سؤزو آلاپالازاوغلونا وئیر.

آلاپالازاوغلو، او، اوخودوغویئردن یوخاری پرده یه قالخیر. او پرده ده اوخوماق، قصرین خواننده سینین دده سینین زبانی دؤورودو.

تارچالان، سون تئلرین چالارکن آزقالدی آن زیل تئلدن ده آشاغا دوشسون. بو گۆرۆشومو یارادان آلاپالازاوغلوبوتون چالانلاری یوخسا باخانلاری، لاپ ائله شاهین اؤزونوده، بیر حیرتده بوراخدی کی گل گۆره سن.

هله گینه راضیلیق وئرمه ییب، بیر بارداق سیرکه ایسته دی. اوندان هامینین گۆزونون قاباغیندا او سیرکه بارداغینی باشینا چکیب، لاپ زیل اوخویوب هامینی جیک قویدو. خواننده لر بیر به بیر قوال لارینی یئر قویدولار.

او گوندن سونرا آلاپالازاوغلو شاه ائله یاخین اولدوکی چوخ راحت، بئله هراسته دییی زامان شاهین حضورنا گئدیب، گلیردی.

بیر دؤنه شاهین حضورینا گئتدیینده شاهین قاروولونو قاپیدا گۆرمه ییر.
ایچه ری کئچیب گۆرور شاه ناماز قیلیر. کئچیب اوتورور.

او جار، قاروول قایدیب، شاهین حضوروندا بیر کیشینی گۆروب
مات قالیر. آخی او قاروول بوایشه تزه گلیمیشیش، اونا گۆره آلاپالاز
اوغلونو تانیمیرمیش. ایسته ییر اونون کیم اولدوغونو سوروشا، اما شاهین
حضوروندا دانیشا بیلمه ییر. اونا گۆره الینین ایشاره سیله اوندان کیم
اولدوغونو سوروشور. آلاپالاز اوغلو سایمیر. قاروول بیر داها ایشاره ایله
سوروشور. آلاپالاز اوغلو یئنه جواب وئرمه ییر. بوسفر قاروول حیرصه نیب
دیش لرینی قیجیدا قیجیدا، اونون کیم اولدوغون سوروشور. آلاپالاز اوغلو
اونا ایله بیر ایشاره وئریب دئییر:

- «من بویام».

قاروول قیپ قیرمیزی اولوب حیرصیندن بوغونو گمیرمه یه باشلا ییر.
آخی شاهین حضوریندا دا آلاهی بیر سؤز دئییه بیلیمیر.

اولارین ایشاره ایله دانیشیماق لارینا شاهید اولان شاه، او گولمه لی
ایشاره لری گۆردویونده اؤزونو ساخلایانماییب، نمازین کسرکن اورکدن
گولمه یه باشلا ییر. دویونجاق گولندن سونرا دئییر:

- آی آلاپالاز اوغلو ایشاره یانی نه؟

آلاپالاز اوغلو دئییر:

- قبله عالم. نئچه معناسی وار.

شاه دئییر:

- هله بیرین دئنن!

دئییر:

- بیری بودور کی نییہ بورانی باشینا بوراخیب گئدیسن؟
بوجواب شاهین چوخ خوشونا گلیر...

◆◆◆ چوروموش دیش

گۆزمو آچیب اؤزومو مریض خانانین سی سی یوتختینده گۆرورم. پوزومتول گۆرنونتولری خاطیرلاییرام، ائوین قاپیسینا آمبولانس گلمه یی، منی برانکارین اوستونه قویوب مریض خانایا آپارمالاری. چتین لیکله یان یۆره مه باخیب هئچ کیمی گۆرمه ییرم، ائله بیل منی یالنیزباشینا بیر اوتاقدا ساخلا ییب لار. اوز به اوزومده، دوواردان آسیلان تقویمه باخیب، دئییرم:

- بوتئزلیکده؟

یاواش یاواش حیطیمیزده، ایکی تزه بیتیب، خول بوداق آتان آغاج لاری خاطیرلاییب، یوخوم آپاریر.

اویانديغیمدا، قاباغیمدا بیرمانیتور وار، ایچینده بیر خانیم گۆرونور.

دئییر:

- گۆردویوز گۆروشوم لرسیزین سهده ائله دییز چاغ ایدی، بیز سیزه، گله جکده نه کۆکه دوشمه ییزی گۆرستدیک. اما بیز ایستیریک بو گئدیشین قاباغینی آلاق. دئمه یه گرک یوخدی، بیزالله شیریک سیزی آرتیق دیری ساخلایاق. بیز اوزون زاماندى سیزی گۆز آلتینا آلیب، یووز شئی لر گۆرموشوک. سیز بودونیا یا بیر تزه وئریم، هدیه وئره جکسیز- با جارقلى بیر مهندس، تئور سسلى اوخویان و یازیچی کیمی- اما نه یازیق کی اوئره یئتیشمه میش چکدییز سیقارلار، ایچدییز ایچگی لر و ایچیزه سالدیغیز نیسگیل لر، خصوصاً سیزه اندیلن ظولوم لرین قاباغیندا، هر نه یی اوتوب و سوسدوغوز جارلار، سیزی زاوالا آپاراجاق. اما بیز بونوا یسته میریک. دئییرم:

- دانیشیقلا روزدان بئله باشا دوشورم کی منی بیررت سیچانی کیمی یوخلایا جاقسیز، بلکه ده بوتون ایچ آلاتیمی دییشه سیز. روبوکوپ کیمی!

- یوخ جناب مهندس، بیز سیزی دوزلتدییمیز فیلم لرین کؤمه یینن، کئچمیشه آپاریب تزه دن قایتارا جاقیق، اوندا ایچ آلاتیز دا، هئچ ال دیمه میش قالا جاق. بوایشین نئجه اولدوغون، مانیتورون اولان ایلگه ییمیزده بیله جکسیز. هر نمنه ده ایسته سز بواوتاغین کومودلاریندا وار. بیز سیزه نئچه جوړه ایینه وورموشوق. بیرآزدان یاتا جاقسیز. آییلاندا ن سورا جاوانلیق سئوئرلییزی حیس ائله یه جکسیز. هله لیک.

مانیتور قارالیر، من ده یاتیرام.

آییلینجاق، گۆزوم، مانیتورا گلن بیر ایمئيله دوشور. ایمئیلین رمزی

مانیتورون قیراغیندا قویولوب، تئزاونو گۆتوروب ایمئیلی آچیرام. بیر فیلم دیر. دویمه نی باسان کیمین فیلم باشلایر:

اؤزومو گؤرورم. سورویه سورویه منی آپاریرلار. هئی قیشقیریرام، های وئرن یوخدور. منی بیراوتاغا کئچیردیب، باشدا اولان اوتورا جاقلا اوز به اوز اولان بیراوتورا جاقدا اوتوردورلار.

آرخادان بیرى گوله گوله گلیب بؤیور اوتورا جاقدا اوتورور. میزین آرخاسیندا اولان آدام دئییر:

- نییه بوسؤزلری یازیب سان، فیلان یئرین بیزه نه داخلی وار کی هله اورا گؤره شعرده یازیرسان؟

بؤیورده اوتوران آدام قاه قاه گولور. اونون گولمه یی یوز قمچی دن آرتیق منی سانجیر. دئییرم:

- منیم، سنین یوخدی.

میزین آرخاسیندا اولان آدام ال چالیب دئییر:

- به به، احسن. نه قشنگ سؤزلر باجاریسان. آما بیز سنین فیکرینن ایشله میریک. همان یازدیغین یئرین باشچی سی گئدیب تون به تون دوشموش بیرینن قیرنین باشی اوسته دئییب بیز اولارین دوشمنی بیک. ائله بیل او دا سننن بیر فیکیرده دی، یوخ؟

من دینمه یینجک، باشینی آشاغی سالیب بیر پیتیک یازیب وئیر بؤیورنده اوتوران آداما. او دا منه دئییر:

- ایمضالا. قورخوسی یوخدی. فقط سؤز وئیرسن کی بیرده بئله یازی لاردان یازمایاسان.

اوندان او چوروموش دیش لری ایله باشلاير گولمه یه . هر نه یه دؤزوموم
اولسا دا اونون او گولمه یینه ، او دیش لرینه باخماغا دایانایم یوخدور .
کاغاذی ایمضالاییب کارتیمی آلیب اوتاقدان چیخیرام . فیلم من گئدن
دن سونرا اوتاغین ایچینی گۆرسه دیر . او گولن آدام دئییر :

- بو کاغاذ اونون عؤمرونون آخیرینا کیمین قره به قره اونون دالیجاق
گئدیپ ، اونان اولاجاق .

آلاهی بیر گۆرونتو باشلاير . بیرى گلیب او گولن آدام لا دانیشیر .
بیر پوزغونلوغا گۆره اونو دوتوب کاغاذ ایمضالادیب لار . اوغلان کاغاذی
ایسته ییر .

گولن آدام قولاغینا پیچیلداییر .
اوغلان بیر اتک پول چیخاردیب وئیر . او دا گئدیپ ، بیر فایلی آچیب ،
دوسیالاردان بیر تعهد کاغاذینی چیخاردیب گتیریب وئیر اوغلانا . کاغاذ
اصل دیر .

اوغلان چیخیب گئدن سونرا ، اوتاقدان گولوشمک سسی قالخیر .
بونو گۆرونجک باشیمندان آغری دوتور . بیر دلال گلیب منه ده همان
تیکه نی وئیر . اما منیم بیر اوقدر پولوم یوخدور . گۆرونتو دییشیلیر . فنی
دانیشکده سینین قاباغیندا فیکیرلی فیکیرلی گئدیرم . بیر ماشین
بؤیرومدن سووشور . همان گولن آدام آرخا شیشه دن دؤنوب منه باخیر .
بوتون جانیم گیزیلده ییر .

سونرا سورعتی چوخ اولان بیر گۆرونتولر باشلاير . اوندان سونرا مانیتور

قىسا گۇرۇنتولردە، اويارىم كاغازين، باشيما نە گتىردىك لىرىنى گۇرسە دىر.
فېلىم قورتارينىچاق مانىتوردا يازىلىر:

- بىرىنجى بۇلومون سونو.

ھەريانا باخىرام، او بۇيور اوتوراچاقدا گولن ادام يادىما دوشور. باشىمى اونو
گۇرمە مەك اوچون دولاندىردىقجا گىنە اونون صىر صىفتىنى گۇرورم. سحرە
كىمى اليمى قولاق لارىما قويوب يىرىمدە قىوريليرام، او بالاچا پىتتىك اون
ايل بويومنى نە دوروم لارا سالىب سا، بىرىر گلىب گۇزومون قاباغىندان
سوووشور. شافاق آچىلان كىمى دوروب سرويسە كىچىب اوزومە سوو
ورورورام. بىر آز اوزومە باخىنچاق، گوزگودە گۇردويوم ادام منە يادلاشىر.
اۇز اوزومە دئيرىم:

- بو كىمدى؟

گۇزومو گوزگودن آلىب يىنە ياواش ياواش اوزومە باخىرام.
اولدە اوزومو گۇرسە دە ياواش ياواش بىر اۇزگە ادامى گۇرمە يە باشلايىب،
سونرا ال لىرىمى قولاغىما قويوب اوفولداماغا باشلايىرام. بىردن او
چوروموش دىشلى ادام گلىب آرخامدا دورور. بىر جيھە چكىرم...

مانىتورا سارى قايدىب، باخىرام. بىر سۇزل يازىب.

كومودلارى آچىب باخان كىمى، قاقاق آيىن اويون ساتىلان بازارى
خاطىرلايىرام. بىر قارا ماسكلا بىر بالتا، قول بند، بىردە كلبە تىن گۇتورورم.
مانىتور بىر قارشىقىلىغى گۇرسە دىر، ھامى بىر بىرىن باشىنا آتلا نىرلار،
بىردن كامىرا او چوروموش دىشى اولان اداما زوم اندىر، اوقا ھا اىلا گولور.
اليمى قولاغىما قويوب ائودن چىخىرام. اوقار شىقىلىق باش وئرن يئرىن

آدرسینی یاخشی یادیمدا ساخلا میشام. اورایا چاتیب، نئچه گون او گولن، چووموش دیشلی آدامین گئدیب گلن یولونو دھتله ییرم. سحرلر، یایاق گئدن لراوچون دوز لمیش کۆرپودن سووشوب گئدیرایش یئرینه. هرنه یی اؤلچوب بیچیرم. گئجه نی کۆرپونون بؤیرونده کی آغاجین آرخاسیندا گیزله نیب، سحره یاخین اونون گلمه یینی گودورم. هه سونوندا گلیر. او گلیب کئچندن سونرا آرخاسینا دوشوب گئدیرم. کۆرپو سایخین دیر، تئز ماسکیمی اوزومه تاخیب، اؤزومو اونا یئتیریب سول قولوندان دوتوب، قول بندین ساغ گۆزونو، ساغ الینه ووروب، قول بندین سول گۆزونوده، گۆزلی باخابا، دمیچر ووروب اونو آشاغی یا ایتله ییرم. آدام یئرله گۆیون آراسیندا آسلانقلی قالیب، گینه اوچوروموش دیش لری ایله گولمه یه باشلاییر.

جییمده اولان کلبه تئینی چیخاردیب بیربه بیردیش لرینی چکیرم. اول قیشقیریر، آما سونرا گولمه یه باشلاییر. دیش لرینی بیربه بیر سالیرام جییمه. آدام دای آخیردا یاواش یاواش اوفولدا ییب دئیر:

- منی قورتار.

قول بندین هاچارینی جییمدن چیخاردیب سالیرام قول بندین جفته سینه. هئی ایسته ییر سول قولونو قالخیزا، اما گوجو چاتمیر. کؤمک ائله ییرم، سول قولونو هاچارا یئتیریب، ائله هاچاری دولاندراندان، بالتانی بئلیمدن چیخاردیب، ووروب ساغ قولونو بیلنگیندن کسینجک، او اوجالیق دان، بیر ماشین کاپوتونا دوشوب، اورادان دا توللانییر یئرکه ماشینن آلتینا. ایشیمی یئرینه قویان کیمین آرادان چیخیرام.

دیش سیز بیر آدام یئر یاخیلیب، و من چوروموش دیش لری ساپا دوزورم!

بیرا وولتو سسی ایله یوخودان آتلانیرام. مانیتوردا اولان خانیم دئییر:

- جناب مهندس نئجه سیز؟

مندن سس چیخمايینجاق، دئییر:

- دئمک ایسته مه سزده باشیزنان جاواب وئره بیلرسیز. بوباشیزا گلن حاقسیزلیغین آجیغینی چیخماق جانیزی دینجالتدی؟

باشیمی هه دئییه ترپه دیرم. مانیتورداکی خانیم دئییر:

- جناب مهندس ایندی بوايمئیلی آچیب باخین.

ایمئیلی آچان کیمی اؤز قاباکی ائویمی گؤرورم. سحرچاغی ائودن دوروب ایشه گئدیرم. ایشه گئدیرکن بیردن باشقا بیر کیشی ائوه کئچیب، خانیمیمی قوجاغینا آلیر. فیلم سورعتله یئیین قاباغا گئدیپ بیر گؤرونئویه یئتیشیر. بی بیم خانیمیم دئییر:

- نییه بواوغلاندان بوشانماق ایسته ییرسن؟

- خانیم دئییر:

- اونون اویناشی وار. اؤزوده بیر دول آرواد!

بو بویدا تهمت بئلمی بوکوب گؤزومون قوراسینی سیخیر. آخی من اونونلا ائولی اولان واخت سهلدی، سوبایلیمدا دا ایاق اندازهدن چیخارتما میشدیم.

گینه فیلم یئیین قاباغا گئدیر. خانیم، هئچ یئرده منه آبیر قویما ییر. بیر گون ده منی دؤیورلر. محضرده بیر توربا پول قویورام خانیمین قاباغینا، گینه ده سورعتله قاباغا گئدن بیر گؤرونئولرده، او پول لارا گؤره نه بلالار

چکدیییمی گۆرورم. پولومون اولمادیغینا گۆره، جاوانلیغیمین لاپ قیزغین چاغینی سوبای قالیب گئجه لر بالینجیمی دیشله دییمی گۆرورم. دوروب گئدیب همان کومودو آچیب منه حاضیرلانمیش یئرده، گئیینیب کئچیینیب، اوستدن گئیینیب آلتدا قیفیلانیرام، آلتدان گئیینیب اوستده قیفیلانیرام، بیر کسر، پانبوق، بیرده ماسکیمی گۆتوروب یولا دوشورم.

خانیمیمین گل گئت ساعتینی، هارالاردان سوووشدوغونویاخشى دهتله ییب بیر گئجه دؤنوم لرین بیرینده ماسکیمی تاخیب دوز اونون قاباغینا چیخیرام. خانیم ائله قیشقیرماق ایسته ینده اونوقول بند ائله ییب آغیزینی پانبوق لا دولدوروب، انگینی باسیرام. کسری چیخاردیب ایلکه، بورنونون اوجونو کسیب، کسیلن بورونو گۆزلرینین قاباغینا دوتورام. آروادین گۆزلی کله یه چیخیر. کسرله بوینونو، ساغدان سولا یازیب، دئییرم:

- یادیندادی اوشاقلیقدا بیلنگیمیزی دیشله ییب ساعات دوزلدریک؟

من ده سنه بوینون باغی دوزلتدیم.

اوندان ساغ قولاغینی کسیب دوتورام گۆزلی نین قاباغینا. بیرده کسرله بوینونو، ساغدان سولا یازیب، دئییرم:

- گل بودا ایکیمینجی بوینون باغین. ایندی اولدون قیزیللی خاور.

اوندان سول قولاغینی کسیب دوتورام گۆزلی نین قاباغینا. بیر سیقار یاندیریپ، سونرا کیفینی آچیب اوچ تیکه اتی ایچینه آتیب سوزولورم. بیر قاباغیمی کسیر. قویمارام گئده سن، دئییر. کسری گۆزونون قاباغینا دوتان کیمی پئزی قولویا دم وئیر.

بیردن یوخودان آتلا نیرام، مانیتورداکی خانیم منی گۆزله ییر. دئییر:
- خوش گۆردوک جناب مهندس. دونن بیر چوخ ناخوش چولوقدان
اۆزووو قوردون. اما هله گینه ای میلیزار.

دوروب تئرمزی گۆتوروب اونو آچیرام، گینه بیر فیلم باشلا ییر:
- ایکی شریک دن بیر یسی، شیرکتین بیر ایلدن چوخ گلیرینه آشیق
آتیب، گیزلینجه ایش لر گۆروب، اوندان باش شریکه (منه) دئییر:
- هرمنه پوچا چیخدی! پول گتیر.

باش شریک بیر آز آختاریشینجا ق گۆرور، پاتونان بو شریک بیر قیزین
هاواسیندا اولماسینا گۆره حسابدان پول گۆتوروب باهالی ماشین آلیب.
اونا گۆره شیرکت، آلدیغی جینس لرین پولونو قایتارماغا گوجو یوخ دور.
جاوان شریک هله بو ایشی قبول ائتمه یینجک باش شریک دن - مندن -
پول ایسته ییب، یوخ ائشیدینجک، اونو شیرکتدن ده چیخاردیر.

اوتوروب باشیمی ایکی الیمین آراسینا قویوب گيجلگاهیمی اووماغا
باشلا ییرام. نه قدر او ایش یئرینی بو ایش یئرینی گزدیییمی، ایش آدام لارلا
سۆزگوله شدیرمه یی، گئجه لر ساعات اوچه کیمین او یاق قالیب نقشه
چکدیک لریمی خاطیرلا ییرام. هامی بیلیردی ائله گئتسه ایدی بؤیوک
ایش آدامینا چئوريله جک ایدییم. آما او گوندن سونرا گینه باشلا ییرام
چاریغیمی سورومه یه. یئریمده اوتورا بیلمه ییب دوروب گئدیب کومودو
آچیرام. نئچه مورفین آمپولو، بیر کسرونئچه باشقا آلت لر گۆتوروب
ماسکیمی تاخیب گئدیرم شریکیمین ائوینه. دوواردان راحت آشیب
کئچیرم اونون اوتاغینا. قیز دوستیلا بیرگه چوخ دینج یاتیب. اونو اویا دیرام،

اۋزونه گلینجک، مورفین آمپولونو باسیرام قاسیغینا، قیز دوستونون قورخولوباخیش لارینین قاباغیندا، الیمی دوداغیما قویوب سونرا کسری اونا گۆرسه دیرم. جینقیری چیخماییر. کسرله، شریکیمین پاچاسینین آراسینی کسیب قویورام قیز دوستونون الینه.

بیردن تختیمده اواینب مانیتوردا وئریلن خبرله گۆزوم دوشور. مجری دئییر:

- پولیس گیری گیری بو گۆرونمز آدمی گزیر، اما نه قدر چوخ آختاریتاپا بیلیمیر.

جینله نیب مانیتورا ساری قیشقیرام:

- سیز نه ائله دیز؟ منی نه یه چئویردیز؟.

- جناب مهندس، کیم سیزی گزیر؟ کیم بیلیر سیز کیم سیز؟ کیم بیلیر سیزین باشیزا نه لر گلیب؟ بو باشیزا گلن لره گۆره ایاق اندازه دن چیخارد سایدیز سیزی توتاجا قدی لار. اما سیزی بو حالا سالان آدم لار نئجه؟ چوخ راحت گزیرلر. بو بؤیوک بیر یوخلامانین قات لاری دیر. سیز آرخاین اولون. آرخازدا بیز واریق.

تزه گلن ایمئیلی آچیرام. فیلم باشلا ییر. سئودیم قوهوم لاری گۆرورم. من اونلارین دیل ازبرلری اولموشام. هئی منی سئومکدن دانشیرلار. منیم یازدیغیم کیتاب لاردان دانشیب مین دئییب آغیزلاریندان دوشمه ییر. فیلم یئین قاباغا گئدیر. بیردن ایش دییشیلیر. اوزاق بیر قوهوم تاپیلیب

منه زنگ ائله يير. بير چتينليی وار. من ده بير يول اوسته قويورام. بيرگون
 مندن چوخلو پول ايسته يير، من وئره بيلمه ييرم دئينجك، اسكى
 سؤزلردن سؤز آچير. قديمده اؤلرلرين آراسيندا بؤلونن حقدن دانيشيب
 اؤز حقينى ايستير. بيزه ده اونون كيمى اونلاردان يئتيشمه ييب. اما او
 دئيركى سيزين بؤيوك لريز بيزيم حاق لاريميزى يييب لرو بوسؤز هاردان
 ايره لى گليب، كيمه باغلانير؟ اونلارى اوزلشديرمك ايستيرم، اما او تكلجه
 منى ياخالاييب ال چكمير. من بونوقوهوما آچيقلايينجاق گؤزلى كلله يه
 چيخيپ، اوستومه گليرلر:

- سنین بئله سؤز دانیشماغا نه حاققین وار، سن كيم سن؟ سن بيردلى
 سن...

هه او دوننه كيمين منى بؤيوك قارداش كيمى بيلن لرمنى دلى
 آدلانديرلار. قورخومدان دانيشماييرام. نه باش وئره جهينى بيله بيله،
 سوسورام.

اما مال ييه سى ال چكن دئييل، بلالاردان دانيشير. بونلارى دوتورسان
 دوتولمورلار. سونوندا قاباق لاريندا دورورام. بير زامان منى سئوديك لرينى
 سؤيله ين اينسان لار دوشمان لارين دوشمانينا دؤنورلر، آرхамجا مين لر
 سؤز قوشوب، منى لاپ هئچ ائله ييرلر. اما بير شئى باشا دوشمك
 ايسته ميرلر. من تزه تزه اؤزومه گليب سئوديم كيمى ياشاماغا قرار وئيرديم
 كى بواولان لار بوتون روحومو محوئدير- اوزامان دا ائله ساغ دئييلديم-
 منيم دؤرمده اولدوق لارى منه درمان كيمى ساييلديق لارى زامان، منى
 يالنيзлиقدا بوراخينجاق لاپ چتينلييه دوشوب، بؤيوك يانليشليق لارا

باش قوشوب، سونوندا، بیر بوجاغا سیغینیرام. گۆزومو آچیب گۆرورم یالنیز
قالماماق دردیندن ایستک لیریمی کول ائله میشم. کول....

اوره ییم هوس لرایچینده یانیر. یاغیش آلتیندا قالان کیمی کۆمه یه
سیغینماغی دویرام....

ایندی حسرت لرله، هوس لر منی آلو کیمی بورویوب یانیرام....
مانیتوردا کی خانیم دانیشیر:

- بونلار سنی لاپ اؤنملی روحی بیر نوقطه ده اله آلیب اوندان دا اؤنملی
یئرده یالنیز بورا خیبلار. بوسون ایمئیلین اولاجاق.

ایمئیلی آچیب اوندان گئدیرم کومودا ساری.

بیر قارا پالتار، ماسک، کسر، طوپانچا، قیفیل آچان، بیرده دمیر کسن
قایچی، گۆتوروب، یولا دوشورم. مال بؤلن لرین هامیسینی بوشلاییب
بیرینی توشلاییرام. گل گئدینی یاخشی ده تله ییب بیر گئجه ساعات
ایکی ده گئدیپ، قاپینی دستگاهیملا آچیب گیریرم ایچه ری. قاپی لارا
تپیک وورا وورا گئدیرم ال اوتاغینا. هؤل بالا، تومانلا قاباغیما چیخیب
قورویوب قالیر. ایسته ییر آتوشگه یه ساری قاچا. طوپانچانی چیخاردیب
ساغ قیچیندن وورورام. یئره ییخیلیب قیوریلماغا باشلاییر. باشینین
اوستونه کئچیب، آغیزینی، قول لارینی یاپیشقانلا باغلایب، دوز
گۆزلرینین ایچینه باخیرام. گۆزلرینین دیبینده درین بیر قورخوایلا یالواریش
گۆرونور. طوپانچانی الینه وئریب سینه مه دایاییرام. سونرا کسریمی الیمه
آلیب، دئییرم:

- وورا!

يوخ دئيه باشىنى ترپە دىر. كسرى گۆتوروب گج دووارا سۈيكەيىب
جىزىق چكەمەيە باشلايىب، دئيرىم:

- وور!

آغلاماغا باشلايىر. بودۇنە الينىن دىرناق لارىنى گجە سورتورم. زارايىر.
آياغىنىن دىرناق لارىنى گجە چكىرم. آزالير حالدان گئە. اوزونە سو
ووروب اۋزونە گتيرىب، دئيرىم:

- سفى اولما وور. يوخسا اۋزون اۋلە جكسن.

گۆزوندىن ياش لارى الەيىركن، باغلى آغيزىلا بير شئى لرمىزىلدانىر.
ائلە بىلىرم ھردن منى يامان لايرىا ھردن يالوارىر. بوسفر آياغىنىن
دىرناق لارىنى، قىزىن مرمىنە سۈيكەيىب جىزماغا باشلايىرام.
گۆزلىرىنى قىسىر. تريووب آپارىب اونو. ايلان كىمىن قيوريلير. يوخ دئيه
باشىنى تولايىر. بودۇنە آياق لارىنىن دىرناق لارىنى روف قابلامىن ايچىنە
سورتورم. دىش لرىنى قىسا قىسا آخىردا ماشانى باسىر:

"پارت".

دال بادال ماشانى باسىر اما يالنىز چاك چاك سسى گلير- آخى
آخىردا، يالنىز بير گۈللە قويوموشدوم طوپانچانىن ايچىندە قالا- سىنمدن
قان سوزولمەيە باشلايىر. ياواش ياواش حالدان گئىدىنچك نئچە آدام ائو
كئچىب منى آپارىرلار.

اوتاقدا مانيتورون قاباغىندا يام. نئچە جراح سىنەمى سۈكوب لىر. خانىم
گلىب ناراحات ناراحات دئيرىم:

- نییہ ھئیلہ ائللہ دین؟

ایلمدہ کی طوپانچانی اوینادا اوینادا، دئییرم:

- بیلیمیرم.

دئییر:

- حییف کی بیللمہ دیک. آما سیزہ گۆره بودونیا یا وئره بیلدی بییز او بؤیوک

ھدیہ نہ اولاییلردی؟

جیبیمدن تقویمیمی چیخاردیب باخیرام. سی سی یودا کی گۆردویوم

تاریخہ ھلہ چوخ قالیر.

دئییرم:

- اولوم ...